

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie:

SSA Krzysztof Górski (Przewodniczący sprawozdawca)

SSA Małgorzata Gawinek

SSA Agnieszka Bednarek-Moraś

Protokolant: sekretarz sądowy Emilia Startek

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2018 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa K. P. – reprezentanta grupy złożonej z następujących członków: M. G. (1), T. M., M. E., B. D. (1), B. Z. (1), C. M. (1), D. J. (1), F. S. (1), H. L., J. T. (1), K. T. (1), K. J. (1), K. U., L. D. (1), Ł. K. (1), Ł. E. (1), Ł. M. (1), M. H. (1), P. H. (1), P. H., P. M. (1), S. J. (1), T. J. (1), W. Z. (1), Z. W. (1), B. J., C. T. (1), G. M. (1), K. Z. (1), M. W. (1), P. M., S. G., S. R., Ż. A., D. H. (1), G. D., P. J. (22), K. R. (1), K. K. (1), C. J., Ł. E. (2), K. B., B. D. (2), B. Ł., K. P. (2), C. Ż., K. I., K. J., P. P. (2), T. T. (1), S. B., N. K. (1), B. D., K. J. (2), K. B. (1), A. A., A. Z., B. E. (1), B. J. (1), D. B. (1), D. Z. (1), D. H. (2), F. A. (1), G. I., G. J. (2), G. M. (2), G. H. (1), G. W. (1), G. R. (11), I. J. (1), K. M. (1), K. J. (3), K. Z., K. J. (4), K. A., K. J. (5), L. J. (1), Ł. M., M. B. (1), M. B. (2), M. Z. (1), N. K. (2), O. Z. (1), P. M. (2), P. T. (1), P. A., P. Z. (1), P. A. (1), P. G. (1), R. Z. (1), S. W. (1), S. B. (1), S. J., S. J. (2), S. T. (1), S. B. (2), S. J. (3), T. K. (1), T. H. (1), T. J. (2), W. J. (1), W. J. (2), W. F., W. S., W. K. (1), Z. I., Z. T. (1), Z. J. (1), Z. R. (2), Ż. M. (1), Ż. T., M. J. (1), M. G. (2), B. M. (1), B. H. (1), B. T. (1), G. I. (1), J. Z. (1), K. C., M. M., M. Z., N. S. (1), P. K. (1), B. W. (1), G. E. (1), K. M., K. I. (1), M. D. (1), P. A., S. W. (2), S. A., S. D. (1), S. P. (1), Z. P. (1), B. H. (2), M. J. W. (1), C. K. (1), J. J. (4), K. M. (2), K. P. (3), G. R. (1), Ł. M. (1), K. J. (6), S. W., T. R. (1), Ż. A. (1), D. J. (2), G. M., M. J. (2), R. I. (1), (...) P., I. I. (3), N. A., R. D. (1), S. J. (4), Ś. M. (1), B. J. (2), D. B. (2), K. D. (1), K. S. (1), P. T. (2), (...) H. A. (1), W. L. (1), B. B. (3), L. B. (1), S. R. (1), S. M. (1), S. D., P. J. R. (1), K. B. B. (4), K. P. J. (1), M. D. E., K. E. (1), T. D., T. J. (3), F. A. (2), T. S. (1), S. J. (5), S. A., P. B. (1), G. I. (2), M. G. (3), M. W., M. P. (1), B. K. (1), L. M. (1), L. A., L. Ł., L. S. (1), C. T. (2), C. R. (1), S. R., P. T. R. (2), S. B., J. M. (1), S. Z. (1), S. K. (1), T. B. (1), W. M. (1), W. T. (1), W. M. (2), W. I. M. (1), W. E. S. (1), C. A. (1), R. J. (1), P. W. (1), J. M. (2), P. M., M. B. (3), P. P., O. M. (1), S. A., S. M., O. G. (1), O. G. (2), O. J. (1), N. S. I. (1), H. W. J. (3), N. R. A. (1), K. A. (1), D. T. (1), C. W. (1), D. D. (2), B. K. (2), B. A., B. W. (2), K. M. (3), K. M., S. T. M. (1), S. Z. (2), W. M. (3), W. S. (1), W. M. (4), Z. M. (1), W. J. (4), R. B. (1), T. A., T. S., T. J. (2), S. U., S. T., S. E. (1), S. G. (1), S. E. (2), M. J. (3), B. I. (1), L. I., L. S. (2), K. K., K. M., A. E., A. L. (1), A. J., B. A. (1), B. A. (2), B. M. (2), B. J. (3), B. H. (3), B. W. S. (2), B. J. (4), B. S. (1), B. L. (1), B. J. (5), B. G. (1), B. B. (7), B. W. (3), B. J., B. T. (2), B. M. (3), B. R. (1), B. D. (3), B. E. (2), B. H. (4), B. J. (6), B. E. (3), B. H. (5), B. S. (2), B. J., B. H. (6), B. S. (3), B. J. (7), B. M., B. W. (4), C. S. (1), C. F. S. (2), C. H. (1), C. J. (1), C. W. M. (5), (...) W., C. A. (2), C. L. (1), C. P. (1), C. W. (2), C. C. (4), C. J. (2), C. K. (2), C. E. (1), C. A. (3), C. E. (2), C. M. (2), C. G., C. S. (2), C. R., D. K. (1), D. Z. (2), D. R. (1), D. T. (2), D. H. (3), D. W. (1), D. P., D. P., D. P., D. M., F. Z. G. (1), F. W. (1), F. Z., F. M. (5), F. J. (1), F. G., F. J. (2), G. M. (3), G. K. (1), G. E. B. (1), G. L. (1), G. R., G. L. (2), G. R. (2), G. L. (3), G. M. (4), G. H. (2), G. H., G. J. (3), G. E. (2), G. A. (1), H. K., H. S., H. A. (2), H. K. (1), I. K., J. R. (2), J. Z. (2), J. W. (2), J. Z. (3), J. A. (1), J. A. W. (1), J. P. (1), J. J. (6), J. P. (2), J. T. (2), J. L. (1), J. W. (3), (...) J., (...) J., J. J. (7), J. Z. (4), J. M. (3), J. G., J. S., K. W. (1), K. I. (2), K. W. (2), K. R. (2), K. Z. (2), K. J. (7), K. H. (1), K. T. (2), K. H. (2), K. S. (2), K. J. (41), K. M. (26), K. K. (5), K. S. (3), K. A. (2), K. Z. W. (2), K. B. (2), K. Z. W. (3), K. T. (3), K. W. (3), K. D. (2), K. P. (4), K. L. (1), K. J. (8), K. S., K. A. (3), K. K. (7), K. K. K. (9), K. W. (4), K. Z. E. (1), K. J. (9), K. J. (10), K. W. (5), K. E. M. (1), K. T. (4), K. K. (11), K. R., K. J. (11),

K. J. (12), K. F. (1), K. M. (5), K. H. (3), K. W. (6), K. K., K. A., K. J. (13), K. M. (6), K. Z. (3), K. A. (4), K. Z. (4), K. S. (4), K. K. K. (14), K. C., K. M. (7), K. P., K. S., K. J. (14), L. J., L. E. (1), L. Z. (1), L. T. (1), L. H. (1), L. M. (9), L. L., L. B. (2), Ł. Z., Ł. I., Ł. M. (2), Ł. A. (1), Ł. S. (1), Ł. L., Ł. H. D., M. S. (1), M. S. (2), M. K. (1), M. S. (3), M. G., M. K., M. L. (1), M. S. (4), M. J. (4), M. J. (5), M. P. (2), M. Z. (2), M. W., M. Z. (3), M. D., M. J. (6), M. J. (7), N. S. (2), N. M., N. S. (3), N. L. (1), N. T. (1), N. A., N. J. (1), N. H. (1), O. F., O. R. (1), O. M. (2), O. Z. (2), O. K. (1), O. R. (2), O. W. (1), O. M. (5), O. E., P. Z. (2), P. C. (1), P. W. (2), P. D. (1), P. T. (3), P. E. (1), P. H. (2), P. M. (3), P. J., P. H. (3), P. R. W. (1), P. K. (2), P. M. (4), P. K. (3), P. J., P. W., P. J., P. C. (2), P. J. (2), P. A. (2), R. H., R. K. (9), R. K. (1), R. B., R. M. (1), R. E. (1), R. S. (1), R. D. (2), R. J. (2), R. E. (2), R. Z. (2), R. Z. (3), R. A. (2), R. K. (2), R. J. (3), S. M. (3), S. K. H. (4), S. R. (2), S. I. B., S. I. (2), S. B. (3), S. K. (2), S. A., S. W. (3), S. B., S. W. (4), S. A. (1), S. J. (6), S. K. (3), S. W. S. (3), S. F., S. I. (3), S. T. (2), S. J. (7), S. R. (3), S. W. (5), S. I. (4), S. J. (8), S. H. (1), S. M. (4), S. Z. (3), S. C. (1), S. J. (9), S. S. (6), S. Z. (4), S. S. (7), S. C. K. (3), S. H. (2), S. J. (10), S. W. (6), S. Z. (5), S. Z. (6), S. M. (5), S. H. (3), S. J. (11), S. T. (3), S. A., S. K. (4), S. J. (12), S. K. (5), S. A., S. H. (4), Ś. K. (1), S. E., T. J. (4), T. J. (15), T. G. (1), T. K. (2), T. J. (5), T. Z. (1), T. K., T. W. (1), T. J. (6), T. P., W. Z. (2), W. A., W. E. (1), W. F., W. J. (5), W. W. (7), W. K. (2), W. M. (6), W. B. (1), W. M. (7), W. K. (3), W. B. (2), W. S. (4), W. Z. (3), W. J. (6), W. A., W. S. (5), W. H. (1), W. T. (2), W. E. (2), W. D. (1), W. H. (2), W. J. (7), W. T. (3), W. H. (3), W. J. (8), W. T. (4), W. J. (9), W. R. (1), Z. T. (2), Z. M. (2), Z. J. (2), Z. L., Z. T. (3), Z. W. (4), Z. S., Z. Z. (2), Ž. J. (1), C. P. (2), K. M., I. D., M. M. (6), N. P., M. W. (2), M. D. (2), M. T. (1), P. G. (2), O. H., O. M. (3), D. J. (3), N. A. (1), G. G. (4), G. R. (3), G. P. (1), L. Z. (2), P. E. (2), F. M. (1), M. Z. (4), K. L. (2), M. M. (7), M. S. (5), M. A., M. M. (9), R. K. (3), R. S. (2), R. M. (2), S. H. (5), S. G. (2), S. M. (6), Ł. E. (3), Ł. H. (1), A. K., A. J. (1), B. R., B. U., B. A., B. J. (8), B. T. (3), B. M. (4), B. Z. A. (1), B. S. (4), C. E. (4), C. W. (3), D. Z. T. (4), D. M. (7), D. J., D. J., F. S. (3), G. J. (4), G. R. (4), H. Z. (1), J. R. (3), J. J. (8), J. M. (4), J. W. (4), J. E. (1), J. T. (3), K. J. (15), K. S. (5), K. A. (5), K. B. (3), K. J., K. A. (6), K. J. (16), K. W. (7), K. J. (17), K. M. (8), L. M. (2), L. R. (1), L. T. (2), L. Z. (3), Ł. B., Ł. H. (2), M. A. (1), M. E. (1), M. S. (6), M. A. (2), M. D. (3), M. A. (3), M. E. (2), M. M. (10), M. Z. (5), M. J. (8), O. W. (2), O. W. (3), O. T. (1), P. C. (3), P. L. (1), P. B. (2), P. S. (1), R. J. (4), R. S., R. I. (2), R. J. (5), R. Z., S. L., S. R. (4), S. J. (13), S. H. (6), S. I. (5), S. B., S. S. (9), S. J. (14), S. S. (10), Ś. K. (2), T. Z. (2), U. B., W. B. (3), W. A. (1), W. J. (10), W. S. (6), W. W. (9), W. A. (2), Z. S. (1), K. Ł., N. R. (1), P. J. (3), L. R. (2), D. H. (4), D. J. (4), K. M. (9), L. J. (2), N. W. (1), W. W. (10), W. A., Ž. M. (2), Ž. P. (1), B. R., B. W. (5), C. Z. (1), G. R. (5), K. S. (6), K. A., K. M. (10), K. J. (18), R. Z., S. Z., S. H., S. P. (2), Z. P. (2), W. J., S. T., S. U. M. (1), S. A., W. A. (3), W. C. (1), C. A. (4), D. B., G. T. (1), G. S. (1), H. W. (1), K. M. (11), O. K. (2), P. J. (4), R. J. (6), S. B. (4), S. J. (15), W. W. (11), Z. A., S. D. (2), S. M., S. E., B. W. (6), B. I. (2), B. D. (4), I. E., K. H., K. D. (3), K. M. (12), L. B. (3), Ł. C., M. J. (9), P. J. (5), S. R. (5), S. A., S. R. (6), S. T. (4), S. I., U. J. (1), W. J. (11), W. Z. (4), Ś. R., J. M., J. P. (3), M. Z. (6), R. A., W. E. (3), B. B. (11), N. M. U., K. S. (7), A. R. (1), B. J. (9), B. D. (5), B. J. (10), B. Z. (2), D. M. (1), F. S., G. C. (1), G. E. (3), G. T. (2), G. R. (6), I. J. (2), J. K. (1), J. A. (2), K. M. (13), K. R. (3), K. A. (7), M. S. (7), M. J. (10), O. G., P. R. (1), P. J. (6), P. Z. K. (1), P. K. (4), P. Z., S. J. (16), S. H. (7), W. B. (4), W. Z. (5), W. W. (12), Ž. K. (1), D. M. (2), K. L., M. J. (11), S. L. (1), W. A., B. B. (12), I. K., K. T. (5), K. E. (2), Ł. W., M. S. (8), O. B., P. Z. (3), W. M. E. (3), W. K. (4), C. I., G. W. (2), K. M. (14), K. B. (4), K. M. (15), K. T. (6), O. R., O. S. (1), O. E., O. A. (1), S. T. (5), K. I. L., S. P. (3), Z. J., Z. D., L. P. (1), L. E., L. D. (2), L. P. (2), B. Z. (3), B. G. (2), B. B. (13), B. J. (11), B. L. (2), B. J. (12), B. I. (3), B. E. (4), B. W. (7), B. J. (13), C. T. (3), D. U., D. K., D. A., D. M. (3), F. R. (1), G. Z. (1), G. J. (5), I. M., J. A. (3), J. D. (1), J. L. (2), K. J. (19), K. M. (16), K. B. (5), K. T., K. W. (20), K. K. (18), K. L. (3), K. Z. (5), K. A. (8), K. A., K. W. (8), L. K. (2), (...) E., Ł. I., M. H. (2), M. A. (4), M. K. (2), M. D. (4), M. S. (9), M. R., M. Z. (7), M. M. (11) – J., M. W. (3), M. D. (5), N. K. (3), O. W. (4), P. Z. (4), P. M. (5), P. J. (7), P. H. (4), P. J. (8), P. H. (5), P. P., P. L. (2), P. J. J. (12), P. P., R. J., R. J. (7), R. K. (4), R. D. (3), R. L. (1), R. S. (3), R. J. (8), S. J. (17), S. I., S. T., S. J. (18), S. J., S. J. (19), S. M. (7), S. T. (6), S. M. (8), S. W. (7), S. T., T. T. (5), T. R. (3), U. Z., W. D., W. J. (12), W. B., W. M. (8), W. D. (2), Z. K. (2), Z., Z. J. (3), Z. M. (3), Ž. J. (2), P. J., P. M., P. J., P. R., T. B. (2), K. I., C. J., T. M. (2), M. W. (4), M. S. (10), J. M. (5), S. M. (9), M. E. (4), M. A. (5), B. B. (14), M. A., K. I. (3), G. A. (2), W. M. (9), G. M. (5), K. A. (9), K. K. (19), K. D. (4), R. B., I. P. R. (2), I. Z. K. (3), I. A. M. (1), I. K., P. E., B. B. (15), B. M. (5), D. C. (1), J. D. (2), J. I., K. I. (4), K. T. (7), K. B. (6), L. M. (3), L. D. (3), L. M. (4), M. E. (5), M. H. (3), D. K. (2), S. Z. (7), S. M. (10), S. S. (11), S. H. (8), S. A., Ł. A. (2), O. E. Z., O. M. A. (6), O. S. P. (4), Z. R. (3), Z. P. (3), Z. E. (3), W. M. (4), S. A., W. T. (3), W. L. (2), P. D. (2), P. P. (7), W. A., W. T., W. E., T. M. (3), T. R. (4), P. A. (3), Ś. T., T. E., Ś. L., S. J. K. (2), S. K. (6), S. R., S. L. (2), S. A., S. I. (6), R. L. (2), R. G. (1), R. K. (5), R. A. (3), R. C., R. B. (2), P. J. (9), P. A., P. R. (3), P. B., B. M. (6), P. B., M. I., W. A., M. T. (2), Ł. B. (1), Ł. J. (1), Ł. S. (2), K. P., K. S., K. T., J. J. K. (3), K. I. (5), M. E. (6), G. C. (2), G. U., G. A., D. L. A., D. L. M., D.

L. M., C. M. (3), C. M. (4), C. M. (5), C. A., B. D. (6), P. H. (6), B. W. (8), B. R., T. R. E. (3), B. H. (7), F. A., B. A., F. B., W. A. (3), R. S. (4), R. A. (4), S. M., S. R., S. R., S. C. (2), S. Z. (8), M. B. (4), P. B. (3), P. C. (4), M. J. (12), C. M. (6), M. B. (5), B. D. (7), K. A. (10), K. M. (17), K. J. (20), K. P. (5), K. I. (6), K. I. (7), K. J. (19), W. B. (5), J. W. (5), J. W., B. H., R. P. (1), C. W., C. M., B. W. (9), B. I. (4), A. A. (4), A. R. (2), S. M. (11), S. A. (2), A. J. (2), A. P. (1), A. P. (2), A. G. (1), A. M., A. I., B. K. (3), B. Z. (4), B. J. (14), B. L. (3), B. S. (5), B. M. (7), B. J. (15), B. T. (4), B. J., B. A., B. J. (16), B. M. (8), B. D., B. J. (17), B. S. (6), B. J. (18), B. L., B. M., B. W., B. S. (7), B. F., B. J. (19), B. B. (19), B. W. (10), (...)
M., B. A., B. S. (8), B. A. (3), B. M. (9), B. R., B. G. (3), B. Z. (5), B. M. (10), B. H. (8), B. W. (11), B. E. (5), B. J. (20), B. J. (21), B. S. (9), B. Z., B. K. (4), B. J. (22), B. K. (5), B. T. (5), B. Z. (6), B. B., B. B. (21), B. W. (12), B. J. (23), B. R. (2), B. E. (6), B. J. (24), B. K. (6), B. R. (3), B. S. (10), B. R. (4), B. R. (5), B. R. (5), B. C., B. H. (9), (...) T., B. S. (11), B. A. (4), B. A. (5), (...) J., B. P., B. M., B. S. (12), B. J. (25), B. T. (6), B. T. (7), B. W., B. M., B. R. (6), B. K. (7), B. R., C. J., C. L. (2), C. H. (2), C. R., C. M. (7), C. J., C. K. (4), C. M. (8), C. T. (4), C. C. (6), C. Z. (2), C. R. (2), C. S. (3), C. Z. (3), C. W. (4), C. S. (4), C. M. (9), C. R. (3), C. A., C. J. (3), C. K. (5), C. M. (10), C. Z. (4), C. S., C. S. (5), C. W. (5), C. J. (4), C. H. (3), C. Z., C. Z. (5), C. R. (4), C. J. (5), C. J. (6), C. I., C. S. (6), C. A., Č. Z., D. K. (3), D. J. (5), D. K., D. T. (3), D. A., D. J. (6), D. R. (2), D. A., D. S., D. T. (4), D. H., D. L. (1), D. J. (7), D. R. (3), D. J. (8), D. J., D. Z. (3), D. M. (4), D. J. (9), D. H. (5), D. J. (10), D. A., D. Z., D. L. (2), D. R. (4), D. A., D. H. (6), D. W. (2), D. M. (5), D. T. (5), E. J., F. S. (4), F. W. (2), F. J. (3), F. K., F. J., F. R. (2), F. J., F. W. (3), F. M. (2), F. E., F. J., F. T., F. Z. (1), F. J. (4), F. Z. (2), F. I., G. J. (6), G. M. (6), G. S. (2), G. S. (3), G. Z. (2), G. S., G. B. (1), G. J. (7), G. Z. (3), G. L., G. S. (4), G. J. (8), G. E. (4), G. J., G. J. (9), G. A., G. H. (3), G. R. (7), G. T., G. S. (5), G. A. (3), G. W. (3), G. S. (6), G. S. (7), G. K., G. Z. H. (1), G. K. (2), G. M. (7), G. T. (3), G. T. (4), G. G. (6), G. M. (8), G. J. (10), G. Z. (4), G. A., G. M. (9), G. T. (5), G. L. (4), G. A., G. Z. (5), G. S. (8), G. W. (4), G. B. (2), G. W. (5), G. B. (3), G. F., G. Z., G. S. (9), G. R. (8), G. R. (9), G. Z. (6), G. R. (10), H. W. (2), H. A., H. H. (3), H. M., H. A. (3), H. A. (4), H. Z. (2), H. K. (2), H. J., H. H. (4), H. M., H. W. (3), I. J. (3), I. M. (2), J. E. (2), J. A., J. J. (15), J. S. (1), J. T. (4), J. J. (16), J. J. (17), J. E. (3), J. M. (6), J. R., J. K. (4), J. J. (18), J. J. (19), J. B. (1), J. T. (5), J. Z. (5), J. H. (1), J. K. (5), J. S. (2), J. Z. (6), J. J. (20), J. K. (6), J. R. (4), J. J. (21), J. J. (22), J. W. (5), J. W., J. Z., J. H. (2), J. G. (1), J. Z. (7), J. K. (7), J. K. (8), J. J. (23), J. J. (24), J. H., J. J. (25), J. J. (12), J. T., J. T. (6), J. J. (26), J. K. (9), (...) B., J. E. (4), J. W. (6), J. Z. (8), J. H., J. J. (27), J. J. (28), J. J. (29), K. K. (20), K. J. (21), K. W. (9), K. Z. (6), K. E. (3), K. K. (21), K. Z. (7), K. B. (7), K. J. (22), K. S., K. T. (8), K. M., K. H. (5), K. J. (23), K. J. K. (3), K. W., K. A., K. R., K. W. (10), K. B. (8), K. J. (24), K. O. (1), K. E. (4), K. H. (6), K. J. (25), K. M., K. J. (26), K. Z., K. I. (8), K. J. (27), K. K. (23), K. M. (18), K. J. (28), K. T. (9), K. W. (11), K. S., K. M. (19), K. R. (4), K. Z. (8), K. K. (24), K. H. (7), K. A. (11), K. A., K. R. (5), K. Z. (9), K. A., K. B. (9), K. J. (29), K. Z. (10), K. R. (6), K. T. (10), K. E. (5), K. S., K. S. (8), K. M. (20), K. W. (12), K. T. (11), K. T. (11), K. J. (30), K. K. (26), K. M. (21), K. M., K. E., K. A., K. S. (9), K. B. (10), K. D. (5), K. J. (16), K. K. (27), K. S. (10), K. W. (13), K. B. (11), K. F. (2), K. I. (9), K. J. (31), K. M. (3), K. W. (14), K. B. (12), K. W. (15), K. H. (8), K. P., K. T. (12), K. J. (32), K. Z. (11), K. T. (13), K. E., K. B. (13), K. K. (28), K. J. (33), K. R. J. (9), K. S. (11), K. T. (14), K. J. (34), K. A. (12), K. Z. (12), K. L. (4), K. S. (12), K. S. (13), K. A., K. Z. (13), K. E. (6), K. S. (14), K. B. (14), K. F. (3), K. R. (7), K. J., K. R. (8), K. J. (35), K. R. (9), K. M., K. B. (15), K. E. (7), K. B. (16), K. S. (15), K. A., K. M. (22), K. F. (4), K. J. (36), K. S. (16), K. M. (23), K. H. (9), K. M. (24), K. Z. (14), K. A. (13), K. Š., K. G. (1), K. J. (37), L. J. (3), L. J. (4), L. A. (1), L. M., L. L. (5), L. L. (6), L. H. (2), L. L. (7), L. K. (3), L. E. (2), L. B. (4), L. K. (4), L. R. (3), L. H. (3), L. P., L. M. (5), L. A. (2), L. J. (5), L. T. (3), L. K. (5), Ľ. K. (2), Ľ. M. (3), Ľ. R. (1), Ľ. A. (3), Ľ. J., Ľ. A. (4), Ľ. S. (3), Ľ. E. (4), Ľ. Z., Ľ. K. (3), Ľ. B., Ľ. J., Ľ. A. (5), (...) S., Ľ. A. (6), Ľ. J. (2), Ľ. K. (4), Ľ. E. (5), Ľ. J. (3), Ľ. R. (2), Ľ. B. W. (13), Ľ. H. (3), Ľ. R. (3), Ľ. A., Ľ. E. (6), Ľ. Z., M. E. (7), M. R. (1), M. W. (5), M. Z. (8), M. S. (11), M. J. (13), M. J. (14), M. R. (2), M. H. (4), M. W. (6), M. T. (3), M. K. (3), M. E. (8), M. J. (15), M. K. (4), M. M. (15), M. E. (9), M. E. (10), M. M. (16), M. A., M. E., M. J., M. J. (16), M. Z. (9), M. J. (17), M. J. (18), M. A., M. H. (5), M. M. K. (5), M. R. (3), M. W. (7), M. Z. (10), M. R., M. Z. (11), M. J. (19), M. R. (4), M. E. (11), M. K. (6), M. J. (20), M. M. (19), M. G. (4), M. M. (20), M. Z. (12), M. Z. (13), M. E. (12), M. M. (21), M. R., M. C. (1), M. J. (21), M. A. (7), M. H. (6), M. K. (7), M. J., M. R. (5), M. B. (6), M. M. (22), M. J. (22), M. A. (8), M. B. (7), M. J. (23), M. M. (23), M. W. (8), M. A., M. Z. (14), M. C. (2), M. J. (24), M. T. (6), M. Z. (15), M. K. (8), M. R. (6), M. K. (9), M. P. (3), M. W. (9), M. J. (25), N. Z. (1), N. J. (2), N. J., N. W. (2), N. T., N. L. (2), N. I., N. T. (2), N. T. (3), N. R. (2), N. B. (1), N. H. (2), N. A., N. R., N. S. (4), N. J., N. J., N. J. (3), N. A. (2), N. S. (5), N. B. (2), N. H. (3), N. R. (3), N. S. (6), N. Z. (2), O. T. (2), O. S. (2), O. L. (1), O. J., O. S. (1), O. M. (4), O. J. (2), O. S. (3), O. G. (3), O. A. (2), O. E., O. A., O. Z. (3), O. A., O. K. (3), O. L. (2), O. T. (3), O. A. (5), O. A. (3), O. J., P. T., P. J. (10), P. M. (6), P. E. (3), P. C., P. K. (5), P. W. (3), P. E. (4), P. E. (5), P. J. (11), P. H. (7), P. L. (3), P. R. (4), P. T., P. Z. (5), P. S. (2), P. J. (12),

P. Z. (6), P. S. (3), P. H. (8), P. J. (13), P. Z. (7), P. M. (7), P. E. (6), P. A., P. F. (1), P. L. (4), P. M. (8), P. W. (4), P. J. (14), P. J. (15), P. L. (5), P. A., P. W. (5), P. S. (4), P. S. (5), P. J. (16), P. S. (6), P. Z. (8), P. G. (3), P. J. (17), P. R. (5), P. C. (5), P. E., P. J. (18), P. F. (2), P. J. (19), P. F., P. T. (4), P. S., P. W. (6), P. Z. (9), P. D. (3), P. S. (7), P. A., P. R. (6), P. Z. (10), P. J. (20), P. H. (9), P. A. (4), P. I., P. M. (9), P. R. (7), P. Z. (11), P. E., P. M. (10), P. M. (11), P. L., P. K. (6), P. K. (7), P. J. (21), P. E., P. S. (8), P. K. (8), P. D., P. M. (12), R. J. (10), R. S. (5), R. I. (3), R. J. (11), R. J. (12), R. E. (4) T., R. L. (3), R. J. (19), R. P. (2), R. E., R. B. (3), R. E. (5), R. E. (6), R. B. (4), R. E. (6), R. S. (6), R. B. (5), R. Z. (4), R. J. (13), R. K. (6), R. B. (6), R. T. (1), R. J. (14), R. W. (2), R. J. (15), R. M. (3), R. R. (5), R. J., R. G. (2), R. T. (2), R. J. (16), R. M. (4), R. J. (17), R. R. (6), S. Z., S. J. (20), S. W. (8), S. J. (21), S. W. (9), S. H., S. T. (9), S. P., S. H., S. J. (22), S. E., S. J. (23), S. J. (24), S. O., S. P. (5), S. E., S. L. (3), S. M. (12), S. J. (25), S. K. (7), S. A. (3), S. K. (8), S. R. (7), S. A., S. K. (9), S. B., S. J. (26), S. J. (26), S. K., S. J., S. A., S. H. (9), S. M. (13), S. R., S. H. (10), S. W. (10), S. J. (27), S. Z. (9), S. M. (14), S. T., S. C. (3), S. S. (19), S. H. (11), S. M. J. (26), S. H. (12), S. R. (8), S. Z. (10), S. J. (28), S. K. (10), S. M. (15), S. W. (11), S. J. (29), S. W. (12), S. F., S. K. (11), S. J., S. J. (30), S. J. (31), S. M. (16), S. M. (17), S. K. (12), S. W. (13), S. M. (18), S. M. (19), S. S. (20), S. E. (3), S. Z. (11), S. J. (32), S. W. (14), S. A. (4), S. M. (20), S. T. (7), S. T. (8), S. Z., S. A., S. S. (21), (...) Z., S. S. (22), S. K. (13), S. S. (23), S. W. (15), S. Z. (12), S. S. (24), S. M. (21), S. M. (22), S. A., S. J. (33), S. W. (16), S. C., S. Z. (13), S. S. (25), S. E. (4), S. R. (9), S. Z. (14), S. E. (5), S. E. (6), S. G. (3), S. A. (5), S. J. (34), S. M. (23), S. Z., S. L. (4), S. M. (24), S. A., S. I. (7), S. J. (35), S. J. (36), S. R. (10), S. H. (13), S. Z., S. J. (37), S. J. (38), S. J. (39), S. W. (17), S. J. (40), S. K. (14), S. R. (11), S. S. (27), S. K. (15), S. D. (3), Ś. E., Ś. W. (1), Ś. M. (2), Ś. J. (1), Ś. J. (2), Ś. C., T. H. (2), T. J. (7), T. W., T. A., T. K., T. S. (2), T. Z. (3), T. L., T. M. (4), T. J. (8), T. J. (9), T. J. (10), T. M. (5), T. H. (3), T. J. (11), T. J. (12), T. C., T. A., T. S. (3), T. W. (2), T. M. (6), T. L., T. E., T. J. (13), T. E., T. J. (14), T. W., U. I., U. T., U. J. (2), U. E., U. B., W. J. (13), W. A., W. J. (14), W. R. (2), W. M. (10), W. E., W. S. (7), W. J. (15), W. C. (2), W. J. (16), W. H., W. J. (17), W. L. (3), W. C. (3), W. J. (18), W. W., W. S. (8), W. M. (11), W. J. (19), W. A. (4), W. R. (3), W. H. (4), W. A., W. R. (4), W. L. (4), W. I. (1), W. B. (6), W. W. (18), W. E. (4), W. H. (5), W. J. (20), W. T., W. I. (2), W. T. (3), W. Z. (6), W. R. (5), W. S. (9), W. D. (3), W. A., W. B. (7), W. H. (6), W. R. J. (18), W. M. (12), W. J. (21), W. K., W. S. Z. (15), W. S. (10), W. E. (5), W. W. (21), Z. A., Z. A. (2), Z. H. (2), Z. J., Z. T., Z. K. (4), Z. J., Z. R., Z. M. (4), Z. H. (3), Z. J. (4), Z. J. (5), Z. J., Z. J. (6), Z. M. (5), Z. W., Z. P. (4), Z. S. (2), Z. H. (4), Z. B. (1), Z. D., Z. K. (5), Z. J., Z. K. (6), Z. J. (7), Z. Z. (8), Z. M. (6), Z. J. (8), Z. S., Z. M. (7), Z. Z. (9), Z. A., Z. B. (2), Z. J. (9), Z. J. (10), Z. A., Ż. I., Ż. K. (2), Ż. C., Ż. A., Ż. B., Ż. E., Ż. S., Ż. S., Ż. A. (2), Ż. K. (3), Ż. M. (3), Ż. G., W. B. (8), W. K. (5), W. S. (11), W. M. (13), W. G. (1), W. T. (5), W. B. (9), W. R. (6), W. J. (22), M. J. J. (30), M. R. (7), P. N., S. M. (25), B. M. (11), J. E. (5), W. W. (22), R. A., S. L., D. W. (3), S. E. (7), M. B. (8), Ś. W. (2), O. A. (4), M. Z. (16), Z. J. (11), S. D. (4), M. A., S. G. (4), A. S. (1), W. A., K. R., Ł. B. A. (6), J. D. (3), J. A. (4), J. T. (7), K. W., K. W. (16), Ł. W. K. (6), S. B. (5), S. B. (6), Z. M. (8), S. I. (8), Ś. I., T. E., W. B. (10), W. D. (4), Z. H. (5), P. M. (13), G. L. (5), M. M. (26), F. J. (5), K. K. (31), S. K. (16), S. M. (26), K. M. E. (13), M. A., G. K. (3), G. Z. (7), B. J. (26), D. B. (3), J. Z. (9), P. L. (6), M. J. (27), F. Z., G. L. (6), K. A., P. G., C. M. A. (9), C. E. (3), C. D., P. R. G. (3), P. J. M. (7), B. W. (14), C. G., D. M. (6), D. I. M., F. Z. (3), K. A. (14), K. Z. (15), K. Z. (16), K. W. (17), K. W. (18), S. M. (27), S. J. (41), S. L., T. M. (7), W. J. (23), W. M. (14), Z. C., Ż. J. W. (7), F. M. (3), J. J. (21), K. J. (38), B. T., R. A. (5), Ż. P. (2), A. B., K. R. (10), B. M. (12), B. G. B. (4), B. P. G. (4), G. J. (11), G. K. (4), G. K. (5), K. J. (39), K. P. (6), K. K. (34), Ł. M. (4), M. E. (14), M. J. (28), M. Z. (17), N. J. (4), R. W. (3), S. A. (6), S. A., S. S. (29), S. A., L. M. (6), K. Z. (17), M. M. (29), T. A., C. S. (7), J. Z. (10), K. K. (35), N. M., S. A. (7), U. M. (2), Z. S. (3), Ż. A., (...) S.A., P. K. (9),

przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministrowi Finansów

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22 września 2017 roku, sygn. akt I C 762/12,

uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Gawinek Krzysztof Górski Agnieszka Bednarek-Moraś

UZASADNIENIE

Powód K. P. jako reprezentant grupy akcjonariuszy (...) Spółki Akcyjnej w S. wniósł w pozwie przeciwko Skarbowi Państwa – Ministerstwu Skarbu Państwa o: rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym; zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z członków grupy wskazanych w spisie członków grupy, znajdującym się na stronach 6 - 32 pozwu, reprezentowanych przez powoda, żądanych kwot, stosownie do podgrupy, w której taki członek grupy się znalazł, wskazanej w spisie członków grupy, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia złożenia pozwu.

Powód jako reprezentant grupy, działając w imieniu własnym, na rzecz wszystkich członków Grupy dochodzi od Skarbu Państwa Ministra Skarbu Państwa należności z tytułu utraty przez akcje spółki (...) S.A. (zwaną dalej: (...) S.A.) ich wartości na skutek podjęcia do roku 2002 włącznie, przez osoby działające w imieniu Skarbu Państwa, działań mających na celu przejęcie przez Państwo Spółki - całego Holdingu (renacjonalizacja), a w sytuacji, gdy do tego nie doszło, doprowadzenie do upadłości Spółki, na skutek której akcje (...) S.A. utraciły swoją wartość.

Działalność ta, według twierdzeń powoda, była prowadzona przez Skarb Państwa na wielu płaszczyznach, zarówno jako akcjonariusza mniejszościowego (...) S.A., który podejmował działania na szkodę pozostałej części akcjonariuszy, jak i działającego w ramach posiadanego imperium.

Żądanie pozwu w łącznej kwocie 73.768.085,96 zł zostało wyliczone na podstawie wartości księgowej akcji (tj. poprzez podzielenie wartości kapitału własnego spółki wyliczonego na dzień: 31.12.2001 r. posiadającego wartość 268.433.235,97 zł przez ilość 12.500.000 akcji. Wynikiem tego działania jest ustalona kwota przypadająca na jedną akcję, tj. 21.47 zł.

Powód wskazał, że pozbawienie Spółki w latach 2001 - 2002 możliwości uzyskania kredytów finansujących bieżącą budowę statków w wyniku działań podjętych przez przedstawicieli Skarbu Państwa, odebrało Spółce możliwość dalszego rozwoju i stanowiło jedną z głównych przyczyn upadłości tej spółki ogłoszonej w dniu 29.07.2002 r. Do ogłoszenia tej upadłości przyczyniło się w sposób istotny zaskarżenie przez Skarb Państwa jako akcjonariusza uchwał podjętych na NWZA w dniu 07.05.2002 r w celu ratowania Spółki., a następnie uznanie przez Sąd tych uchwał za nieważne. Uniemożliwiło to dokapitalizowanie Spółki w oparciu o kapitał pochodzący z poza sektora bankowego, na co godzili się, z wyjątkiem Skarbu Państwa, pozostali akcjonariusze. Istotne jest przy tym, iż Spółka doznała także, na skutek działań przedstawicieli Skarbu Państwa niemożliwego do przecenienia uszczerbku w swoim wizerunku i wiarygodności biznesowej, choćby z uwagi na trwające latami postępowania karne przeciwko członkom jej Zarządu, którzy ostatecznie zostali uniewinnieni od wszystkich stawianych im zarzutów.

Dodatkowo początek okresu prowadzenia przez przedstawicieli Skarbu Państwa powyższych działań nałożył się na początek bessy na globalnym rynku stoczniowym, co ma znaczenie o tyle, że okresy słabszej koniunktury, czy tym bardziej kryzysów, prowadzą do zaostrzenia konkurencji i eliminowania z rynku podmiotów słabszych kapitałowo. U progu spowolnienia gospodarczego Spółka została zatem pozbawiona możliwości konkurowania na rynku stoczniowym. Zarazem, dobra koniunktura powróciła wkrótce po ogłoszeniu upadłości i trwała nieprzerwanie przez wiele lat, co pozwala sądzić, że dysponowanie przez (...) S.A. środkami, których jej odmówiono, pozwoliłoby Spółce nie tylko przetrwać kryzys lecz dynamicznie rozwijać działalność w kolejnych latach, na poziomie przewyższającym znacznie założenia przyjęte w Biznesplanie na lata 2001 - 2010, sporządzonym przez A. K..

Zdaniem powoda, należy stwierdzić, iż brak jest możliwości zaspokojenia akcjonariuszy (członków Grupy) z kwoty likwidacyjnej Spółki. Na skutek upadłości likwidacyjnej Stoczni, której obecne zadłużenie przewyższa znacznie wartość jej majątku, nie jest jednak możliwe uzyskanie przez akcjonariuszy jakichkolwiek należności z tytułu uczestniczenia w podziale kwot likwidacyjnej po zaspokojeniu wierzycieli.

Powód w uzasadnieniu adekwatnego związku przyczynowego między szkodą, a zachowaniem pozwanego powołał się na szereg działań, konsekwentnie realizowanych, w wykonaniu wrogiego (...) S.A. i jej akcjonariuszom planu,

które łącznie doprowadziły do wyrządzenia powodom szkody i pozostawały z tą szkodą w adekwatnym związku przyczynowym. Zdarzeniem bezpośrednio wywołującym szkodę było ogłoszenie upadłości likwidacyjnej (...) S.A., jako że jej bezpośrednim skutkiem była utrata wartości akcji powodów z poziomu 23,34 zł do 0,00 zł (co wynika z charakteru i skutków upadłości likwidacyjnej) oraz utraty dochodów z dywidend, które mogliby otrzymać od (...) S.A. gdyby do upadłości nie doszło. Zdaniem powodów ogłoszenie tej upadłości nastąpiło z naruszeniem prawa, gdyż nie wystąpiły przesłanki ekonomiczno- finansowe do jej ogłoszenia. Dodatkowym elementem przemawiającym za szkodliwością działań pozwanego oraz niemożnością odzyskania przez (...) S.A. zdolności zarobkowych i możliwości udziału akcjonariuszy choćby w niewielkiej części jej majątku, była ogłoszona tego samego dnia upadłość najważniejszej z punktu widzenia zakresu działalności oraz struktury zatrudnienia spółki zależnej (...) S.A., tj. (...) S.A., która również spowodowana była bezprawnymi działaniami pozwanego.

W tej sytuacji zdaniem powoda upadłość (...) S.A. pozostaje więc w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą powodów. Sama zaś upadłość (...) S.A. pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym - jako skutek, z szeregiem bezprawnych działań pozwanego, realizujących plan przejęcia lub eliminacji spółki z rynku - jako przyczyna. Należy przy tym podkreślić, iż działania pozwanego były od początku wymierzone w akcjonariuszy. Zdaniem powoda można tu mówić o winie umyślnej oraz *aminus laedendi* - zamiarze szkodenia, co według dominującego poglądu w tym zakresie skutkuje odpowiedzialnością sprawcy (zasada bezwzględnej odpowiedzialności za *dolus / aminus laedendi*). Wskazuje na to przede wszystkim istnienie konsekwentnie realizowanego planu, cel pozwanego, którym jest przejęcie kontroli nad działalnością spółki (...) S.A. (w tym poprzez przejęcie akcji spółki), a w sytuacji gdy to tego nie doszło, pozbawienie (...) S.A. znacznej części majątku, zdolności zarobkowych i płynności finansowej, tak aby doprowadzić (...) S.A. do upadłości likwidacyjnej, celem było tu „wylimitowanie” dotychczasowych akcjonariuszy. Substytutem przejęcia kontroli nad (...) S.A. było wyprowadzenie z niej przed jej upadłością istotnej części działalności oraz majątku do spółki kontrolowanej przez Skarb Państwa ((...) sp. z o.o., późniejsza (...) sp. z o.o.), a także sprzedaż majątku podmiotom powiązanych ze Skarbem Państwa.

Pozwany Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa w odpowiedzi na pozew (k.569 i n.) wniósł o: odrzucenie pozwu w całości, a w razie nieuwzględnienia powyższego wniósł o oddalenie powództwa w całości;

Pozwany zakwestionował kolejno istnienie podstawy odpowiedzialności Skarbu Państwa, w szczególności:

1. istnienie zamiaru przejęcia akcji (...) S.A. (dalej powoływana jako (...) SA) już na przełomie 2001/ 2002 r.;
2. istnienie zamiaru doprowadzenia (...) SA do upadłości celem przejęcia jej majątku przez pozwanego Skarbu Państwa;
3. działania wspólnie i w porozumieniu z bankami kredytującymi (...) w zamiarze doprowadzenia (...) SA do upadłości celem przejęcia jej majątku przez pozwanego Skarbu Państwa;
4. istnienia prawnego obowiązku udzielenia (...) SA przez pozwanego Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa pomocy i gwarancji kredytowych;
5. rozsiewaniu przez funkcjonariuszy państwowych nieprawdziwych informacji o członkach organów władz (...) SA.

Pozwany wskazał, że:

1. przyczyną upadłości (...) SA były błędne decyzje biznesowe związane z zaangażowaniem środków w celu tworzenia holdingu, podczas gdy środków tych zabrakło w chwili kryzysu na rynku stoczniowym;
2. przyczyną upadłości (...) SA były błędne decyzje biznesowe związane z wdrożeniem produkcji jednostek zbyt zaawansowanych technologicznie jak na możliwości (...) SA i poniesione z tego tytułu straty;
3. przyczyną upadłości (...) SA była zmiana kursu dolara w stosunku do złotówki nieprzewidziana przez zarząd (...) SA;

4. Skarb Państwa nie może odpowiadać za działania banków kredytujących działalność (...) SA stanowiących podmioty odrębne od Skarbu Państwa;
5. Skarb Państwa nie może ponosić odpowiedzialności za działalność zarządu (...) SA;
6. wniosek o upadłość został złożony nie tylko przez zarząd (...) SA;
7. upadłość została ogłoszona przez Sąd Rejonowy w Szczecinie, a nie przez Ministra Skarbu Państwa, Minister Skarbu Państwa nie może odpowiadać za działania Sądu Rejonowego w Szczecinie;
8. zasadność ogłoszenia upadłości została zbadana przez niezawisły sąd - prawidłowość tego orzeczenia nie została zakwestionowana w przewidzianym przepisami trybie;
9. hipotetyczne działania pozwanego Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa opisane w pozwie miały być skierowane przeciwko (...) SA i dlatego akcjonariuszom tej spółki nie przysługują roszczenia odszkodowawcze wynikające z faktu wyrządzenia szkody (hipotetycznej) (...) SA przez Skarb Państwa - Ministra Skarbu Państwa;
10. Skarb Państwa - Minister Skarbu Państwa nie miał obowiązku prawnego finansowania działalności (...) SA, działania Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa w 2002 r. zmierzały do zachowania produkcji stoczniowej w S.;
11. działania dokonane przez zarząd (...) SA, czy syndyka tej spółki nie są działaniami Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa i nie mogą stanowić podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa – Ministra Skarbu Państwa.

Nadto, pozwany zgłosił zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia na podstawie art. 441 § 1 k.c. w związku z upływem zarówno 3 - letniego terminu liczonego a tempore scientiae, jak i 10-letniego terminu liczonego a tempore facti.

Jako fakty notoryjne wskazał wiedzę w 2002 r. wśród akcjonariuszy (...) SA o upadłości (...) SA ogłoszonej pod koniec lipca 2002 r., jak również o przeniesieniu do (...) sp. z o.o. części majątku (...) SA wraz z produkcją stoczniową wreszcie o braku pomocy Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa dla (...) SA, która mogłaby doprowadzić do braku upadłości tego podmiotu.

Zdaniem pozwanego roszczenie powoda K. P. jest oczywiście przedawnione na podstawie art. 442 § 1 zd. 1 k.c. , gdyż miał on jako prezes zarządu (...) SA pełną wiedzę o stanie spraw spółki i hipotetycznych działaniach pozwanego już wiosną i latem 2002 r., zaś w pisma z dnia 23 marca 2006 r. (załącznik nr 1) do odpowiedzi na pozew wynika, że znał wszystkie okoliczności przytaczane w uzasadnieniu pozwu najpóźniej w marcu 2006 r.

Z tego wywiódł pozwany, że powództwo w jego przypadku powinno zostać oddalone. Skutkuje to koniecznością oddalenia powództwa w całości, także w zakresie roszczeń zgłoszonych przez członków grupy, bowiem tylko K. P. jest stroną niniejszego postępowania - nie są stroną postępowania poszczególni członkowie grupy, czy grupa jako całość.

Pozwany stwierdził, że odrębnego omówienia wymaga kwestia zorganizowania pomocy rządowej dla (...) SA, skoro brak jest przepisu prawa nakazującego administracji państwowej udzielania pomocy każdej firmie prywatnej, brak jest także przepisu nakazującego udzielenie pomocy (...) SA. Innymi słowy brak požądanej i postulowanej przez (...) SA pomocy rządowej nie może być oceniany jako bezprawny - bezprawność polega bowiem na naruszeniu przepisu prawa powszechnie obowiązującego;

Według pozwanego Skarb Państwa podejmował działania zmierzające do udzielenia gwarancji kredytu w wysokości 40 mln dolarów na rzecz (...) SA przez opisywane w pozwie konsorcjum banków, jednak zarząd (...) SA kierowany przez powoda K. P. odrzucił (ostatecznie na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy w dniu 7 maja 2002 r.) warunki konsorcjum banków; Skarb Państwa udzielił w dniu 21 maja 2000 r. pożyczki na rzecz (...) SA w wysokości 8,5 mln zł w celu wypłaty zaliczek na wynagrodzenia pracownicze; działania Skarbu Państwa i (...) miały na celu utrzymanie

produkcji stoczniowej w S. - co w dużej mierze udało się za pośrednictwem podmiotu (...) sp. z o.o. (dawniej (...) sp. z o.o.).

Pozwany wskazał, że banki komercyjne, (...) SA, czy (...) SA nie stanowią jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa i tym samym Skarb Państwa nie może ponosić odpowiedzialności za ich działania, czy zaniechania.

Dodał pozwany, że Skarb Państwa działając jako akcjonariusz miał prawo zaskarżać uchwały podejmowane przez walne zgromadzenia akcjonariuszy, w tym w szczególności uchwały z dnia 7 maja 2002 r. Pozwy Skarbu Państwa zostały uwzględnione, zatem były zasadne. Podjęcie lub brak podjęcia obrony przez pozwanego nie ma decydującego znaczenia w przypadku pozwu o stwierdzenie nieważności uchwał zgromadzenia akcjonariuszy w sytuacji, gdy podnoszone są kwestie formalne - braki w ogłoszeniu o zwołaniu walnego zgromadzenia oraz braki w opinii uzasadniającej powody wyłączenia prawa poboru (co wynika z pozwu wniesionego w dniu 7 czerwca 2002 r. stanowiącego załącznik do pozwu w niniejszej sprawie).

W kwestii dopuszczalność indemnizacji uszczerbku, wynikającego z faktu poniesienia szkody przez inny podmiot, pozwany wyraził następujące poglądy:

Wskazywane w pozwie działania pozwanego Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa miały skutek w postaci ogłoszenia upadłości (...) SA. Strona pozwana nie zastrzegła zarazem, że nie potwierdza istnienia związku przyczynowo - skutkowego. Dopiero skutkiem ogłoszenia upadłości była utrata wartości przez posiadane przez powoda i członków grupy akcje. W opinii strony pozwanej generalnie akcjonariusze nie mają legitymacji czynnej do dochodzenia odszkodowania za uszczerbek polegający na utracie wartości przez akcje w wyniku szkody poniesionej przez spółkę. W opinii strony pozwanej całokształt regulacji Kodeksu cywilnego pozwala na postawienie tezy o funkcjonowaniu w polskim porządku prawnym takiego właśnie ograniczenia.

Według pozwanego w prawie polskim przyjął się w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd o obowiązywaniu koncepcji bezprawności względnej według której określone zachowanie może stanowić czyn niedozwolony wówczas gdy narusza ono normę powszechnie obowiązującą, mającą przy tym na celu ochronę interesu wierzyciela. Według koncepcji bezprawności względnej, norma prawna chroni określone interesy. Dlatego narusza normę prawną, a więc jest bezprawne, tylko takie zachowanie, które godzi w chronione przez nią interesy. Zachowanie, które nie godzi w interesy podmiotów chronionych przez określoną normę prawną, nie może być zatem uznane za sprzeczne z nią i tym samym nie może uzasadniać uwarunkowanej bezprawnością odpowiedzialności odszkodowawczej wobec innych podmiotów niż chronione przez tę normę.

Zdaniem pozwanego w przypadku odrzucenia koncepcji bezprawności względnej przywołać trzeba również przyjmowaną w orzecznictwie i doktrynie zasadę, że poszkodowanym w rozumieniu przepisów o odpowiedzialności deliktowej może być jedynie osoba, przeciwko której skierowane było działanie sprawcy.

Odnosząc się do argumentacji pozwanego powód podtrzymał swoje stanowisko.

Podważając zasadność zarzutu przedawnienia powód stwierdził, że brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania tego, iż roszczenie powoda czy też członków grupy jest przedawnione. Po pierwsze do dnia złożenia pozwu nie upłynął dziesięcioletni termin od dnia uprawomocnienia się postanowienia Sądu o ogłoszeniu upadłości przez (...) S.A. W tej dacie zaś dopiero można mówić o utracie wartości przez akcje (...) S.A. Istotne jest przy tym jednak to, iż obecnie nadal trwa postępowanie upadłościowe i dopiero w jego toku, po wyprzedaniu majątku i ustaleniu listy wierzytelności, z której obecnie wynika absolutny brak możliwości zaspokojenia akcjonariuszy w trybie art. 474 § 1 ksh (vide: lista wierzytelności ustalona w toku postępowania upadłościowego (...) S.A.), okazało się, że akcje (...) S.A. posiadają wartość zerową.

Zdaniem powoda nie upłynął również okres trzyletni od dnia, w którym członkowie grupy oraz powód dowiedzieli się o szkodzie oraz o sobie zobowiązanej do jej naprawienia. Zwrócił powód uwagę na to, że dla opinii publicznej do dnia dzisiejszego nie jest jasne, kto ponosi odpowiedzialność za doprowadzenie (...) S.A. do upadłości. Nie mogło

to być także jasne dla powoda K. P. do dnia 18 grudnia 2010 r., w którym to dniu otrzymał postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 05.10.2010 r. w sprawie V KK 22/10 o oddaleniu kasacji prokuratury. Dopiero bowiem z tą datą powód uświadomił sobie, że to wyłącznie Skarb Państwa w rzeczywistości doprowadził do upadłości (...) S.A. Wcześniejsza próba dochodzenia jakichkolwiek należności przez powoda z tytułu utraty wartości posiadanych przez niego akcji byłaby nieuzasadniona. W sytuacji bowiem toczącego się postępowania karnego przeciwko powodowi oraz nagonki medialnej na niego i pozostałych członków zarządu, związanej z faktem rzekomego doprowadzenia przez zarząd do upadłości (...) S.A. brak było jakichkolwiek podstaw do tego, aby wszcząć takie postępowanie. Przy czym subiektywne odczucia powoda, dotyczące tego, iż nie ponosi on odpowiedzialności za doprowadzenie stoczni do upadłości, niepoparte wiarygodnymi dowodami, czy też dokładną analizą i zebraniem razem faktów dotyczących działań podjętych przez funkcjonariuszy państwowych w latach 2001 - 2002, nie mogą prowadzić do ustalenia, że powód posiadał wiedzę o szkodzie, jej rozmiarach oraz osobach zobowiązanych do jej naprawienia.

Również w tym kontekście niezwykle istotny jest trwający od 10 lat okres upadłości (...) S.A., w toku której okazało się, że brak jest podstaw do uznania, iż akcje (...) S.A. posiadając obecnie wartość zerową, kiedykolwiek odzyskają ją - choćby po zakończeniu postępowania upadłościowego.

Na marginesie powód stwierdził też, że w okolicznościach niniejszej sprawy podnoszenie przez pozwanego zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie prawa.

Zdaniem powoda działania Skarbu Państwa układają się w pewien konsekwentnie realizowany plan, który miał na celu:

- 1) przejęcie przez państwo kontroli nad działalnością prywatnej spółki (...) S.A., a w sytuacji gdy to tego nie doszło,
- 2) pozbawienie (...) S.A. części majątku (i przekazanie go do spółki kontrolowanej przez Skarb Państwa), zdolności zarobkowych i płynności finansowej, tak aby doprowadzić (...) S.A. do upadłości likwidacyjnej,
- 3) odniesienie korzyści osobistych (przejęcie części majątku/działalności przez spółkę powiązaną z ówczesną władzą), które było możliwe tylko dzięki wykorzystaniu kompetencji służbowych i braku możliwości przeciwstawienia się przez poszkodowanych działaniom przy wykonywaniu władzy publicznej.

Plan ten wymierzony był więc przeciwko akcjonariuszom (...) S.A.. a jego realizacja i poszczególne kroki ten plan obejmujące były niezgodne z prawem z następujących przyczyn:

Po pierwsze Skarb Państwa podjął działania zmierzające do swoistej „nacjonalizacji”, co godzi w podstawowe interesy akcjonariuszy (...) S.A. i które naruszają art. 20, art. 21 ust. 1 i 2 oraz art. 64 ust. 2 Konstytucji.

Po drugie, realizowany przez Skarb Państwa plan opierał się na różnicowaniu w traktowaniu podmiotów prywatnych i państwowych (kontrolowanych przez Skarb Państwa), poprzez arbitralne przyjęcie, że gwarancje Skarbu Państwa udzielone mogą być jedynie podmiotowi kontrolowanemu przez państwo, podczas gdy podmiotowi prywatnemu się ich nie udziela (vide: gwarancje Skarbu Państwa udzielane spółce (...) sp. z o.o.). Działanie takie nie miało ani uzasadnienia ekonomicznego, ani jakichkolwiek podstaw w obowiązującej ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne i w konsekwencji naruszało art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Po trzecie, działania Skarbu Państwa wobec (...) SA stały w sprzeczności z przyjętym przez Radę Ministrów dokumentem z dnia 10 października 1995 r. Dokument ten wyznaczył Zarządowi (...) S.A. kierunki działań i rozwoju Spółki. Dokument ten stanowił nadto swoistą umowę zawartą pomiędzy Państwem a Zarządem, która w myśl zasady pacta sunt servanda powinna zostać dotrzymana bez względu na zmianę opcji politycznych. W tym przypadku tak się jednak nie stało. Tym samym Skarb Państwa naruszył art. 2 Konstytucji poprzez naruszenie zasady zaufania do państwa. Przyjęcie zaś przez Rząd dokumentu z dnia 16.07.2002 r. wyznaczającego kierunek dla przemysłu

stocznego diametralnie odmienny od ww. stanowi potwierdzenie naruszenia przez Państwo wskazanej powyżej zasady.

Po czwarte, Skarbowi Państwa zarzuca powód realizowanie niegodziwego celu, którym było doprowadzenie do upadłości likwidacyjnej prywatnej spółki, z pokrzywdzeniem akcjonariuszy, przy niezwykle wysokich kosztach społecznych upadłości i bez racjonalnego (ekonomicznego) uzasadnienia. Działania Skarbu Państwa były niezgodne z dobrymi obyczajami oraz z zasadami współżycia społecznego, które stanowią element porządku prawnego.

Po piąte, zdaniem powoda prowadzono konsekwentnie kampanię dezinformacji, w której uczestniczyło wielu wysokich funkcjonariuszy państwowych i która ze względu na powagę reprezentowanych przez nich instytucji i przekaz medialny, miała istotny wpływ na losy (...) S.A. Konsekwencją tych działań było znaczne zmniejszenie zaufania do Spółki i jej Zarządu oraz utrudnienie jej wyjścia z trudnej sytuacji gospodarczej, w tym uzyskania niezbędnego finansowania.

Po szóste, powód zarzucił, że doszło do podjęcia arbitralnej decyzji o doprowadzeniu do aresztowania członków Zarządu (...) S.A. i postawienia im zarzutów karnych, w której kierowano się pozaprawnymi przesłankami, wpisującymi się w opisane wyżej cele realizowanego przez Skarb Państwa planu. W świetle powyższego można wnioskować o bezprawnym działaniu funkcjonariuszy państwowych, naruszających art. 2, 10, 30, 31 i 32 Konstytucji.

Po siódme, uzależniono udzielenia pomocy publicznej (gwarancji Skarbu Państwa) (...) S.A. od ustąpienia dotychczasowego Zarządu Spółki oraz oddania akcji przez akcjonariuszy. Skarb Państwa przy tym wielokrotnie stwarzał uzasadnione oczekiwanie co do uzyskania gwarancji, by następnie (celowo) odmówić ich udzielenia w krytycznym momencie. Ustawa o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne nie dopuszczała stawiania takich warunków jak wyżej wymienione, a w sytuacji zagrożenia upadłością działanie takie narusza nadto art. 31 ust. 2 zd. 2 Konstytucji.

Po ósme, Skarb Państwa ułatwił nowym członkom Zarządu (...) S.A. działania na szkodę Spółki. Działania nowych członków Zarządu wyczerpują znamiona czynu niedozwolonego lub nawet przestępstwa z art. 23 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (przekazywanie tajemnic przedsiębiorstwa) oraz ówczesnego art. 585 § 1 KSH (niekorzystna sprzedaż udziałów (akcji) spółek córek; darmowe przekazywanie dokumentacji technicznej i technologii, udostępnianie magazynów; kierowanie do banków oświadczeń zniechęcających je do udzielenia (...) S.A. niezbędnego finansowania). Działania te zostały wskazane w pozwie oraz w niniejszym piśmie procesowym. Skarb Państwa nakłaniał też banki do nieudzielania (...) S.A. niezbędnego finansowania. Powyższe działania skutkują zatem odpowiedzialnością Skarbu Państwa na podstawie art. 417 § 1 w zw. z art. 422 KC.

Zdaniem powoda wszystkie opisane działania realizowane były w ramach wykonywania władzy publicznej, w wykonaniu kompetencji przyznanych poszczególnym organom lub funkcjonariuszom (przy wykonywaniu powierzonej funkcjonariuszowi czynności). Działania te należy ocenić jako naruszające szereg przepisów prawa i przez to bezprawne. Układały się one w konsekwentnie realizowany plan wymierzony w interesy akcjonariuszy, którego celem było przejęcie przez państwo kontroli nad działalnością prywatnej spółki (...) S.A., a w sytuacji gdy do tego nie doszło pozbawienie (...) S.A. części majątku (i przekazanie go do spółki kontrolowanej przez Skarb Państwa oraz do spółki powiązanej z ówczesną władzą), zdolności zarobkowych i płynności finansowej, tak aby doprowadzić (...) S.A. do upadłości likwidacyjnej.

Działania te wykonywane były przez wielu funkcjonariuszy i organów władzy, jednakże z mocy art. 417 § 1 KC w zw. z art. 77 ust. 1 Konstytucji należy je wszystkie przypisać jednej osobie, tj. Skarbowi Państwa („bezprawność uogólniona”).

W ocenie powoda między działaniami organów państwa a szkodą w postaci utraty wartości akcji występuje adekwatny związek przyczynowy o jakim stanowi art. 361 § 1 kc.

Zdaniem powoda działania Skarbu Państwa stanowiły kumulatywne przyczyny upadłości likwidacyjnej (...) S.A. tj. upadłość ta była normalnym następstwem (szeregu) działań Skarbu Państwa.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały i doprecyzowały swoje stanowiska

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 22 września 2017 roku oddalił powództwo w całości i rozstrzygnął o kosztach procesu oraz nieuiszczonych kosztach sądowych.

Wyrok ten oparto o następujące ustalenia faktyczne:

6 lipca 1989 r. powstała Spółka pod firmą (...) Sp. z o.o. Pierwszymi jej wspólnikami byli Stocznia (...) w S. (następnie (...) S.A.), która objęła 51% udziałów w Spółce i spółka prawa niemieckiego (...) z siedzibą w H., która objęła 49% udziałów w Spółce.

Zarząd (...) Sp. z o.o. składał się z następujących osób: Z. M. (2) – Prezes; Z. K. (7); G. Z. (8); J. T. (8).

26 sierpnia 1991 r. nastąpiło przekształcenie przedsiębiorstwa Państwowego (...) w S. w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa.

W skład zarządu weszli powód - K. P. jako prezes oraz R. K. (7), G. H. (4), A. G. (2) i Z. S. (4) jako wiceprezesi.

W momencie rozpoczęcia procesu restrukturyzacji w końcu 1991 roku Stocznia (...) znajdowała się faktycznie w sytuacji bankructwa. Ocena bilansu stoczni na 31 grudnia 1991r. wykonana w maju 1992 roku przez Touche Ross Management Consultants, wykazywała, że urealniona wartość aktywów wyniosła 778 mld PLZ (około 82 mln USD), przy wielkości zobowiązań 2.627 mld PLZ (około 280 mln USD), co oznacza, że nadwyżka zobowiązań nad rynkowo wycenionymi aktywami wynosiła 1.849 mld PLZ (około 198 mln USD), lub inaczej że zobowiązania były blisko 3,5 raza większa niż wartość aktywów. Skutkiem tej sytuacji był też brak jakichkolwiek rezultatów w kontraktacji. W 1991 roku Armatorzy złożyli zamówienie na jeden statek. Sprzedaż w 1991 roku wyniosła 56 mln USD, a strata netto osiągnęła poziom bliski 1 bilion PLZ (około 105 mln USD).

W tamtym czasie sytuację Stoczni (...) można określić jako: dług wielokrotnie większy niż aktywa, narastające straty, brak perspektyw na przyszłość.

Koncepcja restrukturyzacji Stoczni opierała się na głównym założeniu mówiącym o tym, że nowy Zarząd Stoczni będzie w stanie, poprzez wprowadzenie zmian w systemie zarządzania oraz organizacji produkcji, uzyskać taki poziom sprzedaży, przy którym Stocznia będzie efektywnym podmiotem gospodarczym. Redukcja zadłużenia była w tej koncepcji elementem wynikowym, o tyle, że samo zmniejszenie długu, przy braku zmian w zarządzaniu nie mogło przynieść rezultatów.

Ostatnim elementem koncepcji restrukturyzacji była prywatyzacja Stoczni, oparta o model „kontraktu menadżerskiego”, tzn. sprzedaży przez Skarb Państwa akcji po symbolicznej cenie w zamian za doprowadzenie stoczni do stanu efektywności ekonomicznej (dodatnia rentowność, osiągnięcie odpowiedniego poziomu sprzedaży, obsługa zredukowanego zadłużenia). Od samego początku przyjętą zasadą było iż cena prywatyzacji Stoczni będzie minimalna. Jednocześnie założono, że załoga Stoczni otrzyma więcej akcji niż wynikałoby to z powszechnie obowiązujących przepisów, akcje obejmą też banki, które bądź to zredukują swoje wierzytelności w stosunku do Stoczni, bądź też aktywnie będą wspierać proces restrukturyzacji (kredyty, gwarancje). Odrzucono także koncepcję, by w prywatyzacji niezbędny był udział kapitału zagranicznego uznając, że całe niezbędne know-how jest w rękach samej Stoczni, a finansowanie bieżącej produkcji może być skutecznie obsługiwane przez kredyt zewnętrzny.

Opisana powyżej trzelementowa koncepcja restrukturyzacji (zmiana systemu zarządzania - redukcja długu - prywatyzacja) była dyskutowana wielokrotnie z przedstawicielami przede wszystkim Ministerstwa Przekształceń

Własnościowych i Ministerstwa Finansów, przy wiodącej roli (...) Banku (...) S.A.(z ramienia którego projektem kierował R. P.), który instytucjonalnie odpowiedzialny był za sprawny przebieg całego procesu.

Proces prywatyzacji miał zostać przeprowadzony dwuetapowo. Docelowo struktura właścicielska stoczni miała wyglądać następująco:

- Załoga pracownicy – 30 % w tym 5% związki zawodowe,
- Banki – 30 %,
- Zarząd spółki - 9%,
- (...) – 15 %,
- Inni akcjonariusze – 6%,
- Skarb Państwa – 10 %.

Dla realizacji procesu restrukturyzacji (...) S.A. kluczowe znaczenia miało postępowanie układowe z wierzycielami, którzy zrezygnowali ze spłaty części zobowiązań. Spółka w ramach układu przyjęła na siebie obowiązek spłaty zobowiązań finansowych w rocznych ratach. Z tego tytułu w 1992 r. Spółka zapłaciła wierzycielom 49 567 572,30 zł, a w kolejnych latach: 9 020 462,13 zł, 24 187 369,87 zł, 19 886 955,29 zł, 21 618 926,88 zł, 10 663 976,49 zł, 2 606 087,21 zł. Łącznie (...)S.A. zapłaciła w ramach układu i zgodnie z postanowieniem Sądu z 1992 r. 156 147 484,70 zł, co stanowiło 78 mln USD.

31 grudnia 1992 r. nastąpiło zbycie przez (...) 49% udziałów spółki (...) Sp. z o.o. spółce (...) z siedzibą w H..

Rządowa strategia dla przemysłu stoczniowego w Polsce przewidywała powołanie Grup (...), których zadaniem miało być zarządzanie stoczniami. Jako wzór brano rozwiązania zastosowane przy Narodowych Funduszach Inwestycyjnych. Menagerowie mieli być wynagradzani akcjami stoczni będącymi w posiadaniu Skarbu Państwa.

Rządowa Strategia zakładała stworzenie holdingów w ramach których miały funkcjonować polskie stocznie.

W ocenie Rządowej Strategii rozwój przemysłu stoczniowego miała zapewnić przewidywana koniunktura na produkty stoczniowe związana z rosnącym handlem międzynarodowym. Przewidywane, że w latach 1995 – 2000 wystąpi znaczny popyt na statki, który może się utrzymać w mniejszej skali do 2004 r.

W dniu 8 października 1993 r. powstała (...) sp. z o.o. Wspólnikami założycielami byli Z. G. (2) i M. W. (10). Kapitał zakładowy został ustalony na 4 000 zł po denominacji i dzielił się na 40 udziałów. Z. G. (2) objął 13 udziałów a pozostałe 27 przypadły M. W. (11).

Spółka została zarejestrowana w dniu założenia w rejestrze handlowym Sądu Rejonowego w Szczecinie pod numerem (...).

8 października 1993r. została zawiązana (...) sp. z o.o. w S..

Wspólnikami założycielami byli:

- R. K. (7) – 168 udziałów,
- A. G. (2) – 35 udziałów,
- G. H. (4) – 35 udziałów,
- Z. G. (2) – 34 udziały,

- A. Ź. (1) – 24 udziały.

Spółka została zarejestrowana w dniu założenia w rejestrze handlowym Sądu Rejonowego w Szczecinie pod numerem (...).

11 października 1993r. dotychczasowi udziałowcy sprzedali swoje udziały:

- Z. G. (2) na rzecz (...) Banku (...) S.A.;
- M. W. (11): 6 udziałów na rzecz (...) sp. z o.o. w S., 14 udziałów na rzecz Towarzystwa (...) S.A. w W. i 7 udziałów (...) S.A. w W..

11 października 1993r. podniesione zostały kapitały zakładowe spółek (...)i (...)

W pierwszej ze wskazanych spółek udziały objęły:

- (...) Bank (...) S.A. – 470 udziałów;
- (...) S.A. – 346 udziałów,
- (...) sp. z o.o. – 144 udziały.

W wyniku kolejnych transakcji do dnia 29 listopada 1993r. (...) sp. z o.o. nabyła 100% udziałów w kapitale (...) sp. z o.o.

W drugiej połowie 1996r. doszło do drugiego etapu prywatyzacji (...) S.A.

19 i 21 kwietnia 2000r. (...) sp. z o.o. sprzedała posiadane udziały w Grupa (...) sp. z o.o. osobom fizycznym:

G. H. (4) – 100 udziałów,

R. K. (7) – 135 udziałów,

Z. G. (2) – 100 udziałów,

Z. K. (8) – 75 udziałów,

A. Ź. (2) – 100 udziałów,

G. S. (10) – 75 udziałów,

K. P. (1) – 135 udziałów,

A. G. (2) – 100 udziałów.

Od 1999 r. Bank (...) w W. jako jeden z akcjonariuszy (...) S.A. podjął intensywne działania w celu zbycia posiadanego pakietu akcji tej spółki.

9 czerwca 2000r. (...) Sp. z o.o. w S. nabyła za 240 000 zł 4800 udziałów (100 %) w (...) w S. co nastąpiło na podstawie 9 umów zawartych z poszczególnymi udziałowcami. Tak nabyte udziały (...) Sp. z o.o. sprzedała 13 października 2000r. za kwotę 520 000 zł na rzecz Stoczni (...) S.A.

W momencie zawiązania spółek do składu zarządu i rady nadzorczej (...) Sp. z o.o. w S. wchodziłi.

1. Zarząd: K. P. (7) – prezes, R. K. (7) i G. S. (10) – wiceprezesi;
2. Rada nadzorcza: K. T. (15) – przewodniczący, M. T. (4), A. G. (2), R. N. i J. P. (4) - członkowie

16 września 2000r. spółka (...) w S. dokonała zmiany formy prawnej funkcjonowania na spółkę akcyjną. Jej akcjonariuszami stali się:

G. H. (4) – 400 akcji

R. K. (7) – 540 akcji

Z. G. (2) – 400 akcji

Z. K. (8) – 300 akcji

A. Ż. (1) – 400 akcji

G. S. (10) – 300 akcji

R. P. (3) – 720 akcji

K. P. – 540 akcji

A. G. (2) – 400 akcji

W skład zarządu spółki weszli; K. P. – prezes, R. K. (7) i Z. G. (2) – wiceprezesi w miejsce G..

W skład rady nadzorczej weszli: G. H. (4), Z. K. (8), A. Ż. (1), G. S. (10) i A. G. (2).

Działania polegające na nabywaniu udziałów albo akcji spółek wchodzących w skład Stoczni (...) S.A. jako jednego podmiotu gospodarczego nie podlegały obostrzeniom wynikającym z regulacji prawa antymonopolowego. Sytuacja ta pozwalała na swobodne łączenie albo przejmowanie spółek w ramach Stoczni (...) S.A. w S..

W 1994 roku zarząd Stoczni (...) S.A. podjął decyzję o zaangażowaniu w branżę paliwową poprzez nabycie poradzieckiego terminalu paliwowego w Ś.. Przejęciem instalacji zainteresowane były również inne podmioty gospodarcze między innymi (...) S.A. w S. w którym kierownicze funkcje pełnił Z. S. (4). Stocznia (...) S.A. w S. w krótkim czasie po zakupie bazy paliwowej otrzymała propozycję jej zbycia na rzecz (...) S.A.

Stocznia (...) S.A. w S. podjęła szereg inwestycji przekształcając poradziecką bazę paliwową w spełniający współczesne wymagania techniczne terminal paliwowy.

Wskazane działania wpisywały się w koncepcję budowy gospodarczych struktur zdywersyfikowanych, opracowanej przez zarząd Stoczni (...) SA i zaakceptowanej przez Radę Ministrów (Rząd J. O.) dnia 10 października 1995 r. w dokumencie pod nazwą „Stanowisko Rządu RP w sprawie polityki państwa dla wzrostu konkurencyjności polskiego przemysłu okrętowego”. Zgodnie z założeniami tego dokumentu stocznie winny zmierzać do działania w ramach grup kapitałowych przedsiębiorstw o zdywersyfikowanym profilu działalności. Taki model funkcjonowania stoczni dominuje w świecie i pozwala uniknąć zagrożeń wynikających z koniunkturalnego cyklu istniejącego w światowym przemyśle okrętowym i żegludze. Pożądane jest szczególnie kapitałowe łączenie stoczni budujących statki z tymi rodzajami działalności, które istotnie różnią się od stoczni długością cyklu koniunkturalnego, odmiennymi okresami obrotu gotówką. Powstające grupy kapitałowe winny być zarządzane przez grupy menedżerskie trwale zainteresowane wynikami działalności stoczni przez posiadanie określonych pakietów akcji stoczni. Obroty sektora paliwowego docelowo miały powodować stabilizację, wspomaganie i wzrost produkcji okrętowej poprzez równoważenie bilansu eksportu statków importem paliw. To rozwiązanie było wzorowane na koreańskim.

Efektom inwestycji było powstanie subholdingu paliwowego pod nazwą (...) S.A. z siedzibą w Ś., który obejmował swym zakresem: handel paliwem, składowanie, produkcję biopaliw, uszlachetnianie paliw, logistykę. W tym celu powołano specjalistyczne spółki (...)jak: (...), (...), (...), (...) z (...) S.A. na czele.

Strategię holdingu do roku 2010, w tym strategię rozwoju branży paliwowej zarząd (...) S.A. opracował we współpracy z amerykańską firmą konsultingową o A. K.. W obszarze zabezpieczenia zaopatrzenia w gaz (w ramach spółki (...), w zakresie dywersyfikacji dostaw gazu w oparciu o transport morski, Stocznia (...) S.A. przygotowywała strategię we współpracy z amerykańską firmą (...).

We wrześniu 1996 r. zakończony został drugi etap prywatyzacji Stoczni (...) S.A. Struktura właścicielska w tym czasie była następująca: pracownicy 34,17 %; banki 30 %; (...) S.A. 15 %; Skarb Państwa 11,83 %; zarząd 4,5 %; średni management 4,5 %.

W 1996 r. Ministerstwo Skarbu Państwa podjęło rozmowy z koreańskim holdingiem (...). Zarząd Stoczni (...) S.A. nie został zaproszony do tych rozmów i traktował je jako próbę wrogiego przejęcia stoczni przez konkurencję. W roku 1997 doszło do kryzysu w krajach Azji, między innymi Korei Południowej. Dewaluacja Wona w stosunku do Dolara amerykańskiego sprawiła, że ceny statków na rynkach światowych spadły o 20 – 30 % co doprowadziło do problemów finansowych stocznie europejskie. W Europie zachodniej rządy wdrożyły programy pomocy dla rodzimego przemysłu stoczniowego; tego typu działania w Polsce nie były podejmowane.

Dla pozyskania kapitały Stocznia (...) S.A. zdecydowała o emisji akcji (...) S.A. i zbyciu udziałów (...) sp. z o.o.

W czerwcu 1998 r. (...) S.A. odkupiła na wniosek (...) S.A. akcje tego banku w (...) S.A.

We wrześniu 1998 r. po rozliczeniu zobowiązań związanych z wcześniejszymi długami, (...) S.A. została przejęta przez (...) S.A. co miało być realizacją wcześniejszych uzgodnień ze Skarbem Państwa w przypadku ustabilizowania sytuacji finansowej Stoczni (...) przez zarządzających nią managerów.

Dla poprawy konkurencyjności (...) S.A. zarząd tej spółki postanowił wprowadzić do oferty stoczni statki o takim stopniu zaawansowania technicznego, który nie był dostępny tańszej konkurencji z Azji. Program modernizacji technologicznej stoczni miał być zrealizowany w latach 1998 -2001. Plan modernizacji wiązał się z wydatkami pogarszającymi płynność finansową spółki. Dodatkowym utrudnieniem były żądania płacowe pracowników Stoczni i aprecjacja waluty polskiej w stosunku do dolara amerykańskiego.

Skarb Państwa jako udziałowiec (...) S.A. do czasu uzyskania zgody na wprowadzenie do Rady Nadzorczej tej Spółki swoich przedstawicieli zaskarżył szereg uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy. W 1996 r. w skład Rady Nadzorczej wchodziły osoby delegowane przez następujące podmioty:

- W. S. (12) – przedstawiciel władz województwa/województwa (Voivodship Authorities – k. 332 v. zbioru załączników w segregatorze nr 14);
- R. B. (7) – udziałowcy mniejszościowi;
- E. S. (2) – udziałowcy mniejszościowi;
- G. S. (10) – (...) sp. z o.o.;
- T. G. (2) – Ministerstwo Skarbu Państwa;
- K. T. (15) – (...) Bank (...) S.A.;
- D. C. (2) – Bank (...) w W.;
- M. T. (5) – przedstawiciel władz województwa/województwa (dołączył do Rady Nadzorczej w 1997 r.);
- J. M. (8) – udziałowcy mniejszościowi;
- U. B. – (...) Bank (...) S.A.;

- U. D. – sekretarz Rady Nadzorczej – udziałowcy mniejszościowi;
- L. P. (3) – przewodniczący Rady Nadzorczej – Ministerstwo Skarbu Państwa;
- E. G. (1) – (...) Bank (...);
- L. B. (5) – zastępca przewodniczącego Rady Nadzorczej – Ministerstwo Skarbu Państwa.

W tym czasie członkami Zarządu (...) S.A. byli:

- K. P. – prezes;
- A. Ż. (1),
- Z. G. (2),
- R. K. (7),
- A. G. (2),
- G. H. (4).

W kwietniu 1997 r. na dorocznym kongresie EBOiR w L. ogłoszono zamiar zainwestowania 75 mln USD w projekt konsolidacji polskiego przemysłu okrętowego wokół Stoczni (...) jako lidera przedsięwzięcia. W procesie konsolidacji udział miała brać Stocznia (...) S.A. Wskazana decyzja była następstwem decyzji Rządu z marca 1997 r. akceptującej program konsolidacji; 22 maja 1997 r. podpisane zostało porozumienie między Skarbem Państwa a Stoczną (...) S.A. w sprawie sposobu konsolidacji branży stoczniowej w Polsce. Bank (...) w W., reprezentujący również (...) Bank (...) w S. odmówiły jednak (...) S.A. sprzedaży akcji Stoczni (...) S.A. W konsekwencji odpadła możliwość konsolidacji wskazanych stoczni oraz (...) S.A. W konsekwencji tej sytuacji zarząd (...) S.A. zwrócił się do EBOiR o przeznaczenie ww. środków na zakup akcji (...) S.A., co miałyby służyć zwiększeniu środków własnych tej spółki. Rząd nie poparł transakcji, czego oczekiwał EBOiR. Jednocześnie akcje Stoczni (...) S.A. zostały zbyte na rzecz spółki inwestycyjnej założonej przez zarząd Stoczni (...) S.A.

Powyższa sytuacja doprowadziła do przyjęcia przez Stocznnię (...) S.A. alternatywnej koncepcji rozwoju w której istotną rolę dogrywać miało zapewnienie bezpieczeństwa spółce poprzez dywersyfikację produkcji w ramach budowanego holdingu.

30 grudnia 1998 r. nastąpiło zbycie przez (...) 49% udziałów spółki (...) Sp. z o.o. spółce (...) GmbH z siedzibą w H..

W 1998 r. Stocznia (...) S.A. przekazała ostatnie 3 raty wierzytelności objętych postępowaniem układowym z wierzycielami. Łącznie spółka spłaciła 156 147 484,70 zł stanowiących równowartość 78 mln USD.

Sposób zarządu Stoczną (...) S.A. uzyskiwał wysokie oceny, a zarząd Holdingu cieszył się zaufaniem tak środowiska gospodarczego związanego z przemysłem stoczniowym i finansujących je banków, jak i administracji państwowej.

W 1999 r. w skład Rady Nadzorczej wchodziły osoby delegowane przez następujące podmioty:

- G. S. (10) – (...)sp. z o.o.;
- T. G. (2) – wybrany przez ZWZA – Ministerstwo Skarbu Państwa;
- D. C. (2) – Bank (...) w W.;
- M. T. (5) – przedstawiciel władz województwa/województwa (do X 1999 r.);

- J. M. (8) – udziałowcy mniejszościowi uprzywilejowaniu co do głosu;
- U. D. – sekretarz Rady Nadzorczej – udziałowcy mniejszościowi pracownicy Spółki;
- L. P. (3) – przewodniczący Rady Nadzorczej – Wybrany przez ZWZA Ministerstwo Skarbu Państwa;
- L. B. (5) – zastępca przewodniczącego Rady Nadzorczej – Ministerstwo Skarbu Państwa – wybrany przez ZWZA;
- B. M. (13) – wybrana przez ZWZA;
- D. S. – wybrana przez akcjonariuszy uprzywilejowanych do głosu;
- K. G. (2) – wybrany przez akcjonariuszy pracowników Spółki;
- E. S. (2) – wybrany przez akcjonariuszy pracowników Spółki;
- M. L. (3) – przedstawiciel (...) Bank S.A.

W skład zarządu Stocznia (...) S.A. w roku 1999 wchodził:

- K. P. – prezes
- Wiceprezesa:
- Z. G. (2),
- A. G. (2),
- G. H. (4),
- R. K. (7),
- M. T. (5) (od 1 października 1999r.),
- A. Ż. (1)
-

We wrześniu 1999 roku nastąpiła zmiana nazwy przez Stocznnię (...) S.A. na Stocznnię (...) S.A., a 18 października 1999 r. nastąpiła rejestracja spółki-córki Stoczni (...) S.A. pod nazwą Stocznia (...) S.A.

W grudniu 1999 r. (...) S.A. objęła ponad 50 % akcji (...) S.A.

W 1999 roku w ramach Stoczni (...) S.A. najistotniejszymi spółkami prócz (...) S.A. były (...) S.A., (...) S.A., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. oraz spółka stowarzyszona (...) S.A.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał wobec (...) S.A. w S. szereg decyzji:

1. z dnia 26 lutego 1999 r. Nr (...) o udzieleniu Przedsiębiorcy koncesji na obrót paliwami ciekłymi wraz ze zmianami z dnia 18 marca 1999 r. Nr(...) i z dnia 7 czerwca 2000 r. Nr (...);
2. z dnia 26 lutego 1999 r. Nr (...) o udzieleniu Przedsiębiorcy koncesji na magazynowanie paliw ciekłych;
3. z dnia 11 sierpnia 1999 r. Nr (...) o udzieleniu Przedsiębiorcy koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych wraz ze zmianami z dnia 2 września 1999 r. Nr (...) i z dnia 7 września 2000 r. Nr (...).

Na podstawie decyzji z 26 lutego 1999r. Nr (...) (...) S.A. uzyskała koncesję na obrót paliwami ciekłymi na okres od 10 marca 1999 r. do 10 marca 2009 r. Działalność miała dotyczyć obrotu hurtowego benzynami silnikowymi innymi niż benzyny lotnicze; olejami napędowymi i olejami opałowymi. Decyzje z 18 marca 1999r. i 7 czerwca 2000r. rozszerzały zakres koncesji o odpowiednio paliwa lotnicze, w tym benzyny lotnicze i naftę oraz gaz płynny.

Na podstawie decyzji z 29 lutego 1999r. Nr (...) (...)S.A. uzyskała koncesję na magazynowanie paliw ciekłych na okres od 10 marca 1999r. do 10 marca 2009r. Działalność miała dotyczyć magazynowania benzyn silnikowych innych niż benzyny lotnicze, olejów napędowych i olejów opałowych w przystosowanych do przechowywania tych paliw zbiornikach zlokalizowanych na terenie następujących baz paliw:

1. Baza (...) Płynnych, zlokalizowana we wschodniej części wyspy U. nad cieśniną Ś. na obrzeżu kompleksu portowego w południowej części miasta Ś., o łącznej pojemności składowej 71000 m;
2. (...) Zakład (...), zlokalizowany w W., (...)-(...) W., o łącznej pojemności składowej 750 ton oleju napędowego;
3. Oddział Lokomotywni C. w O. o łącznej pojemności składowej 400 m³.

Na podstawie decyzji z 29 lutego 1999r. Nr (...) (...) uzyskała koncesje na wytwarzanie benzyn silnikowych innych niż benzyny lotnicze i olejów napędowych w:

1. Bazie (...), zlokalizowanej we wschodniej części wyspy U. nad cieśniną Ś. na obrzeżu kompleksu portowego w południowej części miasta Ś.;
2. (...) Sp. z o.o. Zakład (...), zlokalizowany w W., (...)-(...) W.;
3. (...) Sp. z o.o. Zakład (...), zlokalizowany w M..

Decyzja Nr (...) została zmieniona przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki ww. decyzjami z 2 września 1999r. i 7 września 2000r. w ten sposób, że do wskazanych trzech lokalizacji dodane zostały dwie kolejne:

1. (...) Sp. z o.o. Zakład (...), zlokalizowany w S.;
2. (...) Sp. z o.o. Zakład (...), zlokalizowany w J..

Stocznia (...) S.A. posiadając terminal i bazę paliwową w Ś. zamierzała w ramach swej struktury rozwinąć (...), której kluczową część stanowić miała (...) S.A. Zadaniem (...)S.A. w ramach (...)było wybudowanie, a później eksploatacja terminalu paliwowego na potrzeby Grupy Paliwowej. W ocenie Zarządu Holdingu spółka posiadała szereg przewag konkurencyjnych, zwłaszcza położenie geograficzne i brak zależności od krajowych producentów paliw płynnych, które umożliwić miały uzyskanie znacznego udziału w imporcie paliw drogą morską do Polski (około 50 %). Dzięki położeniu geograficznemu Zarząd Holdingu liczył, że (...) rozwinie ekspansję na rynku Polski zachodniej i południowo – zachodniej, a dalej w kierunku B. i okolic. Tego typu prognozy były oparte na założeniach stale rosnącego importu paliw do Polski i braku możliwości technicznych w przypadku innych terminali, a nadto wykorzystania barek do transportu rzeczynego paliw.

(...) zamierzała pozostawić sobie 50 % udziałów w planowanej (...), a resztę zbyć na rzecz inwestora strategicznego. Do 2010 r. spółka planowała zainwestować w oparciu o kredyty, środki własne i pochodzące od inwestora 207 mln zł.

Zgodnie z biznesplanem (...) miała zacząć osiągać zyski netto dla (...) S.A. w 2004 roku na poziomie 6 mln zł. We wcześniejszych latach planowana strata wynosić miała 35 mln zł w 2001 r., 22 mln zł w 2002 r. i 8 mln zł w 2003 r. W roku 2005 (...) miała przynieść zysk netto w wysokości 20 mln zł, a w kolejnych latach w wysokości: 32, 48, 62, 82 i 104 zł.

Prócz importu i handlu paliwami (...) zamierzała zainwestować w produkcję bioetanolu.

(...) S.A. na realizację inwestycji zaciągnęła 30 lipca 1999 r. w (...) Bank (...) S.A. kredyt inwestycyjny w wysokości 11 000 000 USD na podstawie umowy kredytowej nr (...). Kredyt był zabezpieczony hipoteką na nieruchomościach, na których zlokalizowany został terminal paliwowy. 2 sierpnia 1999 r. zawarto umowę przedwstępną ustanowienia zastawu rejestrowego na akcjach (...) S.A. o łącznej wartości 44.865.213,12 zł w celu zabezpieczenia kredytu z 30 lipca 1999 r..

27 kwietnia 2000 r. nastąpiła sprzedaż przez (...) GmbH 49% udziałów (...) Sp. z o.o. na rzecz spółki pod firmą Grupa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.. 9 września 2000 powołani zostali nowi członkowie zarządu (...) Sp. z o. o.: A. S. (5) - Prezes, Z. G. (3), G. Z. (8), J. T. (8).

25 października 2000 r. nastąpiło nabycie przez Stocznnię (...) S.A od Grupy (...) Sp. z o.o. 49 % udziałów Spółki (...)” Sp. z o.o. w zamian za zwolnienie z długu. Tym samym Stocznia (...) S.A. stała się właścicielem 100% udziałów w Spółce.

1 grudnia 2000 r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki (...) Sp. z o.o. do kwoty 2.859.011,43 zł. Ponadto, ustanowionych zostało 23.127 nowych udziałów o łącznej wartości 2.846.702,43 zł, które zostały objęte przez dotychczasowego wspólnika Spółki, spółkę Stocznia (...) S.A.

17 lipca 2000 nastąpiło zbycie przez Stocznia (...) S.A. na rzecz (...) S.A. jednego udziału w Spółce

1 marca 2001 r. powołana została Rada Nadzorcza (...) sp. z o. o. w składzie: G. H. (1) – Przewodniczący, R. K. (8), A. G. (2).

Do czasu wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 2000 roku o pomocy publicznej, obowiązującej w okresie od 1 stycznia 2001r. do 6 października 2002r., polskie stocznie i ich kooperanci nie kierowali do (...) wniosków o udzielenie pomocy w formie przewidzianej w dokumencie z dnia 10 października 1995 r. „Stanowisko Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie polityki państwa dla wzrostu konkurencyjności polskiego przemysłu okrętowego”. Kryzys ogólnoswiatowy w branży, który nastąpił na koniec 2001 r., konkurencja stoczni z Dalekiego Wschodu, a przede wszystkim aprecjacja złotego wobec kursu Dolara amerykańskiego wpłynęły niekorzystnie na sytuację finansową sektora stoczniowego. Konsekwencją tego było uznanie przez banki jako działanie ryzykowne, angażowanie środków w finansowanie produkcji stoczniowej i odsunięcie się od jej finansowania. Efekty takich działań odczuły w pierwszej kolejności stocznie, a następnie ich kooperanci.

Na 31 marca 2001 r. struktura własnościowa Stoczni (...) S.A. przedstawiała się następująco:

- (...)– 52,17 % i 52,17 % głosów na WZA;
- Skarb Państwa - 9,96 % i 6,29 % głosów na WZA;
- (...) sp. z o.o – 8,7 % i 10,98 % głosów na WZA;
- Akcjonariusze powyżej 10 000 akcji – 3,91 % i 12,36 % głosów na WZA;
- Akcjonariusze od 2000 akcji – 3,56 % i 4,49 % głosów na WZA;
- Akcjonariusze do 2000 akcji – 21,70 % i 13,71 % głosów na WZA.

W skład Holdingu wchodziło 30 spółek należących do trzech branż podstawowych i pozostałych spółek:

1. branża okrętowa:

- Stocznia (...) S.A.,
- Stocznia (...) S.A.,

- (...) sp. z o.o.,
- (...) Sp. z o.o.,
- (...) Sp. z o.o.,
- (...) Sp. z o.o.,
- (...) S.A.,
- (...) sp.z o.o.,
- (...) sp.z o.o.,
- (...). S.A.,
- (...) S.A.,
- (...) S.A.;

2. branża Paliwowa:

- (...) S.A.;
- (...) S.A.,
- (...) Sp. a o.o.,
- (...) Sp. z o.o.,
- (...) sp.z o.o.,
- (...);

3. branża logistyczna:

- (...) sp. z o.o.,
- (...) sp. z o.o.,
- (...) S.A.,
- (...) sp.z o.o.,
- (...) sp. z o.o.;

4. inne spółki:

- (...) sp. zo.o.,
- (...) sp. z o.o.,
- (...) sp. z o.o.,
- (...) sp. z o.o.,
- (...) sp. z o.o.,

- (...) sp. z o.o.

Na dzień 28 maja 2001r. w skład rady nadzorczej Stoczni (...) S.A. w S. wchodziły następujące osoby:

- S. B. (7),
- D. C. (2),
- K. G. (2),
- E. G. (1),
- T. G. (2),
- M. L. (4),
- J. M. (8),
- B. M. (14),
- U. D.,
- G. S. (10),
- L. P. (3),
- L. B. (5),
- E. S. (2).
-

W 2001 r. Stocznia (...) S.A. zakończyła inwestycje mające na celu poprawę jej zdolności produkcyjnych; wdrożyła również do produkcji zaawansowane technologiczne statki w tym chemikaliowce ze stali duplex. W tym też czasie potrzeby kredytowe Holdingu wynosiły około 150 mln USD, co w ocenie zarządu tego podmiotu pozwoliłoby go ustabilizować finansów do 2004 r.

Banki dotychczas zaangażowane w finansowania Spółki, mimo zakończenia przez H. cyklu inwestycyjnego tak w ramach (...) S.A., jak i (...) S.A. oraz oddania nowoczesnej cynkowni – odmówiły dalszego kredytowania bez gwarancji rządowych.

W ocenie Związku Pracodawców (...) polityka Rządu i Narodowego Banku Polskiego z Radą Polityki Pieniężnej, polegająca na utrzymywaniu wysokich stóp procentowych NBP, skutkująca aprecjacją złotówki w stosunku do Dolara amerykańskiego, jako waluty rozliczeniowej w światowej gospodarce morskiej, prowadziła do silnego spadku konkurencyjności polskiego przemysłu stoczniowego i krajowych poddostawców pracujących na jego rzecz. Wskazany Związek zwracał jednocześnie uwagę na brak wsparcia ze strony Rządu na wzór tego, jakie otrzymują stocznie w krajach Europy Zachodniej. Stanowisko takie było prezentowane lipcu 2001r.

W dniu 4 października 2001r. WZA spółki (...) S.A. podjęła uchwałę w sprawie zmiany składu Rady Nadzorczej. W wyniku zmian rada nadzorcza składa się z następujących osób: Z. K. (8), G. S. (10), R. F., I. N., K. W. (19).

Stocznię (...) S.A. tworzyły spółki zatrudniające łącznie 9 700 osób. Największą spółką była Stocznia (...) S.A. która zatrudniała 4 600 wykwalifikowanych pracowników i realizowała budowę statków. Większość spółek zależnych pracowała na rzecz (...) S.A.

W roku 2000 zbudowano 9 statków o wartości 283 mln USD, co oznaczało spadek w stosunku do 1999 o 35%. Produkcja w 2001 roku to 8 statków o wartości 225 mln USD.

(...) S.A. w roku 2000 osiągnęła zysk brutto w wysokości 18,8 mln zł, natomiast Stocznia (...) S.A. (której 100% udziałowcem była Stocznia (...) S.A.) poniosła stratę brutto w wysokości 74,3 mln zł. Odpowiednio w 2001 roku: (...) zysk brutto 14,1 mln zł a Stocznia (...) - strata 87,8 mln zł.

Na 31 grudnia 2000r. akcjonariuszami Stoczni (...) S.A. były następujące podmioty w udziałach:

1. Skarb Państwa – 9,96 %;
2. Akcjonariusze osoby fizyczne – 29,17 % w tym:
 - akcjonariusze po 10 000 akcji – 3,91%,
 - akcjonariusze od 2 000 do 10 000 akcji – 3,56 %,
 - akcjonariusze do 2 000 akcji – 21,70 %;
3. (...) Sp. z o.o. – 52,17 %;
4. (...) – 10,98 %.

Na 31 grudnia 2000r. w skład grupy kapitałowej (...) S.A. wchodziły następujące spółki zależne, a (...) S.A. posiadała w nich następujące pakiety akcji albo udziały:

1. (...) S.A. – 54,83 %,
2. (...) S.A. – 48,75 %,
3. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
4. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
5. (...) Sp. z o.o. – 100 %
6. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
7. (...) Sp. z o.o. – 99,83 %,
8. (...) Sp. z o.o. – 74,98 %,
9. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
10. (...) Hotele Sp. z o.o. – 79,87 %,
11. (...) S.A. – 50,64 %,
12. (...) Sp. z o.o. - 51,01 %,
13. Sp. (...) S.A. – 60,62 %,
14. Stocznia (...) S.A. – 50,09%,
15. (...) Sp. z o.o. – 89,09 %,

16. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
17. (...) S.A. – 99,90 %
18. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
19. (...) S.A. – 88,02%,
20. Stocznia (...) S.A. – 99,99 %
21. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
22. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
23. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
24. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
25. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
26. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
27. (...) Ltd. – 100 %,
28. (...) Sp. z o.o. – 35 %
29. (...) Sp. z o.o. – 100 %,

W ramach grupy spółek bezpośrednio zależnych Stoczni (...) S.A. poszczególne spółki były akcjonariuszami albo udziałowcami innych w następujących wielkościach:

1. (...) Sp. z o.o.:
 - 51,19 % akcji w (...) S.A.,
 - 0,08 % akcji w (...) S.A.
2. (...) Sp. z o.o.
 - 35 % udziałów w (...) Sp. z o.o.
3. (...) S.A.
 - 10,13 % akcji w Stocznia (...) S.A.
 - 25,02 % udziałów w (...) Sp. z o.o.

Spółki bezpośrednio zależne Stoczni (...) S.A. były udziałowcami albo akcjonariuszami spółek spoza własnej grupy w następujących wielkościach:

1. (...) Sp. z o.o.:
 - 100 % udziałów w (...) Sp. z o.o.,
 - 40 % udziałów w Zakłady (...) Sp. z o.o.;
2. Stocznia (...) S.A.:

- 50 % udziałów w (...) Sp. z o.o.;

3. (...) S.A.

- 49 % udziałów w (...) Sp. z o.o.

4. (...) S.A.:

- 100 % udziałów w (...) Sp. z o.o.,
- 60 % udziałów w (...) Sp. z o.o.,
- 55,56 % akcji w (...) S.A.,
- 50 % udziałów w Stocznia (...) Sp. z o.o.,
- 30 % akcji w (...) S.A.,
- 20 % udziałów w (...).

31 grudnia 2001 r. strata netto (...) S.A. wynosiła 97 933 753,7 zł; rok wcześniej – 57 721 905,58 zł.

8 sierpnia 2001 r. (...) S.A. uzyskała, w związku z zakończeniem budowy, pozwolenie na użytkowanie obiektów Bazy (...) w Ś. ul. (...) dz. Nr (...), obręb (...)

16 września 2001 r. spółka (...) zmieniła formę prawną przekształcając się ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną.

(...) S.A. za rok 2001 zanotowała stratę w wysokości 6,33 mln złotych, zaś zobowiązania krótkoterminowa spółki wyniosły 70,33 mln złotych, a długoterminowa 163,33 mln złotych. Sytuacja ta powodowała niepewność co do zdolności kontynuowania działalności spółki, o ile nie uzyska się dodatkowych źródeł finansowania, renegotjowania zobowiązań, a także rozpoczęcia działalności eksploatacyjnej bazy w zakresie umożliwiającym uzyskanie pożądanej płynności finansowej. Ostatecznie strata bilansowa za rok 2001 wyniosła 22,26 mln złotych (wskutek konieczności przeszacowania wartości akcji (...) S.A., które były w posiadaniu (...) S.A.)

W 2001 r. Stocznia (...) S.A. utraciła płynność finansową a od listopada 2001 r. banki zaprzestały, udzielania kredytów na finansowanie budowy statków.

Na dzień 31 grudnia 2001r. w ramach pasywów kapitał własny Stoczni (...) wynosił 268 433 235,97 zł; rezerwy – 33 683 216,67 zł; zobowiązania długoterminowe – 164 435 058,88 zł; zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne – 1.830 252 191,30 zł.

Od 4 marca 2002 r. zatrzymano w Stoczni (...) S.A. produkcję statków, zaś od 27 czerwca 2002 r. decyzją Zarządu Stoczni (...) S.A. spółka ta zaprzestała wszelkiej działalności gospodarczej.

W kwocie zobowiązań krótkoterminowych Stoczni (...) S.A. na koniec 2001 r. około 1,4 mld zł stanowiły kredyty bankowe wobec:

1. (...) S.A. - 500 mln zł,
2. (...) - 250 mln zł,
3. (...) 230 mln zł,
4. (...) 100 mln zł,

5. (...) 150 mln zł,
6. (...) 120 mln zł,
7. (...) 82 mln zł.

288 mln zł stanowiły zobowiązania wobec dostawców, z tego 108 mln zł wobec (...). Brak środków finansowych tworzył „dziurę płynnościową” na poziomie ponad 100 mln USD.

W celu udroźnienia systemu finansowania budowy statków przez Spółkę (...) - w oparciu o ustawę o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych - udzieliła Stoczni (...) S.A. od grudnia 2001 r. gwarancji na zaliczki armatorskie w wysokości 28 mln USD.

Uwzględniając rolę przemysłu stoczniowego dla polskiej gospodarki, Rada Ministrów podjęła decyzję o dokapitalizowaniu (...) akcjami Skarbu Państwa w celu zwiększenia możliwości finansowania budowy statków oraz procesów restrukturyzacji sektora.

Na dzień 1 stycznia 2002r. (...) S.A. posiadała finansowy majątek trwały o wartości 65.795.223,94 zł z tego:

- Akcje (...) S.A. - 28.058.767,88 zł,
- Akcje (...) 8.000,00 zł,
- Akcje (...) S.A. - 15.574.397,26 zł,
- Udziały (...) Spółka z o.o. - 10.088 zł,
- Udziały (...) 21.940.600 zł,
- Udziały Zakładu (...) z o.o. – T. - 13.040 zł,
- Udziały (...) Spółka z o.o. - 190.330 zł,

Ponadto na dzień 1 stycznia 2002r. Spółka wykazała:

- zobowiązania długoterminowe w wysokości - 27.749.239,33 zł,
- zobowiązania krótkoterminowe w wysokości - 12.357.633,63 zł

W styczniu 2002 r. banki kredytujące dotąd Stocznię (...) S.A. i samą Stocznię (...) S.A. podjęły działania w celu zawiązania konsorcjum dla finansowania tej Spółki.

17 stycznia 2002 r. (...) wobec propozycji ze strony (...) S.A. zawarcia wieloletniej umowy ubezpieczeniowej zaproponowała udzielenie wsparcia spółce polegającego na możliwie maksymalnym odroczeniu zapłaty składek oraz udzieleniu pożyczki.

W lutym 2002 r. G. P. (3) złożył wniosek o rejestrację (...) S.A., ze wskazaniem siebie samego jako prezesa zarządu tej spółki. Spółka obok (...) S.A. miała tworzyć (...) wchodzącą w skład Stoczni (...) S.A.

W skład Rady Nadzorczej tej spółki wchodzić mieli: K. M. (25), Z. K. (7), K. P..

Stan zatrudnienia wskazanej spółki na 31 grudnia 2002r. i 31 grudnia 2003r. wynosił o osób.

Na dzień 31 grudnia 2002 r. bilans spółki po stronie aktywów i pasywów wskazywał 381 010,70 zł; na dzień 31 grudnia 2009 r. – 233 105,66 zł.

W uchwale nr (...) z 23 czerwca 2010r. wspólnicy (...) S.A. postanowili rozwiązać spółkę.

Informacje medialne z lutego 2002 r. dotyczące rzekomego zaangażowania (...) S.A. w import i sprzedaż na terytorium Polski oleju opałowego, jako oleju napędowego wywołały zainteresowanie i niepokój banków współpracujących z tą Spółką oraz ze Stoczną (...) S.A.

7 marca 2002r. Stocznia (...) S.A. reprezentowana przez K. P. jako prezesa zarządu oraz R. K. (7) – wiceprezesa zawarła z (...) Bankiem (...) umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie akcji (...) S.A. w Ś. której prezesem zarządu w tym czasie był A. G. (3).

Do dnia zawarcia ww. umowy Bank udzielił następujących kredytów:

- Stocznia (...) S.A. w S. na 48 300 000 zł,
- (...) S.A. w Ś.: 1 500 000 zł i 30 000 000 USD.

Wysokość kapitału zakładowego (...) S.A. na dzień 7 marca 2002r. wynosiła 70 000 050,12 zł na który to kapitał składały się łącznie 557 414 akcji. (...) była posiadaczem w tej dacie 85,70 % akcji o wartości 125,58 zł każda akcja.

W dniu 6 marca 2002r. została podjęta uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego o 100 000 107,48 zł. Bank był świadom podwyższenia kapitału zakładowego spółki (...). W celu zabezpieczenia ww. wierzytelności Stocznia (...) S.A. w S. przeniosła na Bank prawa wynikające z posiadanych przez siebie akcji, a Bank to przeniesienie przyjął.

4 marca 2002 r. z uwagi na poważne trudności, jakie pojawiły się w 2002 r. z płynnością finansową, Zarząd Stocznia (...) S.A. podjął decyzję o zaprzestaniu produkcji w tej spółce. Jednocześnie Zarząd (...) S.A. przyspieszył wprowadzanie zamierzonego planu zmierzającego do skoncentrowania działalności stoczniowej w S. w rękach (...) sp. z o.o.

Od dnia 7 marca 2002 r. prawa korporacyjne w spółce (...) S.A., w tym w szczególności prawo głosu z akcji wykonywał (...) Bank (...) S.A. Sytuacja ta wynikała z konsekwencji postanowień zwartej 7 marca 2002 r. umowy przewłaszczenia akcji (...) S.A. przez Stocznia (...) S.A. na rzecz (...) Banku (...) S.A., jako zabezpieczenie spłaty kredytów udzielonych przez (...) Bank (...) S.A. zarówno Stocznia (...) S.A., jak i (...) S.A. Umowa przewłaszczenia stanowiła zabezpieczenie kredytów udzielonych (...) w łącznej kwocie 48.3 mln złotych oraz (...) S.A. w kwocie 30 mln USD oraz 1,5 mln złotych. Zgodnie z postanowieniami § 5 umowy przewłaszczenia z dniem zawarcia umowy bankowi przysługiwać miały wszystkie prawa korporacyjne związane z akcjami, w szczególności prawo do dywidendy oraz prawo wykonywania głosu. Zobowiązania w kwocie 30,3 mln zł były wymagalne według stanu na dzień 7 marca 2002r. Termin spłaty umowy kredytowej nr (...) w kwocie 30,3 mln złotych przypadał na dzień 31 grudnia 2001 r.

Zgodnie ze stanowiskiem banków: Bank (...) S.A. Bank (...) S.A., Bank (...) S.A., (...) Bank (...) S.A., (...) Bank (...) S.A., (...) S.A., (...) Bank (...) S.A., (...) S.A., w sprawie Stocznia (...) S.A. zakomunikowanym Ministrowi Gospodarki J. P. (5) w piśmie z 18 marca 2002r. istniała ekonomiczna zasadność kontynuowania budowy statków w S. z uwagi na strategiczny i proeksportowy charakter przemysłu stoczniowego w Polsce. W związku z tym Banki zobowiązały się podjąć aktywne uczestnictwa w procesie restrukturyzacji Grupy (...) S.A. umożliwiającego przywrócenie bieżącej płynności finansowej firmy, w tym wznowienie produkcji statków. Jednocześnie banki wskazały warunki pod którymi są gotowe na realizację ww. propozycji.

Program restrukturyzacji Grupy (...) powinien zdaniem Banków obejmować siedem etapów:

1. udostępnienie przez Banki (...) kredytu konsorcjalnego w wysokości USD 40.000.000 USD na okres 3 - 5 lat. Kredyt miał być przeznaczony na wydatki niezbędne do uruchomienia produkcji a w szczególności na finansowanie niezbędnych dostaw oraz zobowiązań wobec pracowników. Szczegółowy zakres miał być określony w umowie kredytowej. Do ustalenia udziału poszczególnych banków w kredycie konsorcjalnym przyjęte zostać miało

zaangażowanie każdego z Banków według stanu na dzień 28 lutego 2001 roku. Jako warunki udzielenia kredytu banki wskazały między innymi:

- uzyskanie zabezpieczenia spłaty kredytu w postaci poręczenia kredytu przez Agencję Rozwoju Przemysłu z jednoczesnym zastawem na akcjach spółek publicznych, akceptowalnych dla Banków, które zostałyby wniesione przez Skarb Państwa celem dokapitalizowania (...). Rynkowa wartość zastawionych akcji w całym okresie kredytowania powinna wynosić 200% wartości kredytu, jednakże w przypadku ustanowienia zabezpieczenia na papierach wartościowych o stabilniejszej wartości (np. Obligacji Skarbu Państwa), wartość zabezpieczenia może być odpowiednio niższa;
- ustanowienie prawnego zabezpieczenia tego rodzaju, że wyłączy ono wierzytelność z tytułu kredytu z ewentualnego postępowania układowego, w razie jego otwarcia;
- szczególne potraktowanie sprawy restrukturyzacji Grupy (...) przez Ministerstwo Finansów w kontekście tworzenia rezerw celowych przez Banki i uznanie całej kwoty niezbędnych rezerw jako stanowiącą koszt uzyskania przychodu;

2. moratorium banków na działania windykacyjne wobec Grupy (...);

3. przeprowadzenie jak najszybszych zmian w strukturze zarządczej właścicielskiej Grupy (...) umożliwiających odzyskanie wiarygodności firmy w ocenie Banków. Rezultatem tych zmian miało być m. in.:

- zobowiązanie Zarządu Stoczni (...) S.A. do natychmiastowego złożenia do sądu wniosku o otwarcie sądowego postępowania układowego oraz do dołożenia maksymalnej staranności celem jak najszybszego jego otwarcia;
- obniżenie kapitału akcyjnego Stoczni (...) S.A.;
- rezygnacja in blanco członków zarządów Grupy Kapitałowej (...)i spółek zależnych;
- rezygnacja członków zarządów z wszelkich praw do roszczeń, odszkodowań, odpraw związanych z rozwiązaniem kontraktów managerskich, umów o pracę innych, jakie w Grupie Kapitałowej (...) funkcjonują;
- oświadczenie dotychczasowych większościowych właścicieli o zobowiązaniu do zwołania WZA w jak najszybszym możliwym terminie, na którym zostaną podjęte decyzje m.in. o obniżeniu kapitału akcyjnego, o zmianach w zarządzie i Radzie Nadzorczej;
- przystąpienie Grupy Kapitałowej (...)do renegotjacji warunków spłaty zaległych zobowiązań w formie zaakceptowanej przez Banki;
- prawo Banków do posiadania decydującego głosu w sprawie strategicznych decyzji dotyczących Grupy (...) a w szczególności zaciągania nowych zobowiązań, udzielania zabezpieczeń;
- udział Banków w renegotjacjach kontraktów z armatorami;
- pełna kontrola Banków nad przepływami finansowymi w Grupie (...).

Ponadto do czasu przeprowadzenia zmian w zarządzie Stoczni (...) S. A. banki oddelegować miały osobę odpowiedzialną za bieżącą kontrolę pracy zarządu. Docelowo banki wspólnie z (...) i Rządem RP będą dążyć do znalezienia strategicznego inwestora.

4. przeprowadzenie badania typu due diligence w Grupie Kapitałowej (...). Banki zastrzegły sobie prawo wyłączności w zakresie wyboru audytora, zewnętrznych firm prawnych, doradczych.

5. przygotowanie koncepcji wprowadzenia strategicznego inwestora z uwzględnieniem ewentualnej konwersji części wierzytelności na akcje Grupy Kapitałowej (...);

6. kontynuacja finansowania rozpoczętych statków

Banki zobowiązały się do kontynuacji finansowania rozpoczętych statków. Poziom i sposób finansowanie rozpoczętych statków miał być określony przez Banki po dokonaniu badania typu due diligence. Warunkiem kontynuacji budowy statków było zatrudnienie zewnętrznego, niezależnego audytora technicznego oraz zapewnienie całkowitej kontroli przepływów pieniężnych.

7. finansowanie nowych statków, czego warunkiem było udzielenie przez (...) gwarancji kredytów przeznaczonych na ich finansowanie, rentowności kontraktów, zatrudnienie audytora technicznego. Banki zastrzegają sobie prawo zatrudnienia zewnętrznego doradcy w celu zweryfikowania opłacalności kontraktów.

W odniesieniu do punktów 6 i 7 zarówno kontynuacja finansowania rozpoczętych statków, jak i ewentualne finansowanie nowych statków może być prowadzone poprzez wydzielenie spółek celowych.

19 marca 2002r. Rada Ministrów podjęła uchwałę o wyrażeniu zgody na dokapitalizowanie (...) S.A. poprzez wniesienie po wartości rynkowej według ceny wniesienia:

- 1 122 400 akcji (...) S.A. o wartości 36 478 000 zł;
- 4 616 663 akcji (...) S.A. o wartości 66 208 079,25 zł;
- 12 100 akcji Banku (...) S.A. we W..

Celem wskazanego dokapitalizowania (...) S.A. miało być umożliwienie w przyszłości poręczania przez (...) S.A. kredytów dla Stoczni (...) S.A. Stocznia miała otrzymać trzy rodzaje kredytu: gwarantowany (161 mln zł), przywracający płynność finansową (około 500 mln zł) oraz na budowę nowych statków (około 670 mln zł).

Wskazane kredyty miały umożliwić wznowienie produkcji statków i ustabilizować sektor okrętowy.

Zgodnie z Uchwałą NWZ (...) S.A. z 10 czerwca 2002 r. kapitał zakładowy (...) S.A. ostatecznie został podniesiony o kwotę 102 265 000 zł.

Dokapitalizowanie (...) S.A. nie nastąpiło w pełnej wysokości; Skarb Państwa nie udzielił Stoczni (...) S.A. skutecznej gwarancji.

16 kwietnia 2002r. Stocznia (...) S.A. złożyła wniosek o otwarcie w stosunku do siebie postępowania układowego z wierzycielami. W uzasadnieniu Stocznia wskazała, że znalazła się w trudnej sytuacji z przyczyn niezależnych od siebie.

17 kwietnia 2002 r. banki dotychczas kredytujące Stocznnię (...) S.A., działając pod kierunkiem wiceprezesa (...) S.A. zawarły umowę konsorcjalną, polegającą na tym, że osiem banków: (...), (...) S.A., (...) S.A., (...) Bank (...) S.A., (...); (...) Bank S.A., Bank (...) w W.i (...)Bank (...)S.A. – zobowiązało się do udzielenia kredytu pomostowego w wysokości 40 mln USD po udzieleniu gwarancji Skarbu Państwa. 17 kwietnia 2002 r. banki kredytujące Stocznnię (...) S.A. w S. zobowiązały się do niepodejmowania działań egzekucyjnych przeciwko Wnioskodawcy, co dawało pewność, iż do czasu zakończenia rozmów nie zostanie przeciwko niemu wszczęta egzekucja w celu ściągnięcia zaległości.

29 kwietnia 2002r. D. C. (2) złożył rezygnację ze stanowiska członka Rady Nadzorczej Stoczni (...) S.A.

Na podstawie uchwały Rady Nadzorczej Stoczni (...) S.A. z 26 kwietnia 2002r. w związku ze zmianą koncepcji zarządzania Holdingiem, na wniosek Prezesa, Rada Nadzorcza Stoczni (...) S.A. odwołała ze składu Zarządu z dniem 26 kwietnia 2002r.: Z. G. (2), G. H. (4) i M. T. (5).

26 kwietnia 2002r. Minister Skarbu Państwa wyznaczył P. M. (14) do pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej Stoczni (...) S.A. w S..

W dniu 25 kwietnia 2002 powołany został zarząd (...) S.A. w składzie: A. K. (1) – prezes, A. M. (2), B. K. (8), W. O., W. W. (24).

30 kwietnia 2002 r. do Prokuratury Apelacyjnej w Poznaniu wpłynęły materiały opracowane przez Komendę Wojewódzka Policji w S. o nieprawidłowościach w zakresie obrotu kapitałowego dokonywanego między Stoczną (...) S.A. w S. oraz podmiotami zależnymi.

Stoczni (...) S.A. korzystała z finansowania udzielanego przez szereg banków. W związku ze zmieniającą się na niekorzyść spółki sytuacją ekonomiczną prowadzonego przez nią przedsiębiorstwa oraz wysokością udzielanych kredytów - banki stworzyły konsorcjum. W skład tego konsorcjum wchodziły: (...) S.A., Bank (...) S.A., (...) Bank (...) S.A., (...) Bank S.A. (...) S.A., (...) Bank (...) S.A. i (...) S.A.

Pierwszym liderem konsorcjum był (...) Bank S.A. zastąpiony w tej roli przez (...) S.A.; następnie na początku maja 2002r. liderem konsorcjum stał się (...) S.A. W ocenie (...) S.A. po doprowadzeniu przez ten bank do podpisania porozumienia w dniu 17 kwietnia 2002r., proces realizacji jego w zakresie udzielenia Kredytu Gwarantowanego utknął w martwym punkcie z powodu nieoczekiwanego i nieakceptowanego przez żaden Bank podpisujący porozumienie, żądania (...) zabezpieczenia swojego poręczenia na czterech, najbardziej zaawansowanych, statkach w budowie. Wiceprezes zarządu (...) S.A. w piśmie z 7 maja 2002r. do prezesa zarządu (...) S.A. wskazał, że Skarb Państwa od ponad dwóch tygodni nie jest w stanie wspomóc procesu uzgadniania stanowisk pomiędzy Bankami (...) w tej sprawie. Jednocześnie wiceprezes zarządu (...) S.A. wyraził nadzieję iż bank (...) S.A, jako bank będący własnością Skarbu Państwa łatwiej znajdzie drogę porozumienia zarówno ze Skarbem Państwa, jak i z (...) oraz znajdzie rozwiązanie możliwe do zaakceptowania przez Banki.

(...) S.A. wyraził również stanowisko, że konsekwentnie opowiada się za koniecznością procesu restrukturyzacji (...) S.A., a w szczególności jak najszybszego udzielenia Kredytu Gwarantowanego oraz rozpoczęcia procesu poddania (...) S.A. wyczerpującej, wielopłaszczyznowej analizie pod względem jej kondycji handlowej, finansowej, prawnej i podatkowej (due diligence).

Banki tworzące ww. konsorcjum mające na celu zapewnienie finansowania Stoczni (...) S.A. ustaliły następujące warunki wobec Akcjonariuszy i Zarządu (...) S.A., od których uzależnione było udzielenie kredytu w kwocie 40 mln USD:

1. Zgoda Akcjonariuszy, w tym (...) S.A., (...) S.A. oraz dotychczasowych menedżerów (...) - będących jednocześnie akcjonariuszami - na dokonanie na najbliższym Walnym Zgromadzeniu 7 maja br. zmian w Radzie Nadzorczej (...) S.A. Do Rady Nadzorczej zostać miało desygnowanych 4 kandydatów wskazanych przez Banki uczestniczące w restrukturyzacji (...) S.A. oraz jeden wyznaczony przez Skarb Państwa, Rada Nadzorcza nie miała liczyć więcej niż 7 osób. Od akcjonariuszy banki oczekiwały, że do 6 maja br. złożą do (...) S.A. stosowne oświadczenia o nieodwołalnym wyrażeniu zgody na powyższy warunek. Oświadczenia winny zawierać zobowiązanie do odszkodowania na rzecz Banków w przypadku niewywiązania się z tego warunku, w formie nieodpłatnego przeniesienia na Banki posiadanych przez tych akcjonariuszy akcji w kapitale akcyjnym (...) S.A. Oświadczenie zostać miało wydane w postaci aktu notarialnego z poddaniem się egzekucji z art. 777 kpc.;
2. Członkowie Zarządu (...) S.A. złożyć mieli do (...) S.A. oświadczenia o rezygnacji z zajmowanych stanowisk w (...) S.A. i Spółkach Grupy (...). Oświadczenia będą zawierały klauzulę o nieodwołalności składanych rezygnacji i, że zostały złożone dobrowolnie. Oświadczenia zostaną sporządzone in blanco w formie, aktu notarialnego w terminie do 6 maja br., a daty tych oświadczeń zostać miały wypełnione przez Bank - lidera konsorcjum w terminie zależnym od potrzeb;
3. Członkowie Zarządu (...) S.A. złożyć mieli w terminie do 6 maja br. wraz z powyższym oświadczeniem zrzeczenie się z wszelkich praw do roszczeń, odszkodowań, odpraw związanych z rozwiązaniem umów, na podstawie których

zostali powołani do pełnienia swych funkcji (kontraktów menedżerskich lub umów o pracę) w rozmiarze większym aniżeli przewidują to odpowiednie przepisy prawa pracy. Oświadczenia takie - odrębne dla każdej osoby będą wydane w formie aktu notarialnego;

4. Akcjonariusze wymienieni w pkt 1 zobowiązać się mieli - w formie odpowiednich umów z Bankami - do podejmowania uchwał na kolejnych Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszy stosownie do oczekiwań Banków. W przypadku niewywiązania się z tego warunku Akcjonariusze zobowiążą się do nieodpłatnego przeniesienia posiadanych przez takich Akcjonariuszy akcji w kapitale akcyjnym (...) S.A. Umowy zostaną zawarte w formie aktu notarialnego z poddaniem się egzekucji z art. 777 kpc;

5. Akcjonariusze wymienieni w pkt 1 zobowiążą się - w możliwie jak najkrótszym, czasie do zwołania kolejnego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy na którym zostaną dokonane zmiany w umowie Spółki (...) S.A., w tym m.in. obniżenie kapitału akcyjnego o 6/7, wraz z obniżeniem nominalnej wartości jednej akcji do poziomu 1 zł. oraz będą głosowali za zniesieniem wszelkich uprzywilejowań związanych z posiadanymi przez siebie akcjami. Powyższe zostanie zawarte w umowie w formie aktu notarialnego z klauzulą za niewykonanie tego obowiązku, o której mowa w pkt 1.

Niezależnie od ww. warunków Banki zastrzegły sobie prawo do żądania zawarcia innych umów niezbędnych do finansowania (...) S.A.

Jednocześnie podpisujący ww. umowy i oświadczenia na piśmie zobowiązać się mieli, że powyższe oświadczenia/ umowy nie stanowią naruszenia ich praw (w tym również praw nabytych) i że nie wystąpią z tego tytułu z żadnymi roszczeniami pod adresem Banków.

Na zlecenie powoda K. P. została opracowana opinia prawna zgodnie z którą warunki udzielenia przez banki kredytu gwarancyjnego w kwocie 40 mln USD nie nadawały się do akceptacji, ponieważ zawierały elementy niedozwolonego nacisku, a także zamiar wykorzystania przymusowej sytuacji Stoczni i jej akcjonariuszy ze względu na wymagalne zobowiązania Stoczni wobec jej klientów, dostawców i pracowników. Banki tworzące konsorcjum faktycznie dążyły do przejęcia nie tylko kontroli, lecz również własności przedsiębiorstwa Spółki, którą miały kredytować. Działania te dokonywane miały być w związku z wielomiesięcznymi negocjacjami prowadzonymi w celu ukrycia faktycznego celu Banków tworzących konsorcjum, to jest przejęcia kredytowanej spółki.

Konsorcjum banków, którego liderem był (...) S.A., skierowało do zarządu Stoczni (...) S.A. żądania związane z wprowadzeniem jako członków do rady nadzorczej tej spółki czterech przedstawicieli banków (...) S.A., (...) S.A., (...) S.A. oraz wspólnego przedstawiciela pozostałych banków członków konsorcjum.

Przedstawicielami banków w konsorcjum miały być następujące osoby: B. S. (13) – (...) S.A., P. S. (9) – (...) S.A. A. G. (5) – (...) S.A., R. G. (5) – (...)S.A., (...) S.A. (...) S.A. oraz (...) S.A.

Lider konsorcjum banków domagał się również wycofania z obrad WZA kwestii podwyższenia kapitału zakładowego Spółki oraz splitu akcji.

Wskazane osoby nigdy nie zostały członkami Rady Nadzorczej Stoczni (...) S.A.

W ocenie członka zarządu Stoczni (...) S.A. kwota zobowiązań tej spółki na dzień 6 maja 2002r. wynosiła 92 011 780,94 zł, a kwota odsetek 4 773 132,94 zł, co razem dawało 96 784 913,88 zł; jednocześnie w tej kwocie 47 754 882 zł stanowiły zobowiązania wobec spółek Grupy (...), co stanowiło 49,3 % zobowiązań Stoczni (...) S.A.

Zarząd (...) S.A. przewidywał w swoim programie sanacji Grupy (...) redukcję zadłużenia przez banki o 40 %. W tym samym czasie Ministerstwo Gospodarki zakładało redukcję 80 %.

W założeniach do Planu Finansowego (...) S.A. na rok 2002 i 2003 zarząd tej Spółki przyjmował, że od 6 maja 2002 r. nastąpi wznawianie produkcji. W 2002 r. miało zostać sprzedanych 9 statków a w roku 2003 już 13. Dodatkowo w

planie znalazło się wydzielenie ze struktury organizacyjnej części wydziałów i utworzenie samodzielnych podmiotów – (...) (od 1 kwietnia 2002r.) i (...) (od 1 maja 2002r). Zatrudnienie na koniec 2002 r. wynieść miało 3 600 osób, co miało być wynikiem redukcji. Jednocześnie zarząd przewidywał obniżenie funduszu płac docelowo o 40 % od listopada 2002r., przy czym proces redukcji płac miał się rozpocząć od czerwca 2002 r. W takim samym procencie miała nastąpić redukcja kosztów firm obcych, co miało się rozpocząć od października 2002 r.

Plan redukcji liczby pracowników oraz funduszu płac był konsultowany ze związkami zawodowymi. Jednocześnie związki zawodowe wyrażały stanowisko, że postawa Ministra Gospodarki J. P. (5) wpływała na przeciąganie się negocjacji z bankami o pomoc dla Stoczni.

W dniu 7 maja 2002r. w S. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki Stocznia (...) S A. w S., w której Skarb Państwa posiadał 9,96 % akcji dających prawo do 6,29 % głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

Podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy podjęto uchwałę nr (...) w sprawie zmiany § 8 Statutu Spółki polegającej na podziale wartości nominalnej akcji, obniżeniu wartości nominalnej jednej akcji z 7 złotych do jednego złotego oraz podwyższeniu ilości akcji przy niezmiennym kapitale zakładowym (split akcji). Na mocy § 1 Uchwały nr (...) nowe brzmienie otrzymał § 8 Statutu Spółki, który stanowić miał:

1. Kapitał zakładowy wynosi 87.500.000 złotych. Wartość nominalna akcji wynosi jeden złotych.
2. Kapitał zakładowy dzieli się na:
 - 63.000.000 akcji imiennych serii A
 - 17.500.000 akcji imiennych serii B
 - oraz kwotę 7.000.000 złotych odpowiadającą wartości nominalnej akcji uprzednio umorzonych z czystego zysku, bez obniżenia kapitału zakładowego.

W związku ze zmianą wartości nominalnej jednej akcji Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę nr (...) w sprawie wymiany dokumentów akcji w trybie art. 358 Kodeksu spółek handlowych, w której zobowiązało Zarząd Spółki do wymiany dokumentów akcji w związku za zmianą treści Statutu dokonaną uchwałą nr (...). Wymiana dokumentów akcji powinna być zostać przeprowadzona w trybie art. 358 KSH w terminie do dnia 31 grudnia 2002r,

Ponadto Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę nr (...) w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki oraz uchwałę nr (...) w sprawie zmiany § 8 Statutu Spółki. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Stoczni (...) S.A. podjęło uchwałę nr (...) o następującej treści:

1. Podwyższa się kapitał zakładowy spółki o kwotę nie przekraczającą 406.000.000 złotych.
2. Podwyższenie kapitału dojdzie do skutku jeśli objęte zostanie co najmniej 500.000 akcji na łącznej wartości nominalnej 500.000 złotych;
3. Podwyższenie kapitału następuje przez emisję odpowiedniej liczby akcji imiennych serii C nie mniejszej niż 500.000 akcji i nie większej niż 406.000.000 akcji o wartości nominalnej 1 złoty każda akcja.
4. Akcje nowej emisji są akcjami nieuprzywilejowanymi.
5. Cena emisyjna akcji równa jest ich wartości nominalnej.
6. Akcje emisji serii C uczestniczą w dywidendzie począwszy od 2003r.

7. W interesie Spółki wyłącza się w całości prawo poboru akcji przysługujące akcjonariuszom. Wyłączenie prawa poboru uzasadnione jest zamiarem zaoferowania akcji wybranym inwestorom w drodze subskrypcji prywatnej w celu pozyskania środków niezbędnych dla dalszego funkcjonowania spółki.

8. Akcje zostaną zaoferowane w drodze subskrypcji prywatnej inwestorom wybranym przez Zarząd Spółki.

9. Umowy o objęcie akcji zawarte zostaną do dnia 30 października 2002r.

10. Akcje obejmowane będą za wkłady pieniężne i powinny być opłacane przed zarejestrowaniem podwyższenia kapitału w wartości nominalnej. Zarząd określi terminy dalszych wpłat na akcje.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w związku z podjęciem uchwały nr (...) w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki, podjęło uchwałę nr (...) w sprawie zmiany § 8 Statutu Spółki. Po zmianie § 8 Statutu Spółki otrzymał brzmienie:

1. Kapitał zakładowy wynosi od 88.000.000 złotych do 493.500.000 złotych. Wartość nominalna akcji wynosi 1 złotych.

2. Kapitał zakładowy dzieli się na:

- 63.000.000 akcji imiennych serii A,
- 17.500.000 akcji imiennych serii B,
- od 500.000 do 406.000.000 akcji imiennych serii C,
- oraz kwotę 7.000.000 złotych odpowiadającą wartości nominalnej akcji uprzednio umorzonych z czystego zysku, bez obniżenia kapitału zakładowego.

Przedstawiciel Skarbu Państwa na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki Stocznia (...) S.A. głosował przeciwko uchwałom nr (...), (...), (...) oraz (...), a po ich powzięciu zgłosił sprzeciw do protokołu.

Przedstawiciel Ministra Skarbu Państwa na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Stoczni (...) S.A. miał zaproponować zmianę porządku obrad oraz powołanie w skład Rady Nadzorczej pięciu osób reprezentujących: B. S. (13) – (...) S.A., E. H. – Ministerstwa Skarbu Państwa, A. G. (5) – (...) S.A., R. G. (4) – (...) i inne banki, P. S. (9) – (...) S.A. W przypadku braku zgody na zmianę porządku obrad - pełnomocnik Skarbu Państwa miał głosować przeciwko zmianie statutu i podwyższeniu kapitału zakładowego ze sprzeciwem do protokołu.

8 maja 2002r. pojawił się komunikat prasowy (...) o tym, że banki tworzące konsorcjum mają na celu dalsze kredytowanie Stoczni (...) S.A. podpisały dnia 17 kwietnia 2002r. porozumienie w tej sprawie. Jednocześnie (...) S.A. jako lider konsorcjum informował, że warunkiem udzielenia kredytu jest uzyskanie poręczenia spłaty od (...) oraz niezwłocznego przeprowadzenia audytu technicznego i finansowego przedsiębiorstwa, a nadto przedstawienia przez stocznię programu restrukturyzacyjnego i obniżenia kosztów funkcjonowania.

(...) S.A. w piśmie z 9 maja 2002r. do K. P. jako prezesa zarządu (...) S.A. oświadczył, że banki zrzeszone w konsorcjum, po ostatnich uchwałach WZA nie są skłonne do konwertowania swoich wierzytelności na kapitał zakładowy (...) S.A. Oczekiwana przez banki formą kontroli nad Spółką jest wpływ na obsadę rady nadzorczej spółki. (...) S.A. oczekiwał również od członków zarządu: pisemnych propozycji porozumienia dotyczącego rezygnacji członków zarządu ze swoich funkcji; w ramach wniosku o ogłoszenie upadłości – otwarcia postępowania układowego. Bank domagał się również realizacji zobowiązań wobec poprzedniego lidera konsorcjum zorganizowania spotkań w celu omówienia sytuacji spółki przy udziale głównych akcjonariuszy (...) SA w tym Grupą (...) S.A., (...) S.A. i (...). Rozmowy miały być prowadzone z udziałem R. P. (3) i przewodniczącego rady nadzorczej (...) S.A.

Konsorcjum banków było przeciwnie przeprowadzeniu splitu akcji Stoczni (...) S.A. oraz podniesienia kapitału zakładowego tej spółki.

W piśmie z 9 maja 2002r. do Prezesa Rady Ministrów L. M. (7) oraz w piśmie z 11 maja 2002r. do Ministra Gospodarki J. P. (5) związki zawodowe działające w (...) S.A. oraz (...) S.A. wyraziły zaniepokojenie postawą przedstawicieli Skarbu Państwa oraz banków tworzących konsorcjum w sprawie udzielenia pomocy spółce oraz żądań dotyczących obniżenia wartości akcji, w tym akcji pracowniczych. Przedstawiciele związków zawodowych stwierdzili, że dostrzegają w działaniach Skarbu Państwa wolę przejścia spółki. Jednocześnie w ocenie związków zawodowych odpowiedzialność za stan spółki ponoszą Rząd i banki.

16 maja 2002r. odbyło się spotkanie w Ministerstwie Gospodarki z udziałem przedstawicieli rządu, akcjonariuszy, zarządu i związków zawodowych (...) S.A. w toku którego ustalony został harmonogram postępowania w sprawie (...) S.A.

Zgodnie ze wskazanym harmonogramem do 22 maja 2002r. miało nastąpić przekazanie akcji Stoczni (...) SA Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Skarbu Państwa przez dotychczasowych akcjonariuszy: Grupę (...) S.A., (...) S.A. i (...) S.A. Następnie rada nadzorcza (...) SA miała odwołać zarząd w dotychczasowym składzie i powołać zarząd w składzie uzgodnionym z przedstawicielami Skarbu Państwa i Konsorcjum banków. Zarząd miał zwołać a rada nadzorcza zaopiniować zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z porządkiem obejmującym: zmianę w składzie rady nadzorczej, uchylenia uchwał ostatniego walnego zgromadzenia, podjęcie uchwał zaproponowanych przez Skarb Państwa w zakresie zmian kapitałowych, zmiany do statutu. Ministerstwo Skarbu Państwa zobowiązało się udzielić pożyczki (...) S.A. z przeznaczeniem na zaliczki wypłat za miesiąc czerwiec 2002r.

Realizacja ww. porozumienia miała warunkować uruchomienie przez banki sfinansowania procesu zakończenia budowy trzech najbardziej zaawansowanych statków; decyzja sądu o otwarciu postępowania układowego warunkowała uruchomienie przez Konsorcjum banków kredytu pomostowego gwarantowanego przez (...) S.A. i rozpoczęcie produkcji; Ministerstwo Skarbu Państwa i Ministerstwo Gospodarki złożyć miały wniosek do Rady Ministrów o dodatkowe dokapitalizowanie (...) S.A. w celu zapewnienia możliwości udzielenia kredytu pomostowego w pełniej wysokości.

Plan sanacji (...) S.A. miał być realizowany zgodnie z porozumieniem Konsorcjum banków z 17 kwietnia 2002r.

Podsekretarze Stanu I. S. i T. S. (4) w Ministerstwie Skarbu Państwa, kierowanym przez ministra W. K. (7), w nawiązaniu do ustaleń poczynionych na spotkaniu w Ministerstwie Gospodarki 16 maja 2002r. wezwali zarząd (...) S.A. w S. do przekazania do tego Ministerstwa do 12 czerwca 2002r. do godziny 14. (...) o sposobie i terminie przekazania akcji Stoczni (...) S.A. na rzecz Skarbu Państwa. Wezwania zostały skierowane również do K. P. i R. K. (7).

16 maja 2002r. w depeszy Reuters znalazła się informacja o zamierzonej renacjonalizacji stoczni znajdującej się w S.. Agencja podawał informację o krytycznej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa i wypowiedź Ministra Skarbu W. K. (7) o wycofywaniu się wspólników i planowanym przejściu Stoczni przez Skarb Państwa. Dalej wskazana Agencja prasowa w depeszy donosiła, że stocznia była uznanym producentem statków ale mimo że ma liczne zamówienia banki odmówiły finansowania tego przedsiębiorstwa.

20 maja 2002 r. rada nadzorcza Stoczni (...), na wniosek Skarbu Państwa, odwołała ze stanowisk dotychczasowych członków zarządu tej spółki, powołując do zarządu A. Ż. (1). Pełnomocnikami Skarbu Państwa do spraw uzgodnienia składu Zarządu byli P. M. (14) i P. R. (8).

20 maja 2002 r. na podstawie uchwały Rady Nadzorczej ww. spółki, której przewodniczącym był L. P. (3), na wniosek A. S. (2) – prezesa Zarządu Spółki, powołany został do Zarządu jako wiceprezes Z. S. (4).

Na wiecu Stoczniovców 20 maja 2002 r., podczas którego przemawiał minister J. P. (5) oraz Wojewoda (...), ten pierwszy oświadczył, że odejście Zarządu, oddanie akcji przez członków Zarządu oraz akcjonariuszy instytucjonalnych jest warunkiem skutecznej pomocy przez rząd.

Na 20 maja 2002r. akcjonariuszami Stoczni (...) S.A. były następujące podmioty w udziałach:

5. Skarb Państwa – 9,96 %;
6. Akcjonariusze osoby fizyczne – 29,02 % w tym:
 - akcjonariusze po 10 000 akcji – 3,77%,
 - akcjonariusze od 2 000 do 10 000 akcji – 3,56 %,
 - akcjonariusze do 2 000 akcji – 21,69 %;
7. (...) S.A. – 10,57 %;
8. (...) S.A. – 17,40 % (w tej spółce (...) S.A. posiadała 50,5 % akcji);
9. (...) S.A. – 24,35 %;
10. P. E. C. – 8,7 %

Na 20 maja 2002r. w skład grupy kapitałowej (...) S.A. wchodziły następujące spółki zależne, a (...) S.A. posiadała w nich następujące pakiety akcji albo udziały:

30. (...) S.A. – 27,21 %,
31. (...) S.A. 85,7 %,
32. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
33. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
34. (...) Sp. zo.o. – 100 %
35. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
36. (...) Sp. z o.o. – 99,83 %,
37. (...) Sp. z o.o. – 74,98 %,
38. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
39. (...) Hotele Sp. z o.o. – 79,87 %,
40. (...) S.A. – 50,64 %,
41. (...) Sp. z o.o. 51,01 %,
42. (...) S.A. – 60,62 %,
43. Stocznia (...) S.A. – 50,09%,
44. (...) Sp. z o.o. – 89,09 %,

45. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
46. (...) S.A. – 99,90 %
47. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
48. (...) S.A. – 88,02%,
49. Stocznia (...) S.A. – 99,99 %
50. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
51. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
52. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
53. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
54. (...) Sp. z o.o. (...) Sp. z o.o. – 100 %,
55. (...) Ltd. – 100 %,
56. (...) Sp. z o.o. – 35 %
57. (...) Sp. z o.o. – 100 %,

W ramach grupy spółek bezpośrednio zależnych Stoczni (...) S.A. poszczególne spółki były akcjonariuszami albo udziałowcami innych w następujących wielkościach:

1. (...) Sp. z o.o.:
 - 14,29 % akcji w (...) S.A.,
 - 0,08 % akcji w (...) S.A.
2. (...) Sp. z o.o.
 - 35 % udziałów w (...) Sp. z o.o.
3. (...) S.A.
 - 10,13 % akcji w Stocznia (...) S.A.
 - 25,02 % udziałów w (...) Sp. z o.o.

Spółki bezpośrednio zależne Stoczni (...) S.A. były udziałowcami albo akcjonariuszami spółek spoza własnej grupy w następujących wielkościach:

1. (...) Sp. z o.o.:
 - 100 % udziałów w (...) Sp. z o.o.,
 - 40 % udziałów w Zakłady (...) Sp. z o.o.;
2. Stocznia (...) S.A.:
 - 50 % udziałów w (...) Sp. z o.o.;

3. (...) S.A.

- 49 % udziałów w (...) Sp. z o.o.

4. (...) S.A.:

- 100 % udziałów w (...) Sp. z o.o.,
- 60 % udziałów w (...) Sp. z o.o.,
- 55,56 % akcji w (...) S.A.,
- 50 % udziałów w Stocznia (...) Sp. z o.o.,
- 30 % akcji w (...) S.A.,
- 20 % udziałów w (...).

21 maja 2002 r. Rada Ministrów podjęła decyzję o wyrażeniu zgody na dokapitalizowanie (...) S.A. i (...) S.A. poprzez wniesienie po wartości rynkowej 11 265 429 akcji (...) S.A. celem umożliwienia w przyszłości poręczenia przez (...) S.A. kredytów dla Stoczni (...) S.A. oraz zapewnienia dalszego istnienia Stoczni (...) S.A. Wartość aportu według ceny wniesienia wynosiła 129 439 779,21 zł.

21 maja 2002 r. Ministerstwo Skarbu Państwa, w którego imieniu działał Minister W. K. (7) udzieliło Stoczni (...) S.A. pożyczki w wysokości 8 500 000 zł jako restrukturyzacyjną pomoc doraźną w rozumieniu przepisów ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (art. 16 ust 1 pkt 1, 17 ust 3 i 4 oraz 56 ust 1 pkt 2). Pożyczka została udzielona na okres 6 miesięcy od 21 maja 2002 r. Pożyczka została przeznaczona na wypłatę wynagrodzeń dla pracowników.

Minister Gospodarki J. P. (5) w piśmie z 28 maja 2002r. skierowanym do Sędziego Sądu Rejonowego w Szczecinie XIII Wydziału Gospodarczego A. S. (3) w nawiązaniu do pisma z dnia 21 maja br. sygnatura akt XIII UKŁ 18/02 w sprawie Stoczni (...) S.A. przekazał następującą informację:

Stocznia (...) S.A. posiada wysoką ugruntowaną pozycję na światowym rynku statków. Kontrakty na budowę statków w (...) S.A. zawiera Stocznia (...) S.A. i jest organizatorem procesów produkcyjnych w spółkach zależnych pracujących na rzecz budowy statków w (...) S.A.

Stocznia (...) S.A. posiada uprawnione kontrakty na budowę statków o wartości ponad 1 mld USD, co stanowi 30% posiadanego przez polskie stocznie portfela zamówień.

Stocznia (...) tworzy obecnie 30 spółek zależnych działających w różnorodnych branżach, m.in.: okrętowa - 8 spółek, maszynowa - 5 spółek, paliwowa - 5 spółek, logistyczna - 3 spółki, hotelarsko-usługowa - 4 spółki, rolno-spożywcza - 2 spółki, informatyczna, konsultingowa.

Większość ze spółek zależnych pracuje na rzecz (...) S.A. Spółka zatrudnia 9.700 pracowników, w tym 4.600 osób w (...) S.A. i 5.100 osób w pozostałych spółkach zależnych.

Spółka koordynuje i dokonuje zakupów materiałów oraz wyposażenia do statków. Zobowiązania krótkoterminowe na koniec 2001 r. wyniosły prawie 2 mld zł, z czego 71 % stanowiły kredyty bankowe (1410 mln zł.) i 15 % zobowiązania wobec dostawców materiałów i urzędzeń na statki (288 mln zł).

W minionym dziesięcioleciu w latach 1992-2001 do budżetu państwa Spółka wpłaciła Równowartość ponad 274 mln USD. Na przestrzeni tych lat Spółka osiągała zyski. Spółka począwszy od 1994 roku przeznaczała duże środki na modernizację majątku; nakłady na inwestycje w latach 1994-2001 wyniosły 200 mln USD.

W ocenie Ministra Gospodarki J. P. (5) na sytuację kryzysową Stoczni (...) S.A. wpływ miały zarówno czynniki zewnętrzne, jak i powstałe w 2001 roku trudności w budowie statków, a także błędy w zarządzaniu i koordynowaniu działalności spółek zależnych wchodzących w skład Holdingu.

W związku z zaistniałą sytuacją koniecznym jest dokonanie głębokiej restrukturyzacji całego Holdingu.

Jednym z ważnych elementów restrukturyzacji Spółki miało być przeprowadzenie postępowania układowego.

Przy braku zgody na przeprowadzenie postępowania układowego Zarząd Spółki zmuszony będzie do wystąpienia do Sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, co skutkować będzie nie tylko utratą wiarygodności na światowym rynku statków wszystkich polskich stoczni, ale także upadłością zakładów kooperujących, a tym samym utratą 60 tys. miejsc pracy.

27 maja 2002 r. powołana została Rada Nadzorcza (...) sp. z o. o. w składzie: Z. S. (4), J. G. (2), J. K. (10).

28 maja 2002r. Ministerstwo Skarbu Państwa wydało komunikat prasowy dotyczący Stoczni (...) S.A. i działań podejmowanych w stosunku do tego podmiotu przez Rząd. Wskazując na przyjęty na spotkaniu 16 maja 2002 r. harmonogram działań warunkujących, w ocenie ww. Ministerstwa dalsze kroki mające na celu finansowanie działalności Stoczni, Ministerstwo zakomunikowało, że do 28 maja 2002r. dotychczasowi akcjonariusze nie przekazali akcji Stoczni (...) Skarbowi Państwa, nie zwołano Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki, a ponadto przedstawiciele rządu obecni na spotkaniu 16 maja bieżącego roku nie zostali poinformowani o obciążeniu zastawem rejestrowym akcji Stoczni należących do (...) S.A. i (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) Bank S.A. Wobec tego Ministerstwo Skarbu Państwa zwróciło się do akcjonariuszy Stoczni o wyjaśnienie wszystkich kwestii związanych z przekazaniem akcji na rzecz Skarbu Państwa. Ministerstwo wystąpiło także do przedstawicieli Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej i do Zarządu Stoczni (...) S.A. o podjęcie działań mających na celu zwołanie w terminie do 25 czerwca 2002r. Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i uwzględnienie w porządku obrad kwestii uzgodnionych na spotkaniu w dniu 16 maja bieżącego roku w Ministerstwie Gospodarki.

W związku z wezwaniami z Ministerstwa Skarbu Państwa K. P. w pismach z 31 maja 2002r. postawił do dyspozycji Skarbu Państwa posiadane przez siebie akcje Stoczni (...) S.A. Akcje oznaczone były numerami od 1 do 32 500 i od 5950001 do 5995000. Jednocześnie K. P. udzielił pełnomocnictwa Ministrowi Skarbu Państwa do wykonywania prawa głosu z tych akcji na WZA według własnego uznania. Pełnomocnictwo było bezwarunkowe i nieodwołalne do dnia 31 maja 2003r.

K. P. wskazał również Ministerstwu Skarbu Państwa ilość posiadanych akcji, związany z nimi udział w kapitale zakładowym, wartość i ilość przypadających na nie głosów na WZA.

Pozostali członkowie zarządu Stoczni (...) S.A. postąpili analogicznie.

31 maja 2002 r. w uchwale (...) Rady Nadzorczej (...) S.A., członkowie tego organu w osobach:

- Z. S. (4),
- B. N.,
- A. S. (2),
- J. G. (2),
- L. F.

wybrali na przewodniczącą Rady Nadzorczej Z. S. (4), a na wiceprzewodniczącą – B. N.. Obowiązki sekretarza Rady Nadzorczej powierzone zostały L. F..

31 maja 2002 r. Stocznia (...) S.A. posiadała w budowie 12 statków. Łączna wartość tych jednostek w takim stanie w jakim się wskazanego dnia znajdowały wynosiła 272 037 968,48 zł.

Usługi wykonana przez Spółkę do 31 maja 2002 r. były wartości 42 625 455,54 zł.

Pozostałe zlecenia – 666 226,05 zł.

Skarb Państwa w pozwie z 4 czerwca 2002 r. przeciwko Stoczni (...) S.A. wniósł do Sądu Okręgowego w Szczecinie o stwierdzenie nieważności uchwał: nr (...) w sprawie zmiany § 8 Statutu Spółki, nr (...) w sprawie wymiany dokumentów akcji, nr (...) w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki, podjętych na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki Stocznia (...) Spółka Akcyjna w S. w dniu 7 maja 2002r.;

Skarb Państwa przedstawił stanowisko procesowe zgodnie z którym uchwała nr (...) w sprawie zmiany § Statutu Spółki została podjęta z naruszeniem art. 402 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych. Wobec podjęcia przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy uchwały nr (...) w sprawie zmiany § 8 Statutu Spółki z naruszeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów art. 402 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych, bezzasadne stało się również podjęcie uchwały nr (...) w sprawie wymiany dokumentów akcji. Dalej Skarb Państwa stwierdził, że uchwała Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy nr (...) w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego została podjęta z naruszeniem przepisów art. 433 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych. Skarb Państwa wskazał, że z art. 433 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych wynika, iż w interesie spółki walne zgromadzenie może pozbawić akcjonariuszy prawa poboru akcji w części lub w całości. Zarząd przedstawia walnemu zgromadzeniu opinię uzasadniającą powody wyłączenia albo ograniczenia prawa poboru oraz proponowaną cenę emisyjną akcji bądź sposób jej ustalenia. Zarząd nie przedstawił Walnemu Zgromadzeniu opinii uzasadniającej powody wyłączenia prawa poboru. Opinia taka powinna być sporządzona bądź przez zarząd bądź na zlecenie zarządu, bądź przez inne podmioty, ale zarząd powinien się do niej ustosunkować. Opinia powinna zawierać wskazanie konkretnego interesu spółki, który przemawia za pozbawieniem akcjonariusza prawa poboru z uzasadnieniem jego interesu, analizę prawną potwierdzającą zgodność wyłączenia prawa poboru z ustawą i statutem, analizę korzyści, jakie spółka może osiągnąć na skutek wyłączenia prawa poboru. Nie został również wskazany inwestor do którego zostanie skierowana emisja nowych akcji. Ponadto, w ocenie Skarbu Państwa, uchwała o pozbawieniu prawa poboru nowej emisji akcji godzi w interesy Skarbu Państwa jako akcjonariusza Spółki, została podjęta z pokrzywdzenia Skarbu Państwa. Objęcie nowej emisji przez nieznanego inwestora powoduje znaczne zmniejszenie i marginalizację Skarbu Państwa jako akcjonariusza Stoczni (...) S.A. Brak uzasadnienia dla wyłączenia prawa poboru dla Skarbu Państwa powoduje, iż nie ma możliwości ustalenia czy uchwała o podwyższeniu kapitału rzeczywiście jest w interesie spółki. W ocenie Skarbu Państwa z uwagi na podjęcie uchwały nr (...) z naruszeniem przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, bezzasadne było również podjęcie uchwały nr (...).

6 czerwca 2002r. zarząd (...) S.A. w S. w składzie K. P., R. K. (7) i Z. G. (2) podjął uchwały o następującej treści:

Uchwała nr 1

Zarząd Grupy (...) SA postanawia udzielić Ministrowi Skarbu Państwa pełnomocnictwa do wykonywania na Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszy według własnego uznania prawa głosu z następujących Akcji:

- serii A uprzywilejowanych co do głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (na każdą akcję przypada 5 głosów) o numerach od 8.001 do 170.000, od 197.501 do 225.000, od 5.950.001 do 6.019.0, od 6.025.001 do 6.049.000, od 6.055.001 do 6.079.000, od 6.085.001 do 6.109.000, od 6.115.001 do 6.139.000;
- serii A uprzywilejowanych co do głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (na każdą akcję przypadają 2 głosy) o numerach od 1.950.001 do 3.450.000, od 6.400.001 do 7.400.000;
- serii A o numerach od 8.565.883 do 8.566.149;
- serii B o numerach od 10.000.001 do 12.500.000

w kapitale zakładowym Spółki „Stocznia (...) S.A. należących do Spółki „(...)” S.A. Udzielone pełnomocnictwo jest bezwarunkowe i nieodwołalne do dnia 31 maja 2003 r.”

Uchwała nr 2

„Zarząd (...) S.A. postanawia wystąpić do Zarządu Spółki Stocznia (...) S.A. z wnioskiem o wyrażenie zgody na przeniesienie na rzecz Skarbu Państwa lub wskazanego przez niego podmiotu własności następujących akcji:

- serii A uprzywilejowanych co do głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (na każdą akcję przypada 5 głosów) o numerach od 8.001 do 170.000, od 197.501 do 225.000, od 5.950.001 do 6.019.0, od 6.025.001 do 6.049.000, od 6.055.001 do 6.079.000, od 6.085.001 do 6.109.0, od 6.115.001 do 6.139.000;
- serii A uprzywilejowanych co do głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (na każdą akcję przypadają 2 głosy o numerach od 1.950.001 do 3.450.000, od 6.400.001 do 7.400.000;
- serii A o numerach od 8.565.883 do 8.566.149;
- serii B o numerach od 10.000.001 do 12.500.000,

w kapitale zakładowym Spółki , Stocznia (...) S.A. należących do Spółki „(...) S.A.”

Uchwała nr 3

„Zarząd (...) S.A. postanawia podjąć niezbędne czynności w celu zwołania w trybie art. 405 kodeksu spółek handlowych Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy na dzień 15.06.2002 r. roku, na godzinę 10.00 w D., z następującym porządkiem obrad:

- 1) otwarcie Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy,
- 2) wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy,
- 3) stwierdzenie prawidłowości zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i jego zdolności do podejmowania wiążących uchwał,
- 4) przyjęcie porządku obrad,
- 5) podjęcie uchwały w sprawie uchylenia uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w sprawie zakazu zbywania majątku finansowego Spółki,
- 6) podjęcie uchwały w sprawie przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa lub wskazanego przez niego podmiotu własności wszystkich należących do Spółki akcji w kapitale zakładowym Spółki Stocznia (...) S.A.,
- 7) zamknięcie Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

Uchwała nr 4

„Zarząd (...) S.A. postanawia podjąć czynności w celu uzyskania środków finansowych w wysokości 4.000.000 do USD 5.000.000 na pokrycie zobowiązań Spółki i jej dalszy rozwój.”

Uchwała nr 5

„Zarząd (...) S.A. upoważnienia Wiceprezesa Zarządu Spółki R. K. (7) do podjęcia czynności mających na celu znalezienie podmiotu, który nabędzie akcje w kapitale zakładowym Spółki (...) S.A. należące do Spółki.”

Na dzień 7 czerwca 2002r. w składzie zarządu (...) S.A. w S., zarejestrowanej przez Sąd Rejonowy w Szczecinie, XVII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS (...), zasiadali K. P. (prezes zarządu), R. K. (7) i Z. G. (2) (wiceprezesa zarządu). Spółka posiadała 10,58 % akcji Stocznia (...) S.A. w S., które dawały jej na WZA prawo do 12,51 % głosów.

Na dzień 7 czerwca 2002r. (...) S.A. w S. była właścicielem następujących akcji Stocznia (...) S.A. w S.:

- milion akcji serii A uprzywilejowanych co do głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (na każdą akcję przypadają 2 głosy) o numerach od 6400001 do 7400000;
- 15.631 serii A uprzywilejowanych co do głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (na każdą akcję przypada 5 głosów) o numerach od 60001 do 75631;
- 267 serii A o numerach od 8.565.883 do 8.566.149;
- 200.000 o numerach od 12300001 do 12500000.

Łącznie akcje stanowią 10,58 % w kapitale zakładowym Spółki Stocznia (...) S.A.

Ilość głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy:

Wszystkie akcje posiadane przez (...) S.A. dają prawo do 12 % głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki Stocznia (...) S.A. W ocenie zarządu (...) S.A. wartość jednej akcji na dzień 30 kwietnia 2002r. wynosiła: emisyjna - 7 zł, nominalna - 7 zł, księgowa - 20,19 zł.

Wartość nominalna wszystkich akcji wynosić miała 8.511.286 zł; a wszystkie akcje miały być w pełni opłacone.

Akcje serii A o numerach od 6400001 do 7400000 były obciążone zastawem rejestrowym na rzecz (...) Bank S.A. na podstawie umowy zastawniczej numer (...) z dnia 24 grudnia 1999 r., jako zabezpieczenie udzielonego przez (...) Bank S.A. Spółce Stocznia (...) S.A. kredytu inwestycyjnego w wysokości 48.000.000 zł na podstawie umowy kredytowej numer (...)

Dwaj członkowie zarządu (...) S.A. w S. w tym R. K. (8) w piśmie z 7 czerwca 2002r. zadeklarowali wobec Ministerstwa Skarbu Państwa że Skarbowi Państwa zostaną przekazane cztery odcinki zbiorowe: jeden na akcje w ilości 1.000.000 o numerach od 6400001 do 7400000, drugi na akcje w ilości 15.631 o numerach od 60001 do 75631, trzeci na akcje w ilości 267 o numerach od 8.565.883 do 8.566.149, oraz czwarty na akcje w ilości 200.000 o numerach od 12300001 do 12500000.

W tym samym piśmie z 7 czerwca 2002r. członkowie zarządu poinformowali, że NWZA w dniu 26.04.2002 r. przyjęło uchwałę zmieniającą uprzywilejowanie z 5 do 2 głosów na 1 akcję. Uchwała ta do 7 czerwca 2002r. nie została zarejestrowana. W programie zwołanego na 25 czerwca 2002 r. kolejnego NWZA przewidziano przyjęcie uchwały znoszącej istniejące uprzywilejowane akcje.

10 czerwca 2002 r. Rada Nadzorcza (...) S.A. w uchwale (...) powołał z dniem 11 czerwca 2002 r. wiceprezesa Zarządu tej spółki w osobie T. Z. (4), na okres do końca kadencji w latach 2002-2006.

W skład Rady Nadzorczej (...) S.A. 10 czerwca 2002 r. wchodził: Z. S. (4), B. N., A. S. (2), J. G. (2), L. F..

Dnia 11 czerwca 2002 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie Wydział XIII Gospodarczy w po rozpoznaniu sprawy z podania dłużnika - Stoczni (...) Spółki Akcyjnej w S. o otwarcie postępowania układowego postanowił: otworzyć postępowanie układowe w stosunku do dłużnika (...) Spółki Akcyjnej w S.; wyznaczyć Sędziego – Komisarza i Nadzorcę Sądowego, a nadto wyznaczyć terminy sprawdzania wierzytelności dla poszczególnych grób wierzycieli.

Stocznia (...) S.A. ujawniała w Bilansie z 11 czerwca 2002 r. aktywa i pasywa na początek roku obrotowego w wysokości 2 894 504 314,25 zł oraz na koniec miesiąca obrotowego 2 804 809 676,34 zł. Na rachunku przepływów pieniężnych na dzień 11 czerwca 2002 r. Stocznia (...) S.A. wskazywała: przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej – 27 841 356,09 zł; przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej – 8 859 875,83 zł; przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej – minus 72 198 429,73 zł.

Biegli w opinii sporządzonej na potrzeby postępowania układowego wskazali, że symptomy kryzysu w branży stoczniowej były dostrzegalne i faktycznie zostały zauważone przez zarząd Stoczni (...) S.A. już w 1997r. Reakcja na taki stan rzeczy było podjęcie działań w celu dywersyfikacji przychodów, w szczególności z handlu paliwami, które to wpływy w trudnym dla działalności stoczniowej okresie miały w ramach holdingu zbliżyć się do tych pochodzących z produkcji statków. Zarząd Holdingu próbował w ten sposób rozłożyć w czasie wydatki, aby się nie kumulowały. W praktyce wszystkie negatywne skutki decyzji zarządu zogniskowały się w 2001r., co można uznać za sytuację wyjątkową i w znacznej mierze niezależną od Holdingu. Kumulacji wydatków towarzyszył brak spodziewanych dochodów, w tym od spółek zależnych wchodzących do Holdingu obok (...) S.A., a nadto pojawienie się nieprzewidywanych strat związanych z pracami modernizacyjnymi (nowa pochylnia) i badawczo-rozwojowymi (prototypowe zaawansowane technologicznie statki). Równie nieprzewidywalna okazała się silna aprecjacja złotówki wobec Dolara amerykańskiego, jako waluty rozliczeniowej zawartych kontraktów.

Pojawieniu się skumulowanych problemów towarzyszyła gwałtowna zmiana postrzegania Stoczni (...) S.A. przez banki, które wcześniej, podobnie jak audytorzy pozytywnie oceniali sposób funkcjonowania Holdingu, a banki osiągały znaczne dochody z tytułu udzielanych pożyczek i kredytów oraz innych usług finansowych.

W związku ze ścisłym powiązaniem (...) S.A. i Stoczni (...) S.A. problemy Holdingu miały automatyczne przełożenie na funkcjonowanie Stoczni sensu stricto.

W czerwcu 2002r. ówczesny Minister Spraw Wewnętrznych K. J. (40) zapowiedział publicznie aresztowanie członków zarządu Stoczni (...) S.A. Ta zapowiedź korespondowała z wcześniejszą wypowiedzianą przez Ministra Skarbu Państwa W. K. (7) z maja 2002r. oraz publikacjami medialnymi z maja i czerwca 2002r. o rzekomej defraudacji środków Stoczni (...) S.A. przez członków jej zarządu.

15 czerwca 2002r. akcjonariusze Grupy (...) Spółki Akcyjnej w S. na nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu akcjonariuszy podjęli następujących 5 uchwał:

Uchwała nr 1

„Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki uchyla Uchwałę numer 3 (trzy) podjętą 07 maja 2002 roku na Nadzwyczajny Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy, zaprotokołowanym aktem notarialnym Rep. A numer (...) przed D. W. (5) - Notariuszem w S. w sprawie zbycia i/lub obciążenia trwałego majątku finansowego Spółki. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała nr 2

„Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki wyraża zgodę na darowiznę na rzecz Skarbu Państwa będących w posiadaniu spółki 1.215.898 (jeden milion dwieście piętnaście tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt osiem) akcji serii „A” i „B” Stoczni (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S., o numerach:

a. serii A :

- od numeru 6.400.001 (sześć milionów czterysta tysięcy jeden) do numeru

7.400.000 (siedem milionów czterysta tysięcy);

- od numeru 8.565.883 (osiem milionów pięćset sześćdziesiąt pięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt trzy) do numeru 8.566.149 (osiem milionów pięćset sześćdziesiąt

sześć tysięcy sto czterdzieści dziewięć);

- od numeru 60.001 (sześćdziesiąt tysięcy jeden) do numeru 75.631

(siedemdziesiąt pięć tysięcy sześćset trzydzieści jeden)

b. serii „B” :

- od numeru 12.300.001 (dwanaście milionów trzysta tysięcy jeden) do numeru

12.500.000 (dwanaście milionów pięćset tysięcy).

Niniejsza Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z tym, że w odniesieniu do akcji serii „A” o numerach od 6.400.001 (sześć milionów czterysta tysięcy jeden) do numeru 7.400.000 (siedem milionów czterysta tysięcy) przeniesienie własności nastąpi po otrzymaniu zgody (...) Bank S.A. wynikającej z umowy zastawniczej Nr (...) z 24.12.1999 r. pomiędzy (...) Bank S.A. z siedzibą w W. Oddział w S. a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością obecnie Spółką Akcyjną z siedzibą w S..

W punkcie dotyczącym wolnych wniosków zgłoszono projekty dwóch uchwał, które [Przewodniczący poddał pod głosowanie.

Uchwała nr 4

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki zaleca Zarządowi Spółki intensyfikację działań zmierzających do zmniejszenia istniejących zobowiązań Spółki, w tym poprzez zbywanie aktywów Spółki.

Uchwała nr 5

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki wyraża zgodę na zbycie wszystkich nieruchomości należących do spółki. Cena zbycia winna być przed transakcją zatwierdzona przez radę nadzorczą.

Na tym samym nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu akcjonariuszy w związku ze zgłoszoną rezygnacją 2-ch członków Rady Nadzorczej z członkostwa w Radzie, to jest K. W. (19) i R. F., nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy Spółki postanawiało przyjąć ich rezygnację i ustalić 3-osobowy skład Rady Nadzorczej do końca bieżącej kadencji.

Dla zapobieżenia upadkowi produkcji stoczniowej w S. (...) podjęła się opracowania koncepcji budowy statków w nowej spółce. Z uwagi na specyfikę produkcji (konieczność posiadania zezwoleń i certyfikatów na budowę statków), spółka taka musiała posiadać wszystkie niezbędne pozwolenia i certyfikaty. Do takich spółek należała (...) Sp. z o.o., która była zadłużona i posiadała nieściągalne należności, na które powinna utworzyć rezerwy, zatem jej kapitały na dzień 30 kwietnia 2002 r. były ujemne.

17 czerwca 2002 r. nastąpiła wizyta delegacji (...) S.A. w Stoczni (...) S.A. celem rozeznania możliwości budowy (...).

W trakcie pobytu delegacja stwierdziła, że istnieje spółka „córka” Stoczni (...) S.A. która posiada wszelkie zezwolenia i certyfikaty na budowę statków tą spółką była (...) Sp. z o.o. Kapitał własny spółki na dzień 30 kwietnia 2002 r. po uwzględnieniu korekt wprowadzonych przez Biegłego Rewidenta wynosiła - (minus) 7090 300 zł.

(...) S.A. postanowiła kupić 23 226 udziałów (...) Sp. z o.o. za kwotę 1,0 zł. i na bazie tej spółki rozpocząć sanację produkcji statków w S.. W dniu 25 czerwca 2002 r. (...) stała się jedynym właścicielem (...) Sp. z o.o.

17 czerwca 2002 r. nastąpiło złożenie przez Zarząd Stoczni (...) S.A wniosku o upadłość.

Tego samego dnia powołana została Rada Nadzorcza (...) sp. z o. o. w składzie: K. O. (2) ((...) S.A.), J. M. (9) ((...) S.A.), P. M. (14) (Ministerstwo Finansów).

Członkowie zarządu Stoczni (...) S.A. A. S. (2) – prezes zarządu i Z. S. (4) – wiceprezes zarządu, w piśmie z 17 czerwca 2002r. do Ministra Skarbu Państwa W. K. (7) zwrócili się o rozważenie możliwości zmiany sposobu zaspokojenia wierzyciela, tj. Skarbu Państwa z tytułu pożyczki w kwocie 8.500.000 zł udzielonej spółce w dniu 21 maja 2002 r., poprzez przejęcie przez Skarb Państwa udziałów w (...) sp. z o.o. Wnioskodawcy wyjaśnili, że Stocznia (...) S.A. posiada udziały w ww. spółce o łącznej wartości nominalnej 2.858.888,34 zł (123,09 zł/1 udział). Księgowa wartość udziałów na dzień 30 kwietnia 2002 r. wynosi 8.363.902,85 zł. Wskazani członkowie zarządu Stoczni (...) S.A. podali, że udziały te stanowią 99,9957% w kapitale zakładowym spółki. Ich przejęcie przez Skarb Państwa umożliwiłoby kontrolę nad tą spółką, w której - po upadłości (...) S.A. - koncentrować się ma proces produkcji statków w S.. Dotychczas (...)sp. z o.o. zajmowała się wykonywaniem na rzecz (...) S.A. prac malarskich i antykorozyjnych.

W związku z restrukturyzacją procesu budowy statków zarząd Stoczni (...) S.A. zwrócił się do lidera konsorcjum banków (...) S.A. o wstrzymanie z decyzją w sprawie finansowania spółki do czasu przedstawienia pełnego rozwiązania problemu we współpracy z Ministrem Skarbu Państwa i Agencją Rozwoju Przemysłu.

17 czerwca 2002r. do Stoczni (...) S.A. udała się delegacja (...) S.A. z zamiarem rozeznania możliwości stworzenia nowej stoczni na bazie majątku ww. spółki. Taka koncepcja była zgodna z nową strategią rządu restrukturyzacji Stoczni (...) S.A.

17 czerwca 2002 r. wniosek o ogłoszeniu upadłości złożyli członkowie zarządu (...) S.A. Z. K. (7) i T. Z. (4).

Jako przyczynę złożenia wniosku członkowie zarządu wskazali sytuację spółki dominującej Stoczni (...) S.A. wynikającą z ogólnoswiatowej sytuacji gospodarczej, kursu Dolara amerykańskiego wobec Złotego polskiego i konieczności przeprowadzenia w poprzednim okresie szeregu inwestycji. Jako ostateczną przyczynę wniosku o ogłoszenie upadłości członkowie zarządu wskazali niepowodzenie negocjacji z bankami, mimo istnienia przesłanek pozytywnej prognozy dla dalszego funkcjonowania stoczni.

18 czerwca 2002 r. Ministerstwo Skarbu Państwa w komunikacie dotyczącym Stoczni (...) S.A. poinformowało, że przejęcie przez Skarb Państwa akcji Stoczni (...) S.A. było elementem koncepcji sanacji stoczni, która to koncepcja bazowała na umorzeniu przez banki 80 % wierzytelności.

Wobec braku zgody wszystkich banków na umorzenie i zgłoszenie wniosku o upadłość (...) S.A., realizacja ww. programu sanacji stała się niemożliwa, a wraz z nią niecelowym jest – na obecnym etapie przejęcie przez Skarb Państwa akcji (...) S.A. Ministerstwo Skarbu Państwa oświadczyło, że na obecnym etapie rozważa inne warianty rozwiązań dotyczących kwestii właścicielskich wobec (...) S.A.

(...) S.A. nie była w stanie samodzielnie obsługiwać zaciągniętych kredytów bankowych i innych zobowiązań. Ze względu na trudności z uruchomieniem działalności bazy paliwowej oraz skomplikowaną sytuację całego Holdingu. W istniejącej sytuacji spłata części należności (...) S.A. miała nastąpić poprzez zastosowanie tzw. leasingu zwrotnego. Prace nad realizacją tej koncepcji trwały od początku 2002r.

W tym zakresie podjęta została 10 czerwca 2002 r. uchwała przez Radę Nadzorczą spółki (...) S.A. wyrażająca zgodę na zbycie nieruchomości przez tą spółkę oraz uchwały Zgromadzenia Wspólników z dnia 17 i 18 czerwca 2002r. wyrażające również zgodę na zbycie nieruchomości. Na Zgromadzeniu Wspólników prawa korporacyjne z akcji (...) S.A. wykonywał (...) Bank (...) S.A. na mocy ww. umowy przewłaszczenia.

Ww. uchwała Rady Nadzorczej wskazywała, iż wykonanie uchwały przez Zarząd (...) S.A. jest uzależnione od realizacji celu, czyli pozyskania środków na spłatę zadłużenia spółki wobec (...) Banku (...) S.A. oraz podpisania aneksu

do umowy leasingu kapitałowego zwalniającego Stocznię (...) S.A. z zobowiązań wobec (...) z tytułu poręczenia wekslowego.

Podobnie ww. uchwały Walnego Zgromadzenia wskazywały, iż celem czynności prawnej polegającej na zbyciu nieruchomości jest spłata zadłużenia (...) S.A. oraz Stoczni (...) S.A.

18 czerwca 2002 r. zawarto warunkową umowę sprzedaży, pomiędzy (...) S.A. w Ś. a Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w S. nieruchomości spółki (...) S.A. (...) Baza (...) położonej w Ś. przy ul. (...). Na ww. nieruchomościach istniały dwie hipoteki w kwocie 19 mln i 11 mln USD na rzecz (...) Banku (...) S.A. Na (...) Bazę (...) składały się: grunt, budynki i budowle oraz nieruchome wyposażenie bazy.

Cenę sprzedaży (...) Bazy (...) ustalono na kwotę 159.461.349 zł. Obejmowała na cenę gruntu w kwocie 8.446.873 zł., cenę netto budynków i budowli w kwocie 115.641.883 zł. oraz cenę netto wyposażenia nieruchomego bazy w kwocie 8.140.474 zł. a także podatek VAT w kwocie 27.232.119 zł.

Umowa sprzedaży z dnia 18 czerwca 2002r. została zawarta pod warunkiem, że Zarząd (...) nie wykona prawa pierwokupu przysługującego mu na mocy art. 4 ustawy z 20 grudnia 1996 t. o portach i przystaniach morskich, a w przypadku nie skorzystania z tego prawa przez tę spółkę, pod warunkiem, że Skarb Państwa nie wykona tego prawa.

Cena sprzedaży (...) Bazy (...) została przeznaczona między innymi na spłatę wierzytelności (...) S.A. wobec (...) Banku (...) S.A. w tym umów kredytu oraz spłatę wierzytelności (...) S.A. również wobec (...) Banku (...) S.A. z tytułu umów kredytu, co do których (...) S.A. była współdłużnikiem.

W warunkowej umowie sprzedaży z 18 czerwca 2002 r. znalazł się również zapis, że strony zawierają umowy zwrotnego leasingu operacyjnego dotyczącego (...) Bazy (...).

Wobec nie skorzystania przez Zarząd (...) oraz Skarb Państwa z prawa pierwokupu (...) Bazy (...), umowę sprzedaży zrealizowano w dniu 25 października 2002 r., przenosząc na (...) S.A. własność Bazy.

W dniu 18 czerwca 2002 r. zawarto trzy umowy zwrotnego leasingu operacyjnego: dwie umowy leasingu nieruchomości oraz jedną ruchomości. Zgodnie z tymi umowami finansujący, czyli (...) S.A. po kupieniu Bazy, stanowiącej przedmioty leasingu od (...) S.A., zobowiązał się do ich przekazania (...) S.A. - Korzystającemu do używania (leasing zwrotny).

18 czerwca 2002 r. zawarto aneks do umowy leasingu kapitałowego nr (...) z dnia 9 sierpnia 1999 r. pomiędzy (...) S.A. a (...) S.A. Strony dokonały zamian w harmonogramie płatności leasingowych w postaci przesunięcia wymagalności płatności.

Środki uzyskane przez (...) S.A. w ramach leasingu zwrotnego miały być przeznaczone na spłatę zobowiązań (...) S.A. wobec (...) Banku (...) S.A. w łącznej kwocie 26,6 mln USD oraz 1,24 mln złotych. Ponadto środki te przeznaczono na spłatę zobowiązań (...) w łącznej kwocie 43,16 mln złotych. Korzyści jakie miała odnieść Stocznia (...) S.A. z tej transakcji to: spłata zobowiązań wobec (...) Bank (...) S.A., zwolnienie z przystąpienia do długów (...) S.A. wobec wskazanego Banku, zwolnienie z poręczenie udzielonego (...) S.A. w ramach funkcjonujących umów leasingu.

Przedmioty leasingu przez cały czas trwania leasingu pozostawały własnością finansującego - (...) S.A. jako jego składniki majątkowe. Z tytułu korzystania z przedmiotów leasingu (...) miała płacić opłaty leasingowe. Umowy zawarto na czas oznaczony do 31 grudnia 2012 r.

19 czerwca 2002r. A. S. (2) złożył rezygnację z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Stoczni (...) S.A. w S. czyniąc to na ręce Przewodniczącego Rady Nadzorczej tej Spółki L. P. (4).

19 czerwca 2002r. w uchwale nr (...) Rady Nadzorczej Stoczni (...) S.A. podjętej na wniosek P. M. (14), pełnomocnika Skarbu Państwa, powołała z dniem 19 czerwca 2002r. Z. S. (4) na stanowisko Prezesa Zarządu tej Spółki.

Właściwy Sąd rejestrowy postanowił dokonać wpisu o zmianie w składzie zarządu w KRS – Rejestrze Przedsiębiorców na podstawie postanowienia z 26 lipca 2002r. Dnia 29 lipca 2002r. dokonano wpisu zmiany w zarządzie w KRS.

Prócz L. P. (3) w skład rady nadzorczej Stoczni (...) wchodzili w tym czasie P. M. (14) i J. M. (8).

Zarząd (...) S.A. w osobach prezesa zarządu Z. S. (4) oraz wiceprezesa zarządu J. G. (2) w piśmie z 20 czerwca 2002r. zwrócił się do Nadzorca Sądowego o wyrażenie zgody na sprzedaż 23 226 udziałów (...) sp. z o.o. będących własnością (...) S.A., (...) S.A. za cenę wynoszącą 1 zł.

Wskazani członkowie zarządu Stoczni (...) S.A. wskazali jako okoliczności uzasadniające tego typu posunięcie zaprzestanie produkcji oraz złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości przez Stocznię (...) S.A. w S.. (...) sp. z o.o. miała być alternatywnym podmiotem zdolnym do wykonania zawartych przez (...) S.A. kontraktów na budowę statków. W ocenie zarządu jedyną szansą utrzymania produkcji stoczniowej w S. było przeprowadzenie procesu restrukturyzacji polegającego na budowie na bazie (...) sp. z o.o., której Skarb Państw zgodził się udzielić poręczeń i gwarancji kredytowych na budowę statków, nowej stoczni (...). Wskazani członkowie zarządu (...) S.A. oświadczyli, że wykazywanie przez (...) sp. z o.o. dodatniego wyniku finansowego netto oraz dodatniego kapitału własnego w kontekście ogólnej sytuacji grupy (...) S.A. jak też stopnia uzależnienia produkcji (...) sp. z o.o. od zamówień ze strony (...) S.A. i (...) S.A. – nie może stanowić podstawy do szacowania wartości udziałów tej spółki. Wskazując na wartość zobowiązań i wierzytelności spółki zarząd wyraził pogląd, udziały spółki nominalnie warte 2,85 mln faktycznie są bez wartości.

21 czerwca 2002 r. Z. S. (5) zrezygnował z funkcji prezesa zarządu Stoczni (...) S.A. w S..

Z uwagi na wagę przemysłu stoczniowego Rada Ministrów podjęła szereg decyzji kierunkowych w tym decyzję o udzieleniu poręczenia na kredyt dla Stoczni (...) S.A. w wysokości 40 mln USD. Poręczenie miało być realizowane poprzez dokapitalizowanie (...) S.A. przez Ministerstwo Skarbu Państwa akcjami spółek giełdowych. Agencja udzielić miała poręczenia bankom na kredyt dla Stoczni w postaci wniesienia pod zastaw rejestrowy ww. akcji.

Dla zminimalizowania ryzyka związanego z udzieleniem poręczenia a jednocześnie zrealizowania celu jakim jest uruchomienie działalności produkcyjnej w sektorze stoczniowym w ocenie (...) S.A. należało skierować pożyczkę do firmy która jest w stanie prowadzić budowę statków to znaczy posiada wszystkie wymagane prawem pozwolenia i certyfikaty na budowę statków. Taką spółką miała być (...) sp. z o.o. ponieważ Stocznia (...) S.A. zgłosiła wniosek o ogłoszeniu upadłości W ocenie (...) atutem dodatkowym podjęcia tego typu działania będzie wyprowadzenia ww. spółki ze struktury Stoczni (...) S.A. i wprowadzenia jej do spółek (...) S.A. Zgodnie z wnioskiem Zespołu ds. Stoczni (...) powołanego w ramach (...) S.A. z 20 czerwca 2002r. W ocenie (...) S.A. – Departamentu Restrukturyzacji mimo wykazywania zysku netto przez (...) sp. z o.o. z uwagi na wielkość zobowiązań oraz zależność rynkową od zamówień składanych przez S.S. (...) S.A., czynią udziały w tej spółce faktycznie pozbawionymi wartości ekonomicznej.

21 czerwca 2002r. Zarząd Agencji (...) S.A. w uchwale nr (...) wyraził zgodę na zakup od Stoczni (...) S.A. w S. pakietu 23 226 udziałów (stanowiących 99,9957 %) spółki pod firmą (...) Sp. z o.o. z łączną cenę 1 zł. Uchwała wchodziła w życie z dniem podjęcia.

24 czerwca 2002r. Z. S. (4) złożył rezygnację z funkcji członka zarządu Stoczni (...) S.A.

Wpis w (...) S.A. o ustąpieniu z zarządu Z. S. (4) został zamieszczony 31 lipca 2002 r.

25 czerwca 2002r. Rada Ministrów podjęła uchwałę o reasumpcji wcześniejszych uchwał dotyczących dokapitalizowania (...) S.A. Celem tej decyzji miało być poprzez dokapitalizowanie Agencji, zwiększenie możliwości wspierania finansowego procesów restrukturyzacji sektora stoczniowego oraz zakładów (...) S.A.

Tego samego dnia (...) S.A. nabyła 23 226 udziałów (...) Sp. z o.o. od Stoczni (...) S.A. Od daty przejęcia (...) Sp. z o.o. rozpoczęła działalność w zakresie produkcji statków i realizowała kontrakty stoczniowe zawarte przez Stocznię (...) S.A. Spółka zawarła wówczas umowy dzierżawy majątku z Syndykiem Masy upadłości Stoczni (...) S.A.

25 czerwca 2002 r. Zarząd Stoczni (...) S.A. w składzie Z. S. (4) jako prezes i wiceprezesi J. G. (2) i A. Ż. (1) podjął uchwałę nr (...) o akceptacji projektu umowy, przedstawionego przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. w dniu 25 czerwca 2002r., o zbyciu udziałów spółki (...) sp. z o.o., będących własnością (...), na rzecz (...) S.A.

Podejmując uchwałę nr (...) Zarząd (...) S.A. wskazał, że brał pod uwagę znaczenie umowy o sprzedaż udziałów (...) sp. z o.o. w aktualnej sytuacji Spółki. W ocenie Zarządu przedstawiony przez (...) S.A. w dniu 25 czerwca 2002r. projekt umowy dotyczący sprzedaży udziałów (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) S.A., budzi zastrzeżenia z punktu widzenia wyrażania motywów zawarcia tej umowy. Zastrzeżenia te dotyczyły: niepowołania w treści preambuły okoliczności dotyczącej stanowiska banków co do dalszego finansowania budowy statków; niewyjaśnienia w treści preambuły skąd biorą się ujemne kapitały własne (...) sp. z o.o. ; brak zobowiązań (...) do udzielenia poręczeń bankom finansującym budowę statków. Jednocześnie członkowie zarządu (...) S.A. stwierdzili, że wobec faktu braku możliwości wniesienia jakiegokolwiek zmiany do przedstawionego projektu umowy, wobec odmowy przedstawicieli Agencji negocjowania wniesionych przez Spółkę zmian pod rygorem zerwania rokowań w sprawie sprzedaży udziałów oraz obciążenia odpowiedzialnością za to (...) S.A. – Zarząd postanowił zaakceptować projekt umowy kierując się zasadą wyboru mniejszego zła i ulegając naciskom ze strony (...).

W dniu 25 czerwca 2002 r. (...) stała się jedynym właścicielem (...) Sp. z o.o.

27 czerwca 2002 r. (...) Bank S.A., a 28 czerwca 2002 r. (...) S.A. złożyły oświadczenia o wypowiedzeniu zawartych z Wnioskodawcą umów kredytowych.

Na dzień 30 czerwca 2002r. (...) S.A. w ewidencji księgowej wykazała między innymi:

1. Inwestycje długoterminowe o wartości 39.829.353,23 zł z tego :

- akcje 17.675.294,43 zł,
- udziały 22.154.058,80 zł.

2. Należności z zakresu działalności finansowej - udzielone pożyczki obejmujące między innymi:

- dla Spółki (...) Spółka z o.o. kwotę 2.819.747,38 zł oraz naliczone odsetki w kwocie - 105.706,78 zł,
- (...) Spółka z o.o. kwotę - 387.000 zł oraz naliczone odsetki w kwocie 24.920,25 zł

3. Zobowiązania z zakresu działalności finansowej obejmujące między innymi:

- otrzymane od „(...)” Spółka z o.o. zaliczki na poczet zakupu udziałów Spółki (...) w kwocie 190.000 zł,
- zobowiązania przejęte w kwocie 1.278.669,60 zł,
- Stocznia (...) S.A. z tytuł
- otrzymanych pożyczek w kwocie 10.970.545,83 zł,
- naliczonych odsetek w kwocie 272.691,02 zł.

Kontrola Skarbowa przeprowadzona w Grupie (...) S.A. w zakresie nabycia i zbycia akcji i udziałów oraz przepływów gotówkowych i bezgotówkowych za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2002 r. nie wykazała nieprawidłowości.

1 lipca 2002 r. na stanowisko wiceprezesa Zarządu Stoczni (...) został L. P. (3), który tego samego dnia zrezygnował z funkcji w Radzie Nadzorczej. Rezygnacja została złożona na ręce przewodniczącego Rady Nadzorczej L. B..

1 lipca 2002 r. na wniosek P. M. (14) i P. R. (8) – pełnomocników Skarbu Państwa w uchwale nr (...) z 1 lipca 2002 r. Rada Nadzorcza (...) S.A. powołała z dniem 1 lipca 2002r. J. M. (8) na stanowisko Prezesa Zarządu Spółki.

Uchwałą z dnia 1 lipca 2002 r. Nr (...) Rady Nadzorczej Stoczni (...) Spółka Akcyjna w sprawie: powołania Prezesa Spółki – na wniosek P. M. (14) i P. R. (8), posiadających pełnomocnictwa Skarbu Państwa i na podstawie art. 368 § 4 Kodeksu Spółek Handlowych oraz § 13 p.2 Statutu Spółki - powołała z dniem 1 lipca 2002 r. J. M. (8) na stanowisko Prezesa Zarządu Spółki.

2 lipca 2002r. P. M. (14) w związku z objęciem funkcji członka rady nadzorczej Stoczni (...) sp. z o.o. złożył na ręce L. B. (5) – przewodniczącego rady nadzorczej Stoczni (...) S.A. rezygnację z dotychczas pełnionej funkcji członka rady nadzorczej Stoczni (...) S.A.

Rozmowy z bankami, których przedmiotem było udzielenie kredytów na wznowienie produkcji oraz kontynuacja działalności, nie doprowadziły do rozwiązania sytuacji Stoczni. W związku z problemami finansowymi zarząd Stoczni zwrócił się o pomoc do Rządu. W działania mające na celu wyjście z trudnej sytuacji, w szczególności w zapewnienie środków finansowych pozwalających na funkcjonowanie Stoczni, w negocjacjach z kilkunastoma bankami na prośbę zarządu (...) S.A. byli zaangażowani przedstawiciele Skarbu Państwa, w szczególności Minister Gospodarki J. P. (5), który był ich koordynatorem ze strony rządu. W tej sprawie dochodziło do licznych spotkań i rozmów, w szczególności w czasie napiętej sytuacji która była w maju 2002 r., w tym także jednego z udziałem premiera L. M. (8). W pomoc dla Stoczni miała zostać zaangażowana także (...).

Banki domagały się pełnej analizy finansowej Stoczni. W oparciu w dane, którymi banki dysponowały kontynuowanie kontraktów nie gwarantowało im odzyskania zainwestowanych środków. Pojawiały się szacunki, że niezbędne jest ok. 400 mln USD na pokrycie bieżącego zadłużenia Holdingu. Banki zgodziły się na finansowanie Stoczni pod warunkiem, że Skarb Państwa zagwarantuje spłatę kredytów. Minister Finansów nie wyraził zgody na udzielenie gwarancji z uwagi na bardzo duże ryzyko finansowe takiego posunięcia. W ocenie banków uczestniczących w negocjacjach, w tym wyrażonych na jednym ze spotkań w Ministerstwie Gospodarki zwołanym z inicjatywy Ministra J. P. (5), szansa na uratowanie Stoczni istniała tylko przy 80% umorzeniu kredytów. Na taką redukcję nie było jednak zgody wszystkich banków uczestniczących w negocjacjach, m.in. Banku (...) S.A., co spowodowało, że do redukcji zadłużenia nie doszło.

Powyższe rozmowy dotyczyły pomocy finansowej pozwalającej (...) S.A. na wyjście z zadłużenia i normalne funkcjonowanie w przyszłości, a kredyt pomostowy 40 mln USD miał wystarczyć tylko na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb przez okres ok. 3 m-cy.

Pismami z dnia 20 czerwca 2002 r. i 27 czerwca 2002 r. Zarząd Stoczni (...) S.A. zwrócił się do banków o niepodejmowanie doraźnych decyzji w sprawie finansowania działalności Spółki oraz zajęcia stanowiska, co do możliwości dalszego kredytowania budowy statków zakontraktowanych przez Stocznią (...) S.A. przy założeniu, że wykonanie tych statków zostanie powierzone (...) Sp. z o.o. (tzw. Stoczni (...) Sp. z O.O.).

W odpowiedzi na powyższe pisma bank (...) SA. pismem z dnia 3 lipca 2002 r. - poinformował Spółkę, iż w związku ze złożeniem przez Stocznią (...) SA wniosku o upadłość, banki członkowie konsorcjum bankowego podjęły decyzją o zakończeniu działań określonych w Porozumieniu międzybankowym z dnia 17 kwietnia 2002 r., mających na celu przeprowadzenie procesu restrukturyzacji Stoczni (...) SA. Ponadto, powołując się na dokonane w dniu 28 czerwca 2002 r. wypowiedzenie umów kredytowych, zapowiedział przejęcie na własność finansowanych przez siebie statków, obciążonych zastawem rejestrowym na jego rzecz - co nastąpiło w dniu 8 lipca 2002 r. - i ewentualne zlecenie ich dalszej budowy Stoczni (...) Sp. z o.o.

8 lipca 2002 r. Bank (...) S.A. przejął na własność dalsze cztery statki znajdujące się w budowie przez (...) S.A., a które stanowiły przedmiot zastawu rejestrowego ustanowionego na rzecz tego banku i zabezpieczały zwrot udzielonych

kredytów. Wypowiedzenia umów kredytowych w dniu 27 czerwca 2002 r. dokonał również (...) Bank S.A. Bank ten nie wszczął jednak procedury windykacyjnej, lecz zapowiedział podjęcie takich działań w przypadku braku spłaty kredytów, przy czym ich spłata była zabezpieczona zastawami rejestrowymi ustanowionymi na środkach trwałych niezbędnych w toku produkcyjnym.

Dokonane już i zapowiadane przejmowanie przez banki statków oraz innych rzeczy, będących przedmiotem zastawu rejestrowego, w ocenie członków zarządu (...) S.A. pogarszało sytuację finansową Spółki. Spółka miała bowiem obowiązek odprowadzenia z tego tytułu wysokich kwot podatku od towarów i usług. W wyniku powyższych przejęć uległo i ulec miało zmniejszenie zadłużenia Stoczni (...) S.A. wobec banków z tytułu udzielonych kredytów, jednak kwota przejmowanych przedmiotów zastawu nie pokrywała w całości wierzytelności banków, Niezaspokojona ich część powiększyła należności wchodzące do układu. Ponadto, przejmowanie na własność przez banki statków, uniemożliwiło Spółce wywiązanie się z kontraktów zawartych z armatorami.

W piśmie z 10 lipca 2002r. do Ministra Skarbu Państwa W. K. (7) kolejny prezes zarządu Stoczni (...) wraz z nowym wiceprezesem poinformowali o zamiarze złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości kierowanej Spółki. W ocenie członków zarządu ogłoszenie upadłości Stoczni (...) SA., skomplikuje rozpoczęcie działalności przez Stocznię (...) Sp. z o.o. Po ogłoszeniu upadłości utrudnione będzie bowiem rozporządzanie majątkiem Spółki, w szczególności wydzierżawienie Stoczni (...) Sp. z o.o. składników majątkowych niezbędnych do prowadzenia produkcji. Takie czynności wymagać będą bowiem zgody sędziego komisarza jak również zgody rady wierzycieli, jeżeli zostanie ustanowiona. Ogłoszenie upadłości ograniczy także możliwość przejęcia kontraktów z armatorami przez Stocznię (...) Sp. z o.o.

9 lipca 2002 r. nastąpiła rejestracja przez sąd zmiany nazwy (...) Sp. z o.o. na Stocznia (...), z o.o.

7 lipca 2002r. dokonano zatrzymania K. P., R. K. (7), G. H. (4), Z. G. (2), A. Ż. (1). 9 lipca 2002r. zatrzymany został M. T. (5).

Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu z 10 lipca 2002r. tymczasowo aresztowano na okres 3 miesięcy do 7 października 2002r.: K. P., R. K. (7), G. H. (4), Z. G. (2), a wobec A. Ż. (1) zastosowano poręczenie majątkowe w kwocie 50 000 zł.

12 września 2002r. Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w Poznaniu uchylił środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania i zastosował poręczenie majątkowe w postaci kwoty pieniężnej wobec K. P. - 100 000 zł. Wobec R. K. (7), G. H. (4), Z. G. (2) tymczasowe aresztowanie zostało utrzymane na kolejne miesiące po wrześniu 2002r.

Aresztowanie byłych członków zarządu (...) S.A. wywołało żywe zainteresowanie mediów. Zarówno organy ścigania, jak i politycy zajmujące stanowiska ministrów ówczesnego rządu kierowanego przez L. M. (7) (ministrowie J. P. (5) i W. K. (7)), wypowiedzieli się w sposób negatywny o aresztowanych, obwiniając ich wyłącznie o upadek Stoczni (...) i spowodowanie dotkliwych strat na 70 mln złotych. Przedstawiciele Prokuratury na konferencjach prasowych szczegółowo informowali o śledztwie i o roli poszczególnych aresztowanych, którzy zdaniem Prokuratury uczestniczyli w przestępczym procederze. Ze strony polityków padały zapewnienia o przykładowym ukaraniu winnych. Również Dyrektor Aresztu Śledczego P. udzielił wywiadu, w którym opowiedział o warunkach bytowych wnioskodawców w areszcie. Opublikowane zostały również w mediach artykuły krytyczne pod adresem aresztowanych członków zarządu, których autorzy omawiali postawione zarzuty i sugerowali winę aresztowanych. W ten sposób bezpośrednio po aresztowaniu wywołane zostało w opinii publicznej przekonanie, że aresztowani są przestępcami, którzy doprowadzili Stocznię (...) do upadłości dla osiągnięcia własnej korzyści majątkowej.

W dniu 12 lipca 2002 r, Stocznia (...) S.A. złożyła pismo, w którym cofnęła wniosek o układ. W uzasadnieniu wskazała, że w dniu składania podania istniały realne możliwości odzyskania utraconej płynności finansowej. Toczące się z bankami rozmowy dotyczące uzyskania kredytu niezbędnego do kontynuowania produkcji nie przyniosły jednak rezultatu, a dodatkowo banki wypowiedziały już zawarte umowy kredytowe oraz przejęły na własność pięć statków

będących przedmiotem zastawu rejestrowego. W tej sytuacji Stocznia (...) S.A. oceniała, że nie ma możliwości dalszego prowadzenia działalności.

W tym czasie w ocenie Ministerstwa Gospodarki przedstawionej Radzie Ministrów dla zapobieżenia upadkowi produkcji stoczniowej w S. konieczne było przeniesienie budowy statków do innej spółki, którą winna być (...) Sp. z o.o., która wszakże była zadłużona i posiadała nieściągalne należności, na które powinna utworzyć rezerwy co sprawiało, że jej kapitały były ujemne, jednak posiadała konieczne zezwolenia i certyfikaty na budowę statków. Z uwagi na ujemną wartość kapitałów, zdaniem Ministerstwa Gospodarki, Agencja Restrukturyzacji Przemysłu winna przejąć (...) Sp. z o.o. za kwotę 1 zł i na tej bazie rozpocząć sanację produkcji statków w S..

12 lipca 2002 r. zarząd Stoczni (...) w osobach J. P. (6) i wiceprezesa: J. G. (2), A. Ż. (1) i L. P. (3) – złożył wniosek o ogłoszenie upadłości tej spółki.

We wniosku członkowie zarządu Stoczni (...) S.A. wskazali na utratę płynności finansowej spółki jaka miała nastąpić w marcu 2002 r. jako wyniku splotu okoliczności na rynku wewnętrznym i zewnętrznym, w tym wysokiego kursu złotego i załamania koniunktury na rynku światowym. Zdaniem wnioskodawców od lipca 2002 r. zaprzestanie płacenia zobowiązań przez ww. Spółkę miało charakter trwały i nie wynikało jedynie z przejściowych trudności. Stan zobowiązań Spółki wynosił, zgodnie z ustaleniami zarządu wynosił 2 002 781 833,80 zł, a wartość księgowa majątku Spółki na 11 czerwca 2002 r. miał wynosić 1 088 416 673,63 zł, a materiałów do budowy statków oraz produkcji w toku – 812 443 669,12 zł. W ocenie zarządu Spółki wartość księgowa nie odzwierciedlała jej faktycznej wartości w związku z koniecznością tworzenia rezerw i przejęciami przez banki statków w budowie po cenie niższej od kosztu ich powstania.

W KRS (...)S.A. w S. odnotowano w następujących datach, że Skład Rady Nadzorczej tej spółki opuścili:

- 9 stycznia 2002 r. – S. B. (8),
- 15 kwietnia 2002 r. – M. L. (4),
- 15 kwietnia 2002 r. - E. S. (2).

M. L. (4) po odejściu z Rady Nadzorczej objął stanowisko wiceministra w Ministerstwie Skarbu Państwa Kierowanym przez J. P. (5).

Jako członkowie Rady Nadzorczej Stoczni (...) zostali ujawnieni w KRS:

- 9 stycznia 2002 r. P. R. (8) – szef gabinetu politycznego ministra J. P. (5),
- 15 kwietnia 2002 r. R. F.,
- 15 kwietnia 2002 r. J. M. (10).

W dniu 21 maja 2002 r. w skład zarządu Stoczni (...) S.A. wchodził J. G. (2) - wiceprezes, który nie został ujawniony w KRS. 12 lipca 2002 r. jako członkowie zarządu Stoczni (...) S.A. występowali: J. M. (8) – prezes zarządu, J. G. (2) A. Ż. (1), L. P. (3)

Wskazane osoby złożyły w piśmie z 12 lipca 2002 r. w imieniu Stoczni (...) S.A. wniosek o ogłoszenie upadłości.

W dniu 16 lipca 2002r. zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym w skład zarządu Stoczni (...) S.A. wchodził: A. G. (2), R. K. (7), K. P. - prezes, A. S. (2), Z. G. (2), G. H. (4), M. T. (5).

Na 16 lipca 2002 r. członkami Rady Nadzorczej Stoczni (...) S.A. byli: E. G. (2), D. C. (2), P. M. (14).

18 lipca 2002 r. z KRS (...) S.A. zostali wykreśleni figurujący tam jako członkowie zarządu: K. P. (7), Z. G. (2), A. G. (2), G. H. (4), R. K. (7), M. T. (5).

18 lipca 2002 r. w KRS (...) S.A. ujawniony został jako członek zarządu Z. S. (4) i A. S. (2).

29 lipca 2002 r. z KRS ww. spółki wykreślony został członek jej zarządu A. S. (2), jako prezes zarządu ujawniony został Z. S. (4), a jako wiceprezes L. P. (3).

W wyroku zaocznym z 18 lipca 2012r. Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa przeciwko Stoczni (...) Spółce Akcyjnej w S. o stwierdzenie nieważności uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy stwierdził, że uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Stoczni (...) Spółki Akcyjnej w S. z dnia 7 maja 2002 r.: nr (...) w przedmiocie zmiany § 8 statutu spółki, (...) w przedmiocie wymiany dokumentów akcji, nr (...) w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego spółki, są nieważne.

Wskazane orzeczenie uprawomocniło się.

18 lipca 2002 r. na posiedzeniu Sejmu 4 kadencji Prokurator Krajowy Zastępca Prokuratora Generalnego RP K. N. przedstawił okoliczności dotyczące aresztowania przez Prokuraturę Apelacyjną w Poznaniu byłych członków zarządu Stoczni (...) S.A. w S.. W swoim wystąpieniu K. N. przekonywał posłów o istnieniu poważnych dowodów wskazujących na dokonanie przez aresztowanych działań na szkodę Stoczni (...) S.A. noszących znamiona przestępstwa. K. N. przekonywał, że o zasadności oskarżenia świadczy fakt zastosowania przez Sąd wobec byłych członków zarządu tej Spółki tymczasowego aresztowania. Jako wartość mienia uszczuploną działaniem aresztowanych K. N. wskazał kwotę 69 mln złotych, natomiast zysk (...) S.A. miał wynieść na tych operacjach 23 mln zł. Jako przykład mechanizmu nielegalnego uszczuplenia majątku Stoczni (...) wskazał nabycie przez Grupę (...) S.A. nieruchomości za 3,5 mln zł i jej sprzedaż wskazanemu Holdingowi za 13 220 000 zł trzy miesiące później. G. N. wskazywał również na działania zmierzające do zabezpieczenia roszczeń odszkodowawczych, które okazały się nieskuteczne z uwagi na brak znanego organom ścigania majątku aresztowanych w rozmiarze odpowiadającym ww. szkodzie.

W toku debaty sejmowej Minister Gospodarki J. P. (5) wskazywał na błędy zarządu Stoczni (...) S.A. polegające na stworzeniu organizacji gospodarczej, która bez uzasadnienia i wbrew faktycznym potrzebom (...) S.A. prowadziła działalność w branżach nie mających związku z przemysłem stoczniowym, w tym w paliwowej.

Na dzień 26 lipca 2002 r. tylko jedna nieruchomość wolna była od obciążeń na rzecz banków lub innych wierzycieli Stoczni (...) S.A. Część nieruchomości nie była obciążona w stopniu przekraczającym ich wartość, przy czym wartość księgowa części nieruchomości była wyższa od ich wartości rynkowej.

Nieruchomości (...) S.A. przejmowane były przez Gminę Miasto S. w związku z zadłużeniem z tytułu zaległości podatkowych w podatku od nieruchomości. Działania Gminy dotyczyły nieruchomości nie związanych z działalnością produkcyjną spółek Holdingu, zwłaszcza z produkcją stoczniową.

26 lipca 2002r. w KRS jako członkowie zarządu Stoczni (...) figurowali: A. S. (2) i Z. S. (4).

W skład Rady Nadzorczej ww. spółki wchodzić mieli: L. P. (3), P. M. (14), J. M. (8).

29 lipca 2002r. Sąd Rejonowy w Szczecinie w postanowieniu w sprawie XIII U 156/02 z wniosku wierzycieli Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. oraz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. o ogłoszenie upadłości dłużnika Stoczni (...) S.A. w S. i wniosku dłużnika – Stoczni (...) S.A. o ogłoszenie upadłości postanowił:

- ogłosić upadłość dłużnika – Stoczni (...) Spółka Akcyjna w S.;
- wezwać wierzyciel upadłego do zgłaszania swoich wierzytelności w terminie miesiąca do daty ukazania się obwieszczeń o ogłoszeniu upadłości;

Wnioski wierzycieli wpłynęły do Sądu odpowiednio 6 i 12 czerwca 2012r.

12 lipca wpłynął do Sądu wniosek dłużnika o ogłoszenie upadłości.

Podstawą ogłoszenia upadłości były obie przesłanki wskazane w art. 1 Prawa upadłościowego nieregulowanie wymagalnych zobowiązań oraz przerost pasywów nad aktywami.

Problemy z utrzymaniem płynności finansowej spółki rozpoczęły się jesienią 2001 r. Trudności w regulowaniu zobowiązań powstały w listopadzie 2001 r. Do lipca 2002 r. regulowane były częściowo wierzytelności wynikające z umów o pracę oraz w niewielkiej części wierzytelności związane z budową statków. Od lipca 2002 r. ustały wszelkie płatności za wyjątkiem tych, które związane były z utrzymaniem samego przedsiębiorstwa (telefony, sprząatanie itp.). Przeciwno (...) S.A. zapadły 33 tytuły egzekucyjne. Ponadto przeciwko dłużnikowi toczyło się jedenaście postępowań egzekucyjnych. O trwałym zaprzestaniu płacenia długów świadczyły również ilość wierzycieli oraz wysokość ich wierzytelności. Według bilansu sporządzonego na dzień 11 czerwca 2002 r. zobowiązania długoterminowe zamykały się kwotą 154.329.167,97 zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe kwotą i 1.848.452.665,83 zł. Według bilansu sporządzonego na dzień 30 czerwca 2002 r. kwoty te wynosiły odpowiednio 82.370.167,97 zł i 1.932.423.021,51 zł. Według oświadczenia dłużnika złożonego na posiedzeniu Sądu w dniu 25 lipca 2002 r, suma zobowiązań spółki wynosiła ok. 2.600.000.000 zł. Wśród tych zobowiązań, wymagalne zobowiązania pracownicze wynoszą ok. 1.000.000 zł.

Przerost pasywów nad aktywami spółki nastąpił pod koniec czerwca 2002 r. tj. z chwilą wypowiedzenia przez banki umów kredytowych oraz z chwilą przejścia przez nie budowanych statków oraz materiałów.

Na dzień 11 czerwca 2002 r. oraz 30 czerwca 2002 r. suma aktywów wynosiła 2.894.504,314,25 zł. Według stanu aktualnego na majątek dłużnika składają się nieruchomości o łącznej wartości 507.671.336,23 zł w tym nieruchomości wolne od zabezpieczeń - 358.242.617,47 zł, ruchomości o łącznej wartości 49.811.609,52 zł w tym wolne od zabezpieczeń o wartości 42.615.253,05 zł. Ponadto, w skład majątku dłużnika wchodziły udziały i akcje o nominalnej wartości 394.728.572,82 zł; przy czym, realną wartość posiadały udziały o wartości ok. 12.000.000 zł (w spółce (...)). Należności dłużnika wynosiły 199.783.312,17 zł, przy czym Stocznia (...) S.A. oceniała możliwość ich ściągnięcia na 10 %. Na kontach bankowych dłużnika znajdowała się w dacie wydania orzeczenia o ogłoszeniu upadłości kwota ok. 4.000.000 zł.

Od 29 lipca 2002r. Stocznia (...) Sp. z o.o. od czasu zakupienia majątku produkcyjnego dzierżawiła go od syndyka upadłych podmiotów.

Minister J. P. (5) przedstawiając Sejmowi sytuację związaną z działaniami Rządu zmierzającymi do sanacji sytuacji w przemyśle stoczniowym, zwłaszcza w Stoczni (...) S.A. w S. wskazał na nieudaną próbę przejścia przez Skarb Państwa akcji należących do największych prywatnych akcjonariuszy, którzy byli gotowi na takie wyzbycie się swych praw. Na przeszkodzie stanąć miało obciążenie tych akcji zastawem bankowym. W relacji ministra J. P. (5) z tej przyczyny Zarząd (...) S.A. zgłosił wniosek o ogłoszenie upadłości największej spółki (...) S.A. (...) kupiła za symboliczną złotówkę jedną ze spółek (...) ((...) S.A.), która po wydzierżawieniu od Holdingu części majątku oraz renegocjacji kontraktów, pod firmą Stocznia (...) będzie kontynuowała budowę statków. W ocenie Ministra J. P. (5) najważniejszą formą pomocy państwa dla branży okrętowej będzie dokapitalizowanie państwowych dostawców oraz zapewnienie gwarancji i poręczeń kredytowych. W celu zachęcenia banków do zaangażowania się w ten sektor gospodarki Minister J. P. (5) przewidywał modyfikację zasad przyznawania kredytów dla stoczni.

Od 29 lipca 2002r. Stocznia (...) Sp. z o.o. do czasu zakupienia majątku produkcyjnego dzierżawiła go od syndyka upadłych podmiotów wchodzących w skład Stoczni (...) S.A.

29 lipca 2002 r. z KRS ww. spółki wykreślony został członek jej zarządu A. S. (2), jako prezes zarządu ujawniony został Z. S. (4), a jako wiceprezes L. P. (3).

31 lipca 2002 r. Z. S. (4) został wykreślony z KRS (...) S.A., a do rejestru jako członek zarządu i jego prezes wpisany został J. M. (8).

(...) S.A. na 28 lipca 2002 r. po stronie aktywów i pasywów wskazywał 187 016 131,29 zł. Sprawozdanie finansowe ww. spółki za okres od 1 stycznia 2001 r. do 28 lipca 2002 r. zamykało się stratą netto w wysokości 239 797 261,16 zł; sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych wykazujące zmianę netto w ciągu roku obrotowego od 1 stycznia 2001 r. do 28 lipca 2002 r. minus 3 050 912,92 zł. Kapitał akcyjny (...) S.A. 29 lipca 2002 r. wynosił 240 000 000 zł i dzielił się na 24 000 000 akcji po 10 zł każda.

29 lipca 2002r. Sąd Rejonowy w Szczecinie w postanowieniu w sprawie XIII U 121/02 z wniosku dłużnika o ogłoszenie upadłości (...) S.A. w S. postanowił:

- ogłosić upadłość dłużnika – Stocznia (...) Spółka Akcyjna w S.;
- wezwać wierzyciel upadłego do zgłaszania swoich wierzytelności w terminie miesiąca do daty ukazania się obwieszczeń o ogłoszeniu upadłości;
- wyznaczyć sędziego komisarza w osobie SSR T. Ż.
- syndykiem masy upadłości wyznaczyć radcę prawnego T. S. (5).

Sąd w uzasadnieniu postanowienia wskazał, że upadła Spółka sama wskazała, że od marca 2002r. trwale zaprzestała spłacania swoich zobowiązań. Opóźnienia w płatnościach przekraczające trzy miesiące pojawiły się już pod koniec 2001 r. Zgodnie z twierdzeniami prezesa zarządu spółki Z. K. (7) suma zobowiązań wynosiła 185 mln zł, w tym 30 mln wobec pracowników. Głównym majątkiem spółki był sprzęt służący do budowy statków. Spółka nie posiadała nieruchomości. W ocenie prezesa spółki wartość rynkowa majątku jest trudna do oszacowania, jednak jest niższa od wartości ewidencyjnej.

Wartość majątku trwałego (...) S.A. wynosiła 184 mln zł. Jednocześnie na majątku o wartości ewidencyjnej 62 miliony złotych, w tym większość przedmiotów o znaczącej wartości jak suwnice i żurawie ustanowiono zastawy rejestrowe lub przewłaszczone na rzecz wierzycieli. Kolejny składnik majątku stanowiła produkcja w toku, z tym że wartość wykonanej produkcji (około 315 milionów złotych według zapisów księgowych) była w całości prawie pokryta wypłaconymi wcześniej przez (...) S.A. w S. zaliczkami na poczet umówionej usługi. Pozostała część ewentualnej należności nie była zabezpieczona. Według oceny Prezesa Zarządu ewentualne zwiększenie umówionych kwot o część straty poniesionej na budowie statków przez Stocznię (...) wymagałoby renegotjacji umów z (...) SA, która obecnie znajduje się w postępowaniu układowym. Stocznia posiadała także należności w kwocie około 5 milionów złotych od kontrahentów, które były pokrywane poprzez kompensatę ze zobowiązaniami tych kontrahentów z tytułu dzierżawy majątku dłużnika. Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych dłużnika to około 30 tysięcy złotych. Z wykazanej w bilansie kwoty 1,3 miliona na rachunku bankowych, 1,27 stanowiły środki Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych - podlegające wyłączeniu z masy.

Wysokość zobowiązań wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń według stanu na koniec maja 2002 r. stanowiło około 30 milionów złotych. Zobowiązania z tego tytułu za czerwiec, płatne do 10 lipca to kolejne 10 milionów złotych. Suma pozostałych zobowiązań dłużnika stanowiła łącznie 188,5 miliona złotych

Sąd wobec zaistniałej, w świetle wyjaśnień dłużnika, wątpliwości czy majątek dłużnika wystarczy na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego dopuścił dowód z opinii biegłych celem ustalenia wartości rynkowej aktywów dłużnika a w szczególności: wolnego od zabezpieczeń rzeczowych majątku trwałego oraz produkcji w toku i zapasów, przy uwzględnieniu aktualnego stanu zaawansowania prac i stanu rozliczeń z kontrahentami.

W oparciu o treść opinii Sąd ustalił, że rynkowa wartość majątku dłużnika, jako zorganizowanego przedsiębiorstwa stoczniowego, wynosi około 116 milionów złotych. Sprzedaż natomiast jednostkowa poszczególnych składników tego majątku w trybie likwidacyjnym przynieść może dochód rzędu najwyżej 26,5 miliona złotych.

Łączna kwota zobowiązań dłużnika wobec pracowników wynosiła około 59,4 miliona złotych. Do kategorii I w postępowaniu upadłościowym zaliczyć można było kwotę rzędu 79 milionów złotych.

W ocenie Sądu wnioszek o ogłoszenie upadłości zasługiwał na uwzględnienie z uwagi na obie przesłanki upadłości (zaprzestanie płacenia długów i niewystarczające aktywa dłużnika na zapłatę długów).

Wartość majątku upadłego wolnego od zastawu i hipoteki, kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży ruchomości oraz nadających się ewentualnego wyegzekwowania od dłużników - łącznie maksimum 1,16 milionów złotych, przy założeniu pomyślniej sprzedaży całości przedsiębiorstwa, w zestawieniu z kwotą 79 milionów obecnych i przyszłych należności pracowniczych pozwala stwierdzić, iż istnieje teoretyczna możliwość, że majątek dłużnika wystarczy na pokrycie kosztów postępowania. Taka konstatacja wyklucza jednocześnie stwierdzenie, iż brak środków na przeprowadzenie postępowania ma charakter oczywisty.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji, w oparciu o treść art. 1 § 1 i 2 Prawa Upadłościowego.

Dnia 29 lipca 2002 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie Wydział XIII Gospodarczy w sprawie III Ukł 18/02 po rozpoznaniu sprawy z podania dłużnika - Stoczni (...) Spółki Akcyjnej w S. o otwarcie postępowania układowego postanowił umorzyć postępowanie.

13 sierpnia 2002 r. zarząd spółki (...) S.A. złożył wniosek o ogłoszenie upadłości spółki. 28 marca 2003 r. ogłoszono upadłość spółki (...) S.A.

22 października 2002 r. wartość bilansowa majątku upadłej (...) S.A. wynosiła 175 743 386,53 zł, przy czym realna wartość przy uwzględnieniu zadłużenia (wysokość tylko wierzytelności pracowniczych – 80 mln zł) wynosiła około 20 % tej kwoty.

Stoczni (...) Sp. z o.o. powstała z przekształcenia (...) Sp. z o.o., nie posiadała majątku produkcyjnego potrzebnego do budowy statków, a który stanowił składniki masy upadłości (...) S.A. (rzeczy ruchome) i Stoczni (...) (nieruchomości). Sytuacja ta wymagała dzierżawy ww. rzeczy, co generowało koszty po stronie (...) Sp. z o.o., pogarszające i tak trudną sytuację finansową.

W piśmie z 8 kwietnia 2003 r. (...) S.A. zwróciła się do Syndyka masy upadłości (...) S.A. o rozważenie możliwości sprzedaży masy upadłości w ramach zorganizowanego zespołu środków produkcji Stoczni (...) Sp. z o.o. Jednocześnie Agencja zwracała uwagę na konieczność skoordynowania sprzedaży majątku ruchomego, należącego do masy upadłości (...) S.A. z nieruchomościami, które należą do masy upadłości Stoczni (...) S.A. Zdaniem Agencji był to warunek konieczny powodzenia przedsięwzięcia, mającego na celu korzystne zbycie majątku tych spółek i odtworzenie produkcji stoczniowej w Stoczni (...) Sp. z o.o.

Sprzedaż majątku (...) S.A. w toku postępowania upadłościowego okazała się trudna z następujących przyczyn:

- zastosowania jedynie przy budowie statków i brak zainteresowania innych klientów prócz branżowych,
- brak zainteresowanych kupnem składników majątku w regionie Pomorza (...)
- duży koszt demontażu,
- oferta sprzedaży w krótkim czasie wielu rzeczy tego samego rodzaju generująca nadwyżkę podaży nad popytem.

Powyższe okoliczności sprawiły, w ocenie Syndyka masy upadłości (...) S.A., że wartość aktywów przedsiębiorstwa upadłej spółki po korekcie wynosić winna 65 600 000 zł.

Ocena Syndyka co do konieczności przeszacowania dotychczasowej wyższej wartości składników masy upadłości oparta była o wynik starań zmierzających do sprzedaży tych rzeczy osiągniętych do 29 kwietnia 2003 r.

Syndykowie masy upadłości tak (...) S.A. jak i (...) S.A. dążyli do takiego sposobu sprzedaży składników masy upadłości, który zachowywałby ją w funkcjonalnej całości z uwagi na potrzeby produkcji okrętowej. Tego typu postępowanie gwarantowało również wyższą cenę sprzedaży.

Prokuratura Apelacyjna w Poznaniu w akcie oskarżenia z 15 października 2003r. oskarżyła K. P., R. K. (7), G. H. (4), Z. G. (2), A. Ż. (1) i A. G. (2) o to, że w okresie od 30 września 1999 r. do 13 października 2001 r., w S., wspólnie i w porozumieniu oraz od dnia 1 października 1999 r. z inną osobą,

- działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez podmiot prawa handlowego funkcjonujący pod firmą „(...)”, będąc współwłaścicielami tego podmiotu oraz członkami jego organów statutowych i jednocześnie będąc zobowiązanymi na podstawie przepisów: rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. Kodeks handlowy (Dz. U. z 1934 r. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.j, statutu Stoczni (...) S.A. (później Stoczni (...) S.A.) i kontraktu menedżerskiego do zajmowania się, K. P. jako P., natomiast pozostali jako Wiceprezesi Zarządu, sprawami majątkowymi wskazanej Spółki Akcyjnej,
- w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru polegającego na osiąganiu przez Spółkę „(...)” zysku kosztem majątku Stoczni (...) S.A. oraz na celowym, realizowanym etapami dążeniu do spłaty zobowiązań Spółki „(...)” wynikających z przejmowania - mimo braku środków finansowych - pakietów akcji w kapitale akcyjnym Stoczni (...) S.A., wyrażającym się w:
 1. zakupie, w dniu 6 lipca 1998 r., przez Spółkę „(...)” od (...) pakietu 500.000 akcji Stoczni (...) S.A.
 2. zakupie, w dniu 28 grudnia 1998 r., przez Spółkę „(...)” od Banku (...) S.A. pakietu 1.000.000 akcji Stoczni (...) S.A.
 3. zakupie, w dniu 27 maja 1999 r., przez Spółkę „(...)” od (...) Banku (...) S.A. pakietu 500.000 akcji Stoczni (...) S.A.
 4. zakupie, w dniu 12 lipca 1999 r., przez Spółkę „(...)” od (...) S.A. pakietu 2.300.000 akcji Stoczni (...) S.A. i
 5. zakupie, w dniu 29 grudnia 1999 r., przez Spółkę „(...)” od Banku (...) S.A. pakietu 1.000.000 akcji Stoczni (...) S.A.
 6. zakupie, w dniu 4 maja 2000 r., przez Spółkę „(...)” od (...) S.A. pakietu 200.000 akcji Stoczni (...) S.A.

co spowodowało po stronie Spółki „(...)” powstanie zobowiązania w łącznej kwocie (według wartości nominalnej) 66.057.510 zł, przy wykazywanym przez tę Spółkę, za rok 1999, niedoborze środków finansowych w kwocie 61.692.330,03 złotych, a następnie:

działając na rzecz lub w interesie Spółki „(...)” przez uczestnictwo w procesach decyzyjnych związanych z czynnościami prawnymi i innymi, dokonywanymi (bezpośrednio lub za pośrednictwem spółek zależnych) przez Stocznnię (...) S.A., a także w procesach decyzyjnych powodujących spłacanie powstałych zobowiązań Spółki „(...)”, bezpośrednio albo w sposób pośredni, środkami finansowymi Stoczni (...) S.A., co w obrocie gospodarczym znalazło odzwierciedlenie w:

1. dokonaniu przez „(...)” Spółkę z o.o. sprzedaży, w dniu 30 grudnia 1999 r., na rzecz zależnej od Stoczni (...) S.A. Spółki z o.o. (...), prawa wieczystego użytkowania nieruchomości gruntowej położonej w N., przy ul. (...), własności budynków i budowli oraz środków trwałych za kwotę 11.000.000 złotych - zakupionego przez „(...)” Spółkę z o.o. wcześniej, to jest w dniu 30 września 1999 r., od (...) S.A. w N. i za kwotę 3.500.000 złotych;

2. dokonaniu, w okresie od 3 grudnia 1999 r. do 11 stycznia 2000 r., podwyższenia kapitału zakładowego zależnej Spółki z o.o. (...) o kwotę 48.000.000 złotych pochodzącą z kredytu inwestycyjnego zaciągniętego przez Stocznię (...) S.A. w Banku (...) S.A. i przeznaczeniu następnie wskazanej kwoty kredytu i na:

- nabycie, w dniu 28 grudnia 1999 r., przez Spółkę (...) od Spółki „(...)” 79.631 akcji serii D zależnej Spółki Akcyjnej (...)” za kwotę 13.000.000 złotych - zakupionych przez „(...)” Spółkę z o.o. tego samego dnia, to jest 28 grudnia 1999 r., za kwotę 11.077.676,42 złotych od Banku (...) S.A.,
- nabycie, w dniu 11 stycznia 2000 r., przez Spółkę (...) od spółki Grupa (...) 1.000.000 serii A (...) S.A. za kwotę 35.000.000 złotych - zakupionych przez „(...)” Spółkę z o.o. wcześniej, to jest 28 grudnia 1998 r., za kwotę 24.900.000 złotych od Banku (...) S.A.,

3. dokonaniu przeniesienia przez „(...)” Spółkę z o.o., w dniu 25 października 2000 r., na rzecz Stoczni (...) S.A. własności 49 udziałów (...) Spółki z o.o. w S. za kwotę 11.000.000 złotych w zamian za zwolnienie „(...)” Spółki z o.o. z długu w wysokości 10.200.000 złotych, przy czym wskazane 49 udziałów zostało zakupione przez „(...)” Spółkę z o.o. wcześniej, to jest w dniu 27 kwietnia 2000 r. od „(...)” GmbH w H. za kwotę 4.650.000 DEM, co stanowiło równowartość kwoty 9.396.720 złotych,

4. dokonaniu przeniesienia przez „(...)” Spółkę z o.o., w dniu 12 grudnia 2000 r., na rzecz Stoczni (...) S.A. własności 90.738 akcji Stoczni (...) S.A. w G. za kwotę 16.000.000 złotych w zamian za zwolnienie „(...)” Spółki z o.o. z długu w wysokości 11.310.766,04 złotych, przy czym wskazane akcje zostały zakupione przez „(...)” Spółkę z o.o. wcześniej, to jest w dniu 7 listopada 2000 r., od (...) S.A. w G. za kwotę 6.300.000 złotych;

5. dokonaniu przez „(...)” Spółkę z o.o. sprzedaży, w dniu 13 października 2001 r., na rzecz Stoczni (...) S.A. 100 % udziałów Spółki z o.o. „(...)” za kwotę 520.000 złotych, przy czym wskazane udziały zostały zakupione przez „(...)” Spółkę z o.o. wcześniej, to jest w dniu 9 czerwca 2000r., za kwotę 240.000 złotych od grupy 9 osób fizycznych dotychczasowych udziałowców;

6. podjęciu czynności bezpośrednio zmierzających do sprzedaży przez (...)” Spółkę z o.o. na rzecz Stoczni (...) S.A. - na podstawie warunkowej umowy zawartej w dniu 5 marca 2001r. - własności 100 % udziałów Spółki z o.o. (...) w N. za cenę 21.980.000 złotych, na którą składa się głównie wartość gruntów rolnych o powierzchni 485,046 ha określona, według operatu szacunkowego, na sumę 21.739,000 złotych, które to grunty zostały przez Spółkę „(...)” zakupione wcześniej, to jest w dniu 14 listopada 2000 r. od zależnej od Stoczni (...) S.A. Spółki (...) za kwotę 2.667.610 złotych,

- nadużyli udzielonych im uprawnień i nie dopełnili ciążącego na nich obowiązku działania z najwyższą starannością i dbałością o interesy majątkowe Stoczni (...) S.A., czym wyrządzili w mieniu tej Spółki szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w łącznej kwocie 68.324.626,77 złotych - to jest o popełnienie przestępstwa opisanego w art. 296 § 3 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 296 § 3 kk - w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 12 kk.

23 października 2003 r. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych przedstawiła stanowisko dotyczące niektórych aspektów czynności podejmowanych w postępowaniu karnym wobec byłych członków zarządu Stoczni (...) S.A. W ocenie Konfederacji zatrzymanie byłych członków zarządu i sam sposób jego dokonania jest przykładem działania organów państwa mających na celu przekonanie opinii publicznej o swej skuteczności i stanowczym zwalczaniu przestępstw gospodarczych. W ocenie Konfederacji zasadnym było stwierdzenie, że to działania aparatu ścigania i wypowiedzi osób publicznych, w szczególności polityków przyczyniły się do trudnej sytuacji Stoczni (...) S.A.

Przygotowanie przez Stocznnię (...) restrukturyzacji prowadzone było w uzgodnieniu z powołanym w 2002 r., z inicjatywy Prezesa Rady Ministrów, Zespołem ds. restrukturyzacji przemysłu stoczniowego, działającym pod przewodnictwem Ministra Gospodarki i Pracy.

Plan restrukturyzacji do projektu uruchomienia produkcji w Stoczni (...) został sporządzony w dniu 16 grudnia 2002 r., a następnie kilkakrotnie zmodyfikowany przy uwzględnieniu uwag i zaleceń UOKiK. Restrukturyzacja

Stoczni (...) nie została poprzedzona postanowieniem o wszczęciu postępowania restrukturyzacyjnego oraz decyzją o restrukturyzacji Prezesa (...), ponieważ nie została podjęta na podstawie ustawy restrukturyzacyjnej obowiązującej od 24 grudnia 2002 r. Plan restrukturyzacji Stoczni (...) (oraz jego modyfikacja) został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Stoczni (...).

Stocznia (...) pozytywnie choć z nieprawidłowościami wykorzystwała środki na realizację Planu restrukturyzacji. Stocznia nie osiągnęła zakładanych w Planie restrukturyzacji na lata 2002-2004 wyników ekonomiczno-finansowych (straty Stoczni (...) wyniosły: 7.798,8 tys. zł - w roku 2002, 33.000,5 tys. zł - w 2003r. i 65.629,3 tys. zł - w 2004 r.) oraz zadań w zakresie zmniejszenia zatrudnienia do zakładanej wielkości 4.800 pracowników. W 2005 r. (po zakończeniu w grudniu 2004 r. realizacji Planu restrukturyzacji) Stocznia osiągnęła dodatni wynik finansowy w wysokości 1.575,3 tys. zł, rentowność w działalności gospodarczej oraz odpowiedni poziom kapitałów własnych, co pozytywnie wpłynęło na jej wiarygodność oraz relacje z bankami finansującymi.

Plan restrukturyzacji miał na celu rewitalizację przemysłu stoczniowego po ogłoszeniu w 2002 r. upadłości (...) S.A. oraz upadłości (...) S.A., poprzez utworzenie nowego podmiotu gospodarczego i zapewnienie mu stabilizacji oraz zdolności do funkcjonowania w warunkach ekonomii wolnego rynku. Cele strategiczne Planu restrukturyzacji przewidywały m.in. odbudowę pozytywnego wizerunku firm, silnej pozycji na rynku kontenerowców oraz liczącego się producenta chemikaliowców i statków specjalistycznych (Ro-Ro, Ro-Pax, Con -Ro), a także osiągnięcie trwałej rentowności.

Stocznia (...) uzyskała pomoc publiczną na realizację Planu restrukturyzacji w wysokości 2.748,4 mln zł. Proces restrukturyzacji Stoczni (...) wspierany był pomocą m.in. ze strony (...) w kwocie 994,4 mln zł udzielonej w postaci: poręczeń spłat kredytów na budowę statków (248,0 mln zł), gwarancji wykonania statków (115,6 mln zł), pożyczek (114,5 mln zł), ustanowienia zastawu (176,4 mln zł) oraz podwyższenia kapitału (340,0 mln zł) z przeznaczeniem m. in. na zakup majątku od syndyka masy upadłości (...) S.A. (zakup nieruchomości) i (...) S.A. (ok. 90% całkowitej ilości maszyn i urządzeń).

Ze strony Skarbu Państwa restrukturyzację wsparto 1.676,1 mln zł w formie: poręczenia i przedłużenia poręczenia spłaty kredytu (1.669,4 mln zł) oraz wniesienia kapitału (6,7 mln zł). Ponadto Stocznia (...) otrzymała również pomoc publiczną od: ZUS w S. (w kwocie 4,1 mln zł) w formie rozłożenia na raty spłat należności z tytułu ubezpieczeń społecznych, Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (3,3 mln zł) w formie umorzenia wpłat oraz należnych odsetek od zaległych składek, PFRON (0,7 mln zł) w formie umorzenia wpłat wraz z należnymi odsetkami, Funduszu (...) sp. z o.o. (50,0 mln zł) w formie poręczenia spłaty pożyczki, Prezydenta Miasta S. (13,6 mln zł) w formie umorzenia zaległości z tytułu podatku od nieruchomości wraz z należnymi odsetkami oraz odroczenia terminu płatności tego podatku, Urzędu Skarbowego w S. (8,0 mln zł) w formie umorzenia zaległości z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wraz z odsetkami oraz umorzenia zaległości z tytułu podatku VAT wraz z odsetkami, Wojewody (...) (5,2 mln zł) w postaci przyrzeczenia odroczeń i ulg możliwych do zastosowania w odniesieniu do opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste gruntów w latach 2003-2004. Pozostała pomoc publiczna dotyczyła dofinansowania badań naukowych i prac rozwojowych oraz dopłat do budowy statków.

W wyniku realizacji Planu restrukturyzacji Stocznia (...):

- osiągnęła w 2005 r. dodatni wynik finansowy w wysokości 1.575,3 tys. zł i rentowność w działalności gospodarczej. Dodatni wynik finansowy uzyskano m.in. w wyniku renegocjacji kontraktów zawartych na 44 jednostki, skutkujących wzrostem planowanych wpływów o 845 mln zł, a także dzięki uzyskanym dopłatom do umów na budowę statków w wysokości 69,9 mln zł. Na uzyskaną w 2005 r. poprawę płynności finansowej Stoczni (...) wpłynęło również pozyskanie dodatkowych zaliczek armatorskich (wynikających z wynegocjowanych przez Stocznnię (...) wyższych cen za statki) oraz utrzymywanie odpowiedniego poziomu kredytu kupieckiego. Osiągnięty w roku 2005 dodatni wynik finansowy oraz poziom kapitałów własnych pozytywnie wpłynęły na wiarygodność Stoczni (...) oraz relacje z bankami finansującymi przemysł stoczniowy;

- zakupiła w dniu 20 lipca 2004 r. majątek (...) S.A. i (...) S.A. za kwotę 171.813 tys. zł (133 mln zł - majątek (...) S.A. i 38,8 mln zł - majątek (...) S.A.);
- ograniczyła zdolności produkcyjne o 5% w odniesieniu do produkcji (...) S.A. oraz majątek, zmniejszając długość nabrzeży wyposażeniowych z 1.639,4 m do 1.299,2 m (o 20,85%) i powierzchni placów składowych z 71.277,1 m² do 40.535,9 m² (o 43,1%);
- zawarła kontrakty na budowę 68 statków o wartości 2,6 mld USD.

Zgodnie z założeniami Harmonogramu Budowy Statków (dalej: „JHBS”) od momentu wznowienia produkcji w sierpniu 2002 r. do końca 2005 r. Stocznia (...) przekazała armatorom 27 zbudowanych statków. Ponadto przekazała 3 statki w elementach (przewidzianych do montażu w stoczni (...)) oraz (statek z przesuniętym na rok 2006 terminem realizacji zdania. Budowane statki jak: kontenerowce (20 szt), chemikaliowce (5), wielozadaniowce (4) oraz jednostki typu Ro-Pax (2) cechowały się wysoką złożonością technologiczną. Stwierdzono występowanie opóźnień w realizacji HBS i zdaniu statków, które były niezależne od Stoczni (...) i związane głównie z trudnościami z uruchomieniem finansowania produkcji. Opóźnienia te nie powodowały ujemnych skutków finansowych w postaci kar nakładanych na Stocznię;

- przeprowadziła zmiany organizacyjne oraz zmiany w obszarze techniki i projektowania, obniżające koszty budowy statków (kontenerowców o 2.327,8 tys. zł i chemikaliowców o 3.885,5 tys. zł);
- zrealizowała 165 wniosków inwestycyjnych (koszty realizacji 18.676 tys. zł), mających głównie na celu obniżenie kosztów pośrednich i wzrost produktywności;
- terminowo i w ustalonych kwotach regulowała wynikające z restrukturyzacji zobowiązania publicznoprawne.

Z tytułu zobowiązań podatkowych oraz innych należności publicznoprawnych (w tym: ZUS, PFRON) Stocznia (...) odprowadziła do 29 grudnia 2005 r. do budżetu państwa kwotę 298.965 tys. zł.

- wprowadziła nowe zasady wynagradzania, które spowodowały zmniejszenie kosztów pracy o blisko 20 % poprzez wzrost wydajności (z 38,09 CGT na 1 zatrudnionego w 2003 r. do 40,19 CGT w 2005 r.) i skrócenie cykli produkcyjnych (o 37 dni przy budowie statków wielozadaniowych i o 47 dni przy budowie kontenerowców);
- zmieniła strukturę zatrudnienia poprzez zwiększenie liczby pracowników bezpośrednio produkcyjnych do 67% (3 576) i zmniejszenie udziału pracowników pomocniczych oraz administracyjnych.

Nie zrealizowano zadań Planu restrukturyzacji w zakresie zmniejszenia zatrudnienia do zakładanej wielkości 4.800 pracowników (na koniec 2004 r. i w latach następnych). Średnie zatrudnienie w 2005 r. wyniosło 5.301 osób (wyższe o ponad 10% od planowanego) i było spowodowane m.in. przejściami części pracowników firm współpracujących ze Stocznia (...), mającymi na celu zmniejszenie skali korzystania z ich usług (m.in. z uwagi na brak możliwości wykonania przez te firmy pełnego zakresu zleceń).

Podwyższenie kapitału o kwotę 61.752.652,83 zł Stocznia (...) uzyskała na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 21 grudnia 2004 r. Ze względu na wątpliwości co do zgodności ww. pomocy ze wspólnym rynkiem KE w dniu 1 czerwca 2005 r. wszczęła procedurę określoną w art. 88 ust. 2 TWE. Pomoc ta była ujęta w Planie restrukturyzacji i uzgodniona z UOKiK jako część pomocy publicznej w formie dekapitalizowania łączną kwotą 241.752,9 tys. zł.

27 lipca 2004 r. A. S. (1) – Prezes Stoczni (...) zawarł z syndykiem masy upadłości Stoczni (...) S.A. w sprawie przejścia części majątku produkcyjnego upadłego holdingu. Posunięcie to pozwoliło nowej Spółce na podjęcie i kontynuowanie działalności stoczniowej w pełnym dotychczasowym zakresie wykonywanym przez Stocznia (...) S.A. i inne spółki zależne Stoczni (...) S.A.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydal wobec (...) S.A. w S. w upadłości następujące decyzje:

1. z dnia 5 stycznia 2007 r. Nr (...) o cofnięciu z urzędu koncesji udzielonej przedsiębiorcy decyzją z dnia 26 lutego 1999 r. Nr (...) na obrót paliwami ciekłymi wraz ze zmianami z dnia 18 marca 1999 r. Nr (...) i z dnia 7 czerwca 2000 r. Nr (...)
2. z dnia 5 stycznia 2007 r. Nr (...) o cofnięciu z urzędu koncesji udzielonej przedsiębiorcy decyzją z dnia 26 lutego 1999 r. Nr (...) na magazynowanie paliw ciekłych;
3. z dnia 5 stycznia 2007 r. Nr (...) o cofnięciu z urzędu koncesji udzielonej przedsiębiorcy decyzją z dnia 11 sierpnia 1999 r. Nr (...) na wytwarzanie paliw ciekłych wraz ze zmianami z dnia 2 września 1999 r. Nr (...) i z dnia 7 września 2000 r. Nr (...)

Przyczyną decyzji o cofnięciu koncesji była informacja od syndyka masy upadłości (...) S.A. w S. o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej oraz ustalenie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o trwałym zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej.

W grudniu 2005r. postępowanie upadłościowe Stoczni (...) nadal było w toku (sygn.. akt XII U 156/02). Syndyk masy upadłości złożył projekt listy wierzytelności. Pierwsze posiedzenia, w kwestii ustalenia listy wierzytelności zostało wyznaczone na dzień 15 grudnia 2005r. Z uwagi na dużą listę wierzycieli Syndyk przewidywał, że ustalenie listy potrwa około dwóch lat.

1 lutego 2007r. trwała likwidacja majątku masy upadłości Stoczni (...) S.A. w S. i ustalanie listy wierzytelności.

7 maja 2007r. postępowanie upadłościowe Stoczni (...) S.A. w S. nadal było w toku; trwały końcowe prace nad ustaleniem listy wierzytelności w zakresie wierzytelności niezabezpieczonych.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w wyroku z 2 kwietnia 2008r. w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt III K 288/03 uniewinnił K. P., R. K. (7), G. H. (4), Z. G. (2), A. Ż. (1) i A. G. (2) oskarżonych o to że:

I. W okresie od 30 września 1999r. do 13 października 2001 r. w S. działając wspólnie i w porozumieniu

- w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez podmiot prawa handlowego funkcjonujący pod firmą „(...)”, będąc współwłaścicielami tego podmiotu oraz członkami jego organów statutowych i jednocześnie będąc zobowiązanymi na podstawie przepisów: rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. Kodeks handlowy (Dz. U. z 1934 r. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.), statutu Stoczni (...) S.A. (później Stoczni (...) S.A.) i kontraktu menedżerskiego do zajmowania się, K. P. jako Prezes, natomiast pozostali jako Wiceprezesi Zarządu, sprawami majątkowymi wskazanej Spółki Akcyjnej,
- w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru polegającego na osiągnięciu przez Spółkę „(...)” zysku kosztem majątku Stoczni (...) SA., oraz na celowym, realizowanym etapami dążeniu do spłaty zobowiązań Spółki „(...)” wynikających z przejmowania - mimo braku środków finansowych - pakietów akcji w kapitale akcyjnym Stoczni (...) S.A., wyrażającym się w:
 1. zakupie, w dniu 06 lipca 1998 r., przez Spółkę „(...)” od (...) pakietu 500.000 akcji Stoczni (...) S.A.,
 2. zakupie, w dniu 28 grudnia 1998 r., przez Spółkę „(...)” od Banku (...) S.A. pakietu 1.000.000 akcji Stoczni (...) S.A., 3/ zakupie, w dniu 27 maja 1999 r., przez Spółkę „(...)” od (...) Banku (...) S.A. pakietu 500.000 akcji Stoczni (...) S.A.,
 3. zakupie, w dniu 12 lipca 1999 r., przez Spółkę „(...)” od (...) S.A. pakietu 2.300.000 akcji Stoczni (...) S.A.,
 4. zakupie, w dniu 29 grudnia 1999 r., przez Spółkę „(...)” od Banku (...) S.A. pakietem 1.000.000 akcji Stoczni (...) S.A.,

5. zakupie, w dniu 4 maja 2000 r., przez Spółkę „(...)” od (...) S.A. pakietu 200.000 akcji Stoczni (...) S.A., co spowodowało po stronie Spółki „(...)” powstanie zobowiązania w łącznej kwocie (według wartości nominalnej) 66.057.510,00 zł, przy wykazywanym przez tę Spółkę, za rok 1999, niedoborze środków finansowych w kwocie 61.692.330,03 złotych, a następnie:

- działając na rzecz lub w interesie Spółki „(...)” przez uczestnictwo w procesach decyzyjnych związanych z czynnościami prawnymi i innymi, dokonywanymi (bezpośrednio lub za pośrednictwem spółek zależnych) przez Stocznę (...) S.A., a także w procesach decyzyjnych powodujących spłacanie powstałych zobowiązań Spółki „(...)”, bezpośrednio albo w sposób pośredni, środkami finansowymi Stoczni (...) S.A., co w obrocie gospodarczym znalazło odzwierciedlenie w:

1. dokonaniu przez „(...)” Spółkę z o.o. sprzedaży, w dniu 30 grudnia 1999 r., na rzecz zależnej od Stoczni (...) S.A. Spółki z o.o. (...), prawa wieczystego użytkowania nieruchomości gruntowej położonej w N., przy ul. (...), własności budynków i budowli oraz środków trwałych za kwotę 11.000.000,00 złotych - zakupionego przez „(...)” Spółkę z o.o. wcześniej, to jest w dniu 30 września 1999 r., od (...) S.A. w N. za kwotę 3.500.000,00 złotych,

2. dokonaniu, w okresie od 3 grudnia 1999 r. do 11 stycznia 2000 r., podwyższenia kapitału zakładowego zależnej Spółki z o.o. (...) o kwotę 48.000.000,00 złotych pochodzącą z kredytu inwestycyjnego zaciągniętego przez Stocznę (...) S.A. w Banku (...) S.A. i przeznaczeniu następnie wskazanej kwoty kredytu na:

- nabycie, w dniu 28 grudnia 1999 r., przez Spółkę (...) od Spółki „(...)” 79.631 akcji serii D zależnej Spółki Akcyjnej (...) za kwotę 13.000.000,00 złotych - zakupionych przez „(...)” Spółkę z o.o. tego samego dnia, to jest 28 grudnia 1999 r., za kwotę 11.077.676,42 złotych od Banku (...) S.A.,
- nabycie, w dniu 11 stycznia 2000 r., przez Spółkę (...) od Spółki „(...)” 1.000.000 serii A (...) S.A. za kwotę 35.000.000,00 złotych - zakupionych przez „(...)” Spółkę z o.o. wcześniej, to jest 28 grudnia 1998 r., za kwotę 24.900.000,00 złotych od Banku (...) S.A.,

3. dokonaniu przeniesienia przez „(...)” Spółkę z o.o., w dniu 25 października 2000 r., na rzecz Stoczni (...) S.A. własności 49 udziałów (...) Spółki z o.o. w S. za kwotę 11.000.000,00 złotych w zamian za zwolnienie „(...)” Spółki z o.o. z długu w wysokości 10.200.000,00 złotych, przy czym wskazane 49 udziałów zostało zakupione przez „(...)” Spółkę z o.o. wcześniej, to jest w dniu 27 kwietnia 2000 r. od (...) GmbH w H. za kwotę 4.650.000,00 DEM, co stanowiło równowartość kwoty 9.396.720,00 złotych,

4. dokonaniu przeniesienia przez „(...)” Spółkę z o.o., w dniu 12 grudnia 2000 r., na rzecz Stoczni (...) S.A. własności 90.738 akcji Stoczni (...) S.A. w G. za kwotę 16.000.000,00 złotych w zamian za zwolnienie „(...)” Spółki z o.o. z długu w wysokości 11.310.766,04 złotych, przy czym wskazane akcje zostały zakupione przez „(...)” Spółkę z o.o. wcześniej, to jest w dniu 07 listopada 2000 r., od (...) S.A. w G. za kwotę 6.300.000,00 złotych,

5. dokonaniu przez „(...)” Spółkę z o.o. sprzedaży, w dniu 13 października 2001 r., na rzecz Stoczni (...) S.A. 100 % udziałów Spółki z o.o. „(...)” za kwotę 520.000 złotych, przy czym wskazane udziały zostały zakupione przez „(...)” Spółkę z o.o. wcześniej, to jest w dniu 09 czerwca 2000 r., za kwotę 240.000 złotych od grupy 9 osób fizycznych - dotychczasowych udziałowców,

6. podjęciu czynności bezpośrednio zmierzających do sprzedaży przez „(...)” Spółkę z o.o. na rzecz Stoczni (...) S.A. - na podstawie warunkowej umowy zawartej w dniu 05 marca 2001 r. - własności 100 % udziałów Spółki z o.o. (...) w N. za cenę 21.980.000 złotych, na którą składa się głównie wartość gruntów rolnych o powierzchni 485,046 ha określona, według operatu szacunkowego, na sumę 21.739.000 złotych, które to grunty zostały przez Spółkę „(...)” zakupione wcześniej, to jest w dniu 14 listopada 2000 r. od zależnej od Stoczni (...) S.A. Spółki (...) za kwotę 2.667.610,00 złotych,

- nadużyli udzielonych im uprawnień i nie dopełnili ciężącego na nich obowiązku działania z najwyższą starannością i dbałością o interesy majątkowe Stoczni (...) S.A., czym wyrządzili w mieniu tej Spółki szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w łącznej kwocie 68.324.626.77 złotych.

przy czym;

1. K. P., Z. G. (2), G. H. (4), R. K. (8) i A. Ż. (3) działali wspólnie i w porozumieniu z M. T. (5) podejmując w dniu 3 grudnia 1999r. uchwałę Zarządu Stoczni (...) S.A. o podwyższeniu kapitału zakładowego zależnej Spółki z o.o. (...) w S.;
2. K. P., Z. G. (2) i G. H. (4) działali wspólnie i w porozumieniu z M. T. (5) podejmując w dniu 13 października 2000r. uchwałę Zarządu Stoczni (...) S.A. o nabyciu 49 udziałów stanowiących 49% w kapitale zakładowym Spółki z o.o. „(...)” za kwotę 11.000.000 zł,
3. K. P., Z. G. (2) i G. H. (4) działali wspólnie i w porozumieniu z M. T. (5) podejmując w dniu 13 października 2000r. uchwałę Zarządu Stoczni (...) S.A. o nabyciu 4.800 udziałów (100%) w kapitale zakładowym Sp. z o.o. (...) za kwotę 520.000 zł,
4. K. P., Z. G. (2), G. H. (4), R. K. (8), A. Ż. (3) i A. G. (2) działali wspólnie i w porozumieniu z M. T. (5) podejmując w dniu 14 listopada 2000r. uchwałę Zarządu Stoczni (...) S.A. o nabyciu 27,17% akcji w kapitale akcyjnym ‘ Stoczni (...)’ w G. za kwotę 23.000.000 zł

to jest o czyn z art. 296 § 3 kk w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 296 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk.

a nadto sprawy:

M. T. (5) oskarżonego o to, że:

II. w dniu 3 grudnia 1999 r. w S., działając wspólnie i w porozumieniu z K. P., Z. G. (2), G. H. (4), R. K. (8) i A. Ż. (3), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej z tytułu posiadania przez wymienionych udziałów w „(...)” Spółce z o.o. w S. będącej właścicielem 100 % udziałów w kapitale „(...)” Spółki z o.o. w S., będąc zobowiązanym na podstawie przepisów:

- rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. - Kodeks handlowy (Dz. U. z 1934 r. nr 57, poz. 502 z późn. zm.),
- statutu stoczni z dnia 27 maja 1999 r.,
- kontraktu menedżerskiego z dnia 1 października 1999 r.

do zajmowania się, jako Wiceprezes Zarządu Stoczni (...) S.A. w S., sprawami majątkowymi tej Spółki Akcyjnej, uczestnicząc w dniu 3 grudnia 1999r. w podjęciu niezasadnej ekonomicznie uchwały Zarządu Stoczni (...) S.A. o podwyższeniu kapitału zakładowego zależnej Spółki z o.o. (...) w S., w następstwie czego w dniu 24 grudnia 1999 r. działający w imieniu Stoczni (...) S.A. K. P. i Z. G. (2) podpisali z (...) Bank S.A. Oddział w S. umowę o kredyt inwestycyjny w kwocie 48.000.000,00 zł z przeznaczeniem na podwyższeniu kapitału zakładowego (...) Spółki z o.o. w S., która to kwota została w całości przeznaczona na zapłatę przez (...) Spółkę z o.o. ceny nabycia od Grupa (...) Spółki z o.o. w S.:

- w dniu 28 grudnia 1999r. - 79.631 akcji zależnej Spółki Akcyjnej (...) w S. za kwotę 13.000.000 zł oraz
- w dniu 11 stycznia 2000r. - 1.000.000 akcji Stoczni (...) S.A za kwotę 35.000.000,00 zł,

tym samym dopuszczając do przeznaczenia na wskazane operacje kapitałowe środków finansowych Stoczni (...) S.A uzyskanych na podstawie umowy kredytowej z (...) Bank S.A. z dnia 24 grudnia 1999r. oraz działając wyłącznie w

interesie Grupa (...) Spółki z o.o. w sytuacji, w której opisane pakiety akcji (...) S.A. i Stocznia (...) SA nabyte uprzednio przez Grupa (...) Spółkę z o.o. miały cenę odpowiednio: 11.077.676,42 zł. i 24.900.000,00 zł,

- nadużył udzielonych mu uprawnień i nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku działania z najwyższą starannością i dbałością o interesy majątkowe Stoczni (...) S.A., czym wyrządził w mieniu tej Spółki Akcyjnej szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w wysokości 48.000.000,00 zł

to jest o czyn z art. 296 § 3 kk

II. w dniu 13 października 2000r., w S., działając wspólnie i w porozumieniu z K. P., Z. G. (2) i G. H. (4), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej z tytułu posiadania przez wymienionych udziałów w „(...)” Spółce z o.o. w S., będąc zobowiązanym na podstawie przepisów:

- rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. - Kodeks handlowy (Dz. U. z 1934 r. nr 57, poz. 502 z późn. zm.),
- statutu stoczni z dnia 27 maja 1999 r.,
- kontraktu menedżerskiego z dnia 20 lipca 2000r.

do zajmowania się, jako Wiceprezes Zarządu Stocznia (...) S.A. w S., sprawami majątkowymi tej Spółki Akcyjnej, uczestnicząc w dniu 13 października 2000r. w podjęciu niezasadnej ekonomicznie uchwały Zarządu Stocznia (...) S.A. o nabyciu 49 udziałów (...) Spółki z o.o. w S. przez Stocznia (...) S.A. za kwotę 11.000.000 zł., w następstwie czego w dniu 25 października 2000r. działający w imieniu Stocznia (...) S.A. G. H. (4) i Z. G. (2) podpisali umowę o przeniesieniu własności 49 udziałów (...) Spółki z o.o. w S. za kwotę 11.000.000,00 zł w zamian za zwolnienie Grupa (...) Spółki z o.o. (reprezentowanej przez K. P. i R. K. (8)) z długu w wysokości 10.200.000 zł tym samym dopuszczając do przeznaczenia na wskazaną operację kapitałową środków finansowych Stocznia (...) S.A. w wysokości 11.000.000,00 zł oraz działając wyłącznie w interesie Grupa (...) Spółki z o.o. wynikającym z wiedzy o możliwości uprzedniego nabycia (prawo pierwokupu) opisanych udziałów przez Stocznia (...) S.A. bezpośrednio od (...) GmbH w H. za kwotę 9.869.032,59 zł

- nadużył udzielonych mu uprawnień i nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku działania z najwyższą starannością i dbałością o interesy majątkowe Stocznia (...) SJ\, czym wyrządził w mieniu tej Spółki Akcyjnej szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w wysokości 936.723,01 zł

to jest o czyn z art. 296 § 3 kk

III. w dniu 13 października 2000r., w S., działając wspólnie i w porozumieniu z K. P., Z. G. (2) i G. H. (4), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej z tytułu posiadania przez wymienionych udziałów w „(...)” Spółce z o.o. w S., będąc zobowiązanym na podstawie przepisów:

- rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r.,— Kodeks handlowy (Dz. U. z 1934 r. nr 57, poz. 502 z późn. zm.),
- statutu stoczni z dnia 27 maja 1999 r.,
- kontraktu menedżerskiego z dnia 20 lipca 2000r.

do zajmowania się, jako Wiceprezes Zarządu Stocznia (...) SA., w S., sprawami majątkowymi tej Spółki Akcyjnej, uczestnicząc w dniu 13 października 2000r. w podjęciu niezasadnej ekonomicznie uchwały Zarządu Stocznia (...) S.A. o nabyciu 4.800 [100%] w kapitale zakładowym „(...)” Spółki z o.o. w S. przez Stocznia (...) S.A. za kwotę 520.000 zł., w następstwie czego w dniu 13 października 2000r. działający w imieniu Stocznia (...) S.A. Z. G. (2) i A. Ż. (3) podpisali umowę o nabyciu 4.800 udziałów w kapitale zakładowym „(...)” Spółki z o.o. w S. za kwotę 520.000 zł od „(...)” Spółki z o.o. (reprezentowanej przez K. P. i R. K. (8)) tym samym biorąc udział w przeznaczeniu na wskazaną

operację kapitałową środków finansowych Stocznia (...) SA i jednocześnie działając wyłącznie w interesie „(...)” Spółki z o.o. wynikającym z wiedzy o możliwości nabycia opisanych udziałów przez Stocznia (...) S.A. bezpośrednio od 9 udziałowców Spółki z o.o. „(...)” za kwotę 240.000,00 zł

- nadużył udzielonych mu uprawnień i nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku działania z najwyższą starannością i dbałością o interesy majątkowe Stocznia (...) S.A., czym wyrządził w mieniu tej Spółki Akcyjnej szkodę majątkową w znacznych rozmiarach, w wysokości 275.200 zł to jest o czyn z art. 296 § 2 kk

IV. w dniu 14 listopada 2000r., w S., działając wspólnie i w porozumieniu z K. P., Z. G. (2), G. H. (4), R. K. (8), A. Ż. (3) i A. G. (2), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej z tytułu posiadania przez wymienionych udziałów w Grupa (...) Spółce z o.o. w S., będąc zobowiązanym na podstawie przepisów:

- rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. - Kodeks handlowy (Dz. U. z 1934 r. nr 57, poz. 502 z późn. zm.),
- statutu stoczni z dnia 27 maja 1999 r.,
- kontraktu menedżerskiego z dnia 20 lipca 2000r.

do zajmowania się, jako Wiceprezes Zarządu Stocznia (...) S.A. w S., sprawami majątkowymi tej Spółki Akcyjnej, uczestnicząc w dniu 14 listopada 2000r. w podjęciu niezasadnej ekonomicznie uchwały Zarządu Stocznia (...) S.A. o nabyciu 27,17% akcji w kapitale akcyjnym Stoczni (...) w G. przez Stocznia (...) S.A. za kwotę 23.000.000zł., w następstwie czego w dniu 12 grudnia 2000r. działający w imieniu Stocznia (...) S.A. G. H. (4) i Z. G. (2) podpisali umowę o przeniesieniu własności 90.738 akcji Stocznia (...) S.A. w G. za kwotę 16.000.000,00 zł. na rzecz Stocznia (...) S.A i zwolnieniu Grupa (...) Spółki z o.o. (reprezentowanej przez K. P. i R. K. (8)) z długu w wysokości 10.000.000,00 zł tym samym biorąc udział w przeznaczaniu na wskazaną operację kapitałową środków finansowych Stocznia (...) S.A i jednocześnie działając wyłącznie w interesie Grupa (...) Spółki z o.o. wynikającym z wiedzy o możliwości nabycia opisanych akcji przez Stocznia (...) S.A. bezpośrednio od (...) SA. za kwotę 6.300.000 zł

- nadużył udzielonych mu uprawnień i nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku działania z najwyższą starannością i dbałością o interesy majątkowe Stocznia (...) S.A., czym wyrządził w mieniu tej Spółki Akcyjnej szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, w wysokości 9.639.500,00 zł

to jest o czyn z art. 296 § 3 kk

orzeka:

Na podstawie art 415 § 2 k.p.k. Sąd karny powództwo cywilne pozostawił bez rozpoznania.

Wyrok w sprawie karnej III K 288/03 Sądu Okręgowego w Szczecinie został utrzymany w toku instancji odwoławczej, a skarga kasacyjna nie została uwzględniona.

13 stycznia 2004 r. w KRS (...) S.A. wykreśleni zostali jako członkowie zarządu spółki A. Ż. (1) i L. P. (1).

26 września 2006 r. jako wiceprezesi zarządu Stoczni (...) S.A. ujawnieni zostali w KRS A. L. (2) i R. B. (8). Osoby te zostały wykreślone z KRS 26 sierpnia 2009 r. W tej samej dacie w KRS (...)S.A. ujawnieni zostali jako prezes zarządu K. P., a jako wiceprezesi K. P. (8) i A. S. (4).

31 maja 2006 r. (...) S.A. w Ś. zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej.

1 czerwca 2006 r. działalność gospodarczą podjęła (...) S.A. w S. wydierżawiając obiekt.

Członkami organów spółki (...) są:

- Zarządu: P. A. (5) i A. W. (2);
- Rady Nadzorczej: J. G. (3), W. G. (2), K. D. (6), P. D. (4).

Spółka (...) pierwsze sprawozdanie roczne złożyła 9 czerwca 2003 r. za okres od 1 stycznia 2002 r. – 31 grudnia 2002 r.

Spółka (...) przejęła następujące spółki:

- (...) Sp. z o.o. w W. (24 stycznia 2008 r.);
- (...) sp. z o.o.;
- (...) sp. z o.o.

W styczniu 2013 r. syndyk masy upadłości Stoczni (...) pozostawał na etapie częściowego wykonywania planu podziału funduszu masy upadłości tej spółki. Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Szczecinie posiadający wobec Stoczni (...) S.A. wierzytelność w wysokości 1000 zł otrzymał 250 zł.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w wyroku z 21 czerwca 2013r. w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt III Ko 42/10 w sprawie z wniosku G. H. (4), R. K. (7), Z. G. (2), K. P. i M. T. (5) o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwe niesłuszne tymczasowe aresztowanie w sprawie Ap. II Ds. 7/02 Prokuratury Apelacyjnej w Poznaniu (III K 288/03 Sądu Okręgowego w Szczecinie) na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz:

- G. H. (4) kwotę 200.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i 16.731,73 złotych tytułem odszkodowania;
- Z. G. (2) kwotę 200.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i 9.245,86 złotych tytułem;
- R. K. (8) kwotę 200.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i 45.411,54 złotych tytułem odszkodowania;
- K. P. kwotę i 150.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i 97.939,20 złotych tytułem odszkodowania;
- M. T. (5) kwotę 250.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i 5.000 złotych tytułem-odszkodowania.

W pozostałym zakresie Sąd wnioski powodów oddalił, a wydatkami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Aktualnie w skład organów niżej wskazanych spółek wchodzi następujące osoby:

1. (...) S.A. w S.:

- Zarząd – K. P.;
- Rada Nadzorcza – I. N. i F. M. (4).

2. Stocznia (...) S.A. w S.:

- Zarząd – K. P. (prezes), K. P. (8) i A. S. (4) (wiceprezesa);
- Rada nadzorcza – Z. R. (4), Ł. B. (2), L. P. (3), F. M. (4), T. G. (2)

Dokonując oceny prawnej powództwa w świetle ustalanych okoliczności faktycznych Sąd Okręgowy stwierdził wstępnie, że postępowanie toczy się w oparciu o przepisy ustawy z 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz.U. nr 7, poz. 44 z 2010 r., ze zm.), która normuje sądowe postępowanie cywilne w sprawach, w których są dochodzone roszczenia jednego rodzaju, co najmniej 10 osób, oparte na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej. Grupa składa się z 2166 członków, wskazanych w ww. postanowieniach z 23 października

2015 r. i 5 lutego 2016 r., przy uwzględnieniu sprostowaniu dokonanego przez Sąd Okręgowy postanowieniem z 4 grudnia 2015 r. (k. 1921/X).

Stosownie do art. 1 ust. 2 u.d.p.g., w brzmieniu obowiązującym na dzień wytoczenia powództwa oraz uprawomocnienia się postanowienia o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym (tj. 23 grudnia 2014 r.), ustawa ma zastosowanie w sprawach o roszczenia o ochronę konsumentów, z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny oraz z tytułu czynów niedozwolonych, z wyjątkiem roszczeń o ochronę dóbr osobistych.

Powód dochodzi odszkodowania z tytułu utraty wartości przez akcje spółki Stocznia (...) S.A. (zwaną dalej: (...) S.A.). Powód dochodził również, w ramach żądania ewentualnego, zapłaty z tytułu utraty przez akcjonariuszy (...) S.A. dywidendy za lata 2002 - 2011, która nie została akcjonariuszom wypłacona z uwagi na ogłoszenie upadłości Spółki, ale w tym zakresie postępowanie zostało umorzone postanowieniem z 11 marca 2015 r. (k. 1482/VIII).

Wyjaśniając kwestię podstawy faktycznej powództwa Sąd wskazał na kolejne oświadczenia precyzujące podstawę i przyjął przyjąć, że przesłanką dochodzonego roszczenia są działania podejmowane przez przedstawicieli Skarbu Państwa w okresie od 1 stycznia 2001 r. do ogłoszenia upadłości (...) S.A. które miało miejsce 29 lipca 2002 r. i stanowiło kulminację procesu utraty wartości akcji. Wcześniejsze zdarzenia, które zostały obszernie opisane w części uzasadnienia dotyczącej stany faktycznego sprawy, stanowiły tło historyczne pozwalające lepiej zrozumieć uwarunkowania, w których funkcjonowała Stocznia.

Z kolei odnosząc się do podstawy prawnomaterialnej żądań pozwu Sąd wyjaśnił, że powód wskazuje jako podstawę prawną dochodzonych roszczeń zarówno przepisy kodeksu cywilnego jak i Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Odnosząc się do argumentów wywodzonych z art. 77 ust. 1 Konstytucji RP Sąd stwierdził, że w stanie prawnym regulującym odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy przy wykonywaniu powierzonej czynności (obecnie za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej) można wyróżnić trzy okresy. Pierwszy można określić mianem „przedkonstytucyjnego”, który zamyka się datą 17 października 1997 r.; drugi - to swoisty okres przejściowy określany datą początkową 17 października 1997 r. i datą końcową 1 września 2004 r.; trzeci - to obecny stan prawny obowiązujący od 1 września 2004 r.

Z art. 3 k.c. i art. 5 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692) Sąd wyprowadził wniosek, że należy stosować stan prawny obowiązujący w dacie zaistnienia zdarzenia wywołującego szkodę. Stosując więc tę regułę, należy stwierdzić, że do oceny odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody związane ze zdarzeniami, które miały miejsce przed 17 października 1997 r., trzeba stosować przepisy art. 417-421 k.c., a także przepisy szczególne, o których stanowił art. 421 k.c., a przede wszystkim art. 153, 160 i 161 k.p.a. Wskazane przepisy należy stosować bez jakichkolwiek modyfikacji, gdyż skutki czasowe zarówno orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 4 grudnia 2001 r., SK 18/00 (OTK 2001, nr 8, poz. 256), dotyczącego niekonstytucyjności art. 418 k.c. i nadania nowego rozumienia art. 417 § 1 k.c., jak i orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 23 września 2003 r., K 20/02 (OTK-A 2003, nr 7, poz. 76), dotyczącego niekonstytucyjności art. 160 k.p.a. w części ograniczającej odszkodowanie do rzeczywistej szkody, można odnieść jedynie do szkód powstałych po 17 października 1997 r. Takie stanowisko prezentuje też Sąd Najwyższy, który w wyroku z 15 maja 2000 r., II CKN 293/2000 (OSNC 2000, nr 11, poz. 209), stwierdził, że: „Konstytucyjna zasada niedziałania prawa wstecz wyłącza, w sprawie o odszkodowanie, uwzględnienie przepisu art. 77 ust. 1 Konstytucji do oceny zdarzeń zaistniałych przed jej wejściem w życie”. Taki też kierunek przyjęto w innych orzeczeniach - por. wyroki Sądu Najwyższego z 6 października 2004 r., I CK 447/2003, oraz z 8 grudnia 2004 r., I CK 303/2004), a także uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów SN z 26 kwietnia 2006 r., III CZP 125/2005, (OSNC 2006, nr 12, poz. 194). Na uwagę zdaniem Sądu Okręgowego zasługuje też wyrok Sądu Najwyższego z 18 lutego 2005 r., V CK 461/2004, w którym wyraźnie przyjęto, że do chwili wejścia w życie art. 77 ust. 1 Konstytucji RP - nie było podstaw do przyjmowania innego rozumienia art. 417 § 1, niż to ustaliła uchwała pełnego składu Izby Cywilnej z 15 lutego 1971 r., III CZP 33/70 (OSNCP 1971, nr 4, poz. 59).

Przy ustalaniu stanu prawnego, jaki należy zastosować do zdarzeń powstałych w okresie przejściowym między 17 października 1997 r. a 1 września 2004 r., należy mieć na względzie art. 417 k.c., rozumiany w ten sposób, iż Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu powierzonych mu czynności, jest zgodny z art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, z tym zastrzeżeniem, że skutki czasowe tego wyroku sięgają do 17 października 1997 r. Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu powierzonych mu czynności, przy czym odpowiedzialność ta nie jest uwarunkowana stwierdzeniem winy funkcjonariusza.

Na tej podstawie Sąd uznał, że dla rozstrzygnięcia sporu stosować zasady odpowiedzialności skarbu Państwa określone dla okresu po wejściu w życie Konstytucji lecz przed nowelizacją kc obowiązującą od 1 września 2004 i sformułował następujące reguły odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody powstałe w objętym sporem okresie a wyrządzone przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej.

Jeżeli szkoda powstała na skutek niezgodnego z prawem działania lub zaniechania funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu władzy publicznej, zastosowanie ma art. 417 w związku z art. 77 Konstytucji RP, z tym zastrzeżeniem, że odpowiedzialność ta nie jest uzależniona od winy funkcjonariusza.

Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej należą: bezprawne zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, szkoda i związek przyczynowy między bezprawnym zdarzeniem a szkodą. Dla wyniku niniejszego postępowania kluczowe znaczenia ma zrozumienie pojęcia bezprawności w odniesieniu do działań Skarbu Państwa. W związku zgodnie ugruntowanych stanowiskiem „bezprawność” ujęta zarówno w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, jak i w art. 417 w formule „niezgodne z prawem” pozostaje podstawową przesłanką odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu zadań z zakresu władzy publicznej. Powstaje zatem zasadnicze pytanie, jak rozumieć „niezgodność z prawem”, a w szczególności, czy chodzi tu wyłącznie o naruszenie przepisów prawa, z wyłączeniem norm moralnych, obyczajowych, zasad współżycia społecznego, czy też odwoływać się do przyjmowanego dotychczas szerokiego cywilistycznego pojęcia bezprawności, rozumianego jako działanie sprzeczne z prawem, jak również z zasadami współżycia społecznego. Trybunał Konstytucyjny w powoływanym wcześniej wyroku z 4 grudnia 2001 r., wyjaśniając pojęcie „niezgodne z prawem” użyte w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, skłaniał się ku ścisłemu ujmowaniu tego pojęcia, rozumiejąc je jako „zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej”. Podkreślając zatem, że w ujęciu konstytucyjnym pojęcie „niezgodność z prawem” jest węższe od cywilnego pojęcia „bezprawność”, Trybunał wskazał jednak, że przy stosowaniu art. 417 § 1, w brzmieniu przed nowelizacją, nie ma przeszkód, aby w ramach odpowiedzialności odszkodowawczej „niezgodność z prawem” ujmować jako działanie naruszające przepisy prawa, normy moralne i obyczajowe.

Mają na uwadze, że powód upatruje odpowiedzialności Skarbu Państwa w działaniach podejmowanych w latach 2001-2002, które mieszczą się omówionym wcześniej okresie przejściowym między 17 października 1997 r. a 1 września 2004 r., zwrócił Sąd uwagę, że po pierwsze, w poprzednim brzmieniu art. 417 § 1 k.c. nie posługiwał się w ogóle pojęciem „niezgodne z prawem”, a przesłanka bezprawności była wyprowadzana z ogólnych reguł odpowiedzialności deliktowej każdego podmiotu, przy czym bezprawność ujmowano szeroko, jako działanie lub zaniechanie sprzeczne nie tylko z przepisami prawa, lecz także z zasadami współżycia społecznego, normami moralnymi bądź obyczajowymi. Tytułem przykładu można wskazać wyrok Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2003 r. (sygn. III CK 430/2003, OSNC 2005, nr 1, poz. 10), w którym stwierdzono, że obowiązek dbałości o życie i zdrowie człowieka może wynikać nie tylko z normy ustawowej, ale i ze zwykłego rozsądku, popartego zasadami doświadczenia, które nakazują nie tylko unikanie niepoddyktowanego koniecznością ryzyka, lecz także podjęcie niezbędnych czynności zapobiegających możliwości powstania zagrożenia dla życia lub zdrowia człowieka.

Sąd Okręgowy przyjął, że przy stosowaniu art. 417 przesłankę bezprawności ujętą w formule „działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem” należy ujmować ściśle, jako zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy

wynikające z normy prawnej. Chodzi tu zatem o niezgodność z konstytucyjnie rozumianymi źródłami prawa, czyli Konstytucją RP, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi oraz rozporządzeniami.

W rozpoznawanej sprawie jest bezsporne zdaniem Sądu, że wartość akcji (...) S.A. spadła do zera. Powód nie zdołał jednak wykazać, że było to skutkiem bezprawnych działań funkcjonariuszy Skarbu Państwa.

W celu ustalenia związku przyczynowego, jako przesłanki koniecznej uwzględnienia powództwa w jakiegokolwiek części, Sąd musi ustalić dwa punkty odniesienia. Drugim punktem odniesienia jest uszczerbek majątkowy, który bezspornie występuje pod postacią utraty wartości akcji (...) S.A., a sporna jest tylko wysokość tego uszczerbku. Pierwszym natomiast punktem odniesienia powinny być bezprawne działania funkcjonariuszy Skarbu Państwa. Podstawowym i jak się okazało, także decydującym o wyniku postępowania mankamentem stanowiska powoda jest brak wykazania takich zdarzeń, które jednocześnie byłyby bezprawne oraz pozostawały w adekwatnym, w rozumieniu art. 361 k.c., związku przyczynowym z utratą wartości akcji.

W tym kontekście Sąd wyraził krytykę sposobu przedstawienia przez powoda podstawy faktycznej roszczenia stwierdzając, że jest ona niejasna i mglista. Zdaniem Sądu powód nie wskazuje w sposób jednoznaczny, które konkretnie działania przedstawicieli Skarbu Państwa spowodowały utratę wartości akcji i przedstawia stan faktyczny w sposób, który nie pozwala jednoznacznie ustalić, które zdarzenia w jego ocenie mają być bezprawnymi działaniami przedstawicieli Skarbu Państwa, które elementem związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., a które tylko okolicznościami towarzyszącymi i tłem tych zdarzeń (tj. okolicznościami nieistotnymi dla rozstrzygnięcia sprawy). Powód nie tylko jednoznacznie nie wyjaśnia, które konkretnie działania funkcjonariuszy Skarbu Państwa w jego ocenie mają charakter bezprawny, ale przede wszystkim nie wskazuje, dlaczego tak uważa. Stanowisko powoda zdaje się być oparte na założeniu, że każde działanie Skarbu Państwa, które jest niekorzystne dla akcjonariuszy (...) S.A. niejako automatycznie jest także działaniem bezprawnym.

Zdaniem Sądu to założenie jest jednak nieprawidłowe, albowiem nie każde działanie Skarbu Państwa, które jest niekorzystne dla danego podmiotu gospodarczego jest jednocześnie działaniem bezprawnym. Według Sądu obowiązujące przepisy nie dają podstaw do tak szerokiego rozumienia bezprawności działań bądź zaniechań ze strony Skarbu Państwa. Bezprawność, w szczególności naruszenie konkretnych norm prawnych, o ile rzeczywiście zachodzi, należy udowodnić zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu przewidzianym w art. 6 k.c., czego z kolei nie należy mylić z uprawdopodobnieniem bądź samym tylko sformułowaniem hipotezy.

Sąd podzielił stanowisko strony pozwanej, że największe trudności w niniejszej sprawie wynikają z braku uporządkowania materiału faktycznego przez stronę powodową, która wskazuje na szereg zdarzeń, nie podając na czym polega ich niezgodność z prawem, nie buduje związków przyczynowo - skutkowych. Argumentacja opiera się o podejrzenia, budowana jest na poszlakach, zeznaniach świadków powtarzających opinie krążące wśród nieokreślonego kręgu osób.

Powoływany przez powoda stan faktyczny sięga lat dziewięćdziesiątych, ale znaczenie decydujące mają mieć okoliczności z lat 2001-2002. Dla prawidłowości oceny tak odległych zdarzeń decydujące znaczenie ma zachowanie dyscypliny chronologicznej tak, aby uniknąć przypisywania zdarzeniom późniejszym wpływu na zdarzenia wcześniejsze.

Zgodnie ze stanowiskiem powoda problemy (...) S.A. rozpoczęły się, kiedy Banki wstrzymały finansowanie produkcji Stoczni i zażądały gwarancji rządowych. Miało to miejsce już w październiku 2001 r. i było skutkiem prowadzonych przez Skarb Państwa działań zmierzających do przejęcia kontroli nad Holdingiem, co ma być niezwykle istotne dla ustalenia genezy doprowadzenia Holdingu do upadłości (pozew: k. 44-45). Następnie – w styczniu 2002 r. - osoby powiązane ze Skarbem Państwa miały zorganizować manipulację polegającą na powołaniu konsorcjum banków, pod kierownictwem (...) Bank S.A, w celu rzekomego ratowania Stoczni. Na skutek braku finansowania budowy statków, w marcu 2002 r. zarząd Holdingu wstrzymuje produkcję statków (pozew: k. 46). Do podjęcia produkcji już nie doszło. 17 kwietnia 2002 r. zostało powołane konsorcjum ośmiu banków (...), (...) SA, (...) Bank (...), (...) [Niemcy], Bank (...) w

W. i (...) [Holandia]), który zobowiązał się do udzielenia kredytu pomostowego w wysokości jedynie 40 mln USD – ale pod warunkiem udzielenia przez Skarb Państwa gwarancji. Skarb Państwa tych gwarancji nie udzielił (pozew: k. 48).

W ocenie powoda próbą ratowania (...) S.A. były podjęte 7 maja 2002 r. przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy uchwały o tzw. splicie akcji i podwyższeniu kapitału zakładowego o 406 mln. zł, które jednak zostały skutecznie zaskarżone przez Skarb Państwa działający jako akcjonariusz mniejszościowy. Wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Szczecinie z 18 lipca 2002 r. (sygn. VIII GC 398/02) stwierdzający nieważność ww. uchwał uprawomocnił się 29 sierpnia 2002 r. Warunkową umową sprzedaży z 18 czerwca 2002 r. spółka córka (...) S.A. zobowiązała się sprzedać na rzecz (...) S.A. w S. nieruchomości położoną w Ś., a 29 lipca 2002 r. została ogłoszona upadłość (...) S.A.

Sąd przytoczył też, że stanowisko zawarte w piśmie powoda z 5 marca 2014 r. (k. 768/IV) oraz przebieg niniejszego postępowania wskazują, że zdaniem powoda podstawowym zdarzeniem, które miało doprowadzić do utraty wartości akcji było aresztowanie członków zarządu (...) S.A. Powód między innymi w piśmie z 18 lipca 2013 r. wskazuje, że „doszło do podjęcia arbitralnej decyzji o doprowadzeniu do aresztowania członków Zarządu (...) S.A. i postawienia im zarzutów karnych” (k. 695). W związku z tym Sąd zauważył, że zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie powoda K. P. i pozostałych członków zarządu 7 lipca 2002 r. niewątpliwie było działaniem bezprawnym, co bezspornie potwierdza prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 21 czerwca 2013 r. w sprawie z wniosku G. H. (4), R. K. (7), Z. G. (2), K. P. i M. T. (5) o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w sprawie Ap II DS. 7/02 Prokuratury Apelacyjnej w Poznaniu (III K 288/03 Sądu Okręgowego w Szczecinie) (sygn. akt III Ko 42/10: k. 2281-2298/XII). Dopatrywanie się związku przyczynowego pomiędzy tymi zatrzymaniami, a utratą wartości akcji jest jednak nietrafne, albowiem wcześniej - 20 maja 2002 r. doszło do odwołania członków zarządu. W istocie w ocenie Sądu doszło do sytuacji polegającej na bezprawnym zatrzymaniu osób, które członkami zarządu (...) S.A. już nie były. W tej sytuacji Sąd nie dostrzegł na czym ma polegać związek przyczynowy pomiędzy zatrzymaniem tych osób, a utratą wartości akcji. Można sobie wyobrazić sytuacje, w których na utratę wartości akcji mają wpływ działania podejmowane wobec aktualnych członków zarządu spółki akcyjnej, ale powód nie wyjaśnił w sposób przekonujący, na czym miałyby polegać związki przyczynowe pomiędzy zatrzymaniem byłych już członków zarządu (...) S.A. a utratą przez akcje tej spółki wartości.

Kolejnym wskazywanym w ww. piśmie z 5 marca 2002 r. działaniem Skarbu Państwa ma być odwołanie zarządu 20 maja 2002 r. W związku z tym należy wyjaśnić, że zarząd (...) S.A. został odwołany przez Radę Nadzorczą spółki, a nie przez Skarb Państwa, który był tylko jej mniejszościowym akcjonariuszem (posiadał 9,96 % akcji dających prawo do 6,29 % głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy). Odwołując zarząd rada nadzorcza realizowała uprawnienie wynikające z art. 368 § 4 ustawy z 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (tj. Dz.U. z 2017, poz. 1577).

Odwołanie zarządu nie było ani działaniem bezprawnym, ani nie zostało dokonane przez Skarb Państwa – reprezentowany przez Ministra Skarbu. Powód, pomimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) nie wyjaśnił na czym miała polegać bezprawność odwołania zarządu przez Ministra Skarbu Państwa. Po pierwsze powód nie wykazał, że Minister Skarbu Państwa w ogóle mógł samodzielnie doprowadzić do odwołania zarządu. Stosownie do § 20 pkt 2 Statutu (...) S.A. (k. 3893/XX) do odwołania członka zarządu niezbędna była większość 2/3 głosów. Zgłoszenie wniosku przez dwóch pełnomocników Skarbu Państwa do spraw uzgodnienia składu zarządu P. M. (14) i P. R. (8) nie było zatem dla członków Rady wiążące. Powód nie wyjaśnił i rzecz jasna także nie udowodnił, jaki konkretnie bezprawny mechanizm znalazł tutaj zastosowanie. Na przykład, dlaczego Radę Nadzorczą spółki akcyjnej (jaką była Stocznia) odwołującą powoda należy traktować jak emanację Skarbu Państwa. Dopiero poznanie tego mechanizmu mogłoby pozwolić Sądowi na dokonanie oceny, czy rzeczywiście nosił on znamiona deliktu, tym bardziej, że powód nawet nie podnosił, że Skarb Państwa miał w Radzie Nadzorczej większość głosów pozwalającą na samodzielne zmiany w zarządzie.

Powód dołączył Komunikat Prasowy z 20 maja 2002 r. wydany przez przewodniczącego Rady Nadzorczej L. P. (3) (załącznik do pozwu nr 61: k. 70 sk. nr 12), a Sąd przesłuchał tego świadka (k. 2572-2577; transkr. 3647-3660). Z ww. komunikatu wprawdzie wynika, że L. P. (3) dystansuje się od decyzji Rady o odwołaniu Zarządu, co świadek

potwierdził także składając zeznania (choć nie pamięta, czy głosował przeciw, czy wstrzymał się od głosu: k. 3649v), ale świadek nie potrafił wyjaśnić np. na czym miałyby polegać bezprawne naciski ze strony funkcjonariuszy Skarbu Państwa. Świadek wprost zeznał, że nie ma wiedzy o takich działaniach funkcjonariuszy Skarbu Państwa, które byłyby niezgodne z prawem dodając, że nie może wykluczyć, że takie działania były (k. 3657) i nie potrafił wyjaśnić w jaki sposób dwie osoby, które jego zdaniem reprezentowały w Radzie Skarb Państwa (np. P. R. (8), który, jak wskazał powód był szefem gabinetu politycznego ministra J. P. (5): k. 58) zdołały wywrzeć na pozostałych członków taki bezprawny wpływ, że te wbrew swojej woli głosowały za odwołaniem zarządu. Wprawdzie świadek L. P. (3) wyjaśnił, że wszyscy członkowie Rady (poza nim samym) byli za odwołaniem zarządu (k. 3649), to w jego ocenie część członków Rady Nadzorczej była po prostu pasywna (wskazał, że byli to tzw. bored bodies: k. 3653), co jednak w ocenie Sądu nie jest równoznaczne z deliktem po stronie Skarbu Państwa, którego powód ostatecznie nie wykazał.

Sąd w dalszym toku wyводу stwierdził, że kolejnym bezprawnym działaniem powodującym utratę wartości akcji Stoczni ma być zaskarżenie trzech uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) S.A. podjętych 7 maja 2002 r.: nr (...) w przedmiocie zmiany § 8 spółki, nr (...) w przedmiocie wymiany dokumentów akcji oraz nr (...) w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego spółki. Powód nie uzasadnił w sposób przekonujący, dlaczego zaskarżenie tych uchwał miało bezprawny charakter. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że split akcji oraz podwyższenie kapitału zakładowego umożliwiłoby uniknięcie przez Spółkę upadłości, „gdyby nie fakt, że uchwały podjęte przez NWZA z dnia 07.05.2002 r. zostały skutecznie zaskarżone przez Skarb Państwa działającego jako mniejszościowy akcjonariusz (...) S.A.” Podjęta uchwała stanowiła „jedyne logiczne rozwiązanie w ówczesnej sytuacji Holdingu (tj. uchwała o tzw. splicie akcji i o podwyższeniu kapitału zakładowego o 406 mln. zł.” (k. 50).

Wbrew stanowisku powoda zaskarżenie powyższych uchwał nie było bezprawne. W dniu 7 czerwca 2002 r. Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa wniósł pozew o stwierdzenie nieważności uchwał podjętych 7 maja 2002 r., a 18 lipca 2002 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem zaocznym stwierdził, że ww. uchwały nr (...), nr (...) i nr (...) r. są nieważne (Pozew o stwierdzenie nieważności [...] oraz wyrok zaoczny z 18.7.2002 r., sygn. VIII GC 398/02.; sk nr 12: k. 71 i 94). W ocenie Sądu zaskarżenie odbyło się zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym. Wytaczając powództwo Skarb Państwa skorzystał z uprawnienia przewidzianego w art. 425 k.s.h. Powód nie przeprowadził analizy powództwa w sprawie VIII GC 398/02 i nie wskazuje dokładnie na czym ma polegać bezprawność w jego wytoczeniu. Wydaje się, że powód upatruje elementu bezprawności w samym fakcie zaskarżenia, ale przecież zaskarżenie jest zgodne z prawem. Minister Skarbu Państwa, który odpowiadał za sprawy dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, rzecz jasna nie mógł przejść do porządku dziennego nad stwierdzonymi uchybieniami, tym bardziej, że dotyczyły one kwestii tak istotnej jak pozbawienie Skarbu Państwa prawa poboru nowej emisji akcji zagwarantowanej w art. 433 § 1 k.s.h. i tym samym obniżenia jego udziałów w (...) S.A. Stosownie do tego przepisu akcjonariusze mają prawo pierwszeństwa objęcia nowych akcji. Walne zgromadzenie może ich tego prawa pozbawić, ale tylko gdy leży to w interesie spółki - co powinno zostać przedstawione w pisemnej opinii. Działanie Ministra Skarbu Państwa polegało na wytoczeniu powództwa przewidzianego w art. 425 § 1 k.s.h., którego ocena merytoryczna została pozostawiona sądowi rozpoznającemu sprawę, który wydał wyrok zaoczny. Należy odróżnić wytoczenie powództwa od jego uwzględnienia przez sąd. W niniejszym postępowaniu Sąd nie przeprowadził ponownej oceny zasadności powództwa, albowiem nawet ewentualne uznanie, że było bezzasadne nie byłoby wystarczającą przesłanką uznania powództwa za bezprawne. Dla uznania, że wytoczenie powództwa było bezprawne powód musiałby wykazać, że Minister Skarbu Państwa naruszył w tym zakresie obowiązujące przepisy, co jednak w tej sprawie nie miało miejsca. W tej sytuacji, ponieważ wytoczenie powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał z 7 maja 2002 nie było bezprawne badanie, czy zachodzi związek przyczynowy pomiędzy tym zaskarżeniem a utratą wartości akcji jest bezprzedmiotowe.

Sąd wyjaśnił też, że zgodnie z pismem powoda z 5 marca 200 (k. 768/IV) kolejnym przykładem działań Skarbu Państwa, które doprowadziły do utraty wartości akcji ma być zamiar przejęcia majątku spółki bez względu na konsekwencje z tym związane. Kontrola tego zarzutu przez Sąd jest utrudniona, albowiem w tym piśmie powód nie wskazuje w sposób jednoznaczny po pierwsze na czym konkretnie miała polegać realizacja tego zamiaru, a po drugie dlaczego te konkretne działanie lub działania były bezprawne. Zwłaszcza ta druga przesłanka ma znaczenie

kluczowe, nawet przy założeniu, że powód ma na myśli tzw. wrogie przejęcie, tj. dokonywane wbrew woli zarządu i rady nadzorczej. Powód zdaje się zakładać, że każde przejęcie nawet części majątku spółki akcyjnej przez Skarb Państwa jest bezprawne, co jednak nie jest zgodne z rzeczywistością.

Zdaniem Sądu Okręgowego Skarb Państwa jako osoba prawna (art. 33 k.c.) może uczestniczyć w obrocie prawnym, w tym nabywać majątek innych podmiotów. O bezprawności możemy mówić tylko w odniesieniu do konkretnych zdarzeń i przepisów. Sam natomiast zamiar nabycia majątku, a nawet realizacja tego zamiaru, same w sobie nie są bezprawne. W związku z tak bardzo ogólnie sformulowanym zarzutem należy wyjaśnić, że Stocznia (...) Spółka Akcyjna jest spółką kapitałową, która uczestniczyła w obrocie gospodarczym na takich samych zasadach jak inne podmioty gospodarcze. Podlegała ogólnym mechanizmom prawno-gospodarczym przewidzianych dla podmiotów gospodarczych, nie wykluczając możliwości ogłoszenia upadłości w razie niewypłacalności stosownie do art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe (tj. Dz.U. nr 118, poz. 512 z 1991 r.), które wówczas obowiązywało. W związku z tym przedmiotem obrotu mogły być zarówno akcje tej Spółki, które przecież są zbywalne (art. 337 § 1 k.s.h.), jak i poszczególne składniki jej majątku, na ogólnych zasadach. Majątek spółki akcyjnej może być przejmowany na przykład w drodze objęcia nowych akcji (art. 433 k.s.h.) czy ich umorzenia (art. 359 k.s.h.), które mogą prowadzić do zmian w proporcjach akcji przypadających na poszczególnych akcjonariuszy. Takie działania same w sobie nie są jednak źródłem deliktu, a powód nie wykazał, żeby zachodziły szczególne okoliczności wskazujące na ich bezprawność w odniesieniu do pozwanego Skarbu Państwa.

Sąd wskazał nadto, że treść pozwu wskazuje, że powód dostrzega przyczynę utraty wartości akcji także w odmowie udzielenia przez Skarb Państwa gwarancji kredytów bankowych. Powód pisze między innymi o arbitralnym nieudzieleniu pomocy – gwarancji rządowych (kompetencja ustawowa Ministra), mimo wielokrotnie składanych deklaracji i przyjętej w programach rządu polityki, przy stosunkowo niewielkich potrzebach finansowych (...) S.A. oraz przy bardzo niewielkim wykorzystaniu limitu budżetowego na gwarancje rządowe, w sytuacji gdy w następnych latach podmiotowi kontrolowanemu przez państwo ((...) sp. z o.o.) udzielano przez wiele lat pomocy publicznej, mimo ostrzeżeń Komisji Europejskiej (pozew: k. 76).

Argumentacja, która przewija się w uzasadnieniu pozwu, a także zeznaniach świadków i samego powoda zasada się na apriorycznym założeniu, że Skarb Państwa miał obowiązek gwarantowania wobec banków spłat kolejnych kredytów pozwalających (...) S.A. na funkcjonowanie. Powód zdaje się argumentować, że w światowym przemyśle stoczniowym są okresy hossy i bessy. Problemy Stoczni pojawiły się w okresie bessy i Skarb Państwa miał obowiązek gwarantować kredyty do czasu, aż na rynku pojawi się koniunktura i Stocznia będzie mogła funkcjonować bez pomocy państwa. Odmowa udzielenia gwarancji rządowych jest zatem deliktem będącym źródłem obowiązku odszkodowawczego.

Stanowisko powoda jest zdaniem Sądu nieprawidłowe, albowiem Skarb Państwa nie miał obowiązku gwarantowania kredytów udzielanych przez banki. Wprawdzie Konstytucja RP oraz pozostałe przepisy nie definiują precyzyjnie w jakim stopniu Skarb Państwa powinien ingerować w procesy gospodarcze, także poprzez wspieranie poszczególnych przedsiębiorstw, ale z całą pewnością przyjęty w Polsce model ekonomiczny nie nakłada obowiązku finansowania działalności przedsiębiorstw w oczekiwaniu na poprawę koniunktury na rynku, nawet jeżeli są to przedsiębiorstwa o dużym znaczeniu gospodarczym. Takiego obowiązku nie przewidują w szczególności przepisy ustawy z 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (tj. Dz.U. nr 1052 z 2015 r.). Również w okresie, którego dotyczy rozpoznawana sprawa (tj. 2002 r.) powyższe przepisy regulowały m.in. udzielanie poręczeń i gwarancji przez Skarb Państwa i stanowiły jedyne dopuszczalne formy, w jakich organy państwa mogły ustanawiać, w drodze umowy, odpowiedzialność majątkową Skarbu Państwa za zobowiązania innych podmiotów. Udzielanie poręczeń i gwarancji było fakultatywne, co wynika z art. 2a tej ustawy. Ponadto, stosownie do art. 1 ust. 3, w brzmieniu z 2002 r., poręczenia i gwarancje, nie mogły być udzielane w sposób sprzeczny z przepisami ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz. U. Nr 60, poz. 704). Podnoszone przez powoda okoliczności nie wskazują na naruszenie ani powyższych, ani także jakichkolwiek innych przepisów przez pozwanego Skarbu Państwa.

W powyższym kontekście i w związku z powoływanymi przez powoda podstawami prawnymi roszczenia ponownie Sąd przypomniał, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem nie istnieje konstytucyjne prawo do odszkodowania za zaniechania także za zaniechanie udzielenia gwarancji lub innej pomocy przez Skarb Państwa. Przepis art. 77 ust. 1 Konstytucji RP winien być interpretowany ściśle jako podstawa odpowiedzialności za szkody wyrządzone niezgodnym z prawem "działaniem" organu władzy publicznej. Analiza brzmienia art. 77 ust. 1 Konstytucji oraz prac Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego wskazuje, że ustawodawca konstytucyjny jednoznacznie określił zdarzenie rodzące konstytucyjne prawo do wynagrodzenia szkody, przez skreślenie z tekstu obecnego art. 77 ust. 1 formy "lub zaniechania". Nie można więc przyjąć, aby pojęcie "działanie" nie zostało zdefiniowane w Konstytucji, a zatem nie należy go rozumieć jako działanie lub zaniechanie. Przyjąć natomiast należy pogląd mający oparcie w wykładni logiczno-językowej art. 77 ust. 1 Konstytucji oraz w Kodeksie cywilnym, który wyraźnie odróżnia działanie od zaniechania, (art. 353 § 2, art. 361, 371, 17 § 2 i inne). Tym samym nie istnieje konstytucyjne prawo do odszkodowania za zaniechania (por. uchwała SN z dnia 24.11.2005 r. III CZP 82/05, wyrok SN z dnia 5.12.2007 r. I CSK 273/07) (tak. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 r., I CSK 41/08).

Odnosząc się do kwestii nieudzielenia Stoczni kredytu przez banki Sąd wskazał, że kwestii tej została poświęcona duża część postępowania dowodowego. W sprawie jest bezsporne, że (...) S.A. zabiegała o kredyty w bankach krajowych, ale w październiku 2001 r. banki zażądały gwarancji rządowych, co powód ocenia jako działanie nieracjonalne (pozew: k. 44). Materiał dowodowy dotyczy w szczególności jednego, niewielkiego w stosunku do potrzeb Stoczni (pozew: k. 48) kredytu w kwocie 40 mln. USD, chociaż jest bezsporne, że poza tym jednym kredytem Stocznia potrzebowała dalszych w bliżej nieokreślonej wysokości i przez bliżej nieokreślony okres czasu (tj. do zakończenia bessy). Powód jednak nie wykazał, że to funkcjonariusze Skarbu Państwa swoimi bezprawnymi działaniami doprowadzili do tego, że banki nie udzieliły kredytów pozwalających na dalsze funkcjonowanie (...) S.A. bez gwarancji rządowych. Stanowisko powoda, że to Skarb Państwa w sposób bezprawny spowodował, że banki żądały gwarancji kredytowych nie potwierdziły zeznania świadków, którzy byli członkami zarządów banków (M. W. (12), E. G. (1), M. G. (5), H. R.) oraz dołączone dokumenty, w szczególności powołany przez powoda dokument „Oczekiwania Banków Wobec Akcjonariuszy i Zarządu (...) S.A. warunkujące udzielenie kredytu w kwocie 40 mln. USD” (zał. nr. 45; skor. nr 12, k. 45). Dokument został przygotowany przez ówczesnego prezesa (...) świadka H. R. (poprzednio: P.), która jednak nie przypomina sobie szczegółowo okoliczności z tym związanych (transkr. k. 2889). Z dokumentu wynika jednak jednoznacznie, że banki tworzące konsorcjum powołane w kwietniu 2002 r. (Sąd nie zdołał uzyskać dokumentu powołującego to konsorcjum: k. 2756, 2827) dążyły do wprowadzenia daleko idących zmian w funkcjonowaniu Stoczni (min. zmian w radzie nadzorczej, w radzie nadzorczej liczącej maksymalnie 7 członków 4 miało być wyznaczonych przez banki, a jeden przez Skarb Państwa, rezygnacji członków zarządu, zapewnienia podejmowania przez akcjonariuszy uchwał zgodnych z oczekiwaniami banków, obniżenia kapitału akcyjnego).

Powyższy dokument oraz pozostałe dołączone dokumenty, w szczególności pismo (...) Banku (...) z 2 maja 2002 r. (zał. nr 52, skor. nr 12, k. 52), pismo Banku (...) z 7 maja 2002 r. wraz z aneksem (zał. nr 49, skor. nr 12, k. 53), pismo (...) z 7 maja 2002 r. (zał. nr. 50, skor. nr 12, k. 56), komunikat prasowy z 8 maja 2002 r. (zał. nr 51, skor. nr 12, k. 57), pismo (...) z 9 maja 2002 r. (zał. nr 52, skor. nr 12, k. 58), świadczą zdaniem Sądu dobitnie o tym, że pierwszoplanową rolę w negocjacjach dotyczących udzielenia Stoczni pomocy finansowej odgrywały banki tworzące konsorcjum, które tę pomoc miały przekazać i które w związku z tym chciały mieć wpływ na jej zarządzanie, a Bank (...) występuje w tych pismach z pozycji lidera konsorcjum, co wynika z ww. Komunikatu z 8 maja 2002 r. Bezspornie z przedstawicielami Skarbu Państwa były dokonywane intensywne konsultacje i uzgodnienia, o czym zeznała m.in. świadek H. R. (prezes Banku (...) w latach 2000-2002), które jednak nie nosiły znamion deliktu. Przedstawiciele Skarbu Państwa uczestniczyli w tych rozmowach na prośbę Zarządu (...) S.A., który zwrócił się do nich o pomoc w ratowaniu Stoczni. Z kolei okazało się, że anulowanie przez banki większej części zadłużenia było praktycznie niemożliwe, albowiem to byłoby działaniem na szkodę banków i wierzycieli, co przekonująco wyjaśniła była prezes Banku (...) SA świadek M. W. (12) (transkr. k. 2830 - 2838). Ten świadek wskazuje na naciski Ministra J. P. (5), ale na umorzenie zadłużenia Stoczni, co traktowała jako nakłanianie do działania na szkodę Banku i jego klientów (k. 2835v), w związku z czym spotkały się one z jej zdecydowaną odmową. Zeznania innych pracowników banków mogących mieć

wiedzę co do okoliczności związanych z żądaniem gwarancji Skarbu Państwa były bardzo ogólne, co wynika głównie z upływu kilkunastu lat od czasu opisywanych zdarzeń; dotyczy to w szczególności zeznań świadka E. G. (1).

W ocenie Sądu treść zebranych dokumentów oraz pozostałego materiału dowodowego świadczy, że banki były przekonane, że Stocznia nie będzie w stanie spłacić kredytu w wysokości 40 mln USD oraz niezbędnych dla jej uzdrowienia późniejszych kredytów i z oczywistych przyczyn domagały się zobowiązania, że to Skarb Państwa będzie spłacał kredyty udzielone Stoczni. Nic nie wskazuje, że taka polityka była skutkiem bezprawnych działań ze strony funkcjonariuszy Skarbu Państwa, co przekonująco wyjaśnił świadek J. P. (5). Tym bardziej, że niektóre z banków które żądały gwarancji rządowych były bankami zagranicznymi, co wynika chociażby z zestawienia w piśmie powoda z 27 kwietnia 2016 r. (k. 2272/XII). Powód nawet nie wskazał, w jaki sposób Skarb Państwa mógłby w sposób bezprawny uniemożliwić tym bankom kredytowanie Stoczni bez uzyskania gwarancji rządowych.

Sąd nie podzielił twierdzeń powoda, że okolicznością wskazującą na istnienie deliktu Skarbu Państwa polegającego na celowym doprowadzeniu (...) S.A. do upadłości w celu dokonania nacjonalizacji jej majątku ma być następujący fragment dokumentu rządowego (na jego stronie nr 16) przygotowanego w Ministerstwie Gospodarki, rozpatrzony przez Radę Ministrów w dniu 16 lipca 2002 r., pod nazwą „SYTUACJA W POLSKIM PRZEMYSŁE STOCZNIOWYM, PROPONOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ I MECHANIZNY WSPIERANIA TEGO SEKTORA” (k. 2626-2656)

Zdaniem Sądu powyższy dokument nie wskazuje na istnienia jakichkolwiek bezprawnych działań funkcjonariuszy Skarbu Państwa. Sąd zwraca uwagę, że powód nie poddał tego dokumentu, który liczy 29 stron, nawet pobieżnej analizie, a ww. fragment stanowi tylko niewielką jego część wyrwaną z kontekstu. Powyższy dokument zgodnie z tytułem opisuje sytuację polskim przemysłem stoczniowym w lipcu 2002 r. oraz proponowane kierunki działań. Zwraca uwagę na pogorszenie rentowności polskich stoczni począwszy od 2000 r., a także na fakt, że w październiku 2001 r. Stocznia (...) S.A. utraciła płynność finansową, a od listopada banki zaprzestały kredytowania Stoczni, w marcu 2002 r. wstrzymana została budowa statków. Zawiera analizę sytuacji w (...) S.A. (str. 9-11), w tym wskazuje na wysokość zobowiązań krótkoterminowych na koniec 2001 r. i „dziurę płynnościową” na poziomie 100 mln USD oraz opisuje zagrożenia wynikające z trudności w funkcjonowaniu stoczni.

Powołany przez powoda fragment znajduje się w dziale VI noszącym tytuł „Najpilniejsze działania sanacyjne”, który opisuje sposób wyjścia z dramatycznej sytuacji w oparciu o Stocznnię (...) Sp. z o.o., aby nie doprowadzić do całkowitego załamania się sektora okrętowego w Polsce. Projektowane działania zakładały osiągnięcie pełnych mocy produkcyjnych, tj. 10-12 statków rocznie, w 2004 r. W ocenie Sądu powyższy dokument wskazuje, że w tamtym czasie Skarb Państwa podejmował próby ratowania sytuacji w polskim przemysłem stoczniowym i w najmniejszym stopniu nie wskazuje na podejmowanie działań o charakterze bezprawnym, zwłaszcza zmierzających do doprowadzeniu (...) S.A. do upadłości w celu dokonania nacjonalizacji jej majątku bądź jego przejęcia przez osoby trzecie.

Odnosząc się do kolejnego dokumentu, na który powód wielokrotnie się powołuje jest dokument rządowy przyjęty przez Radę Ministrów 10 października 1995 r.: „Stanowisko Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie polityki państwa dla wzrostu konkurencyjności polskiego przemysłu okrętowego.” (zał. nr 16 [k. 80]; skoroszyt nr 14, k. 311) Sąd wskazał, że argumentacja powoda opiera się na założeniu, że powyższy dokument był dla Skarbu Państwa wiążący, w związku z tym pozwany powinien realizować zawarte w nim założenia oraz nie mógł dopuścić do utraty wartości akcji (...) S.A. w szczególności poprzez gwarantowanie kredytów bankowych oraz podejmowanie innych niezbędnych działań. Ten dokument pojawia się w pozwie kilka razy (na stronach: 36, 43, 62, 63, 72, 74, 75), ale poza ogólnymi wnioskami sprowadzającymi się to tego, że działania pozwanego stały w sprzeczności z tym dokumentem, powód bliżej nie wyjaśnia, dlaczego ten dokument rządowy miał zobowiązywać Skarb Państwa do spełniania konkretnych oczekiwań zarządu (...) S.A. w latach 2001 i 2002. W pozwie powód nazwał ten dokument „umową” (pozew: str. 63, pismo powoda z 5 czerwca 2017 r.: k. 4058), ale nie wskazał, jakie cechy tego dokumentu wskazują, że jest to umowa. W pozwie i piśmie z 5 czerwca 2017 r. (k. 4058) powód nie wskazuje, dlaczego ten dokument ma być wiążący dla działań podejmowanych kilka lat później. Sąd uznał, że brak jest podstaw do uznania, że ww. dokument jest umową zobowiązującą Skarb Państwa do udzielania gwarancji na kredyty zaciągane przez (...) S.A. bądź do podejmowania innych konkretnych działań. Już strona tytułowa tego dokumentu jednoznacznie wskazuje, że nie jest to umowa, ale

„dokument rządowy”, który zawiera bardzo ogólne propozycje Rządu (np. propozycje zmian przepisów w części „A” oraz wykorzystania instrumentów politycznych dla restrukturyzacji i rozwoju stoczni w części „B”) dotyczące działań w obszarze przemysłu okrętowego. Ten dokument wyznacza tylko bardzo ogólnie kierunki polityki państwa w ten sposób, że wskazuje cele, sposób ich realizacji oraz organy odpowiedzialne za realizację tych celów. Nic jednak nie wskazuje, że ten dokument jest źródłem prawa w rozumieniu art. 87 - 94 Konstytucji RP (w szczególności, że jest ustawą lub rozporządzeniem) bądź umową w rozumieniu przepisów prawa cywilnego, w szczególności art. 78 § 1 k.c. W tej sytuacji Sąd nie podzielił stanowiska powoda, że niestosowanie się przez pozwanego do tego dokumentu może stanowić podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa z tytułu czynów niedozwolonych w rozumieniu art. 1 ust. 2 u.d.p.g. (w brzemieniu obowiązującym w dacie wytoczenia powództwa). Dokument nie jest także umową, a zatem nie mógłby być podstawą odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania umownego. Ta podstawa odpowiedzialności została jednak wprowadzona dopiero przepisami ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz.U. z 2017, poz. 933). Zmiana art. 1 u.d.r.p.g. weszła w życie 1 czerwca 2017 r., a zatem nie może zostać uwzględniona w niniejszym postępowaniu, w którym pozew został wniesiony 27 lipca 2012 r.

Według Sądu Okręgowego zebrany materiał procesowy nie wskazuje, że funkcjonariusze pozwanego Skarbu Państwa doprowadzili do utraty wartości akcji (...) S.A. poprzez bezprawne działania podejmowane także w postępowaniu układowym. Powód podnosi w szczególności, że „Minister J. P. (5), chcąc storpedować otwarte postępowanie układowe, nie posiadając upoważnienia Zarządu, w imieniu spółki prawa handlowego jaką jest (...) S.A. przedkłada bankom irracjonalną propozycję 80% redukcji zobowiązań (...) S.A. Banki kategorycznie odrzucają owe „uaktualnione warunki układowe” i szansa zawarcia układu z wierzycielami zostaje definitywnie zniweczona. Należy w tym miejscu podnieść, iż dotychczasowy Zarząd zaproponował w założeniach układu redukcję zobowiązań jedynie o 40%, co było propozycją realną i możliwą do przyjęcia przez banki.” (pозew: k. 53).

Bezspornie na wniosek (...) S.A. złożony 16 kwietnia 2002 r. przed Sądem Rejonowym w Szczecinie, XIII Wydziałem Gospodarczym toczyło się postępowanie układowe (sygn. XIII UKŁ 18/02), na podstawie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. prawo o postępowaniu układowym (Dz.U. nr 93, poz. 836 z 1934 r.). Wnioskodawca (...) S.A. wskazał we wniosku o otwarcie postępowania układowego, a w tamtym czasie K. P. nadal był prezesem zarządu (...) S.A., jako przyczyny zaprzestania płacenia długów załamanie światowej koniunktury w przemyśle okrętowym w 1999 r., rozbudowę stoczni w Korei i Chinach, silną pozycję producentów wschodnioazjatyckich i stosowanie w tych krajach praktyk protekcyjnych, utrzymującą się od kilku lat silną pozycję złotego w stosunku do dolara USA, co spowodowało zmniejszenie wpływów w 2001 r. o około 160 000 000 zł i było podstawową przyczyną utraty płynności finansowej wnioskodawcy.

Postanowieniem z 11 czerwca 2002 r. Sąd otworzył postępowanie układowe (k. 734 akt XIII UKŁ 18/02), jednakże 12 lipca 2002 r., tj. już po decyzji Rady Nadzorczej o odwołaniu K. P., wpłynął wniosek o umorzenie tego postępowania (k. 798 akt XIII UKŁ 18/02). Zarząd (...) S.A. wskazał, że w połowie lipca 2002 r. rozmowy z konsorcjum bankowym w celu uzyskania kredytu pomostowego zostały przerwane, banki odmawiają dalszego kredytowania spółki, wypowiadają zawarte umowy kredytowe oraz przejęły na własność pięć statków w budowie, które stanowiły przedmiot zastawu rejestrowego. W związku z odmową dalszego kredytowania wnioskodawca nie widzi możliwości prowadzenia dalszej działalności pozwalającej na odzyskanie płynności finansowej. Postępowanie zostało zatem umorzone postanowieniem z 29 lipca 2002 r. (k. 877 akt XIII UKŁ 18/02) na wniosek - na podstawie art. 23 p.p.u. Stosownie do tego przepisu dłużnik może podanie o otwarcie postępowania układowego cofnąć aż do chwili przyjęcia układu przez wierzycieli. Jeżeli dłużnik cofnął podanie, sąd umorzy postępowanie. Sąd nie umorzył postępowania na podstawie art. 60 p.p.u., który przewidywał umorzenie w sytuacji, gdy układ nie dojdzie do skutku, na przykład na skutek nieuzyskania wymaganej większości przewidzianej w art. 57 p.p.u. Wprawdzie w dacie cofnięcia wniosku powód K. P. nie był już członkiem zarządu, albowiem z dniem 20 maja 2002 r. został odwołany, ale to nie oznacza, że nowy zarząd nie był uprawniony do złożenia wniosku o umorzenie. Sąd umorzył postępowanie na wniosek zarządu Stoczni i powód nie wykazał, żeby w tym zakresie miał zastosowanie jakiegokolwiek bezprawny mechanizm ze strony funkcjonariuszy Skarbu Państwa, w szczególności, żeby minister J. P. (5) reprezentował (...) S.A. nie mając w tym

zakresie upoważnienia. Zeznania powoda oraz powołanych przez niego świadków, jak również zeznania świadka J. P. (5), nie potwierdziły w sposób wiarygodny zarzutu o bezprawnym storpedowaniu układu przez przedstawiciela Skarbu Państwa. Sąd zwraca uwagę, że świadek J. P. (5) w sposób przekonywający wyjaśnił, że trzy z banków, które uczestniczyły w rozmowach (w tym Bank (...) S.A.) nie wyraziły zgody na redukcję zadłużenia o 80 % (transkr. k. 3666-3668) czego powód nie zdołał skutecznie podważyć i co ostatecznie uniemożliwiło zawarcie układu.

Sąd rozważał następnie podnoszoną przez powoda kwestię działań podejmowanych w stosunku do spółki zależnej (...) S.A., która była jedną ze spółek wchodzących w skład Holdingu. Jak wynika z dołączonej przez powoda do pisma z 8 czerwca 2015 r. (k. 2510/XIII) struktury grupy kapitałowej udział (...) S.A. w (...) na dzień 20 maja 2002 r. wynosił 85,7 %. Stanowisko powoda jest zdaniem Sądu jednak niejasne. W piśmie z 19 czerwca 2017 r. pozwany zatem celnie zarzucił, że niezwykle trudne jest odniesienie się do szeregu wywodów dotyczących spółki zależnej (...) S.A. (...). Nie bardzo bowiem wiadomo jaki organ państwowy i jakie niezgodne z prawem działania podjął w związku z tą spółką. Poza sporem jest jedynie, że inwestycje w spółkę obciążały aktywa (...) S.A. oraz że (...) nie przyniosła spółce matce żadnych dochodów (k. 3999).

W odpowiedzi na powyższy zarzut powód wystosował pismo z 6 lipca 2017 r. w którym podniósł, że „wskazuje na podejmowanie działań niezgodnych z prawem, polegających na niewykonaniu ustawowego prawa pierwokupu, przy zbyciu nieruchomości spółki przez uprawniony podmiot jak i Skarb Państwa, zbycie tej nieruchomości przed ogłoszeniem upadłości (...) S.A, co w konsekwencji pozbawiło (...) S.A możliwości podjęcia działalności w zakresie sprzedaży paliw i pozyskania środków finansowych dla utrzymania płynności finansowej produkcji statków, jak również uniezależnienia się od banków i gwarancji Skarbu Państwa” (k. 4089). Sąd stwierdza, że stanowisko przedstawione w ww. piśmie powoda z 6 lipca 2017 r. nadal nie wskazuje na podejmowanie przez pozwanego Skarb Państwa jakichkolwiek bezprawnych działań w stosunku do (...) S.A., które mogłyby pozostawać w związku przyczynowym z utratą wartości przez akcje (...) S.A.

Powód wskazuje na „niewykonanie ustawowego prawa pierwokupu, przy zbyciu nieruchomości spółki przez uprawniony podmiot jak i Skarb Państwa.” Powód ma zapewne na myśli warunkową umowę sprzedaży z 18 czerwca 2002 r. na podstawie której (...) S.A. zobowiązała się sprzedać na rzecz (...) S.A. w S. zabudowaną nieruchomość położoną w Ś. o powierzchni 107417 m⁽²⁾ (akt notarialny: k. 4158). W § 6 tej umowy strony wskazują, że Prezydentowi Miasta Ś. przysługiwało prawo pierwokupu. W § 4 pkt 1 umowy przeniesienia z 25 października 2002 r. zostało wskazane, że zarządzeniem z 4 lipca 2002 r. Prezydent Miasta Ś. zrezygnował z prawa pierwokupu przysługującego Skarbowi Państwa w stosunku do tej nieruchomości (k. 4152). Powód jednak nie wyjaśnił, i Sąd również nie zdołał tego dostrzec, dlaczego rezygnację z prawa pierwokupu należy ocenić jako bezprawne działanie pozwanego Skarbu Państwa. Sąd zwraca uwagę, że obowiązujące przepisy nie znają domniemania bezprawności nieskorzystania z prawa pierwokupu, w związku z czym, jeżeli powód zamierza się na tę bezprawność powoływać, to powinien ten zarzut należycie umotywować i udowodnić (art. 6 k.c.). Co więcej Sąd nie rozumie, dlaczego skorzystanie z prawa pierwokupu miałyby uchronić (...) S.A. od skutków zbycia nieruchomości należącej do (...) S.A., skoro prawo pierwokupu nie służy unieważnieniu sprzedaży, a jedynie zmienia osobę nabywcy. Ponadto Sąd nie dostrzegł na czym według powoda miałby polegać związek przyczynowy pomiędzy zbyciem przez (...) S.A. nieruchomości w dniu 18 czerwca 2002 r. (data warunkowej umowy sprzedaży), a utratą wartości akcji (...) S.A. Problemy (...)S.A. rozpoczęły się bowiem znacznie wcześniej, kiedy w październiku 2001 r. banki wstrzymały finansowanie produkcji i zażądały gwarancji rządowych, a w marcu 2002 r. zaprzestano produkcji, co doprowadziło m.in. do konieczności złożenia 16 kwietnia 2002 r. wniosku o otwarcie postępowania układowego. Taka chronologia wskazuje, że warunkowa umowa sprzedaży nieruchomości z 18 czerwca 2002 r. może być traktowana co najwyżej jako skutek trudności finansowych Stoczni, a nie ich przyczyna.

W rezultacie Sąd uznał, że powód nie wykazał ani bezprawności tego zbycia, ani tego, że spowodowało ono utratę przez akcje wartości, czego skutkiem było ogłoszenie upadłości (...) S.A. 29 lipca 2002 r. Sąd ponownie przypomniał zasadniczo majątek spółek akcyjnych nie jest wyłączony z obrotu gospodarczego, może być zbywany, a Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania innych osób prawnych (nawet wtedy, gdy są to tzw. państwowe osoby prawne: art. 40 § 1 k.c.). Zbycie zostało dokonane przez (...) S.A. (w której większość udziałów miała (...) S.A.)

i powód nie wyjaśnił, a także nie udowodnił, że to zbycie było skutkiem bezprawnych działań pozwanego Skarbu Państwa. W razie zbycia dokonanego z naruszeniem interesu wierzycieli, spółki (...) S.A. bądź innych podmiotów, w tym akcjonariuszy spółki matki tj. (...) S.A., mogły bądź mogą mieć zastosowanie przepisy ogólne oraz przepisy regulujące bezskuteczność i zaskarżalność czynności upadłego, w tym przewidziane w art. 54-59 ww. rozporządzenia z 24.10.1934 r. Powód jednak w żaden sposób nie przedstawił przesłanek w oparciu o które za skutki tego zbycia ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa i rzecz jasna przesłanek tych także nie udowodnił. W tej sytuacji badanie trafności hipotezy powoda (k. 4089), że zbycie przez (...) S.A. ww. nieruchomości umowami z 18 czerwca i 25 października 2002 r. pozbawiło spółkę matkę - (...) S.A. możliwości podjęcia w przyszłości działalności w zakresie sprzedaży paliw i pozyskania środków finansowych dla utrzymania płynności finansowej produkcji statków, jak również uniezależnienia się od banków i gwarancji Skarbu Państwa okazało się zbędne.

Zdaniem Sądu zebrany materiał procesowy nie potwierdził zamiaru przejęcia Stoczni już na przełomie 2001 i 2002 r. Zamiar taki wprawdzie pojawił się, ale dopiero w maju 2002 r., kiedy sytuacja przedsiębiorstwa była już dramatyczna i był jednym z elementów planu ratowania produkcji stoczniowej w oparciu o Stocznnię (...). (...) S.A. od lutego 2002 r. nie prowadziła produkcji, zaś od marca 2002 r. nie wypłacała już pracownikom wynagrodzeń. Późniejsze działania Skarbu Państwa miały na celu utrzymanie produkcji stoczniowej za pomocą Stoczni (...) Sp. z o.o. przekształconej z (...) Sp. z o.o. Potwierdzają to dokumenty odzwierciedlające przede wszystkim porządek chronologiczny wydarzeń oraz ocenione przez Sąd jako wiarygodne zeznania świadków J. P. (5), W. K. (7), L. M. (8), M. L. (3). Nic nie wskazuje na podejmowanie przez Skarb Państwa także w tym zakresie bezprawnych działań mogących pozostawać w adekwatnym związku przyczynowym z utratą wartości akcji przez (...) S.A.

Sąd uznał też, że powód nie wykazał, że miało miejsce noszące znamiona deliktu celowe rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji o Stoczni i członkach zarządu przez funkcjonariuszy Skarbu Państwa. Sąd wziął pod uwagę, że w tamtym czasie odbywała się burzliwa debata, także z udziałem stoczniowców, nad sytuacją Stoczni, w której uczestniczyli także funkcjonariusze Skarbu Państwa (m.in. Minister Gospodarki J. P. (5) i Minister Spraw Wewnętrznych K. J. (40)), której apogeum był wiec w Stoczni 14 czerwca 2002 r. Powód jednak nie wykazał, żeby ze strony przedstawicieli Skarbu Państwa miało miejsce prowadzenie kampanii dezinformacji, celowe rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji, w szczególności także takich, które mogły spowodować istotne pogorszenie sytuacji ekonomicznej Stoczni, zwłaszcza w stosunku do sytuacji, która miała swój początek znacznie wcześniej i doprowadziła m.in. do zaprzestania produkcji statków w marcu 2002 r. lub których celem było podważenie wiarygodności (...) S.A., w szczególności w stosunku do potencjalnych kredytodawców, i w tym zakresie Sąd stwierdza brak wiarygodnego materiału dowodowego.

Według Sądu powód nie wykazał też, by miał miejsce delikt polegający na różnicowaniu w traktowaniu podmiotów prywatnych i państwowych (kontrolowanych przez Skarb Państwa) w szczególności przez arbitralne przyjęcie, że gwarancje Skarbu Państwa udzielone mogą być jedynie podmiotowi kontrolowanemu przez państwo, podczas gdy podmiotowi prywatnemu się ich nie udziela. Powód powołuje się przy tym na gwarancje Skarbu Państwa i pomoc udzielane Stoczni (...) Sp. z o.o. Powód nie wykazał, żeby odmowa gwarantowania kredytów, które (...) S.A. zamierzała zaciągać było wyrazem dyskryminacji w uwagi na to, że była podmiotem prywatnym. Sąd dokonał oceny zgodności z prawem odmowy udzielania kredytów we wcześniejszej części uzasadnienia i nic nie wskazuje, żeby ta odmowa była wyrazem dyskryminacji. Tak mogłoby być na przykład wówczas, gdyby obowiązujące przepisy nakładały na Skarb Państwa obowiązek udzielania gwarancji kredytowych wszystkim zainteresowanym podmiotom gospodarczym i Skarb Państwa rozdzielał te gwarancje nie biorąc pod uwagę innych kryteriów, jak tylko udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym. Skarb Państwa nie miał jednak obowiązku udzielania Stoczni kredytu i tym samym nie może być mowy o jakiegokolwiek dyskryminacji. Pomoc dla Stoczni (...) była udzielana w innym okresie czasowym i nie świadczyła o dyskryminowaniu (...) S.A.

Odnosząc się do zarzutu w postaci uzależnienia pomocy publicznej od oddania akcji przez członków zarządu i ustąpienia dotychczasowego zarządu Sąd wskazał, że do przekazania akcji na rzecz Skarbu Państwa ostatecznie nie doszło, co jest bezsporne, a powód przyznał to już w pozwie (k. 64, 78). Ponadto należy zauważyć, że akcje spółek akcyjnych co do zasady są zbywalne, a zatem domaganie się w negocjacjach przez akcjonariusza mniejszościowego

jakim był Skarb Państwa (posiadał 9,96% akcji) zwiększenia swojego udziału w kapitale zakładowym, co w tej sprawie bezspornie miało miejsce, w zamian za pomoc dla spółki też co do zasady nie jest bezprawne. Powód nie wskazał, żeby w tym zakresie doszło do naruszenia konkretnych przepisów (na przykład kodeksu spółek handlowych). Sąd nie dostrzega zatem w opisywanej sytuacji znamion deliktu mogącego prowadzić do utraty wartości akcji (...) S.A.

To samo dotyczy zdaniem Sądu domagania się ustąpienia członków zarządu. Mandat członka zarządu spółki akcyjnej nie jest nieograniczony w czasie - może wygasnąć np. na skutek rezygnacji członka lub jego odwołania (art. 396 § 5 k.s.h.). Członkowie zarządu nie ustąpili, ale zostali odwołani przez Radę Nadzorczą (...) S.A., co nie nosiło znamion deliktu Skarbu Państwa. Sąd nie dostrzega adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy bezskutecznym domaganiem od członków zarządu ich ustąpienia, a utratą wartości akcji, a ponadto w okolicznościach sprawy nie wskazuje, żeby domaganie się tego ustąpienia stanowiło czyn niedozwolony.

Dowodem na istnienie deliktu Skarbu Państwa nie jest też zdaniem Sądu nagranie rozmowy zapisanej na taśmie magnetofonowej, która odbyła się 12 lub 13 maja 2002 r. pomiędzy J. G. (1) – Przewodniczącym Komitetu Protestacyjnego (...) S.A. a I. P. (1) – rzecznikiem prasowym Wojewody (...), dołączone przez powoda do pisma z 13 marca 2017 r. (k. 3771-3777/XIX), który były także przedmiotem oświadczenia złożonego na rozprawie 1 marca 20017 r. (k. 3758). W ocenie Sądu dołączone przez powoda stenogram z tej rozmowy wskazuje tylko na prowadzenie żywej dyskusji na tematy związane z sytuacją Stoczni, ale nie potwierdza, że przedstawiciele Skarbu Państwa dopuścili się czynów niedozwolonych pozostających w związku przyczynowym z utratą akcji Stoczni.

W odniesieniu do podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia Sąd wskazał, że powinien badać przesłanki z tym związane w odniesieniu do każdego z członków grupy. Dotyczy to zarówno postępowania o zapłatę, jak i przewidzianego w art. 2 ust. 3 u.p.g. żądania ustalenia odpowiedzialności pozwanego za określone zdarzenie lub zdarzenia, ale w tym drugim przypadku sąd bada zarzut przedawnienia, jeżeli dotyczy on wszystkich członków grupy i oparty jest na jednakowych okolicznościach odnoszących się do nich wszystkich (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2015 r., III CZP 51/15, OSNC 2016/9/98, LEX nr 1790267, www.sn.pl, Biul.SN 2015/9/7-8, KSAG 2015/4/177-178).

W rozpoznawanej sprawie Sąd nie stwierdził, żeby doszło do utraty wartości akcji na skutek zbrodni lub występku, w związku czym termin przewidziany dla takich sytuacji nie może mieć zastosowania. Począwszy od 10 sierpnia 2007 r. do 26 czerwca 2017 r. obowiązywał art. 442¹ k.c., którego § 1 miał brzmienie tożsame z art. 442 § 1 k.c.: roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia w odniesieniu do wszystkich członków grupy. W sytuacji, gdy grupa liczy 2166 członków wykazanie w stosunku do każdego z nich, kiedy dowiedział się o szkodzie i osobie odpowiedzialnej do jej naprawienia jest bardzo trudne i pozwany tych trudności nie pokonał. W okolicznościach sprawy pozwany nie wykazał, że roszczenie członków grupy uległo przedawnieniu trzyletniemu (poza roszczeniem K. P.). W odniesieniu do 10 letniego terminu przedawnienia, Sąd miał na uwadze, że pozew w niniejszej sprawie został wniesiony 27 lipca 2012 r., a zdarzeń wywołujących szkodę należy upatrywać wydarzeniach poprzedzających złożenie wniosku o ogłoszenie opadłości 12 lipca 2002 r. i ogłoszenie upadłości postanowieniem z 29 lipca 2002 r. (powód nie dochodzi naprawienia szkody wywołanej wydaniem przez Sąd postanowienia o ogłoszeniu upadłości). W takiej sytuacji, ponieważ tymi zdarzeniami są według strony powodowej takie działania jak odmowa udzielenia gwarancji rządowych, która doprowadziła m.in. do zaprzestania produkcji statków w marcu 2002 r. oraz zaskarżenie 7 czerwca 2002 r. uchwał podjętych na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy należy uznać, że roszczenie członków grupy uległo przedawnieniu dziesięcioletniemu.

W ocenie Sądu roszczenie odszkodowawcze powoda K. P. z tytułu utraty wartości akcji uległo także przedawnieniu trzyletniemu. Oceniając, kiedy powód dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, którym ma być Skarb Państwa, Sąd ma na uwadze, że w szczególności w omawianym okresie tj. w latach 2001-2002, ale także

wcześniej jak i później należał on z racji zajmowanego stanowiska oraz wykonywanych w związku z tym czynności do osób najlepiej zorientowanych w sytuacji Stoczni. Potwierdzają to przede wszystkim jego obszernie zeznania opisujące sytuację w Stoczni oraz przyczyny jej upadłości, jak i zeznania świadków, którzy podkreślali jego wysokie kompetencje oraz wyjątkowe zaangażowanie w sprawy Stoczni oraz dołączone dokumenty, na przykład pismo K. P. z 23 marca 2006 r. skierowane do Marszałka Sejmu opisujące działania podejmowane m.in. przez funkcjonariuszy strony pozwanej (k. 590-596). Zebrany materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że K. P. nie tylko śledził, ale także brał aktywny udział w wydarzeniach poprzedzających jego odwołanie 20 maja 2002 r. oraz zatrzymanie 7 lipca 2002 r. i miał bieżącą wiedzę o zdarzeniach, które miały miejsce także w okresie późniejszym. Należy zatem przyjąć, że powód zarówno o szkodzie jak i o Skarbie Państwa jako osobie prawnej odpowiedzialnej z utratę wartości akcji i obowiązanej do naprawienia szkody dowiedział się najpóźniej w dacie ogłoszenia upadłości Stoczni, tj. 29 lipca 2002 r. i od tej daty należy liczyć trzyletni termin przedawnienia. Przeciwnie argumenty powoda zawarte w jego piśmie z 10 lipca 2017 r. (k. 4313), odsyłające także do jego pisma z 5 czerwca 2017 r. (w zakresie dotyczącym zeznań świadka L. M. (8): k. 4074), są jednak bardzo niekonkretne, ogólnikowe i całkowicie nieprzekonywujące.

Sąd wskazał, że powód wskazuje również na możliwość zastosowania art. 5 k.c., ale zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury uwzględnienie zarzutu przedawnienia może być uznane za naruszające art. 5 k.c. tylko w sytuacjach wyjątkowych i jeśli przekroczenie terminu przedawnienia jest niewielkie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2005 r., II UK 203/04). W rozpoznawanej sprawie, pozew został wniesiony 27 lipca 2012 r. i niewątpliwie mamy do czynienia z bardzo dużym, bo ok. 7 letnim przekroczeniem terminu trzyletniego liczonego od ogłoszenia upadłości 29 lipca 2002 r. Nawet gdyby przyjąć nieco późniejszy termin dowiedzenia się o szkodzie i osobie odpowiedzialnej do jej naprawienia, to i tak przekroczenie terminu będzie znaczne. Powód wprawdzie wskazuje w ww. piśmie z 10 lipca 2017 r., że nie bez znaczenia jest wszczęcie i prowadzenie przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie III K 288/03 i uwikłanie w długi, ale nie wskazuje w oparciu o jakie konkretnie przesłanki Sąd mógłby uznać, że przekroczenie terminu było niewielkie (bo to, że postawienie zarzutów, skierowanie aktu oskarżenia i związane tym problemy finansowe są okolicznościami wyjątkowymi nie powinno budzić wątpliwości). W tym zakresie argumenty powoda również są bardzo powierzchowne i nie wnikają w istotę rzeczy, jaką jest odniesienie konkretnych zdarzeń (np. okresu tymczasowego aresztowania od 7 lipca do 12 września 2002 r.: k. 57) do konkretnego terminu przedawnienia, także żeby Sąd mógł ocenić, czy konkretne przekroczenie terminu (albowiem powód nie wskazał nawet jakie przekroczenie ma na myśli) w danych okolicznościach było niewielkie. W rezultacie Sąd uznał, że powód nie wykazał zasadności powoływania się na art. 5 k.c. i jego roszczenie podlega oddaleniu także z uwagi na upływ trzyletniego terminu przedawnienia.

Sąd wyjaśnił, że oddalił wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych, jako powodujące zbędne przedłużenie postępowania, albowiem okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione (art. 217 § 3 k.p.c.). Dowód z opinii biegłego przewidziany w 278 k.p.c. jest jednym ze środków dowodowych (obok na przykład dowodu z dokumentów, przesłuchania świadków i stron) służących do stwierdzenia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie w rozumieniu art. 227 k.p.c. Podstawowymi przesłankami uwzględnienia niniejszego powództwa o naprawienie szkody z czynów niedozwolonych są: bezprawne działania sprawcy, szkoda oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy tymi działaniami i szkodą (art. 361 k.p.c.). Opinia biegłych niewątpliwie byłaby przydatna do ustalenia wysokości uszczerbku majątkowego poniesionego przez akcjonariuszy, który odpowiada najogólniej tylko rzecz ujmując wartości akcji (powód oznaczył w pozwie wartość jednej akcji na 21,47 zł). Opinia biegłych mogłaby się okazać niezbędna także dla ustalenia czy zachodzi adekwatny związek przyczynowy pomiędzy konkretnymi bezprawnymi działaniami pozwanego Skarbu Państwa, a szkodą w postaci utraty wartości akcji. Na przykład biegli musieliby ustalić, czy zachodzi adekwatny związek przyczynowy pomiędzy odmową Skarbu Państwa udzielenia gwarancji na kredyt dla (...) S.A. w wysokości 40 mln USD i utratą wartości akcji. Biegli mogliby ustalić, czy udzielenie tej gwarancji i otrzymanie kredytu w wysokości 40 mln USD spowodowałoby, że (...) S.A. nadal by funkcjonowała, a jej akcje nie straciłyby na wartości. Inną okolicznością, która mogłaby być przedmiotem opinii biegłych jest ustalenie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy nie wejściem w życie uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z 7 maja 2002 r., a utratą wartości akcji.

Należy jednak ponownie podkreślić, że w celu ustalenia związku przyczynowego Sąd musi dysponować dwoma punktami odniesienia. Drugim punktem odniesienia jest uszczerbek majątkowy, który bezspornie występuje pod postacią utraty wartości akcji (...) S.A. Pierwszym natomiast punktem odniesienia powinny być bezprawne działania funkcjonariuszy Skarbu Państwa. Ustalenie związku przyczynowego nie jest możliwe w sytuacji takiej jaka ma miejsce w rozpoznawanej sprawie i która polega na tym, że nie ma takich bezprawnych działań funkcjonariuszy Skarbu Państwa, o których można stwierdzić, że mogą być przyczyną utraty wartości akcji. Działaniem Skarbu Państwa, które pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z utratą wartości akcji niewątpliwie jest odmowa udzielania gwarancji rządowych na kredyty dla Stoczni. Gdyby Skarb Państwa wziął na siebie ciężar pokrywania kosztów działalności (...) S.A., na przykład poprzez spłacanie bankom gwarantowanych przez siebie kredytów, to bez wątpienia Stocznia mogłaby funkcjonować do chwili obecnej. Rzecz jednak w tym, że odmowa gwarantowania kredytów nie była działaniem bezprawnym, albowiem Skarb Państwa nie ma takiego obowiązku. W tej sytuacji badanie związku przyczynowego pomiędzy odmową udzielenia gwarancji na kredyt w wysokości 40 mln. USD i dalsze kredytowanie, aż do nastania hossy w przemyśle stoczniowym, jest zbędne. Podobnie niecelowe jest badanie związku przyczynowego na przykład pomiędzy zaskarżeniem uchwał z 7 maja 2002 r. przez Ministra Skarbu, albowiem to zaskarżenie również nie było działaniem bezprawnym.

Biegli mogliby zatem badać związek przyczynowy pomiędzy jeszcze innymi bezprawnymi działaniami Skarbu Państwa, a utratą wartości akcji (...) S.A. Cała rzecz w tym, że powód nie udowodnił ani jednego działania funkcjonariuszy Skarbu Państwa, które byłoby jednocześnie bezprawne i mogło pozostawać w adekwatnym związku przyczynowym z utratą wartości akcji. Sąd uznał, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy do ustalenia, iż powód nie wykazał bezprawności nie są wymagane wiadomości specjalne w rozumieniu art. 278 k.p.c. W tej sytuacji dopuszczenie dowodu z opinii biegłych mogłoby pozwolić na ustalenie wartości akcji, ale w żaden sposób nie pozwoliłoby na ustalenie związku przyczynowego, co jest warunkiem koniecznym dla stwierdzenia odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa i uwzględnienia powództwa w jakiegokolwiek części. Z powyższych względów wnioski o dopuszczenie tego dowodu zostały oddalone.

Zdaniem Sądu Argumenty przedstawione w toku sporu przez powoda nie są trafne i wskazują na niezrozumienie roli dowodu z opinii biegłego w postępowaniu cywilnym.

Sedno intencji powoda zostało zawarte już w pozwie, gdzie powód domaga się, żeby biegli ocenili zasadność dochodzonego roszczenia (k. 3).

Tezy dowodowe zostały zakresłone bardzo szeroko i powód wnosil o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych w odniesieniu do okoliczności, których stwierdzenie albo nie wymaga wiadomości specjalnych (i sąd powinien dokonać ustaleń samodzielnie), albo takich które nie są istotne dla rozstrzygnięcia o konkretnych roszczeniach dochodzonych w niniejszym postępowaniu. Zdaniem Sądu w szczególności nie wymaga wiadomości specjalnych ustalenie charakteru dokumentów rządowych z 10 października 1995 r. i 16 lipca 2002 r., ocena wiarygodności świadków i powoda, czy przeanalizowanie przesłanek warunkujących odpowiedzialność Skarbu Państwa względem akcjonariuszy. Z kolei wobec niewykazania przesłanki bezprawności po stronie funkcjonariuszy Skarbu Państwa nie są lub przestały być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy takie wskazywane przez powoda w ww. piśmie z 5 czerwca 2017 r. okoliczności, które biegli mieliby stwierdzić, jak na przykład przyczyny dlaczego doskonale funkcjonująca struktura w sposób nagły została unicestwiona, kiedy zaistniała dekonstrukcja, ile trwała, w którym momencie nastąpiła hossa na rynku, szczegółowa analiza sytuacji mikro i makroekonomicznej w jakiej znalazła się Stocznia, potwierdzenie lub zaprzeczenie tezy strony rządowej, że zarząd Holdingu nie poradził sobie z kryzysem w branży stoczniowej, jakie były konsekwencje zaskarżenia uchwał z 7 maja 2002 r. dla sytuacji finansowej Holdingu, potwierdzenie tezy powoda, że (...) S.A. nie nadawała się do postawienia w stan upadłości, czy dobrym posunięciem ekonomicznym było stworzenie przeciwwagi dla produkcji okrętowej w postaci handlu paliwami, ustalenie czy działania podejmowane przez przedstawicieli Skarbu Państwa zmierzały do ratowania (...) SA, czy też szkodziły jej interesom, ustalenie w jakim celu baza paliwowa została nabyta przez spółkę (...) S.A. i J. J., dlaczego pod zastaw nieruchomości, na której znajduje się baza zostały udzielone kredyty sięgające 400 mln zł, trafność inwestycji w spółkę (...).

Zadaniem Sądu jest ustalenie konkretnych przesłanek uwzględnienia powództwa o zapłatę konkretnych kwot akcjonariuszom bądź ich następcom prawnym z tytułu czynów niedozwolonych. Z kolei ustalenie innych okoliczności mogłoby zostać dokonane tylko dodatkowo, co najwyżej jako przesłanka ustaleń dotyczących żądania zapłaty. W sytuacji, gdy żądania zapłaty podlegają oddaleniu z uwagi na brak bezprawności w działaniach mogących pozostawać w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą badanie innych zagadnień, które zdaniem Sądu mogą być bardzo interesujące, ale nie mają wpływu na treść rozstrzygnięcia, spowodowałyby tylko niepotrzebne przedłużenie postępowania o wiele lat, które mogłoby zostać zakwalifikowane jako także przewlekłość oraz narażenie członków grupy na wysokie koszty zbędnych opinii. W tej sytuacji, na rozprawie 8 września 2017 r. Sąd oddalił wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych.

W rezultacie Sąd uznał, że powód nie wykazał tego, że funkcjonariusze Skarbu Państwa dopuścili się bezprawnych działań, które doprowadziły do utraty wartości akcji (...) S.A. W szczególności nie wykazał istnienia bezprawnego zamiaru przejęcia akcji Stoczni (...) S.A. już na przełomie 2001 i 2002 r., istnienia zamiaru doprowadzenia (...) S.A. do upadłości celem przejęcia jej majątku przez pozwanego Skarb Państwa, działania wspólnie i w porozumieniu z bankami kredytującymi (...) S.A. w zamiarze doprowadzenia (...) S.A. do upadłości celem przejęcia jej majątku przez pozwanego Skarb Państwa, że złożenie wniosku z 12 lipca 2002 r. o ogłoszenie upadłości było bezprawne, że Skarb Państwa ułatwił nowym członkom zarządu działanie na szkodę Stoczni, istnienia prawnego obowiązku udzielenia (...) S.A. przez pozwanego Skarb Państwa pomocy i gwarancji kredytowych, rozsiewania przez funkcjonariuszy państwowych nieprawdziwych informacji o członkach organów władz (...) S.A. noszącego znamiona deliktu pozostającego w związku przyczynowym z utratą wartości akcji.

Sąd zwrócił uwagę, że w latach poprzedzających utratę wartości akcji (...) S.A. doszło do korelacji ogromnej ilości zdarzeń, w szczególności zachodzących na rynkach światowych, takich jak wzmagająca się i nie zawsze uczciwa konkurencja ze strony stoczni azjatyckich, aprecjacja złotego w stosunku do dolara amerykańskiego i dekonjunktura w światowym przemyśle stoczniowym (skutkująca spadkiem zamówień na nowe statki) oraz działań podejmowanych przez przedstawicieli przemysłu stoczniowego Polsce (w szczególności członków zarządów i rad nadzorczych wielu spółek prawa handlowego), przedstawicieli sektora bankowego (w szczególności członków zarządów poszczególnych banków), którzy musieli uwzględniać interes akcjonariuszy banków, a także przedstawicieli Skarbu Państwa (w szczególności członków rządu), który realizował określone założenia polityki gospodarczej państwa jednocześnie będąc mniejszościowym akcjonariuszem (...) S.A., przy czym nie wszystkie z powyższych zdarzeń nosiły cechy deliktu i bardzo niewiele z nich można przypisać Skarbowi Państwa. Budowanie przez stronę powodową w oparciu o te korelacje oraz nieuniknione fluktuacje zjawisk gospodarczych związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy bezprawnymi działaniami Skarbu Państwa, a utratą wartości akcji przez akcjonariuszy (...) S.A. Sąd ocenia jako całkowicie dowolne i oparte na wierze w omnipotencję pozwanego Skarbu Państwa. Niektóre działania przedstawicieli Skarbu Państwa, które były badane w niniejszej sprawie wprawdzie mogą, zwłaszcza z perspektywy czasu, być oceniane negatywnie z punktu widzenia interesów Stoczni i całego przemysłu stoczniowego w Polsce, ale mogą także być oceniane pozytywnie, czego najłatwiej uchwytym dowodem jest list Prezydenta Miasta S. skierowany 27 lipca 2004 r. do byłego premiera (k. 2903/XV). Z całą pewnością te działania nie nosiły jednak cech bezprawności w rozumieniu przepisów prawa cywilnego o odpowiedzialności z czynów niedozwolonych oraz Konstytucji RP.

Odnosząc się do kwestii związanych z prawem powodów do dochodzenia odszkodowania za utratę akcji Sąd wyjaśnił, że w piśmie z 19 czerwca 2017 r. (k. 3998/XX) odsyłającym do obszernej argumentacji w zawartej w odpowiedzi na pozew (k. 580/III) pozwany wskazał, że generalnie akcjonariusze nie mają legitymacji czynnej do dochodzenia odszkodowania za uszczerbek polegający na utracie wartości przez akcje w wyniku szkody poniesionej przez spółkę. Całokształt regulacji Kodeksu cywilnego pozwala na postawienie tezy o funkcjonowaniu w polskim porządku prawnym takiego właśnie ograniczenia. W tym zakresie Sąd podzielił stanowisko strony powodowej, że brak jest podstaw do ogólnego stwierdzenia braku takiej legitymacji po stronie akcjonariuszy. Przepisy kodeksu cywilnego o czynach niedozwolonych ani inne przepisy nie wyłączają z góry możliwości dochodzenia naprawienia szkody przez akcjonariuszy z tego tytułu, a ewentualne ograniczenia, zgodnie z ogólnymi zasadami wykładni, powinny być interpretowane ściśle. W tej sytuacji Sąd podzielił powołane przez stronę powodową stanowisko Sądu

Najwyższego, że z istoty spółki akcyjnej nie wynika zakaz dochodzenia przez akcjonariusza odszkodowania z tytułu własnej szkody będącej pochodną powstania uszczerbku w majątku spółki akcyjnej. Działanie szkodzące spółce, może pośrednio naruszyć prawa akcjonariusza wpływając na wartość posiadanych przez niego akcji. Jeżeli będzie ono związane z wykonywaniem władzy publicznej nie ma podstaw do ograniczenia przysługującego każdemu, zatem także akcjonariuszowi, konstytucyjnego prawa do odszkodowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2012 r., V CSK 338/11).

Badanie jednak pozostałych wskazanych w uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia przesłanek, przy uwzględnieniu rozróżnienia na szkodę akcjonariusza, która jest pochodną szkody spółki oraz szkodę, która ma charakter samodzielny i wykracza poza szkodę spółki oraz konkretnych okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, w tym tego, że ponad 10 lat temu została ogłoszona upadłość (...) S.A. i nic nie wskazuje na realną możliwość uzyskania zaspokojenia z masy upadłości lub odzyskania zdolności produkcyjnych, wobec bezzasadności powodztwa z przyczyn wcześniej omówionych w ocenie Sądu jest zbędne.

Przedstawiając wnioski dotyczące oceny zeznań świadków i powoda Sąd zwrócił uwagę, że przede wszystkim z uwagi na znaczny upływ czasu żaden ze świadków nie potrafił dokładnie zrelacjonować wszystkich zdarzeń z lat 2001-2002 lub wcześniejszych, które bezpośrednio obserwował i w nich uczestniczył. Dlatego w zakresie ustalenia stanu faktycznego Sąd musiał się opierać na dokumentach. Zeznanie świadków w zdecydowanie przeważającym zakresie były bardzo nieprecyzyjne, najczęściej opisywali Sądowi swoje sformułowane z perspektywy czasu bądź także emocji wnioski, ale brakowało w ich zeznaniach oznaczenia w sposób precyzyjny faktów, z których te wnioski wyciągali, a także sugestie, spekulacje i przypuszczenia, również bez oparcia w konkretnych okolicznościach natury faktycznej. Świadkowie, którzy byli członkami Rady Nadzorczej bądź Zarządu (...) S.A., tj. K. G. (2), T. G. (2), E. S. (2), L. P. (3), M. T. (5), R. K. (8), G. H. (4) i powód K. P. w zasadzie potwierdzają stanowisko strony powodowej, wysokie kompetencje członków Zarządu, prawidłowość decyzji podejmowanych przez Zarząd, także tych o charakterze strategicznym, opisują zalety powołania holdingu w celu dywersyfikacji produkcji, ich zeznanie wskazują, że winę za upadek Stoczni ponosi pozwany Skarb Państwa, który wbrew obowiązкови wspierania sektora stoczniowego (wynikającego m.in. z dokumentu rządowego z 1995 r.) nie udzielił jej dostatecznej pomocy finansowej oraz osoby związane z tworzącą wówczas rząd partią polityczną (...). Zła wola ze strony Skarbu Państwa jest podkreślana szczególnie przez świadków G. H. (4) i L. P. (3) oraz powoda. Sąd nie dał wiary powyższym zeznaniom, albowiem ocena pozostałego materiału procesowego nie daje podstaw do formułowania powyższych wniosków, w szczególności brak jest podstaw do przypisywania mocy wiążącej dokumentowi rządowemu z 10 października 1995 r., do uznania, że udzielenie pomocy – gwarancji rządowych było obligatoryjne oraz do utożsamiania wszystkich niekorzystnych dla Stoczni decyzji podejmowanych np. przez organy spółek bankowych z deliktem Skarbu Państwa.

Z kolei świadkowie - członkowie zarządów banków tworzących konsorcjum, które prowadziły negocjacje na temat pomocy dla Stoczni, tj. E. G. (1), M. W. (12), H. R. i M. G. (5) przedstawili ogólne zagadnienia związane z finansowaniem Stoczni przez banki z których wynika, że udzielanie kredytów nie było pozostawione dowolnemu uznaniu członków zarządów banków, ale było obwarowane wieloma kryteriami związanymi przede wszystkim z analizą ryzyka, których spełnienie było weryfikowane przez wewnętrzne struktury banku. Ich zeznanie nie dały wiarygodnych podstaw do uznania, że odmowa kredytowania Stoczni bez zabezpieczenia w postaci gwarancji Skarbu Państwa, w tym udzielenia omawianego kredytu w wysokości 40 mln USD, były skutkiem bezprawnych działań funkcjonariuszy Skarbu Państwa (w szczególności bezprawnego zamiaru doprowadzenia Stoczni do upadłości w celu przejęcia jej majątku), chociaż potwierdziły ich stałe zaangażowanie w sprawę Stoczni, w tym w działania związane z powołanym w kwietniu 2002 r. konsorcjum banków, co jest okolicznością bezsporną. Zeznanie świadków, w tym K. F. (5), który był przewodniczącym Związku Zawodowego Solidarność w (...) i członkiem Komisji Międzyzakładowej Organizacji Związkowej w (...) S.A., nie potwierdziły w sposób wiarygodny prowadzenia przez funkcjonariuszy Skarbu Państwa kampanii dezinformacyjnej lub innych podobnych działań mających celu obniżenie wiarygodności Stoczni lub członków jej organów, albowiem nie pozwoliły na ustalenie wiarygodnych źródeł, w oparciu o które były formułowane wnioski powoda w tym zakresie.

Zdecydowanie zbyt mało konkretne dla poczynienia stanowczych ustaleń faktycznych okazały się zdaniem Sądu Okręgowego zeznania świadków A. L. (3), U. M. (3), S. S. (30) i A. S. (3), pomimo że ci świadkowie mieli ogólną wiedzę o sprawie i prezentowali stanowiska korzystne dla strony powodowej.

Nic lub bardzo niewiele mieli do powiedzenia w sprawie świadkowie, którzy bezpośrednio nie uczestniczyli w rozwiązywaniu problemów Stoczni, tj. D. W. (4), A. L. (4), E. B. (2), J. B. (2), C. B., K. J. (40) (który potwierdził ubolewanie związane z jego wypowiedzią dotyczącą zatrzymań), A. G. (4) oraz I. P. (1).

Z kolei świadkowie E. O., A. W. (3) i M. M. (31) prezentowali wnioski i oceny o charakterze publicystycznym, zdecydowanie potwierdzające stanowisko powoda o negatywnej roli osób związanych ówczesznie z pozwanym Skarbem Państwa, które jednak były oparte na materiałach, w tym wypowiedziach osób, z którymi mieli kontakt w pracy dziennikarskiej, m.in. przy zbieraniu i opracowywaniu materiałów do programu Misja Specjalna, ale których trafności Sąd nie zdołał potwierdzić w oparciu o pozostały materiał dowodowy i które tym samym nie mogły mieć decydującego znaczenia dla wyniku postępowania. To samo dotyczy materiałów publicystycznych w postaci nadesłanego przez (...) S.A. archiwalnego wydania (...)z 7 maja 2002 r. (k. 2303, 2319), programu z 28 lipca 2008 r. (...) (k. 2494, 2495; transkrypcja: 2959), fragmentu książki „(...)” (k. 2925-2929), artykułów prasowych (np. k. 3266-3297, 3362-3389, 3414-3420), fragmentów książki „(...)” (dołączonych do pisma powoda z 12 stycznia 2017 r.: k. 3306-3393). Z uwagi na zasadę bezpośredniości Sąd nie znalazł podstaw do opierania ustaleń na powoływanych przez powoda protokołach przesłuchań z innych spraw sądowych (np. 3134-3451).

Zeznania korzystne dla strony pozwanej złożyli w szczególności świadkowie J. P. (5), W. K. (7), L. M. (7), M. L. (4) i S. W. (18). Największą wiedzę na temat problemów Stoczni miał świadek J. P. (5), który w tamtym czasie był Ministrem Gospodarki i został wyznaczony do pełnienia roli ośrodka koordynującego sprawę Stoczni. Świadek w sposób obszerny i przekonujący opisał duże zaangażowanie Skarbu Państwa w próby ratowania Stoczni oraz mechanizm, który uniemożliwił udzielanie dalszej pomocy przez państwo, co było związane z odmową banków redukcji zadłużenia o 80 % i nie miało cech deliktu. Sąd uznał, że zeznania tego oraz pozostałych ww. świadków są w pełni wiarygodne, albowiem znajdują oparcie w pozostałym materiale procesowym oraz zasadach doświadczenia życiowego. Ich zeznania potwierdzają w szczególności nieudzielenie gwarancji na kredyty dla Stoczni, za co bezpośrednio odpowiadał Minister Finansów, propozycję rezygnacji członków zarządu z akcji oraz duże zaangażowanie Skarbu Państwa w utrzymanie produkcji statków w S. i nie pozwalają na uznanie, że jakiegokolwiek działania Skarbu Państwa, które w tamtym czasie były podejmowane w odniesieniu do Stoczni miały charakter deliktu będącego źródłem odpowiedzialności odszkodowawczej.

Wobec stanowisk stron Sąd pominął dowody z przesłuchania w szczególności świadka M. J. (29) (k. 2455), K. P. (9) (k. 2795), M. S. (12) (k. 3335), M. H. (7) (k. 3757).

Sąd dokonał oceny dołączonych przez strony dokumentów mając na uwadze, że dokument prywatny stanowi dowód tylko tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.), natomiast dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.). Dokument urzędowy stanowi dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone. W celu stwierdzenia mocy dowodowej dokumentu urzędowego należy jednak odróżnić część „zaświadczącą” od pozostałej części dokumentu oraz właściwy zakres zaświadczenia (por. J. Krajewski, Glosa do wyroku SN z dnia 6 marca 1974 r., II CR 46/74, OSPiKA 1973, z. 3, poz. 63). Dokument urzędowy, odpowiadający wymaganiom z art. 244, korzysta z domniemania prawdziwości (autentyczności) oraz domniemania zgodności z prawdą tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone. Są to domniemania prawne ustanowione ustawą procesową. Domniemania te mogą być obalone w sposób przewidziany w art. 252, tj. przez zaprzeczenie prawdziwości dokumentu lub przez udowodnienie, że oświadczenie organu zawarte w danym dokumencie urzędowym, wystawionym przez ten organ, jest niezgodne z prawdą. Formalna moc dowodowa dokumentu prywatnego nie rozciąga się na okoliczności towarzyszące złożeniu oświadczenia. Nie przesądza on zatem, czy oświadczenie jest ważne lub skuteczne prawnie. Materialna moc dowodowa dokumentu prywatnego zależy od jego treści merytorycznej. O materialnej mocy dowodowej dokumentów prywatnych

rozstrzyga sąd zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów (Ereciński T. (red.), Grzegorzczuk P., Gudowski J., Jędrzejewska M., Weitz K. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Postępowanie rozpoznawcze, WK, 2016).

Sąd miał na uwadze, że dołączone przez strony dokumenty oraz zeznania świadków nie mogą zastępować dowodu z opinii biegłego. Opinią biegłego jest wyłącznie opinia sporządzona przez osobę wyznaczoną przez sąd. Ekspertyzę pozasądową traktować należy jako część argumentacji strony, która się na nią powołuje albo jako dowód z dokumentu prywatnego, stanowiący, że osoba, która ją podpisała wyraziła zawarty w niej pogląd (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2010 r., I CSK 544/09). Pozasądowa ekspertyza rzeczoznawcy sporządzona na zlecenie strony nie podlega ocenie sądu jako dowód z opinii biegłego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2001 r., I PKN 468/00, OSNP 2003/8/197, OSNP-wkl. 2002/5/9, M.Prawn. 2002/7/295). Powyższe uwagi mają zastosowanie do wszystkich dokumentów składanych przez strony.

W związku z powyższym Sąd podkreślił, że dokumenty księgowe i opinie wskazywane w części uzasadnienia opisującej stan faktyczny sprawy, są dowodem tylko stanowisk osób które je sporządzały, a miarodajna weryfikacja danych dotyczących w szczególności kondycji finansowej Stoczni w określonej dacie wymagałaby dowodu z opinii zleconej przez Sąd w niniejszym postępowaniu, co jednak ostatecznie stało się zbędne. Przede wszystkim Sąd nie może traktować jako opinii sądowej wielokrotnie powoływanego przez powoda w pozwie (k. 43, 70, 71) i pismach procesowych (np. k. 4078, 4079) tzw. Raportu A. K., który wskazywał na bardzo dobrą kondycję Holdingu, potwierdzał celowość działań podejmowanych przez zarząd, trafność inwestycji w dywersyfikację produkcji i wskazywał na bardzo dobre perspektywy rozwojowe. Powyższy raport - Biznes plan na lata 2001-2010 z 17 października 2001 r. (zał. nr 32, skor. nr 13, k. 6) wraz załącznikiem (zał. nr 33, skor. nr 12, k. 235) opisuje misję, strategię rynkową, przekształcenia wewnętrzne, rolę spółki matki oraz zawiera biznes plany grup branżowych i spółek i został przez Sąd potraktowany w zakresie powoływanym w pismach procesowych jako uzasadnienie stanowiska powoda, ale tylko jako dokument prywatny, który nie korzysta domniemań prawnych i faktycznych, które są cechą dokumentów urzędowych i opinii sądowych.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd w przeważającym zakresie opierał się na zgromadzonych dokumentach prywatnych, które z uwagi na znaczny upływ czasu oraz niezwykle dużą ilość okoliczności składających się historię przemysłu stoczniowego nie mogły zostać stwierdzone przy pomocy osobowych źródeł dowodowych - ale w zasadzie tylko w odniesieniu do okoliczności, które pomiędzy stronami są bezsporne. Duża część dokumentów powoływanych przez powoda nie nadawała się jednak do wykorzystania, albowiem powód nie wyjaśniał na czym ma polegać związek konkretnych faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy z konkretnymi faktami wskazanymi w konkretnych dokumentach, ograniczając się najczęściej do formułowania syntetycznych wniosków, co dotyczy np. dokumentów dołączonych przez powoda do jego pism z 27 kwietnia (k. 2272/XII), 13 maja 2016 r. (2328/XII), 10 maja 2016 r. (2338/XII), 7 kwietnia 2017 r. (k. 3808-3860). Ponadto niektórych dokumentów wskazywanych przez powoda, np. dokumentu powołującego konsorcjum banków, nie udało się dołączyć z uwagi na znaczny upływ czasu od ich wytworzenia (k. 2071, 2154, 2265, 2301).

W odniesieniu do oznaczenia statio fisci Skarbu Państwa Sąd ma na uwadze, że powód wytoczył powództwo przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa. Powód i pozwany korzystali z profesjonalnej pomocy prawnej i nie wnosili o oznaczenie innych jednostek Skarbu Państwa, z których działalnością wiązało się dochodzone roszczenie, w tym jednostek spoza administracji rządowej. W szczególności na rozprawie 10 kwietnia 2017 r. pełn. powoda wyjaśnił, że jednostkami organizacyjnymi Skarbu Państwa z których działalnością związane jest dochodzone roszczenie nie są sądy (k. 3874). W związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz.U. z 2016 r. poz. 2259), stosownie do art. 102 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz.U. poz. 2260) w postępowaniach sądowych, w sprawach cywilnych, w których stroną lub uczestnikiem postępowania jest Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 2017 r.), z tym dniem w miejsce ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa wstępuje organ państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone

roszczenie, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej. Brzmienie przepisu wskazuje, że wstąpienie następuje z mocy prawa. W tej sytuacji, mając na uwadze stanowiska stron (w pismach z 16 maja 2017 r. k. 3958 i 19 maja 2017 r. k. 3942) Sąd na rozprawie 19 maja 2017 r. ustalił, że w miejsce Ministra Skarbu wstąpili Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Minister Finansów. Mając jednak na uwadze, że stosownie do art. 25 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. nr 82, poz. 928 z 1999 r.), w brzmieniu obowiązującym w dacie wytoczenia powództwa, dział Skarb Państwa obejmował sprawy dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, w tym m.in. ochrony interesów Skarbu Państwa - z wyjątkiem spraw, które na mocy odrębnych przepisów przypisane są innym działom, tak szerokie ujęcie zakresu kompetencji Ministra Skarbu pozwalało w ocenie Sądu, w szczególności wobec braku żądań stron, uznać że oznaczenie w ten sposób statio fisci, w sytuacji, gdy za Skarb Państwa czynności procesowe podejmuje Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej jest zgodne z wymaganiami przewidzianymi w art. 67 § 2 k.p.c.

W związku powyższym, ponieważ strona powodowa nie wykazała zasadności roszczeń dochodzonych przez członków grupy w postępowaniu grupowym, a także przedawnienia roszczenia powództwo podlega oddaleniu w całości.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania Sąd wydał na podstawie art. 98 k.p.c. stosownie do którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu) przy uwzględnieniu, że stronom reprezentowanym przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata. Stosownie do § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800) Sąd zastosował § 2 pkt 1 i 2 oraz § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 461) przy zastosowaniu dwukrotności stawki minimalnej (pkt II wyroku) z uwagi na wyjątkowo duży nakład pracy, albowiem zachodziła konieczność podejmowania czynności procesowych, w tym uczestniczenia w posiedzeniach jawnych (rozprawach) począwszy od 2013 r., charakter postępowania grupowego wymagał zwiększonego nakładu pracy z uwagi na jego trzyetapowość, dwa wcześniejsze etapy kończyły się wydaniem zaskarżanych orzeczeń stwierdzających dopuszczalność postępowania grupowego oraz ustalających skład grupy, a czynności podejmowane przez zastępcę procesowego w sposób konstruktywny przyczyniły się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy.

Apelację od tego wyroku wniosła strona powodowa zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucono w pierwszej kolejności naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku:

1) Art. 233 § 1 kpc przez selektywną i dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, a tym samym przez przekroczenie zakresu swobodnej oceny dowodów w sposób zawierający oczywiste błędy logiczne, w tym poprzez:

a) przyjęcie, że w materiale dowodowym brak jest informacji o bezprawnych zachowaniach funkcjonariuszy publicznych działających w imieniu Skarbu Państwa w sytuacji, gdy w zeznaniach świadków: E. S. (2), R. K. (8), G. H. (4), A. L. (3), A. L. (4), M. W. (12), H. R., E. G. (1), L. M. (8), A. S. (3), M. L. (4) wprost wskazane są zachowania, które należy ocenić jako bezprawne;

b) dowolną interpretację zeznań świadków: R. K. (8), G. H. (4), L. P. (3), T. G. (2), A. L. (3), M. T. (5), U. D., E. G. (1), M. W. (12), E. O., A. W. (3), M. M. (31) - o rozpowszechnianiu w latach 2001, 2002 i następnych, nieprawdziwych informacji o akcjonariuszach, władzach spółki Stocznia (...) Spółka Akcyjna (zwana dalej: (...) S.A.) oraz o całym Holdingu i poszczególnych spółkach zależnych, w szczególności o spółce (...) S.A. i (...) S.A.,

c) wybiórczą ocenę zawnioskowanych przez stronę powodową dokumentów potwierdzających sytuację ekonomiczną Holdingu, w szczególności przez niedokonanie analizy rocznych sprawozdań finansowych (...) S.A. za lata 1998 - 2000 (załączniki nr 21, 23, 24 do pozwu), sprawozdań z NWZA z lat 2000 - 2002 (załączniki nr 26— 31 do pozwu), dokumentów finansowych znajdujących się w aktach rejestrowych (...) S.A. i spółek zależnych, w aktach postępowania

układowego i upadłościowego oraz postępowania karnego o sygn. III K 288/03 - wymagających zdaniem powoda dla ich prawidłowej analizy wiadomości specjalnych,

d) pobieżną, bezrefleksyjną analizę treści dokumentu opinii biegłych powołanych w postępowaniu układowym o sygn. akt: XIII UM 18/02 - znajdująca się w aktach postępowania karnego o sygn.. III K 288/03 (k. 8885-8933),

e) nieuznanie związku przyczynowego pomiędzy bezprawnym (bezsporne) zatrzymaniem w dniu 7.07.2002 r., formalnym tymczasowym aresztowaniem w dniu 10.07.2002 r., a następnie uniewinnieniem dopiero w roku 2010 - byłych członków Zarządu (...) S.A., będących jednakże jednocześnie akcjonariuszami (...) S.A. oraz członkami organów spółek zależnych (Zarządów i Rad Nadzorczych), posiadającymi w czasie zatrzymania i aresztowania decydujący wpływ na spółkę (...) S.A. - podczas gdy owe bezprawne czynności miały decydujący wpływ na (...) S.A. w kluczowym okresie przed upadłością,

f) nieuznanie bezprawności działania mniejszościowego akcjonariusza na szkodę spółki i większości akcjonariuszy (szantaż korporacyjny) - poprzez wysuwanie żądań oczywiście godzących w interes (...) S.A., polegających na żądaniu obniżenia kapitału akcyjnego na NWZA w dniu 7.05.2002 r., usiłowaniu wymuszenia przekazania akcji pod tytułem darmym, żądaniu ustąpienia Zarządu (w atmosferze tzw. linczu medialnego), a następnie poprzez zaskarżenie uchwał NWZA z dnia 7.05.2002 r., przy jednoczesnym zatrzymaniu i tymczasowym aresztowaniu akcjonariuszy posiadających decydujący wpływ na Spółkę, podczas gdy takie działania noszące znamiona bezprawności, godząc bezpośrednio lub pośrednio w możliwość przetrwania spółki akcyjnej w sytuacji kryzysowej, doprowadziły do braku możliwości zastosowania procedur obronnych (vide: w szczególności zeznania świadków: prof. L. P. (3), prof. T. G. (2), M. W. (12), R. K. (8), G. H. (4) oraz wyjaśnienia powoda K. P., zawnioskowane opinie instytutów naukowych).

2) Art. 278 kpc w Zw. z art. 290 § 1 kpc oraz w zw. z art. 227 kpc poprzez zaniechanie powołania dowodu z opinii instytutów naukowych zawnioskowanych przez powoda, na okoliczności wskazane w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, w szczególności co do wypłacalności (...) S.A. w okresie poprzedzającym ogłoszenie jej upadłości - co doprowadziło do nierozpoznania istoty sporu w niniejszej sprawie, z uwagi na konieczność uzyskania wiadomości specjalnych w związku ze skomplikowanym charakterem sprawy, wynikającym ze specjalistycznego zakresu poruszanych zagadnień, w szczególności dotyczących inżynierii zarządzania strukturami wielopodmiotowymi, techniki i technologii produkcji okrętowej, przemysłu stocznioowego oraz finansowania tej produkcji, a nadto z zakresu finansów i rachunkowości oraz wyceny przedsiębiorstw, ze specjalnością wyceny spółek akcyjnych i spółek z o.o. funkcjonujących w ramach holdingów, z zakresu oceny warunków mikro i makroekonomicznych przedsiębiorstw, wchodzących w skład Holdingu jak i całego Holdingu jako zgrupowania tych przedsiębiorstw, czy też przeprowadzania due diligence gospodarczych struktur wielopodmiotowych - jako niezbędnych elementów ustalenia stanu faktycznego, ustalenia wpływu przedstawionych zdarzeń na sytuację Holdingu i akcjonariuszy, ustalenia związku przyczynowego pomiędzy zaistniałymi zdarzeniami a utratą wartości akcji, a nadto pomocniczo ustalenia bezprawności działań poprzez skutki z nich wynikające, co wpłynęło na treść orzeczenia, które opiera się na przyjętym bez dowodu założeniu, że upadłość została spowodowana przez zewnętrzne czynniki ekonomiczne.

3) Art. 299 kpc poprzez nieprzesłuchanie członków Grupy w sytuacji, gdy zdaniem Sądu I instancji przedstawiony w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do uznania, że zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego dotyczy każdego członka Grupy indywidualnie, przy jednoczesnym uznaniu tego zarzutu za uzasadniony oraz nieuznaniu sprzeczności podniesionego zarzutu z zasadami współzycia społecznego - podczas gdy w takiej sytuacji Sąd I instancji powinien dopuścić dowód z przesłuchania wszystkich członków Grupy albo uznać zarzut przedawnienia za niewykazany, ewentualnie za stanowiący nadużycie prawa podmiotowego przez stronę pozwaną.

4) Art. 328 § 2 kpc przez wybiórcze przedstawienie podstaw faktycznych rozstrzygnięcia, pozbawione analizy materiału dowodowego niekorzystnego dla ustalonej z góry tezy o niezasadności powództwa, zaprezentowanej przez Sąd I instancji. Dotyczy to w szczególności analizy zeznań świadków R. K. (8), G. H. (4), A. L. (3), A. S. (3), E. B. (2), M. W. (12) oraz wyjaśnień powoda K. P., a nadto poprzez brak analizy w uzasadnieniu wyroku dokumentów świadczących

o rozpowszechnianiu informacji o przestępczej działalności Zarządu (...) S.A. i spółek wchodzących w skład Holdingu, dokumentacji potwierdzającej strukturę akcjonariatu (...) S.A.

5) Art. 177 § 1 pkt 1) kpc przez niezawieszenie niniejszego postępowania do czasu rozstrzygnięcia wniosków spółki (...) S.A. o doręczenie pozwu oraz wyroku zaocznego w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Szczecinie pod sygn. VIII GC 398/02, gdy wobec brzmienia art. 423 § 2 zd. drugie ksh oddalenie powództwa w w/w sprawie skutkować może roszczeniem o naprawienie szkody na zasadach ogólnych (zarzut podniesiony z daleko posuniętej ostrożności procesowej);

6) art. 316 § 1 k.p.c. poprzez niezastosowanie i oparcie ustaleń faktycznych w sprawie jedynie na nieznaczącej części materiału dowodowego z całkowitym pominięciem analizy i oceny dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania o otwarcie postępowania układowego Stoczni (...) S.A. w sprawie o sygn. XIII UM 18/02 dawnego Sądu Rejonowego w Szczecinie oraz XIII U 156/02 i XII U 24/09 tegoż sądu wskazujących na sposób przekazania majątku Stoczni (...) S.A. na rzecz Stoczni (...) sp. z o.o., wartość tego majątku oraz wartość majątku pozostałego w masie upadłości, co wpłynęło na treść orzeczenia, gdyż (a) sąd pozbawił się możliwości ustalenia rzeczywistego stanu majątkowego Stoczni (...) S.A. w roku 2002 oraz (b) sąd nie mógł ocenić czynności władz spółki w tych postępowaniach, w szczególności wpływu funkcjonariuszy publicznych na złożenie przez zarząd Stoczni (...) S.A. wniosku o ogłoszenie upadłości;

7) art. 365 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że prawomocne ogłoszenie upadłości Stoczni (...) S.A. wyklucza przyjęcie odmiennych ustaleń faktycznych co do stanu majątkowego tego podmiotu w sytuacji, w której związanie sądu prawomocnym orzeczeniem innego sądu nie oznacza związania ustaleniami faktycznymi a nawet poglądami prawnymi wyrażonymi w innej sprawie, co wpłynęło na treść orzeczenia poprzez zaniechanie zbadanie, czy istotnie Stoczni (...) S.A. była niewypłacalna w dacie ogłoszenia upadłości i czy przyczynami jej ówczesnej sytuacji majątkowej nie były zdarzenia inne niż wskazane w uzasadnieniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

8) art. 217 § 3 w zw. z art. 227 k.p.c., poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że okoliczności faktyczne sprawy zostały dostatecznie wyjaśnione bez potrzeby przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych, którzy oceniliby, czy i jak działania funkcjonariuszy publicznych opisane w materiale dowodowym sprawy wpłynęły na sytuację majątkową Stoczni (...) S.A., w szczególności jej wypłacalności, co wpłynęło na treść orzeczenia wobec uznania przez sąd, że takiego wpływu nie było, co wyklucza odpowiedzialność Skarbu Państwa.

9) Naruszenie zasady lojalności procesowej przez Sąd I instancji względem strony powodowej poprzez zapowiedzenie w toku przesłuchań świadków oraz na rozprawie w dniu 14 listopada 2016 r. zamiaru powołania biegłych sądowych zawnioskowanych przez strony, zawężanie w związku z tym możliwości wypowiedzenia się przez świadków na temat faktów, dla których analizy wymagane są wiadomości specjalne (świadek E. B. (2), świadkowie R. K. (8) i G. H. (4), E. O.), czy też w zakresie specjalistycznych zagadnień z pogranicza prawa, ekonomii i inżynierii zarządzania (świadkowie L. P. (3), S. S. (30)) - a następnie oddalenie wniosków dowodowych o powołanie biegłych sądowych (instytutów naukowych) i poprzestanie na własnej ocenie materiału dowodowego - w sytuacji gdy materiał dowodowy zawierał szereg elementów z wielu dziedzin nauki i techniki, dla których analizy i oceny niezbędne są wiadomości specjalne, a prezentowana przez świadków - uznane autorytety naukowa - wiedza przyczyniłaby się do wyjaśnienia Sądowi I instancji mechanizmów zaistniałych w spornym stanie faktycznym.

Skarżący zarzucili nadto nierozpoznanie istoty sporu poprzez:

a) bezzasadne pominięcie dowodów z opinii instytutów naukowych i zawężenie możliwości wypowiedzi ze strony świadków (w szczególności E. B. (2), S. S. (30)) na okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sporu,

b) brak analizy przez Sąd I instancji skutków bezprawnego aresztowania akcjonariuszy (...) S.A. (byłego Zarządu) w kontekście utraty wpływu przez tych akcjonariuszy, zasiadających również w zarządach spółek (...) S.A., (...) S.A., a

zatem posiadający decydujący wpływ na funkcjonowanie Holdingu w kluczowym okresie (lipiec 2002 r.) z uwagi na posiadanie większości głosów na WZA,

c) brak analizy zeznań świadków w zakresie faktu stosowania gróźb pod adresem członków organów (...) S.A. i Spółki, w szczególności przed posiedzeniem RN w dniu 20.05.2002 r., na którym odwołano Zarząd (vide: zeznania świadków - członków Rady Nadzorczej (...) S.A.),

d) brak analizy przyczyn braku możliwości finansowania (...) S.A. poprzez zastawienie majątku Spółki i spółek zależnych (w szczególności poprzez leasing zwrotny), a nadto mechanizmu przejścia własności bazy paliwowej (...) S.A., jej wartości i znaczenia dla Holdingu - w sytuacji gdy z materiału zgromadzonego w sprawie wynika, że spółka (...) S.A. w roku 2002 posiadała zezwolenia na składowanie i handel paliwem, a w aktach sprawy (pismo procesowe powoda z dnia 12.01.2017 r.) znajduje się wycena jej wartości na 31.12.2001 r. (kwota ponad 160 mln złotych) oraz potwierdzenia zaciągnięcia, po zbyciu bazy na rzecz (...) S.A., kredytów na kwotę łączną rzędu 400 mln złotych po jej nabyciu (pismo procesowe powoda z dnia 6.07.2017 r.) - co świadczy o znacznym, potencjale ekonomicznym spółki (...) S.A. niewykorzystanym w kluczowym dla Holdingu okresie - z uwagi bowiem na złożoność, specjalistyczny charakter i skomplikowanie zagadnień przedstawionych w materiale dowodowym, niezbędne jest poddanie go ocenie biegłych (instytutów naukowych) tak pod kątem interakcji pomiędzy poszczególnymi zdarzeniami, jak i ich wpływu na zaprzestanie funkcjonowania przez (...) S.A., analiza tych zagadnień przy użyciu wiadomości specjalnych będzie pomocna również przy ocenie bezprawności podejmowanych działań przez osoby reprezentujące stronę pozwaną.

Apelację oparto nadto o zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzekania, wynikający z naruszenia przez Sąd I instancji powyższych przepisów i zasad prawa procesowego który spowodował, że z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika inny stan faktyczny niż to ustalił Sąd w zaskarżonym wyroku. Z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego wynika bowiem, że na skutek szeregu bezprawnych działań podjętych przez osoby reprezentujące Skarb Państwa doszło do wyrządzenia szkody akcjonariuszom (...) S.A. w rozmiarze co najmniej takim jak wskazał powód. Przeciwnie ustalenia Sądu I instancji uznać należy za kontrfaktyczne.

W przypadku jeżeli zostałyby uznane, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych jest niezasadny powód podniósł, że wyrok Sądu I instancji narusza także przepisy prawa materialnego, które powinny być brane przez Sąd pod uwagę z urzędu, a które zostały naruszone przez ich błędną wykładnię ewentualnie przez niewłaściwe ich zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy. Naruszenie prawa materialnego zdaniem powoda polegało na uchybieniu przepisom:

1) Art. 417 § 1 kc w zw. z art. 77 ust. 1 Konstytucji przez ich błędną wykładnię skutkującą uznaniem, iż w okolicznościach niniejszej sprawy przepis ten nie znajduje zastosowania z uwagi na niewykazanie przez powoda zaistnienia działań przedstawicieli Skarbu Państwa noszących znamiona bezprawności, a nadto przez uznanie, że zaniechanie nie rodzi odpowiedzialności z tego tytułu, co skutkowało pozbawieniem akcjonariuszy prawa do odszkodowania za wyrządzoną szkodę, podczas gdy w okolicznościach niniejszej sprawy zostały przez powoda wykazane działania bezprawne, których dopuściły się osoby reprezentujące Skarb Państwa, zajmujące stanowiska funkcjonariuszy państwowych, w tym w szczególności sprawujący funkcje w Rządzie.

2) art. 416 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że zachowania Skarbu Państwa w sferze dominium nie prowadzą do powstania odpowiedzialności odszkodowawczej.

3) Art. 361 § 1 kc poprzez nieuznanie związku przyczynowego pomiędzy działaniami osób reprezentujących Skarb Państwa, w tym w szczególności: L. M. (8), J. P. (5), M. L. (4), W. K. (7), K. J. (40), S. W. (18), I. P. (1), polegającymi na:

a) rozpowszechnianiu w latach 2001, 2002 i następnych, nieprawdziwych informacji o akcjonariuszach, władzach (...) S.A. oraz o Holdingu i spółkach zależnych, w szczególności o spółce (...) S.A. i (...) S.A. (L. M., J. P., W. K., K. J., S. W., I. P.),

b) zapewnianiu władz (...) S.A. i większościowych akcjonariuszy co do zamiaru udzielenia gwarancji przez Skarb Państwa po spełnieniu żądań - w tym żądań szkodzących interesom (...) S.A. i akcjonariuszy, a następnie nieudzielenie tych gwarancji w kluczowym dla (...) S.A. momencie (L. M., J. P., W. K.),

c) groźbach spowodowania wszczęcia postępowań karnych przeciwko akcjonariuszom i władzom (...) S.A. oraz spółek posiadających akcje (...) S.A., w szczególności spółki (...) S.A., (...) S.A. i (...) S.A. (J. P., K. J.),

d) doprowadzeniu do zatrzymania i aresztowania akcjonariuszy (...) S.A., sprawujących dotychczas funkcje zarządcze w (...) S.A. oraz nadal w spółkach zależnych, w tym w szczególności w spółce (...) S.A. i (...) S.A. (K. J., Prokuratura Apelacyjna w Poznaniu),

e) zaskarżeniu uchwał podjętych na NWZA spółki (...) S.A. w dniu 07.05.2002 r. wbrew interesowi (...) S.A. oraz akcjonariuszy, przy jednoczesnej zmianie Zarządu (...) S.A. do dnia 20.05.2002 r. (W. K., J. P.),

f) przejściu prywatnego majątku (...) S.A. w skutek nacjonalizacji niemającej oparcia w ustawie, noszącej znamiona wywłaszczenia - bez odszkodowania (J. P., W. K. oraz podlegli urzędnicy niższego szczebla),

A nadto polegających na:

g) wydaniu przez Sąd Okręgowy w Szczecinie wyroku zaocznego w sprawie VIII GC 398/02 przy braku podstaw do jego wydania z uwagi na niedoręczenie pozwu do strony pozwanej (...) S.A., który to wyrok mimo jego niedoręczenia pozwanej został uprawomocniony (W. K. oraz podlegli urzędnicy niższego szczebla, Sąd Okręgowy w Szczecinie),

h) otwarciu postępowania upadłościowego w czasie trwania postępowania układowego, przed uprawomocnieniem postanowienia o umorzeniu postępowania układowego (Sąd Rejonowy w Szczecinie),

a szkodą wyrządzoną stronie powodowej - podczas gdy następstwem powyższych działań (ich kumulacji) było doprowadzenie do zaprzestania funkcjonowania (...) S.A. i utrata wartości przez akcje tej spółki.

4) Art. 422 kc poprzez jego błędną wykładnię, skutkującą niezastosowaniem tego przepisu w sytuacji gdy działania funkcjonariuszy państwowych, które nie zostały przez Sąd I instancji zakwalifikowane jako bezpośrednio szkodzące interesom strony powodowej powinny zostać zakwalifikowane jako działania pomocne, prowadzące do zaprzestania funkcjonowania przez (...) S.A. (w szczególności wystąpienia Ministra i Wiceministra Gospodarki, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Skarbu), czy też jako skorzystanie świadome z wyrządzonej szkody - poprzez nacjonalizację bez odszkodowania majątku (...) S.A., która stała się możliwa m.in. na skutek zaskarżenia uchwał NWZA z dnia 7.05.2002 r., czy też aresztowania członków byłego Zarządu - posiadających jednak nadal akcje (...) S.A. oraz będących członkami Zarządów spółek (...) S.A. i (...) S.A. (posiadających także akcje (...) S.A.) w ilości umożliwiającej decydujący wpływ na (...) S.A. w krytycznym momencie.

5) Art. 442¹ § 1 kc przez niewłaściwe zastosowanie skutkujące uznaniem, że w niniejszej sprawie doszło do przedawnienia należności strony powodowej z uwagi na upływ trzyletniego, a nawet dziesięcioletniego terminu przedawnienia - podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym listu Prezydenta S. M. J. (30) przedłożonego przez świadka L. M. (8) na rozprawie, wypowiedzi świadków J. P. (5) i W. K. (7), a nadto z wyjaśnień powoda wynika, że powód nie tylko przez czas trwania postępowania karnego, lecz również do dzisiaj jest uznawany za osobę, która doprowadziła (...) S.A. do upadłości (takie stanowisko, do czasu wszczęcia niniejszego postępowania było powszechnie prezentowane i aprobowane przez społeczeństwo), a sam powód do czasu wydania postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5.10.2010 r., w sprawie V KK 22/10, o uznaniu skargi kasacyjnej Prokuratury za oczywiście bezzasadną, nie mógł nawet próbować wskazywać rzeczywistych sprawców utraty wartości akcji (...) S.A., co było dodatkowo utrudnione gdy osoby odpowiedzialne za wyrządzenie szkody posiadały nadal status funkcjonariuszy państwowych, w tym na wysokich stanowiskach.

6) Art. 121 pkt 4) kc poprzez jego błędną wykładnię skutkującą nieuznaniem braku rozpoczęcia biegu przedawnienia z uwagi na toczące się postępowanie karne przeciwko powodowi - Reprezentantowi Grupy, a nadto z uwagi na faktyczne nieistnienie do roku 2011 r. w polskim systemie prawa cywilnego pojęcia odszkodowania z tytułu zaistnienia szkody pośredniej - podczas gdy w przypadku zastosowania powyższej normy należy dojść do wniosku, że wobec uwikłania powoda w długoletni proces karny przeciwko jego osobie, a nadto wobec obiektywnego braku świadomości prawnej możliwości dochodzenia odszkodowania przez akcjonariuszy (...) S.A. za szkodę wyrządzoną spółce akcyjnej, nie istniała po stronie powodowej (wszystkich członków Grupy) obiektywna możliwość wytoczenia powództwa.

7) Art. 5 kc poprzez jego błędną wykładnię i uznanie że w okolicznościach niniejszej sprawy zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego zasługuje na uwzględnienie pomimo, że jego podniesienie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i jako takie stanowi nadużycie prawa podmiotowego, albowiem do roku 2010 r. uwikłano członków Zarządu (...) S.A. i spółek zależnych w postępowanie karne, w którym byli oskarżonymi, a od 2001 r. do chwili obecnej powtarzana jest powszechnie opinia (fakt powszechnie znany), której narracji uległ również Sąd I instancji, jakoby do wyrządzenia szkody akcjonariuszom doszło na skutek działań niezależnych od osób reprezentujących Skarb Państwa, co więcej dojść miało do tego rzekomo na skutek nieprawidłowego zarządzania Holdingiem przez Reprezentanta Grupy i pozostałych członków Zarządu.

8) Art. 399 § 3 ksh, art. 400 § 1 ksh w zw. z § 17 oraz § 23 Statutu (...) S.A. przez ich błędną wykładnię polegającą na nieuwzględnieniu przez Sąd I instancji roli zatrzymanych w dniu 7.07.2002 r. i aresztowanych w dniu 10.07.2002 r. akcjonariuszy tej Spółki, w tym powoda K. P. i pozostałych byłych członków Zarządu, będących jednocześnie członkami zarządów spółek (...) S.A. i (...) S.A. - posiadających łącznie ponad 50% głosów na WZA spółki (...) S.A. - co skutkowało nieuznaniem związku przyczynowego pomiędzy w/w bezprawnymi czynnościami podjętymi przez funkcjonariuszy państwowych (bezsporne, a nadto wyroki III K 288/03 i dalszych instancji, wyrok III Ko 42/10), a szkodą wyrządzoną akcjonariuszom - podczas gdy prawidłowa wykładnia w/w przepisów powszechnie obowiązujących w zestawieniu z przepisami wewnętrznymi (...) S.A. prowadzi do wniosku, że na skutek bezprawnie podjętych działań przez osoby reprezentujące stronę pozwaną, doszło do pozbawienia akcjonariuszy posiadających większość w kapitale akcyjnym oraz większość głosów na WZA, możliwości decydowania o losie Spółki w krytycznym dla niej momencie, gdy mimo postępowania układowego, będącego w toku, doszło do ogłoszenia upadłości (...) S.A., a osoby powołane do Zarządu tej Spółki z rekomendacji mniejszościowego akcjonariusza dopuściły się działań na jej szkodę.

9) Art. 423 2 zd. drugie ksh przez jego błędną wykładnię, skutkującą nieuznaniem wpływu postępowania prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie VIII GC 398/02 na niniejszą sprawę, a w konsekwencji skutkującą odmową zawieszenia postępowania do czasu rozpoznania wniosku (...) S.A. o doręczenie pozwu oraz wyroku zaocznego w sprawie VIII GC 398/02 (z uwagi na brak do dnia dzisiejszego prawidłowego doręczenia pozwu i wyroku zaocznego pozwanej (...) S.A.), a nadto przez nieuznanie możliwości popełnienia czynu bezprawnego przez akcjonariusza mniejszościowego na skutek zaskarżenia uchwały WZA spółki akcyjnej (szantaż korporacyjny) - podczas gdy wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, że w przypadku wniesienia oczywiście bezzasadnego powództwa przez akcjonariusza możliwe jest dochodzenie odszkodowania na zasadach ogólnych.

10) Art. 21 ust. li 2 Konstytucji poprzez ich niezastosowanie, podczas gdy w okolicznościach niniejszej sprawy mamy do czynienia z wyłączeniem, nie tylko nie mającym oparcia w ustawie lecz dokonany bez jakiegokolwiek odszkodowania.

11) Art. 9 oraz art. 25 Ustawy z dnia 4.09.1997 r. o działach administracji rządowej w zw. z art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz w zw. z art. 149 i art. 150 Konstytucji RP przez ich błędną wykładnię, skutkującą uznaniem przez Sąd I instancji, że działania Ministra Gospodarki względem spółki (...) S.A., jej zarządu, akcjonariuszy oraz banków finansujących produkcję stoczniową posiadały umocowanie w przepisach ustawowych, podczas gdy działania te, z uwagi na brzmienie w/w przepisów, należy uznać za bezprawne - zarówno w odniesieniu do samowolnego pośredniczenia w negocjacjach pomiędzy (...) S.A. a bankami, w zakresie żądań godzących w interes (...) S.A. stawianych zarówno Spółce, Zarządowi jak i Bankowi (...) S.A., a nadto w zakresie treści przemówienia Ministra J. P. (5) w Sejmie w dniach 17,18 i 19 lipca 2002 r. - z uwagi na przekroczenie przez Ministra Gospodarki uprawnień

ustawowych oraz wynikających z Konstytucji RP, co stanowiło działanie bezprawne, wymierzone w interesy (...) S.A. i jej akcjonariuszy, jako jeden z elementów działań podjętych przez funkcjonariuszy państwowych, mających na celu renacjonalizację (...) S.A. poprzez wywłaszczenie prywatnego majątku akcjonariuszy, bez odszkodowania.

12) art. 3 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne poprzez jego niezastosowanie i niezbadanie, czy funkcjonariusze Skarbu Państwa działali zgodnie z przepisami wskazanej ustawy przy ocenie możliwości udzielenia zabezpieczenia kredytu, który zamierzała zaciągnąć (...) S.A. w latach 2001 – 2002, co miało wpływ na treść orzeczenia, albowiem Sąd pierwszej instancji przyjął jedynie, że udzielenie poręczeń lub gwarancji jest fakultatywne zapominając, że do obowiązków funkcjonariuszy publicznych należy rozpoznanie wniosku o udzielenie gwarancji lub poręczenia zgodnie z przepisami wymienionej ustawy, których naruszenie stanowi zachowanie bezprawne.

W oparciu o przedstawione zarzuty wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie powództwa całości, a ewentualnie z uwagi na nierozpoznanie przez Sąd I instancji istoty sporu i konieczność uzupełnienia materiału dowodowego w znacznym zakresie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za obie instancje.

Zarazem sformułowano szereg wniosków dowodowych. W uzasadnieniu rozwinięto przedstawione zarzuty.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji podtrzymując w całości swoją wcześniejszą argumentację i (poza akceptacją zaskarżonego rozstrzygnięcia kwestionując w szczególności możliwość dochodzenia przez akcjonariuszy roszczeń odszkodowawczych wynikłych z utraty wartości majątku spółki rzutuującego na utratę wartości akcji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja znajduje uzasadnienie o tyle, że doprowadziła do rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym.

Zasadniczą tego przyczyną jest stwierdzenie przez Sąd odwoławczy, że Sąd Okręgowy wskutek naruszenia przepisów prawa materialnego poprzestał na rozważeniu kwestii wstępnych i w efekcie nie rozpoznał sprawy co do istoty, zaniechawszy przede wszystkim dokonania analizy twierdzeń faktycznych pozwu co do bezprawnego działania szeroko rozumianego Państwa w stosunku (...) SA i następnie dalszych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej. Wobec obecnego kształtu materiału procesowego merytoryczne rozpoznanie sprawy przez Sąd Apelacyjny naruszałoby faktycznie prawo stron do dwuinstancyjnego postępowania sądowego.

Zasadniczym mankamentem zaskarżonego rozstrzygnięcia, zdaniem Sądu Apelacyjnego jest to, że Sąd Okręgowy zarzucając powodowi wadliwe (nazbyt niejasne i mgliste) przedstawienie podstawy faktycznej powództwa poprzestał w istocie na dokonaniu odrębnej analizy prawnomaterialnej każdego z faktów składających się (według twierdzeń powództwa) na tą podstawę. Sąd pominął przy tym zwłaszcza to, że z treści stanowiska powoda niewątpliwie wywodzić należy twierdzenie, że o bezprawności działania aparatu (funkcjonariuszy) Państwa wobec spółki świadczy całość tych działań powiązana (według powoda) logicznie i przyczynowo (stanowiąca realizację określonego zamierzenia przejęcia - jak określa to strona powodowa - „renacjonalizacji” - przedsiębiorstwa zorganizowanego w celu prowadzenia działalności stoczniowej przez (...) SA i inne spółki holdingu. Zdaniem powoda to właśnie świadczy o działaniu z zamiarem szkodzenia spółce i przez pryzmat tego celu oceniać należy poprzedzające (równoległe i zdaniem powoda moderowane czy też koordynowane przez członków Rady Ministrów) działania władz (funkcjonariuszy) publicznych.

W tym świetle stwierdzić należy, że w ocenie Sądu Apelacyjnego przedstawiona przez powoda podstawa faktyczna wbrew stanowisku Sądu Okręgowego, nie budzi żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Już z szerokiego przedstawienia stanowiska powoda w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji wyraźnie wynika więc, że powód upatruje bezprawności działania pozwanego w opisywanym w pozwie ciągu czynności związanych z podejmowaniem przez Radę Ministrów (lub odwołaniem) decyzji o udzieleniu pomocy publicznej, uzależnieniem udzielenia tej pomocy od określonych decyzji właścicielskich (nieodpłatnego zbycia na rzecz Skarbu Państwa akcji spółki) czy też

wewnątrz korporacyjnych (akceptacji oczekiwanych przez funkcjonariuszy publicznych zmian we władzach spółki). Obok tego wskazuje skarżący wyraźnie na działalność przedstawicieli rządu powodującą trudności w negocjacjach z bankami (poprzez formułowanie propozycji ugodowych, które były dalej idące, niż oczekiwania spółki i ze względu na swoją radykalność trudne do zaakceptowania przez wierzycieli spółki, czy wreszcie przez wypowiedzi publiczne osób sprawujących eksponowane funkcje w strukturze władzy publicznej, podważające kompetencje zawodowe, rzetelność oraz uczciwość osób zarządzających do 2002 roku strukturą holdingu a więc utożsamianych przez kontrahentów ze spółką).

W tym właśnie kontekście wskazuje też skarżący na zasadniczą (i podważającą zaufanie do Państwa) zmianę polityki rządu w stosunku do spółki po 2001 roku (odwołując się do dokumentów rządowych z 1997 roku nakreślających strategię współpracy rządu ze spółkami stocznioowymi powstałymi po sprywatyzowaniu na początku lat 90-tych ubiegłego stulecia) upadających stoczni państwowych. Wreszcie podaje twierdzenia co do motywów takiego działania, których upatruje przede wszystkim w motywowanej ideologicznie niechęci osób pełniących wówczas funkcje rządowe do udzielania pomocy publicznej podmiotom prywatnym, czy też woli przejęcia przez władzę publiczną przedsiębiorstwa składającego się na szeroko rozumianą stocznię oraz dodatkowo - działalność grup interesów dążących do przejęcia jeszcze nieuruchomionej inwestycji holdingu dotyczącej infrastruktury pozwalającej na składowanie i hurtowy obrót paliwami

Klarowność twierdzeń pozwu tworzących podstawę faktyczną a powództwa odwołujących się do poszczególnych zdarzeń decyzji i wypowiedzi publicznych oraz dokumentów rządowych i wiązanych przez powoda w określony ciąg zdarzeń nie budzi w ocenie Sądu Apelacyjnego jakichkolwiek wątpliwości.

Przyjmując zatem, że przedmiotem procesu jest tzw. roszczenie procesowe rozumiane jako teza o istnieniu dochodzonego prawa w świetle przytaczanych przez powoda okoliczności, obowiązkiem Sądu było przede wszystkim zweryfikowanie (w świetle wyników postępowania dowodowego) zasadności twierdzenia o bezprawności działania władz państwowych w stosunku do spółki w latach 2001- 2002 definiowanego przez powoda jako zmierzającego do przejęcia (bez stosownej rekompensaty) praw do przedsiębiorstwa stocznioowego (a więc zorganizowanego kompleksu praw majątkowych i niemajątkowych w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ k.c.) służącego przede wszystkim do produkcji stoczniowej. To zamierzenie, którego elementem było doprowadzenie do upadłości (...) SA i (...) SA miało odbywać się z naruszeniem praw spółki (...) SA (naruszeniem jej własności oraz innych praw składających się na przedsiębiorstwo) i jako takie pośrednio powodować szkodę akcjonariuszy (utrata wartości posiadanych przez nich akcji).

Zasadnicza trudność i złożoność rozstrzygnięcia niniejszej sprawy wynika zatem z faktu, że z koniecznym staje się ocena równoległego działania różnych podmiotów występujących w imieniu Państwa (funkcjonariuszy publicznych). Ocena ta musi być dokonywana w „interdyscyplinarnej” płaszczyźnie prawnej (uwzględniać musi „krzyżowanie się” różnych regulacji prawnych, z których wywodzić należy kompetencje czy też granice kompetencji poszczególnych funkcjonariuszy. Konieczne jest zatem z jednej strony ustalenie czy poszczególne osoby działały w granicach swoich kompetencji. Jeśli zaś doszło do ich przekroczenia powstaje konieczność ustalenia wpływu działania poza granicami kompetencji na sytuację ekonomiczną (...) SA i spółek tworzących holding.

Dopiero po przesądzeniu tej kwestii otwiera się możliwość badania szkody w majątku akcjonariuszy (co jak trafnie wzmiankował Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, również jest procesem złożonym i wymaga uwzględnienia reguł i granic odpowiedzialności wypracowanych w dotychczasowym orzecznictwie).

Dodatkową trudność w badaniu sprawy powoduje to, że niewątpliwie działania władz państwowych wobec spółki dokonywane były w obliczu sytuacji kryzysu w branży stoczniowej. W tym świetle działania władzy następowały przy eskalacji (w związku z pogarszającą się sytuacją szeroko rozumianej stoczni) niepokojów społecznych (z uwagi na niepodważalne znaczenie ekonomiczne prowadzonej przez (...) SA i spółki zależne działalności stoczniowej dla całej branży stoczniowej, oraz gospodarczą zależność od szeroko rozumianego holdingu, całej sieci mniejszych kooperujących podmiotów, czy wreszcie pierwszoplanowe znaczenie gospodarcze dla regionu, w którym stocznia działała).

Ten aspekt deklarowany przez przesłuchiwaną w sprawie osoby pełniące wówczas funkcje publiczne jako ważki motyw zachowania się poszczególnych podmiotów, nie może jednak wpływać na ocenę zgodności z prawem (lub bezprawności) ich działań lub zaniechań jako funkcjonariuszy publicznych za których Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność zgodnie z art. 417 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed 1 września 2004 roku. Zatem jeśli działania poszczególnych osób występujących w imieniu państwa nie znajdowały podstawy prawnej, to deklarowane motywy tych działań, nie mogą same przez się wyłączać odpowiedzialności Skarbu Państwa w świetle przepisów art. 77 Konstytucji RP oraz 417 k.c.

Istotnym punktem odniesienia dla oceny sprawy musi też być to, że powód zarzuca bezprawność działania wobec spółki Państwu w imieniu którego działało szereg podmiotów w tym przede pełniących istotne funkcje publiczne w ramach struktury administracji rządowej (a nie Skarbowi Państwa jako swoistej figurze (konstrukcji) prawnej pozwalającej na przypisaniu Państwu cywilnoprawnych skutków zdarzeń prawnych w obrocie cywilnoprawnym). Zarzuty powoda dotyczą bowiem niewątpliwie szeregu innych, niż wykonywanie praw cywilnych w obrocie gospodarczym, aspektów funkcjonowania struktury państwowej. Wskazuje powód przede wszystkim na działania Ministra Gospodarki polegające na pozaprawnym wywieraniu wpływu na decyzje innych podmiotów gospodarczych i ingerowaniu w sprawy spółki prawa handlowego, czy też Ministra Spraw Wewnętrznych polegające na publicznym formułowaniu sugestii o przestępczym charakterze działań zarządu spółki, czy wreszcie działania (zaniechania) Rady Ministrów w zakresie rozpatrywania wniosku o udzielenie pomocy publicznej. Działania Ministra Skarbu Państwa w sferze zaskarżania uchwał stanowią w istocie jedynie kwestię uboczną.

Powództwo opiera się więc o zarzut nadużycia władzy państwowej wobec podmiotu gospodarczego prowadzącym w konsekwencji do przejęcia istotnych gospodarczo składników jego majątku.

Wobec treści twierdzeń pozwu (oraz poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń co do przebiegu poszczególnych zdarzeń w istocie zgodnych z twierdzeniami powoda) podstawą dla oceny powództwa staje się prawidłowa rekonstrukcja ram prawnych istotnych dla oceny zgodności z prawem zachowania się funkcjonariuszy państwowych w stosunku do Spółki w roku 2002.

W odniesieniu do tej kwestii nie można podzielić krytycznej oceny Sądu Okręgowego zarzucającej powodowi zaniechanie sprecyzowania na czym miała polegać bezprawność działania władz państwowych wobec spółki. Przypomnieć należy, że rolą Sądu jest dokonywanie oceny powództwa z perspektywy właściwie dobranej regulacji prawnomaterialnej (zasada da mihi facti dabo tibi ius). Zatem to obowiązkiem Sądu Okręgowego było ustalenie stanu prawnego jeśli chodzi o kompetencje poszczególnych osób działających w imieniu Skarbu Państwa w okresie objętym twierdzeniami pozwu, ustalenie wzorca zgodnego z prawem zachowania się tych osób a następnie (w kontekście wyników postępowania dowodowego) przesądzenie, czy poszczególne działania lub zaniechania osób, za które Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność, były zgodne z prawem.

Ocena roszczeń powoda nastąpić musi zgodnie z art. 417 k.c. w brzmieniu obowiązującym w latach 2001 – 2002 przy uwzględnieniu wzorca konstytucyjnego (art. 77 Konstytucji RP).

Sąd Okręgowy trafnie przedstawił intertemporalnoprawne uwagi dotyczące opisanej podstawy prawnej roszczeń powoda stwierdzając, że zastosowanie znajdzie norma art. 417 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed 1 września 2004 roku. Wykładnia tego przepisu musi jednak być dokonywana w kontekście obowiązującej od 1997 roku regulacji art. 77 Konstytucji RP przy uwzględnieniu wniosków wypływających z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego interpretującego art. 417 kc w ówczesnym brzmieniu w kontekście art. 77 Konstytucji RP (por. zwłaszcza wyrok TK z dnia 4 grudnia 2001, SK 18/00 OTK 2001/8/256). Dodać jednak należy, że zbytnim uproszczeniem jest stwierdzenie Sądu Okręgowego, że dokonując wykładni normy art. 417 k.c. w brzmieniu znajdującym zastosowanie w sprawie należy pojęcie bezprawności oceniać stosownie do jej konstytucyjnoprawnego rozumienia (a więc ograniczać do sytuacji działania bez podstawy prawnej). Zdanie to może być uzasadnione w odniesieniu do czynności Państwa w sferze niezwiązanej z obrotem cywilnoprawnym. Nie sposób jednak z art. 417 k.c. w ówczesnym brzmieniu wywodzić, że w odniesieniu do czynności osób (za które Skarb państwa ponosi odpowiedzialność na tej podstawie prawnej) w

szeroko rozumianym obrocie cywilnoprawnym nie mogą być oceniane przez pryzmat bezprawności w rozumieniu tego pojęcia wynikającym z wykładni art. 415 k.c. (a więc także sprzeczności z nakazami lub zakazami wywodzonymi z norm moralnych składających się na katalog zasad współzycia społecznego czy też dobrych obyczajów). Uwagi Sądu Okręgowego dotyczące konieczności zachowania spójnej wykładni pojęcia bezprawności między art. 77 Konstytucji RP i art. 417 k.c. mogą być uznane za adekwatne do stanu prawnego obowiązującego obecnie (od dnia 1 września 2004) wobec powtórzenia w przepisie art. 417 sformułowania użytego w art. 77 Konstytucji. Jednakże nie ma podstaw, by (odmiennie niż czyniło to orzecznictwo i doktryna dokonując wykładni art. 417 k.c. w brzmieniu znajdującym zastosowanie w niniejszej sprawie) ograniczać odpowiedzialność Skarbu Państwa za działania funkcjonariuszy publicznych przed nowelizacją KC wyłącznie do działań bezprawnych w rozumieniu Konstytucji RP (a więc działań nie znajdujących podstawy prawnej). Na możliwość szerokiego („cywilistycznego”) rozumienia bezprawności w przy stosowaniu art. 417 k.c. wskazywał już wyraźnie Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 grudnia 2001 (SK18/00) dostrzegając w swoich rozważaniach, że szkoda w rozumieniu art. 77 Konstytucji była łączona z działaniem organu zaś szkoda w rozumieniu art. 417 k.c. wiązana była z działaniem lub zaniechaniem konkretnych funkcjonariuszy (status funkcjonariusza zaś rozumiany był bardzo szeroko wobec treści art. 417 §2 k.c. w ówczesnym brzmieniu) a zakresy obu regulacji w istocie krzyżowały się. Rozstrzygnięcie Trybunału w sprawie SK 18/00 zmierzało jedynie do tego by nie zawężyć rozumienia regulacji kodeksowej w stosunku do konstytucyjnej. Wyrok Trybunału nie może jednak prowadzić do wniosków o konieczności ograniczenia odpowiedzialności cywilnej Skarbu Państwa na podstawie art. 417 k.c. do wyłącznie do zachowań bezprawnych w rozumieniu art. 77 Konstytucji. Wprost w uzasadnieniu wyroku wskazano bowiem na brak podstaw do kwestionowania dotychczasowego dorobku orzecznictwa na tle art. 417 k.c. (poza kwestią wymogu wykazania winy funkcjonariusza). W rezultacie Trybunał w uzasadnieniu wyroku *expressis verbis* stwierdził, że „nie ma konstytucyjnych przeszkód dla związania w ramach ustawodawstwa zwykłego konstrukcji odpowiedzialności odszkodowawczej władzy publicznej z tradycyjną koncepcją bezprawności ustaloną w płaszczyźnie prawa cywilnego”. Jeśli tak, to wobec utrwalonego w praktyce judykacyjnej rozumienia pojęcia bezprawności na tle art. 417 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed 1 września 2004 nie sposób ograniczać obecnie oceny zaistnienia bezprawności istotnego dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawie zachowania się funkcjonariuszy publicznych wyłącznie do wzorca z art. 77 Konstytucji RP.

Sąd Okręgowy powinien więc odnieść swoją ocenę także do pojęcia przesłanki bezprawności w rozumieniu przyjętym powszechnie na tle ówczesnego brzmienia art. 417 k.c. a więc odnosząc ocenę nie tylko do zakazów i nakazów ustawowych lecz także do obiektywnych (obowiązujących powszechnie) wzorców zachowania wywodzonych z zasad współzycia społecznego, słuszności czy też dobrych obyczajów w obrocie gospodarczym.

W dotychczasowych wypowiedziach judykatury wyjaśniono też, że odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa łączy się z takim działaniem lub zaniechaniem organów władzy publicznej, które są niezgodne z prawem a nieprawidłowość w działaniu władzy publicznej może przybrać zarówno postać naruszeń konstytucyjnych praw i wolności, konstytucyjnych zasad funkcjonowania władzy publicznej, uchybień określonych w ustawach zwykłych, aktach wykonawczych jak i uchybień normom pozaprawnym, w różny sposób powiązanych z normami prawnymi. Przy ocenie przesłanki bezprawności niezbędne jest, zatem odróżnienie czynności podejmowanych w wykonaniu ustawowych obowiązków od zachowań będących ich naruszeniem. Stwierdza się też, że nie każde naruszenie prawa będzie stanowiło podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa na gruncie art. 417 § 1 k.c., a jedynie takie, które stanowiło warunek konieczny powstania uszczerbku poszkodowanego i którego normalnym następstwem w danych okolicznościach jest powstanie szkody (por. np. wyrok SN z dnia 14 października 2016, I CSK 707/15 wyrok z dnia 17 lutego 2011 IV CSK 290/10,).

Wobec twierdzeń, o które opiera się powództwo konieczne jest odwołanie się do regulacji konstytucyjnej oraz administracyjnoprawnej. Prawidłowe ustalenie norm statuujących powinności i prawa państwa w sferze prawa publicznego gospodarczego (w zakresie interwencji i oczekiwań co do kierunków działania podmiotu, rozpatrywania wniosku o udzielenie pomocy publicznej i wreszcie podejmowanie działań „właścicielskich”) wobec osoby prawnej (spółki akcyjnej), w której Skarb państwa jest zaangażowany kapitałowo (posiada akcje) a zwłaszcza granic

kompetencji poszczególnych funkcjonariuszy państwowych, wymaga więc analizy regulacji konstytucyjnych ale także administracyjnoprawnych i cywilnoprawnych.

Prawidłowa ocena powództwa wymaga też uwzględnienia wynikających z dotychczasowego orzecznictwa i poglądów doktryny poglądów dotyczących treści praw publicznych jednostki (osoby prawnej) a także powinności Państwa jeśli chodzi o poszanowanie tych praw i granice kompetencji do ingerencji w sferę wolności i swobód przynależnych jednostce.

Niewątpliwie punktem wyjścia dla określenia tych granic muszą być normy Konstytucji RP. Mieć przy tym należy na uwadze wynikającą z art. 8 Konstytucji RP zasadę jej nadrzędności i bezpośredniego działania (art. 8 ust 2).

W okresie, o który chodzi w sprawie obowiązywała już Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 (Dz. U. nr 78 poz. 483 dalej powoływana jako Konstytucja RP) zawierająca szereg zasad ustrojowych i wolności konstytucyjnych które musiały by być uwzględniane przez władze publiczną i rzutują na ocenę legalności jej działań lub zaniechań.

Zatem na podstawie przepisów Konstytucji określić należy wstępnie istotną dla rozstrzygnięcia treść praw i wolności jednostki wobec Państwa w sferze dotyczącej działalności gospodarczej i praw majątkowych i odpowiadające temu granice kompetencji państwa do ingerowania w sferę majątkową jednostki.

W judykaturze ustalony jest pogląd, że rekonstrukcja konstytucyjnie chronionych wolności i praw nie może ograniczać się wyłącznie do analizy rozdziału II Konstytucji. Prawa podmiotowe i wolności podlegające ochronie zatem wywodzić należy także z norm ustrojowych i nie można wykluczyć, że przez działanie państwa dojdzie do naruszenia prawa jednostki które można zrekonstruować na gruncie jednej lub kilku norm konstytucyjnych usytuowanych w różnych częściach konstytucji lub też w jej tzw. części ogólnej (por. np. uzasadnienie wyroku TK z dnia 12 grudnia 2001 SK 26/01 OTK nr 8 poz. 258).

Odnosząc się zatem do wzorców działania organów państwa niezbędnych dla określenia ich zgodności z prawem odwołać się należy w pierwszej kolejności do zasad konstytucyjnych.

Podstawową zasadą ustrojową wyrażoną przez art. 7 Konstytucji RP jest zasada legalizmu i praworządności. Zgodnie z tą normą organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

Wywodzi się stąd po pierwsze, że każde działanie organu publicznego wobec jednostki (obywatela) musi posiadać wyraźną podstawę prawną. Za bezprawne zatem należy traktować każde działanie (zaniechanie), którego nie można powiązać z odpowiednią normą prawną. Kompetencji nie można też co do zasady domniemywać. Kompetencja do określonej ingerencji w sytuację jednostki musi więc posiadać wyraźną podstawę normatywną. W świetle cytowanej normy istotne jest też dokonywanie oceny zgodności działania organu władzy publicznej z zakresem przyznanej kompetencji (zatem działanie w granicach prawa). Oceny zgodności działania organu władzy publicznej z prawem należy więc oceniać także w aspekcie przekroczenia granic kompetencji. W nauce prawa podkreśla się, że istotne znaczenie rozumianej szeroko zasady legalizmu, polega na wyeliminowaniu dowolności i samowoli z relacji między organami władzy publicznej a obywatelami, w szczególności w sprawach odnoszących się do życiowych potrzeb oraz interesów tych ostatnich. Legalizm, utożsamiany z praworządnością w jej aspekcie formalnym, mieści się implicite w formule państwa prawnego. Z kolei w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego stwierdza się, że dopuszczenie do łamania prawa przez organy władzy publicznej podważa samą ideę prawa jako systemu wiążących norm postępowania (zob. wyrok TK z 16 marca 2011 r., K 35/08, pkt 5.3).

Zasadę legalizmu łączyć należy z ustanowioną w art. 77 gwarancją prawa każdego do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem, a zatem naruszające zasadę legalizmu działanie organu (funkcjonariusza) władzy publicznej. Przyjmuje się bowiem, że tym samym przepis art. 77 stanowi instytucjonalną gwarancję zasady legalizmu (TK w uzasadnieniu orzeczenia z 1 września 2006 r. SK 14/05).

Interpretując normę art. 7 Konstytucji RP w nauce przyjmuje się formułę, że o ile obywatelom wolno czynić to wszystko, co nie jest zabronione przez prawo, to władzom – tylko to, co jest im dozwolone i przez prawo zaliczone do ich kompetencji i zadań. Wskazuje się, że kompetencja organu władzy publicznej może być, w zależności od charakteru sprawy, określona bardziej lub mniej szczegółowo, lecz jej prawna podstawa stanowi niezbędną przesłankę podjęcia działania przez dany organ. Z kolei wymóg „działania na podstawie prawa” oznacza wymóg istnienia legitymacji prawnej dla wszelkiej aktywności polegającej na sprawowaniu władzy publicznej, przy czym legitymacja ta powinna obejmować co najmniej ustalenie kompetencji organu poprzez określenie zakresu, form i trybu działania.

Wskazuje się, że w myśl zasady legalizmu organy władzy publicznej po utworzeniu w drodze prawnej rozwijają aktywność na podstawie i w granicach prawa, które określa ich zadania i kompetencje oraz tryb postępowania; postępowanie to prowadzi do wydawania decyzji i rozstrzygnięć wpływających na prawa i obowiązki obywateli w przepisanej przez prawo formie, na należytej podstawie prawnej i w zgodności z wiążącymi dany organ przepisami materialnymi (por. np. L. Garlicki, M. Zubik (red.) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom. I. Wyd. Sejmowe 2016, Komentarz do art. 7 i tam cytowana literatura). Stan taki ma wynikać z sytuacji, w której każde działanie organu władzy publicznej jest oparte na ustawowym upoważnieniu:

- 1) do podjęcia działania w danej kwestii;
- 2) do zajęcia się sprawą w danej formie;
- 3) do nadania rozstrzygnięciu określonej szaty prawnej.

Upoważnienie to odnoszone być musi do konkretnej osoby (organu). Zatem działająca osoba musi potrafić wykazać swoje prawne umocowanie do dokonywania określonych aktów. W judykaturze Trybunału Konstytucyjnego wyrażono pogląd, że kompetencja organów władzy publicznej musi być określona jasno i precyzyjnie w przepisie prawa (zob. wyrok z 23 marca 2006 r., TK K 4/06).

Odnosząc te uwagi do kwestii związanych z rozstrzygnięciem niniejszej sprawy stwierdzić należy, że przez pryzmat opisanych wzorców należało dokonać oceny zachowanie się funkcjonariuszy publicznych. Zatem rolą Sądu było ustalenie, czy poszczególne zarzucane przez powoda działania władz państwowych miały swoje oparcie prawne. W tym kontekście Sąd powinien w pierwszej kolejności w oparciu o ustawę z dnia 8 sierpnia 1996 o Radzie Ministrów (tekst jednolity Dz. U. 20912 poz. 392) w brzmieniu obowiązującym w latach 2001 i 2002 oraz w świetle aktów prawnych wydanych na podstawie upoważnień zawartych w tej ustawie określić zakres kompetencji poszczególnych członków ówczesnej Rady Ministrów do podejmowania czynności i decyzji w sprawach dotyczących stosunków władzy państwowej i (...) SA (czy też szerzej – także innych spółek wchodzących w skład holdingu). Następnie odnieść się należy do przepisów z dnia 4 września 1997 o działach administracji rządowej (tekst jedn. Dz. U. 2018 poz 762) w brzmieniu obowiązujących w spornym okresie i określić zakres kompetencji każdej z osób kierujących poszczególnymi działami w sferze decyzji podejmowanych w stosunku do spółki prawa handlowego.

W odniesieniu do innych ustaw (opisanych niżej) określić należy też kompetencje poszczególnych funkcjonariuszy w zakresie procesu decyzyjnego co do udzielenia pomocy publicznej. Po takim ustaleniu zweryfikować należy legalność działania funkcjonariuszy w zakresie objętym sporem.

Z kolei twierdzenia o celowym działaniu funkcjonariuszy publicznych przy wykorzystaniu różnych środków prawnych i pozaprawnych zmierzającym do doprowadzenia do przejęcia przez Skarb Państwa majątku produkcyjnego (przedsiębiorstwa) spółki lub spółek zależnych muszą być zaś oceniane w świetle zasad art. 20, 21 i 22 Konstytucji kształtujących zasadnicze prawa podmiotów obrotu gospodarczego i skorelowane z nimi obowiązki władz państwowych w tej sferze

Norma art. 20 Konstytucji stanowi, że podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej stanowi społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów publicznych. Według art. 21 ust. 1 Rzeczpospolita Polska chroni własność i prawo dziedziczenia.

Z kolei norma art. 21 ust. Konstytucji przewiduje, że wyłączenie jest dopuszczalne jedynie wówczas gdy jest dokonywane na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem. Wreszcie art. 22 stanowi, że ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne jedynie w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes społeczny. Z kolei art. 64 Konstytucji stanowi o prawie do własności i innych praw majątkowych i ich równej dla wszystkich ochronie.

W tym świetle stwierdzić należy, że sfera majątkowych praw jednostki jest objęta wolnościami (prawami) o charakterze publicznoprawnym (konstytucyjnymi). W judykaturze i doktrynie przyjmuje się, że ochroną tą objęte są również prawa tzw. podmiotów zbiorowych (a więc także osób prawnych - por. np. Postanowienie TK z dnia 12 sierpnia 2008 TS 192/08, wyrok TK z dnia 25 lutego 1999 K 23/98).

Wolność własności wynikająca z art. 21 Konstytucji rozumiana jest jako wyraz zasady ustroju RP a zarazem nakłada określone obowiązki na władze publiczne i gwarantuje prawa podmiotowe (M. Safjan, L. Bosek (red) Konstytucja RP. Tom I Komentarz do art. 1-86, Warszawa 2016, komentarz do art. 21 i tam cytowana literatura).

Na tej podstawie jednostka może więc oczekiwać od organów Państwa poszanowania jej praw (jest więc chroniona przed bezprawnymi ingerencjami Państwa w tą sferą). Wiążąc prawo z art. 21 Konstytucji z treścią art. 7 Konstytucji stwierdzić należy, że władza publiczna ingerując w prawa majątkowe jednostki (w tym także osoby prawnej), winna posiadać odpowiednią podstawę prawną (wykazać się odpowiednią kompetencją ustawową) i nie może przekraczać tych kompetencji (działanie *intra vires*). Przepisy konstytucyjne zakazują zatem przede wszystkim nie posiadających podstaw prawnych działań państwa zmierzających do przejęcia majątku innych osób. Za szkodzące może być też uznane działanie z przekroczeniem kompetencji.

Uwzględnić przy tym należy że norma art. 21 Konstytucji jest rozumiana szeroko i jej zastosowanie jako podstawy publicznego prawa podmiotowego (określanego jako wolność własności mającą chronić autonomię majątkową jednostki) nie ogranicza się wyłącznie do własności w rozumieniu przepisów k.c. lecz posiada własne „konstytucyjne” znaczenie prawne (por. szerzej np. M. Safjan, L. Bosek (red) Konstytucja RP. Tom I Komentarz do art. 1-86, Warszawa 2016, komentarz do art. 21 i tam cytowana literatura oraz orzecznictwo). Wolność własności jest też traktowana jako prawo o charakterze obronnym. W szczególności więc pozbawienie własności (wyłączenie) jako forma przymusowej ingerencji w konstytucyjnie rozumiane prawo do własności może odbywać się wyłącznie w wykonaniu kompetencji organów państwowych wynikających z ustawy i w ich granicach (co wywodzić należy z art. 7 Konstytucji), jedynie w celu wskazanym zgodnym przez normę konstytucyjną (dla osiągnięcia celu publicznego) i za stosownym (słusznym) odszkodowaniem (art. 21 ust 23 Konstytucji).

Z kolei z art. 20 Konstytucji wywodzi się szereg ustrojowych zasad determinujących działanie państwa w obrocie gospodarczym. Wskazuje się że w świetle art. 20 Konstytucji określa ramy „filozofii rządzenia” w sferze gospodarczej zakładającej interwencjonizm zmierzających do swoistej korekty niekorzystnych dla gospodarki procesów rynkowych (w zależności od koniunktury i recesji) tak aby łagodzić skutki mechanizmów rynkowych w celu utrzymania równowagi makroekonomicznej i uwzględniać w swoich działaniach także interes państwowy. Państwo powinno tworzy odpowiednie ramy porządku gospodarczego jednak nie może być postrzegane jako „sternik: procesów gospodarczych. Ingerencje państwa są jego zadaniem wówczas, gdyby funkcjonowanie rynku mogłoby prowadzić do konstytucyjnie nieuzasadnionych skutków społecznych (por. szerokie zestawienie obowiązków i funkcji państwa wywodzonych z art. 20 Konstytucji - M. Safjan, L. Bosek (red) Konstytucja RP. Tom I Komentarz do art. 1-86, Warszawa 2016, komentarz do art. 20 i tam cytowana literatura oraz orzecznictwo). Słusznie wskazuje się że norma art. 20 Konstytucji nie może być traktowana jako jedynie pewne założenie, lecz determinuje zadania (obowiązki) państwa w stosunku do uczestników obrotu gospodarczego. Przez pryzmat tej normy zatem oceniać należy też działanie państwa w zakresie rozpatrywania wniosku o udzielenie pomocy publicznej (skoro pomoc publiczna jest niewątpliwie instrumentem interwencji państwa w procesy rynkowe i służy osiąganiu celów publicznych w przebiegu procesów rynkowych). Treść tej normy powinna także określać granice działania państwa przy wykonywaniu władztwa nad majątkiem publicznym (a więc sfery dominum władztwa publicznego). Nie zatem przez wykonywanie tego władztwa dążyć do uzyskania celów sprzecznych z konstytucyjnie określoną rolą państwa w obrocie gospodarczym.

W niniejszej sprawie świetle przywołanych norm gwarancyjnych oceniać należy zwłaszcza twierdzenia pozwu dotyczące braku kompetencji funkcjonariuszy publicznych do podejmowania działań zmierzających do przejęcia przedsiębiorstwa stoczni przez państwową osobę prawną (za jaką musi być postrzegana spółka (...) Sp. z o.o. po przejęciu jej udziałów przez (...)), a także wcześniejszych działań sugerujących jednoznacznie uzależnienie wsparcia spółki przez państwo (udzielenia pomocy publicznej) od przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa akcji spółki przez głównych akcjonariuszy.

W tym kontekście przypomnieć zwłaszcza należy, że udzielanie pomocy publicznej jest także objęte domeną regulacji konstytucyjnej. Zgodnie z art. 216 ust 4 Konstytucji udzielanie gwarancji i poręczeń finansowych przez państwo następuje na zasadach i w trybie określonym w ustawie. W niniejszej sprawie podstawę ustawową działalności państwa w tej płaszczyźnie stanowić powinna zatem ustawa z dnia 8 maja 1997 o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2017 poz 2022) w brzmieniu obowiązującym w latach 2001-2002.

Jak wskazano wyżej, udzielanie gwarancji i poręczeń przez Skarb Państwa musi być postrzegane jako istotny instrument oddziaływania przez Państwo na gospodarkę (por. np. Janina Panowicz-Lipska System Prawa Prywatnego tom 8 Prawo zobowiązań – część szczegółowa Warszawa 2011, s. 597, I. Postuła A. Werner, Prawo pomocy publicznej, Lexis Nexis 2008, część trzecia, rozdział 2.). Udzielanie pomocy publicznej zatem stanowiło wykonywanie funkcji publicznych przez państwo (stanowiło instrument pozwalający na zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym w sytuacjach kryzysu gospodarczego). Ocena tego działania musi więc być dokonywana w świetle przytoczonych reguł konstytucyjnych. Błędnie więc Sąd Okręgowy zdaje się upraszczać ocenę działalności państwa w sferze udzielania poręczeń i gwarancji wyłącznie do występowania w obrocie gospodarczym (a więc wykonywania tzw. dominium).

Kwestia ta posiada dwojakie znaczenie w niniejszej sprawie. Po pierwsze w świetle regulacji konstytucyjnej i ustawowej oceniać należy zgodność z prawem procedowania nad wnioskiem (...) SA o udzielenie poręczenia dla konsorcjum bankowego.

W ówczesnym brzmieniu cytowana wyżej ustawa z dnia 8 maja 1997 przewidywała udzielanie poręczeń i gwarancji przez Skarb Państwa (decyzja o udzieleniu należała do Ministra Finansów lub Rady Ministrów) względnie przez Bank (...) zarządzając Krajowym Funduszem Poręczeń Kredytowych. Ustawa nie przewidywała w ogóle udzielania pomocy publicznej przez państwo za pośrednictwem (...). Zgodnie z powołaną ustawą w brzmieniu wówczas obowiązującym inne państwowe osoby prawne mogły udzielać gwarancji i poręczeń jedynie na podstawie odrębnych przepisów (art. 2 pkt. 3 ustawy z 8 maja 1997). Udzielenie pomocy odwoływało się po rozpoznaniu wniosku, a procedurę rozpoznania doprecyzowywało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1997 w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania poręczeń i gwarancji oraz opłat z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji (Dz.U. z 1997 roku nr 99 poz. 606). Dane niezbędne do rozpoznania wniosku zawierał wzór wniosku stanowiący załącznik do tego rozporządzenia. Wniosek powinien zawierać dane i załączniki określone w §3 - §5 rozporządzenia, przy czym zgodnie z §11 Minister Finansów mógł uzależnić rozpoznanie wniosku od złożenia dodatkowych dokumentów lub zwolnić wnioskodawcę od obowiązku składania niektórych dokumentów. Wniosek rozpoznawany przez Radę Ministrów powinien zawierać opinię Ministra Gospodarki. Z wnioskiem wystąpić należało do Ministra Finansów, który (jeśli o udzieleniu gwarancji lub poręczenia decydować miała Rada Ministrów, miało obowiązek przedłożenia wniosku temu organowi ze swoją opinią jeśli była ona pozytywna (§13).

Dostrzec też należy, że Sąd Okręgowy błędnie odwołuje się do art. 2a cytowanej ustawy wywodząc z tego przepisu obowiązek Skarbu Państwa do odmowy udzielenia poręczenia lub gwarancji jeżeli z analizy, o której mowa w art. 2a ust 1, wynikało, że podmiot, którego zobowiązania mają być objęte poręczeniem lub gwarancją, nie będzie w stanie wykonać tych zobowiązań. Przepis ten został bowiem wprowadzony ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 216, poz. 1824) i zaczął obowiązywać z dniem 1 stycznia 2003 roku. Jako taki nie mógł stanowić podstawy do odmowy udzielenia pomocy prawnej w 2002 roku (z materiału procesowego nie wynika zresztą by odmówiono udzielenia pomocy na tej podstawie prawnej).

Wcześniej (w okresie objętym sporem) ustawa takich wymogów nie przewidywała (zgodnie z art. 8 ustawy warunkiem udzielenia gwarancji było ustanowienie odpowiedniego zabezpieczenia). Dodać też należy, że w sposób szczególny („uprzywilejowany”) ówczesny przepisy ustawy traktowały przedsięwzięcia o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej (por. np. art. 5 ust 2 ustawy).

W tym kontekście dokonując oceny prawnej działania organów upoważnionych do podejmowania decyzji o udzieleniu pomocy publicznej mieć należy na względzie z jednej strony opisany w niezbędnym zakresie cel i systemowy charakter regulacji a także fakt, iż podjęcie decyzji wymagało przeprowadzenia wynikającej z tej regulacji procedury. Zwłaszcza Minister Finansów (oraz Minister Gospodarki) zobowiązani byli do zaopiniowania wniosku o udzielenie pomocy, zaś Minister Finansów nadto do nadania mu odpowiedniego biegu (a więc rozpoczęcia czynności zmierzających do uzyskania wniosku spełniającego wymogi formalne określone w przepisach powołanego wyżej rozporządzenia, ustalenia czy wniosek spełnia też przesłanki ustawowe, w tym zwłaszcza przesłanki z art. 8 ustawy i podjęcia decyzji co do wniosku, a w przypadku gdyby udzielenie pomocy zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy przekraczało jego kompetencje – przedstawienia wniosku ze swoją opinią Radzie Ministrów). Biorąc pod uwagę opisane wyżej względy społeczne doskonale znane (jak wynika z materiału procesowego) poszczególnym członkom Rady Ministrów, w tym też znaczenie oczekiwanej pomocy dla przedsiębiorcy przy uwzględnieniu tego, że z żądaniem udzielenia poręczenia występowało konsorcjum banków, w którym zasadniczą rolę także odgrywał bank kontrolowany przez Skarb Państwa ((...) SA), oceniać należy też działalność osób odpowiedzialnych za właściwe nadanie biegu wnioskowi w płaszczyźnie zachowania odpowiedniej staranności co do terminowości poszczególnych czynności.

Trafnie bowiem wskazuje powód, że gdyby spółka z odpowiednim wyprzedzeniem wiedziała, że pomoc publiczna jej nie zostanie udzielona, to mogłaby odpowiednio wcześniej rozpocząć działania w celu poszukiwania innych sposobów zapewnienia płynności finansowej. Kwestia ta została całkowicie pominięta w ocenie dokonanej przez Sąd Okręgowy.

W tym kontekście dokonać należy też oceny legalności działania władz publicznych w sferze udzielenia pomocy publicznej przy wykorzystaniu (...) SA. (z materiału procesowego wynika, że Agencja miała zostać dokapitalizowana przez Skarb Państwa akcjami innych spółek, po to by móc udzielić poręczeń kredytu bankowego dla (...) SA). Przypomnieć należy, że w świetle powołanej wyżej ustawy z 8 maja 1997 roku inne państwowe osoby prawne mogły udzielać gwarancji i poręczeń jedynie na podstawie odrębnych przepisów (art. 2 pkt. 3 ustawy z 8 maja 1997). Brak jest twierdzeń pozwanego, że działalność (...) w sferze objętej sporem posiadała wówczas odpowiednią ustawową podstawę prawną. Brak jest też ustaleń Sądu w tym zakresie.

Co ważniejsze należy też ocenić prawnie uzależnianie pomocy publicznej (udzielenia gwarancji) od określonych czynności w ramach struktury personalnej organów (rady nadzorczej i zarządu) oraz rozporządzenia akcjami należącymi do podmiotów prywatnych. Jak wskazano wyżej udzielanie pomocy publicznej nie mogło być traktowane tak samo jak współpraca dwóch równorzędnych prawnie podmiotów obrotu gospodarczego (a więc jak transakcja podlegająca zasadzie autonomii woli stron i swobody umów). Uzależnianie pomocy od warunków nieprzewidzianych w ustawie musi być więc traktowane jako bezprawne (zmierzające do obejścia prawa). Wykorzystywanie zaś do tego celu podmiotu innego niż Skarb Państwa (będącego jednak państwową osobą prawną) jaką była (...), powinno być ocenione co najmniej pod kątem obejścia prawa.

Innym aspektem oceny działania funkcjonariuszy państwowych w sferze pomocy publicznej jest powoływana przez powoda uchwała Rady Ministrów z 10 października 1995 roku. Trafnie Sąd Okręgowy wskazuje, że po wejściu w życie Konstytucji z 1997 roku uchwała Rady Ministrów nie może być traktowana jako źródło prawa powszechnie obowiązującego. Uchwały Rady Ministrów nie zostały bowiem wymienione w art. 87 Konstytucji określającym katalog źródeł prawa. Zarazem zgodnie z art. 241 ust 6 Konstytucji RP, w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie Konstytucji Rada Ministrów ustalić mogła, które z uchwał Rady Ministrów oraz zarządzeń ministrów lub innych organów administracji rządowej, podjęte lub wydane przed dniem wejścia w życie Konstytucji, wymagają - stosownie do warunków określonych w art. 87 ust. 1 i art. 92 Konstytucji - zastąpienia ich przez rozporządzenia wydane na podstawie upoważnienia ustawy, której projekt w odpowiednim czasie Rada Ministrów przedstawi Sejmowi. W tym samym okresie Rada Ministrów przedstawi mogła Sejmowi projekt ustawy określającej, które akty normatywne organów

administracji rządowej, wydane przed dniem wejścia w życie Konstytucji, stają się uchwałami albo zarządzeniami w rozumieniu art. 93 Konstytucji. Rada Ministrów z kompetencji tej nie skorzystała. Zatem uchwały Rady Ministrów podjęte przed dniem wejścia w życie Konstytucji nie stanowią źródła prawa powszechnie obowiązującego. Są one zatem obecnie traktowane jako źródło prawa wewnętrznego a więc wiążącego w wewnętrznej strukturze Rady Ministrów.

Powstaje jednak pytanie, jak traktować prawnie określone w uchwale postanowienia dotyczące szeroko rozumianej polityki Rady Ministrów wobec podmiotów wskazywanych w uchwale (przedsiębiorców prowadzących działalność stoczniową po prywatyzacji w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku upadających państwowych przedsiębiorstw stoczniowych w tym Stoczni (...) w S.). Powód eksponuje to, że w sytuacji kryzysu w kierowanej spółce w pierwszej kolejności działał w zaufaniu do deklaracji wynikających z uchwały z 10.10.1995 roku.

W tym kontekście ponownie odwołać się należy do konstytucyjnych zasad ustrojowych i przypomnieć trzeba, że jedną ze składowych zasady demokratycznego państwa prawnego wyrażanej w art. 2 Konstytucji RP jest zasada ochrony zaufania do państwa i prawa. W judykaturze (por. np. uzasadnienie wyroku TK z dnia 12 grudnia 2001 SK 26/01 OTK nr 8 poz. 258) wywodzi się z zasad ustrojowych, określonych w art. 2 Konstytucji – szczególne prawo podlegające ochronie jakim jest prawo do sprawiedliwego traktowania, jeśli zarazem jest odnoszone do sfery stosunków objętych poszczególnymi gwarancjami konstytucyjnymi. Wskazuje się, że jest ono sprzężone z obowiązkiem państwa stania na straży sprawiedliwości przez zaniechanie ataków (działań) mogących stać z nią w sprzeczności oraz wyeliminowanie takich aktów, które uznano za godzące w tą zasadę. Zarazem uwypuklić należy wskazywany w tym orzeczeniu wymóg braku arbitralności i niemożności narzucania określonej wizji stosunków społecznych oraz konieczność odnoszenia do innych wartości i zasad wyrażonych w Konstytucji.

Na tej podstawie w literaturze wskazuje się na że warunkiem zaufania do władz publicznych jest przewidywalność działań administracji. Wyjaśnia się, że w demokratycznym państwie prawnym stanowienie i stosowanie prawa nie może być swoistą pułapką dla obywatela i że obywatel powinien mieć możliwość układania swoich spraw w zaufaniu, że nie naraża się na negatywne skutki prawne swoich decyzji i działań niemożliwe do przewidzenia w chwili podejmowania decyzji. Zasada ochrony zaufania obywatela nakazuje zatem organom władzy publicznej działać uczciwie i przewidywalnie. Za sprzeczne z ochroną zaufania uważane być powinno działanie organu władzy publicznej, które nosi cechy nieprzewidywalności (M. Kasiński, M. Stahl, K. Wlazlak [red.] Sprawiedliwość i zaufanie do władz publicznych w prawie administracyjnym, wyd. LEX 2015 (dostęp: Lex el.), Część pierwsza, Przewidywalność działań administracji jako warunek zaufania do władz publicznych i tam cytowana literatura).

Odnosząc te wnioski do oceny działania powoda w kontekście treści uchwały z 10.10.1995 stwierdzić należy, że zarząd (...) SA miał podstawy w świetle tego aktu działać w zaufaniu do zapewnień Rady Ministrów dotyczących szeroko rozumianej pomocy publicznej dla tego podmiotu w przypadku zaistnienia takiej konieczności spowodowanej np. sytuacją na rynku usług stoczniowych. Uwzględniać należy opisywany kontekst powstania Spółki i jej udziału w rozwiązaniu problemów społecznych, jakie niosła za sobą zła sytuacja finansowa i brak perspektyw rozwoju stoczni na przełomie lat 80 – 90 ubiegłego stulecia, przed ich prywatyzacją. W tym też kontekście należy oceniać zachowanie funkcjonariuszy władzy publicznej, których działania wobec wymogów rynku i potrzeb stoczni co do zapewnienia płynności finansowej wobec kryzysu na rynku stoczniowym) jawią się co najmniej jako opieszale lub niekonsekwentne. Ocenic należy te działania w kontekście opisanych wyżej, wyprowadzanych z zasad konstytucyjnych wzorców zachowania, jakich oczekiwać mógł zarząd spółki od władzy publicznej (administracji rządowej).

Ocena legalności działań administracji rządowej w stosunku do spółki (...) SA (czy też szerzej – do całego holdingu którego spółka ta była elementem) w świetle opisanych wzorców konstytucyjnych, musi więc uwzględniać to, że spółka będąc w określonej fazie rozwoju postawiona wobec trudnej sytuacji na globalnym rynku stoczniowym, występowała o pomoc publiczną działając w uzasadnionym treścią wcześniejszych oświadczeń Rady Ministrów zaufaniu do państwa i jego organów. W tym kontekście należy oceniać dalsze zachowanie państwa dotyczące podejmowania decyzji co do udzielenia pomocy. W szczególności oceniać należy, czy krytyczne funkcjonariuszy państwowych podejście do twierdzeń spółki odnośnie jej potrzeb i możliwości przezwyciężenia kryzysu miało odpowiednie poparcie w

czynnościach merytorycznie sprawdzających trafności tych prognoz. Z ustaleń Sądu Okręgowego takie dane nie wynikają.

W świetle wcześniejszych uwag uwzględniać należy i poddać ocenie co do legalności działania, treść pisma z dnia 20 czerwca 2002, zawierającego informację o podjęciu przez Radę Ministrów uchwały o poręczeniu na kredyt w wysokości 40.000.000 USD przez „dokapitalizowanie” (...) a także kolejne działania administracji rządowej sprowadzające się do czynności zmierzających (po dokapitalizowaniu (...)) do nabycia przez tą spółkę udziałów w spółce holdingu ((...) Sp. o.o.) i podjęcie działań zmierzających do rozpoczęcia przez tą spółkę działalności stoczniowej (przejęcie od syndyka masy upadłości składników majątkowych, know how i kontraktów składających się na przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ k.c.)

W świetle kolejnych czynności funkcjonariuszy państwowych, wykorzystujących działalność wskazanych spółek Skarbu Państwa (kontrolowanych przez Skarb Państwa) do osiągnięcia opisanego skutku nie sposób też nie dostrzec (wskazywanego przez powoda) logicznego związku między poszczególnymi zdarzeniami. Nie można w szczególności w świetle dotychczas zgromadzonego materiału procesowego przyjmować, że opisany stan faktyczny był wynikiem przypadkowej koincydencji niezależnych od siebie (nieskoordynowanych) działań lub zaniechań różnych funkcjonariuszy szeroko rozumianej administracji rządowej oraz osób desygnowanych z ramienia Skarbu Państwa do pełnienia funkcji w zarządach spółek (W tym (...) i spółek bankowych ale także osób, które po odwołaniu dotychczasowego zarządu (...) SA objęły pod wpływem działań i nacisków funkcjonariuszy rządowych funkcje w zarządach tych spółek w istocie po to, by doprowadzić do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości – skoro nie wykazano, by podjęły jakiegokolwiek celowe działania dla uzdrowienia płynności finansowej spółki).

Jak wskazano wyżej norma art. 417 k.c. w sposób szeroki definiowała szeroko krąg podmiotów, za których działalność Skarb Państwa ponosił odpowiedzialność, stwierdzając w §2, że za funkcjonariuszami państwowymi w rozumieniu tej normy są pracownicy organów władzy, administracji lub gospodarki państwowej. Za funkcjonariuszy państwowych uważa się również osoby działające na zlecenie tych organów, osoby powołane z wyboru, sędziów i prokuratorów oraz żołnierzy sił zbrojnych. Odpowiedzialność na tej podstawie dotyczyła zarówno wykonywania władztwa w zakresie imperium jak i dominium (por. np. A. Kubas Deliktowa odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa (wybrane zagadnienia) Transformacje Prawa Prywatnego nr 3/2011, str. 61). W tym kontekście zwrócić należy uwagę na to że ustawa w ówczesnym kształcie statuowała odpowiedzialność Skarbu państwa za szkody wyrządzone przez osoby występujące w imieniu Państwa w obrocie gospodarczym (pracowników „gospodarki państwowej” ale też osoby działające na zlecenie organów. Pojęcie działania na zlecenie także wypełniane było normatywną treścią i rozumiane (ujmując rzecz generalnie) jako działanie z upoważnienia organów i w wykonaniu kompetencji tychże organów). Nie ma też żadnych podstaw jurystycznych, by wyłączać odpowiedzialność Skarbu Państwa za powodujące szkodę skutki działania osób reprezentujących Skarb Państwa (organ państwowy w postaci ministra odpowiedzialnego za Skarb Państwa) w strukturze organów korporacyjnych i wykonujących w istocie bezprawne (formułowane z przekroczeniem kompetencji ustawowych) instrukcje funkcjonariuszy zarządzających majątkiem Skarbu Państwa.

W tym też kontekście nie można twierdzić, że poszczególne działania podejmowane przez osoby wykonujące czynności w ramach struktury organów spółek zmierzające ściśle do realizacji decyzji podejmowanych przez władze publiczne, były wyłącznie wykonywaniem uprawnień korporacyjnych. Jeśli bowiem całość zachowania władzy publicznej kwalifikowane być powinno jako naruszenie praw (...) SA, to „wkomponowane” w tą całość czynności w imieniu spółki podejmowane przez osoby desygnowane w skład jej organów przez Skarb Państwa (bezpośrednio lub pośrednio poprzez wskazanie kandydatów Radzie Nadzorczej) ujmowane muszą być jako element wpływający na ocenę całości sytuacji.

Sąd Okręgowy pominął zatem dokonanie z jednej strony oceny legalności działań władz publicznych, które faktycznie nie podejmując decyzji o odmowie udzielenia pomocy na podstawie przepisów ustawy „ukierunkowywały” zarazem działalność (...) w tym celu, aby to ta spółka udzieliła poręczenia, a następnie po zmianie planów rządu – aby nabyła wszystkie akcje spółki (...) Sp. z o.o. Pominął zatem Sąd konieczność oceny legalności czynności zmierzających do tego by w oparciu o tą spółkę, przejąć od syndyka przedsiębiorstwo (lub co najmniej zorganizowaną jego część)

umożliwiający prowadzenie działalności stoczniowej. Nie odniesiono się też do twierdzeń powoda co do przyczyn czasowego zbiegu działań między kontrolowanymi zarządami spółek stoczniowych, (...), (...) i administracją rządową (jako decydem).

W tym kontekście stwierdzić należy, że dla oceny zachowania władzy publicznej wobec (...) SA nie jest wystarczające stwierdzenie, że zachowania się poszczególnych podmiotów zależnych od władzy publicznej (w tym np. (...) czy też banków w których Skarb Państwa wykonywał w istocie samodzielnie władztwo korporacyjne) nie były zakazane przez prawo (mieściły się w granicach autonomii woli uczestników obrotu gospodarczego).

W nauce dostrzega się bowiem i opisuje zjawisko obejścia Konstytucji polegającego na tym, że przez wykonywanie czynności zgodnych daną normą konstytucyjną dochodzi do zrealizowania celu zabronionego przez inną normę konstytucyjną (por. np. W. Brzozowski Obejście konstytucji, Państwo i Prawo nr 9/2014 s. 3 – 21 i tam cytowane piśmiennictwo i judykatura). Zarazem zaznacza się, że działanie in fraudem constitutionem nie dotyczy jedynie działalności ustawodawczej lecz może polegać także na innych „aktach stosowania prawa” a więc wynikać z innych niż ustawodawstwo działań władzy publicznej. Proponuje się w nauce aby w takiej sytuacji odmawiać skuteczności takich aktów (przez stwierdzenie ich bezskuteczności w przyjętych formach proceduralnych – ibidem s. 21).

Odnosząc te uwagi do oceny zachowania organów Państwa w płaszczyźnie normy art. 417 k.c. w zw. z art. 77 Konstytucji RP stwierdzić należy, że działanie władzy publicznej zmierzające w swoich skutkach do naruszenia gwarancji konstytucyjnych jednostki, choćby posiadało pozory legalności (np. wykorzystywało instrumenty wynikające z prawa prywatnego i opierało się o działalność, odrębnych w świetle prawa od Skarbu Państwa, osób prawnych, kontrolowanych jednak przez organy władzy publicznej, musi być uznane za bezprawne w świetle art. 8 ust. 2 w zw. z art. 7 Konstytucji RP).

Innymi słowy wykonywanie władztwa w sferze prywatnoprawnej nie może służyć władzy publicznej uzyskiwaniu celów gospodarczych naruszających prawa konstytucyjne jednostki. Nie można więc wykluczyć że działanie władzy publicznej polegające na pośrednim wpływie na przebieg procesów gospodarczych ingerujących w sferę gospodarczą jednostki i naruszające jej prawa wynikające z art. 21 i 65 Konstytucji RP, będzie świadczyło o działaniu w celu obejścia granic kompetencji władzy publicznej wynikających z przepisów konstytucji lub ustaw i jako takie będzie mogło generować odpowiedzialność odszkodowawczą na podstawie art. 417 k.c. w zw. z art. 77 Konstytucji.

Zatem rozstrzygnięcie sprawy wymaga dokonania w opisanym kontekście prawnym oceny i skutków działania władz państwowych w stosunku do (...) SA wykonywanego za pośrednictwem osób prawnych, w których Skarb Państwa posiadał (wynikającą ze struktury osoby prawnej lub stosunków między udziałowcami) możliwość moderowania aktywności gospodarczej danego podmiotu i choćby pośredniego decydowania o dokonywanych czynnościach.

W literaturze prawa konstytucyjnego wskazuje się na to, że własność publiczna (a więc także własność przypisana przez prawo cywilne w sferze prawnej Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych) posiada szczególny charakter („przesłonięta” jest naturą dobra publicznego jego przeznaczeniem. Jeśli tak, to i z tej przyczyny nie można uznać, że osoby zarządzające mieniem publicznym w opisanym rozumieniu są „zwykłymi” uczestnikami procesów gospodarczych. Ich działalność musi być determinowana przez ograniczenia obowiązujące organy państwa wobec jednostki i nie może zmierzać (współmierzać) do osiągnięcia celów naruszających prawa i wolności jednostki z naruszeniem (lub obejściem) prawa.

W tym też świetle oceniać należy sposób i cel wykorzystywania przez osoby uprawnione do działania w imieniu Skarbu Państwa instrumentów prawnych wynikających z przepisów regulujących działanie spółek handlowych (np. wykonywania praw akcjonariusza do zaskarżania uchwał). Trafnie wskazuje skarżący na dostrzeganą w obrocie prawnym konstrukcję nadużywania uprawnień korporacyjnych przez akcjonariuszy mniejszościowych (dla wymuszenia określonych ustępstw od podmiotów posiadających większość udziałów). Najczęstszym przykładem tego typu działań jest zaskarżanie uchwał zgromadzeń wspólników (akcjonariuszy) w celu przedłużenia procesu decyzyjnego w spółkach.

W realiach niniejszej sprawy powód formułuje tezę, że działanie polegające na zaskarżeniu uchwały dotyczącej podwyższenia kapitału i wyłączenia prawa poboru zmierzało do tego, by ostatecznie unicestwić próby akcjonariuszy większościowych (...) SA zmierzające do uzyskania płynności finansowej przez spółkę, a w konsekwencji doprowadzić do upadłości spółki i przejścia istotnych dla działalności stoczniowej części jej majątku. Dla oceny tego zachowania nie może być obojętne to, że w czasie kiedy pozew był wnoszony, spółką kierował zarząd w składzie wybranym zgodnie z oczekiwaniami ministrów uczestniczących bezpośrednio z ramienia rządu w rozwiązywaniu kryzysu związanego z problemami ekonomicznymi stoczni.

Sugerując, że trafność powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał została potwierdzona wyrokiem Sądu Okręgowego, nie można pomijać, że wobec bierności zarządu doszło do wydania wyroku zaocznego (a więc orzeczenia, którego podstawę zgodnie z art. 339 k.p.c. stanowią wyłącznie twierdzenia pozwu niepodlegające weryfikacji w ramach postępowania dowodowego). Nie może być też obojętne to, że wobec bierności zarządu wyrok ten się uprawomocnił. Zatem faktyczne przejście kontroli nad zarządem umożliwiło władzy państwowej szybkie wyeliminowanie uchwał o podwyższeniu kapitału z obrotu prawnego.

Skutkowało to powstrzymaniem podjętych przez akcjonariuszy (wobec bezskuteczności ubiegania się o pomoc publiczną) prób dokapitalizowania spółki. Z materiału procesowego nie wynika przy tym, by pozwany był w ogóle zainteresowany objęciem udziałów w podwyższonym kapitale. Nie zaproponował też Skarb Państwa jako akcjonariusz żadnych innych czynności zmierzających realnie do uzdrowienia sytuacji spółki. Zatem uzasadnienia dla zaskarżenia uchwały nie może stanowić „dbałość” o prawa i interesy akcjonariusza mniejszościowego.

Zarazem w tym czasie realizowany był plan dotyczący rozpoczęcia działalności stoczniowej przez Stocznia (...) (wcześniej (...)) Sp. z o.o. (co zakładało ogłoszenie upadłości). Państwo odmawiało też innych form pomocy publicznej dających spółce. Nie można więc twierdzić w świetle reguł logiki i doświadczenia życiowego, że zaskarżanie uchwał miało służyć wyłącznie zapobieżeniu „rozwodnieniu” kapitału i utracie (zmniejszeniu) wartości posiadanego przez Skarb Państwa udziału w kapitale spółki czy też zakresu jego praw jako akcjonariusza mniejszościowego.

Biorąc pod uwagę powyższe rozstrzygnięcie sprawy wymaga rozważenia, czy zaskarżenie uchwał nie było elementem działań zmierzających do uzyskania przez podmiot kontrolowany przez Państwo praw przedsiębiorstwa stoczni kosztem jego akcjonariuszy. Jako takie stanowiłoby bowiem element działania naruszającego prawo spółki chronione na podstawie art. 21 i 65 Konstytucji.

Jako formę swoistego szantażu korporacyjnego oceniać należy też opisaną wyżej kwestię żądania zmian w organach spółki jako warunku dla udzielenia pomocy publicznej. W istocie bowiem organ państwa uzależniał wykonanie funkcji publicznych (rozstrzygnięcie o udzieleniu pomocy publicznej) od uzyskania większego, niż wynikający z praw udziałowych wpływu na skład organów spółki, do czego brak było podstaw prawnych w świetle Konstytucji i cytowanej wyżej ustawy regulującej udzielanie pomocy publicznej.

W tym kontekście oceniać należy także poruszaną w sprawie kwestię wypowiedzi ministra spraw wewnętrznych zapowiadających zatrzymanie członków zarządu spółki i sugerujących malwersacyjny charakter ich działalności. Sąd Okręgowy wskazując, że zatrzymanie dotyczyło (w tamtym momencie byłych) członków zarządu (...) SA wywodzi, że wprowadzenie działania to miało charakter bezprawny to jednak nie pozostawało w związku przyczynowym ze szkodą. Pomija jednak Sąd, że same publiczne zapowiedzi zatrzymania pochodzące od osoby będącej członkiem Rady Ministrów i zarazem nadzorującej w ramach struktury władzy wykonawczej działalność organów ścigania, nie może być uznane za pozbawione znaczenia. Po pierwsze bowiem niewątpliwym jest, że dane pochodzące od Ministra Spraw Wewnętrznych (z racji choćby pełnionego przezeń urzędu) mogą być traktowane przez rynek (a więc przede wszystkim kontrahentów spółki) jako wiarygodne (poparte bezpośrednią wiedzą osoby oświadczającej co do stanu postępowania karnego przeciwko wymienianym w informacji osobom). Niewątpliwie więc tego rodzaju oświadczenia rzutować mogą na sposób postrzegania tych osób (przez pryzmat tego rodzaju oświadczeń oceniana jest ich wiarygodność i rzetelność w biznesie). Zatem utrata wiarygodności rzutować może z dużym prawdopodobieństwem na decyzje gospodarcze

innych podmiotów co do (dalszej) współpracy lub negocjacji (powodować unikanie wchodzenia w relacje biznesowe zwłaszcza oparte o zaufanie co do kompetencji i rzetelności partnerów i wiarygodności ich zamierzeń gospodarczych).

Po wtóre przez pryzmat oświadczeń sugerujących działalność zarządu stoczni na jej szkodę oceniana jest wiarygodność finansowa całego holdingu. Niewątpliwie bowiem zarzuty czy też sugestie dotyczące działania na szkodę holdingu formułowane publicznie przez członka Rady Ministrów nadzorującego organa ścigania musiały wpływać negatywnie na postrzeganie wiarygodności danych dotyczących sytuacji finansowej i realności założeń co do przyszłej działalności holdingu prezentowanych przez pomawiane osoby. Kwestionowanie kompetencji i uczciwości osób będących twórcami sukcesu gospodarczego i pozycji holdingu w istocie godziło więc w renomę (...) SA i musiało powodować dodatkowe trudności dla osób próbujących pozyskać wsparcie dla spółki w trudnym dla niej gospodarczo okresie.

Jeśli kwestię tą rozpatrywać w szerszym kontekście tworzonym przez inne ówczesne działania funkcjonariuszy publicznych wobec (szeroko rozumianej) stoczni, nie sposób twierdzić o braku związku przyczynowego między zdarzeniami które ostatecznie doprowadziły do bezskuteczności zabiegów zmierzających do poprawy płynności finansowej (...) SA a w konsekwencji do ciągu zdarzeń prowadzących do przejęcia (już w toku postępowania upadłościowego) przedsiębiorstwa stoczniowego.

Tak samo oceniać należy zatrzymanie (byłych już wówczas) członków zarządu (...) SA (utożsamianych jednak wówczas ściśle z działalnością tej spółki i całego holdingu) i doprowadzenie od ich tymczasowego aresztowania. Sąd Okręgowy dostrzegając bezprawność tego aktu w świetle późniejszych orzeczeń w sprawach karnych, pomija moment zatrzymania, poprzedzenie tego zdarzenia wypowiedziami medialnymi oraz to, że zarzuty wówczas stawiane członkom zarządu (podawane do publicznej wiadomości) które jednoznacznie przypisywały im szeroko zakrojoną działalność na szkodę holdingu (nieuczciwość), następnie w istocie nie zostały nawet powtórzone w akcie oskarżenia. Wyjaśniano w toku sporu, że do zatrzymania doszło w momencie kiedy osoby te zmierzały na spotkanie z prezesem jednego z banków finansujących holding a przedmiotem negocjacji prowadzonych z tym bankiem była próba podjęcia działań zmierzających do uchronienia przynajmniej części struktury holdingu od upadłości. Wziąć należy pod uwagę, że osoby wprawdzie nie pełniące wówczas funkcji w zarządzie wciąż miały istotny wpływ na decyzje akcjonariuszy a zatem faktyczne wyłączenie osób tych z aktywności gospodarczej wskutek zatrzymania i doprowadzenia do tymczasowego aresztowania, nie może być uznane za pozostające bez związku dla dalszych zaszczości prowadzących do utraty przez (...) SA praw do przedsiębiorstwa.

W rezultacie stwierdzić należy, że ocena Sądu Okręgowego dotycząca braku związku przyczynowego między utratą możliwości uzyskania poprawy sytuacji spółki a bezprawnymi działaniami funkcjonariuszy państwowych w zakresie najpierw publicznych zapowiedzi a następnie zatrzymania osób po siadających istotne znaczenie decyzyjne w strukturze holdingu i bezpośrednio kojarzonych w opinii publicznej i przez uczestników obrotu gospodarczego z (...) musi być uznana za sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki.

W ocenie Sądu odwoławczego ocena kwestii bezprawności działania władz państwowych (funkcjonariuszy publicznych w rozumieniu art. 417 §2 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed 1 września 2004) musi być uznana za (co najmniej) przedwczesną i nazbyt pobieżną. Nie uwzględniała ona bowiem właściwego wzorca oceny legalności działań władz państwowych w stosunku do spółki prawa handlowego i nie odnosi się do zasadniczej dla konstrukcji powództwa tezy o konieczności rozpatrywania poszczególnych działań w ich faktycznym i logicznym związku (a więc oceny całokształtu działań). W tym świetle za błędne uznać należy dokonywanie odrębnej oceny każdego z opisywanych przez powoda faktów i poszukiwania istnienia podstawy prawnej działania poszczególnych funkcjonariuszy państwowych w oderwaniu od analizy pozostałych czynności. Dokonana przez Sąd Okręgowy ocena w istocie nie uwzględnia też wzorca ochrony praw wywodzonego z opisanych wyżej przepisów Konstytucji i wynikających stąd również dla władz państwowych ograniczeń a także pomija opisane wyżej kwestie prawne.

Stąd też nie można uznać za zasadne na obecnym etapie postępowania oddalenie powództwa z uwagi na brak bezprawności działania władz (funkcjonariuszy) publicznych czy też brak związku między działaniem a szkodą, której naprawienia domaga się strona powodowa. Rację ma zatem skarżący zarzucając naruszenie art. 417 k.c. i 77

Konstytucji RP oraz 361 k.c. i cytowanych wyżej ustaw z dnia 4 września 1997 o działach administracji rządowej i z dnia 8 maja 1997 o poręczeniach i gwarancjach.

Odnosząc się z kolei do kwestii przedawnienia jako alternatywnej według Sadu Okręgowego przesłanki oddalenia powództwa stwierdzić należy, że (po pierwsze) zdarzeniem powodującym szkodę w postaci utraty praw do przedsiębiorstwa nie było samo ogłoszenie upadłości lecz dopiero skutki prowadzenia tego postępowania polegające na realizacji przez wierzycieli zabezpieczeń rzeczowych i wyzbyciu się przez syndyka masy upadłości przedsiębiorstwa spółki na rzecz Stoczni (...) w S.. Dopiero więc ten moment jako pozwalający na przyjęcie, że akcje spółki nie posiadają już pokrycia w majątku spółki (przy słuszności przyjętego przez Sąd Okręgowy założenia, że oczywistym jest, iż w masie upadłości nie ma i nie będzie środków na zaspokojenie roszczeń akcjonariuszy) i w związku z tym nie jest możliwe zaspokojenie praw współników do udziału w majątku likwidacyjnym, mógłby być uznany za zdarzenie stanowiące początek biegu dziesięcioletniego terminu przedawnienia określonego w art. 442¹ §1 k.c.

Sąd Okręgowy nie ustalił daty tego zdarzenia. Już to powoduje, że wywody dotyczące upływu tego terminu wobec wszystkich powodów są nieuzasadnione.

Z kolei brak jest ustaleń i wywodów Sądu Okręgowego, z których wynikałoby, że do pozostałych (poza K. P.) powodów upłynął w chwili wniesienia pozwu trzyletni termin przedawnienia liczony od daty w której powodowie dowiedzieli się o szkodzie i osobie odpowiedzialnej do jej naprawienia. W tym zakresie więc stwierdzić należy, że do czasu zakończenia sprawy karnej przeciwko członkom zarządu spółki to właśnie te osoby były wskazywane przez funkcjonariuszy publicznych (prokuraturę) jako odpowiedzialne za doprowadzenie do upadłości spółki. Dopiero więc po zakończeniu procesu karnego dla pozostałych powodów mogło stać się wiadome że za szkodę w postaci utraty wartości akcji są odpowiedzialne inne osoby. Pozwany nie starał się w toku procesu wykazać, kiedy powodowie taką wiedzę posiadli. Jeśli tak to zarzut przedawnienia w stosunku do nich musi być uznany za nieudowodniony.

Z kolei w odniesieniu do K. P. Sąd odwoławczy uznał, że zachodzą co najmniej przesłanki by stwierdzić, że podniesienie zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie prawa w myśl art. 5 k.c.

Zgodnie z treścią wskazanego przepisu nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Zastosowanie art. 5 k.c. obejmuje też podniesienie zarzutu przedawnienia. W judykaturze utrwalony jest pogląd, że dopuszczenie stosowania art. 5 k.c. jako obrony przeciwko zarzutowi przedawnienia jest z zasady wyjątkowe i pozostaje uzależnione od wykazania okoliczności mających taki charakter, gdy indywidualne okoliczności w rozstrzyganej sprawie zachodzące wskazują, że opóźnienie w dochodzeniu przedawnionego roszczenia jest spowodowane szczególnymi przesłankami uzasadniającymi to opóźnienie i nie jest ono nadmierne. Co do zasady od wierzyciela można wymagać odpowiedniej zapobiegliwości w wytoczeniu powództwa (ochrony przysługujących mu praw podmiotowych) w przewidzianym w ustawie okresie biegu przedawnienia, gdy miał właśnie realną możliwość skorzystania in concreto z takiej ochrony. Jeżeli zatem wierzyciel nie miał realnej możliwości (prawnej lub faktycznej) wniesienia powództwa w okresie biegu terminu przedawnienia, mógłby on podnosić zarzut nadużycia prawa podmiotowego przez pozwanego dłużnika (art. 5 k.c.) powołującego się na przedawnienie dochodzonego roszczenia (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 r., sygn. I CSK 341/10, LEX nr 738382). Wyrażono też pogląd, że przy ocenie czy zarzut przedawnienia stanowi nadużycie prawa oceniać należy wszystkie okoliczności konkretnego przypadku zachodzące tak po stronie zobowiązanego jak i po stronie uprawnionego. Możliwość zastosowania art. 5 k.c. nie zawsze musi być związana z negatywną oceną zachowania osoby zobowiązanej do świadczenia (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 17 lipca 2009 IV CSK 163/09).

Odnosząc powyższe uwagi do materiału procesowego w niniejszej sprawie nie sposób pominąć argumentacji powoda K. P. wskazującej na anomalną sytuację motywacyjną, w jakiej znalazł się wyłącznie z przyczyn leżących po stronie organów państwa w związku z wykonywaniem funkcji zarządczych i właścicielskich w (...) SA. Wiązał tą sytuację najpierw z zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem a następnie wieloletnim procesem karnym zakończonymi

całkowitym uniewinnieniem od stawianych zarzutów. Wskazywał też słusznie na przedłużanie tego procesu przez władzę państwową wskutek wnoszenia kolejnych środków odwoławczych od korzystnych dla powoda rozstrzygnięć (najpierw Sadu Okręgowego a następnie Sadu Apelacyjnego).

Stawiane w postępowaniu karnym powodowie zarzuty (co należy mieć na względzie), zmierzały właśnie do wykazania opinii publicznej, że to między innymi powód był winny upadku Spółki. Zatem konieczność walki o wykazanie w procesie karnym własnej niewinności usprawiedliwiała w świetle zasad słuszności, oczekiwanie na zakończenie tego procesu z wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie. Nie może w świetle zasad doświadczenia życiowego być obojętnym też argument wskazujący, że wniesienie pozwu cywilnego przed zakończeniem procesu karnego mogłoby powodować że w procesie cywilnym twierdzenia i wystąpienia procesowe powoda mogłyby być mimowolnie oceniane przez pryzmat toczącej się sprawy karnej. Zatem powód przed zakończeniem sprawy karnej mógłby narażać się na zarzut braku wiarygodności. W rezultacie z jednej strony fakt zaabsorbowania powoda w prowadzenie sprawy karnej zmierzającej do rozstrzygnięcia kwestii dla niego fundamentalnych, za jakie należy przyjąć np. postrzeganie jego wiarygodności i rzetelności przez opinię publiczną, a także ścisły związek faktyczny między postępowaniem karnym a obecnie toczącym się procesem powoduje, że istniały poważne względy które w świetle zasad współzycia społecznego usprawiedliwiają spóźnione wniesienie powództwa. Stąd też zarzut przedawnienia uznać należało za nadużycie prawa podmiotowego w świetle art. 5 k.c.

W rezultacie oddalenie powództwa na tej podstawie przez Sąd Okręgowy również uznać należało za nieuzasadnione i trafnie zarzucono w apelacji naruszenie art. 5 k.c. oraz art. 442¹ k.c. .

Wobec poprzestania na stwierdzeniu braku bezprawności działania władz oraz uwzględnieniu zarzutu przedawnienia Sąd Okręgowy nie przystąpił do badania faktu szkody w majątku powodów (poprzestając na lakonicznym stwierdzeniu, że wartość akcji spadła do zera) oraz związku przyczynowego między zarzucanym w powództwie zachowaniem funkcjonariuszy publicznych a szkodą. Sąd pominął w tym przypadku również istotną dla rozstrzygnięcia część postępowania dowodowego (w szczególności odmówił uwzględnienia wniosków o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych).

Rozważając skutki procesowe takiego rozstrzygnięcia przyznać należy rację skarżącemu, że w zaskarżonym wyroku Sąd nie rozpoznał istoty sprawy.

Wobec stwierdzonych wadliwości zaskarżonego orzeczenia obowiązkiem Sądu odwoławczego jako merytorycznie rozpoznającego sprawę stało się rozstrzygnięcie co do przeprowadzenia postępowania dowodowego lub wydania orzeczenia na podstawie art. 386 §4 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem poza wypadkami określonymi w § 2 i 3 sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

W systemie apelacji pełnej w świetle art. 386 §4 k.p.c. jako zasadę przyjąć należy w przypadku dostrzeżenia wadliwego pominięcia wniosków dowodowych. kontynuowanie postępowania dowodowego w toku rozpoznania apelacji. Norma art. 386 §4 k.p.c. przewidująca kompetencję sądu drugiej instancji do wydania orzeczenia kasatoryjnego w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości musi być więc interpretowana jako wyjątek.

Wskazuje się w orzecznictwie i judykaturze, że także w sytuacjach opisanych w tym przepisie Sąd odwoławczy zachowuje kompetencję do kontynuowania postępowania dowodowego i wydania orzeczenia co do istoty sprawy (w tym także ewentualnego orzeczenia reformatoryjnego).

Granicy tej możliwości upatruje się we względach wynikających z obowiązku zachowania praw gwarancyjnych stron procesu związanych z konstytucyjną zasadą dwuinstancyjności. Zatem w sytuacji, gdy merytoryczne rozstrzygnięcie

Sądu odwoławczego w okolicznościach sprawy powodowałyby zachwianie prawa do poddania orzeczenia kontroli instancyjnej, zasadne jest wydanie orzeczenia uchylającego zaskarżony wyrok.

Jednocześnie interpretując przesłankę nierozpoznania istoty sprawy wskazuje się, że należy przez to rozumieć sytuację, w której Sąd i instancji ograniczając zakres badania sprawy w rezultacie nie odniósł się do kwestii tworzących materialnoprawną podstawę powództwa lub merytorycznych zarzutów pozwanego (por. postanowienie SN z 7 października 2015, I CZ 68/15 i tam cytowane wcześniejsze wypowiedzi judykatury).

Zatem za nierozpoznanie istoty sprawy musi być poczytane pominięcie przy rozstrzyganiu przez Sąd konieczności zbadania zarzutów strony pozwanej.

Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, skoro Sąd Okręgowy poprzestał jedynie na ocenie kwestii prejudycjalnych dla rozstrzygnięcia o istocie sporu dokonując jednocześnie niepełnej (z przyczyn opisanych wyżej) rekonstrukcji stanu prawnego w oparciu o który oceniał kwestię bezprawności działania funkcjonariuszy publicznych.

Obecny stan sprawy wymaga więc przeprowadzenia postępowania zmierzającego do oceny bezprawności działania osób, za które odpowiada Skarb Państwa oraz uzupełnienia postępowania dowodowego w kierunku ustalenia znaczenia uznanych za bezprawne działań funkcjonariuszy dla dalszych zdarzeń z których powództwo wywodzi szkodę. W szczególności ustalenia wymaga czy gdyby nie doszło do działań bezprawnych spółka w ogóle miała realną możliwość odzyskania płynności finansowej i zapobieżenia upadłości. Innymi słowy określenia wymaga czy sytuacja spółki była taka jak ją przedstawia storna powodowa (a zatem pozyskanie zewnętrznego źródła finansowania przed zakończeniem wdrażania produkcji prototypowych konstrukcji w świetle ówczesnej sytuacji holdingu oraz sytuacji globalnej na rynku stoczniowym) pozwoliłoby na zachowanie płynności finansowej i uchroniłoby od upadłości. Dla ustalenia tych okoliczności niezbędne jest przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ekonomii.

W przypadku przesądzenia tej kwestii na korzyść strony powodowej otwarta zostaje kwestia wykazania wysokości szkody. Ten aspekt wymaga z kolei uwzględnienia dostrzeżonych przez Sąd Okręgowy wniosków dotyczących dokonywanego w orzecznictwie rozróżnienia szkody akcjonariusza będącej pochodną spółki i szkody mającej charakter samodzielny (por. wyrok SN z dnia 22 czerwca 2012 V CSK 338/11). W kontekście przedstawionej tam wykładni prawa przyjąć należy, że akcjonariusz ponosi szkodę w postaci utraty wartości akcji (prawa majątkowego) także w sytuacji gdy działanie szkodzące dotyka bezpośrednio majątku spółki akcyjnej (wyrządza szkodę w jej majątku). Jeśli działanie szkodzące będzie związane z wykonywaniem władzy publicznej to powstaje roszczenie akcjonariusza oparte o normę art. 77 Konstytucji RP i 417 k.c.

Jednakże w takiej sytuacji konieczne będzie zakwalifikowanie twierdzeń o przyczynach utraty wartości akcji do jednej z dwóch wyróżnionych przez SN w cytowanym orzeczeniu kategorii i następnie przesądzenie czy w realiach niniejszej sprawy akcjonariusze mają prawo do dochodzenia szkody polegającej na utracie wartości akcji będącej następstwem upadłości spółki i utraty praw do jej majątku.

W tym miejscu odmówić należy też racji argumentacji pozwanego sprowadzającej się w istocie do całkowitej negacji niedopuszczalności żądania odszkodowania przez akcjonariuszy jeśli działanie sprawcze wyrządziło szkodę w majątku spółki. W świetle opisanego stanowiska judykatury (zapadłego nota bene także na tle sporu związanego z żądaniem odszkodowania wynikłego z bezprawnego działania przy wykonywaniu władzy publicznej) akcjonariusz, którego prawa majątkowe doznały (pośredniego) naruszenia, posiada roszczenie odszkodowawcze, a jedynie rozmiar szkody (odszkodowania) wymaga uwzględnienia wspomnianego rozróżnienia. Podzielając ten pogląd dodać należy, że w niniejszej sprawie ocena zakresu odszkodowania (w przypadku przesądzenia pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej) wymaga uwzględnienia specyfiki sytuacji prawnej, jaką tworzy postępowanie upadłościowe. Ustalić więc należy to, czy wspólnikowi przysługuje *actio pro socio* po ogłoszeniu upadłości, a także czy teoretyczne uwzględnienie powództwa wytoczonego w interesie spółki rzeczywiście mogłoby w realiach niniejszej sprawy zmniejszyć szkodę w majątku wspólników.

Dopiero spełnienie tej przesłanki bowiem (w świetle przytoczonych poglądów) stanowić może argument pozwalający na ograniczenie odszkodowania należnego akcjonariuszowi za szkodę spowodowaną utratą wartości akcji.

W tym kontekście oceniać należy skutki ogłoszenia upadłości polegające na realizacji celów (zaprzestanie prowadzenia przedsiębiorstwa upadłego spieniężenie jego majątku za wartość tzw. likwidacyjną oraz zaspokojenie wierzycieli). W realiach sprawy należy mieć na względzie to, że część majątku (w postaci statków w produkcji) objęta była zabezpieczeniami rzeczowymi na rzecz banków a gdyby nie doszło do upadłości to stocznia uzyskalaby za wykonane statki wynagrodzenie. Zatem ocena czy szkoda wyrządzona spółce powoduje powstanie roszczenia akcjonariusza wymaga dodatkowo uwzględnienia prawnej i faktycznej specyfiki sytuacji powodowanej przez ogłoszenie upadłości

Dokonanie przedstawionych czynności niezbędnych dla rozstrzygnięcia o istocie sprawy na etapie postępowania odwoławczego prowadziłyby do konieczności przeprowadzenia istotnego uzupełnienia oraz oceny (po raz pierwszy) całokształtu materiału procesowego w kontekście normy art. 233 §1 k.p.c. a następnie oceny prawnej powództwa.

Odnosząc te uwagi do wzorca oceny stanu sprawy w płaszczyźnie normy art. 386 §4 k.p.c. stwierdzić należy, że przeprowadzenie postępowania co do istoty sporu w całości dopiero przez Sąd odwoławczy a następnie ocena materiału procesowego w kontekście twierdzeń faktycznych i zarzutów przedstawionych przez obie strony i wreszcie ocena roszczeń w kontekście norm prawa materialnego powodowałyby niewątpliwie, że strona przegrywająca proces pozbawiona zostałaby prawa do kontroli instancyjnej. Z uwagi na złożoność sytuacji prawnej i w istocie precedensowy charakter sporu, pozbawienie to mogłoby powodować zarzut naruszenia konstytucyjnych gwarancji do dwuinstancyjnego rozpoznania sprawy (art. 45 Konstytucji RP).

Z tych przyczyn Sąd odwoławczy uznał, że zachowanie prawidłowego toku rozpoznania niniejszej sprawy wymaga uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania o czym orzeczono stosując normę art. 386 §4 k.p.c.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy dokona więc w pierwszej kolejności prawidłowej rekonstrukcji stanu prawnego regulującego obowiązki władzy publicznej w zakresie udzielania pomocy publicznej w stosunku do spółki prawa handlowego prowadzącej działalność w sektorze przemysłowym uznawanym w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku i na początku obecnego stulecia za istotną dla gospodarki narodowej. Oceny tej dokona przy uwzględnieniu argumentów wynikających z przedstawionej wyżej regulacji konstytucyjnej i prezentowanej w nauce oraz orzecznictwie wykładni dotyczącej podstawowych zasad państwa prawnego i istotnych (dla oceny granic kompetencji władzy publicznej w niniejszej sprawie) wolności chronionych przez Konstytucję, a zwłaszcza przy uwzględnieniu znaczenia pomocy publicznej dla zapewnienia pożądanego toku procesów makroekonomicznych i ograniczeń, jakie nakładane są na władzę publiczną przez konieczność ochrony praw i wolności jednostki.

Na tej podstawie ustali Sąd, jakie uzasadnione oczekiwania mogła mieć spółka kierująca się zasadą zaufania do władzy publicznej zwłaszcza wobec nakreślanego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku kontekstu historycznego (a więc ukierunkowywania przez władzę publiczną procesów gospodarczych w przemyśle stoczniowym w związku z prywatyzacją upadających stoczni państwowych i deklaracji wsparcia podmiotów przejmujących zobowiązania tych stoczni i prowadzących działalności zgodnie z oczekiwaniami władz państwowych). Jeśli Sąd uzna, że stanowisko powoda lub pozwanej dotyczące tych aspektów (w szczególności co do treści podstawy faktycznej powództwa) nieodzownym będzie prawidłowe wykorzystanie posiadanych instrumentów prawnych (art. 212 k.p.c.).

W świetle wcześniejszych uwag Sąd oceni też zasadność tez pozwanej co do działania władz państwowych zmierzającego do przejścia kontroli w radach nadzorczych i zarządach (...) SA po to jedynie, by doprowadzić do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i otwarcia drogi do realizacji planu przejścia majątku spółki i rozpoczęcia działalności przez nową stocznnię kontrolowaną przez Skarb Państwa (będący większościowym udziałowcem (...)) która z kolei posiadała prawa udziałowe w spółce Stocznia (...) (wcześniej (...)) Sp. z o.o..

W przypadku przyjęcia bezprawności tych działań Sąd uzupełni postępowanie dowodowe w niezbędnym zakresie dla ustalenia dalszych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej (a więc przede wszystkim co do istnienia związku między działaniem uznanym za bezprawne a szkodą oraz wysokości szkody). W tym celu Sąd oceni wnioski o przeprowadzenie dowodu z opinii właściwego biegłego (biegłych) złożone dotychczas w sprawie (a jeśli uzna to za niezbędne uzupełni przesłuchanie świadków i stron). Dodać należy, że wprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie może zastępować dowodu z opinii biegłego w rozumieniu art. 278 k.p.c., to jednak w realiach sprawy chodzi o prawidłowość podejmowanych decyzji ekonomicznych, opartych zarówno o posiadane dane, ale też o projekcje i przewidywania dotyczące przyszłego rozwoju zdarzeń na rynku (w tym rynku globalnym). Decyzje te podejmowane były w warunkach działania holdingu o złożonej strukturze prawnej i gospodarczej. W związku z tym prawidłowe ustalenie motywów działań i realności prognoz ich skuteczności czyni niezbędnym umożliwienie przesłuchiwanym osobom wypowiedzenia się co do przyjętej metody wnioskowania rzutującego na decyzje zarządcze (w tym też co do wiedzy ekonomicznej która uzasadniała określone przewidywania). Dane te mogą bowiem służyć biegłemu dla weryfikacji poprawności założeń, w oparciu o które podejmowane były przez władze spółki oraz władze państwowe zasadnicze decyzje w niniejszej sprawie.

W tym kontekście Sąd powinien też uwzględnić poczynić ustalenia, w oparciu o jakie dokładnie przesłanki merytoryczne podejmowali decyzje funkcjonariusze publiczni. Dotychczas zgromadzony materiał nie daje bowiem przejrzystej odpowiedzi dotyczącej przebiegu procesu decyzyjnego po stronie władz państwowych i merytorycznych przyczyn przekonania o braku podstaw do udzielenia poręczenia (gwarancji).

Sąd stosownie do rozwoju sytuacji procesowej dokona też oceny innych wniosków procesowych stron.

Z przedstawionych przyczyn na podstawie art. 386 §4 k.p.c. orzeczono jak w sentencji orzeczenia. Wobec wydania orzeczenia kasacyjnego (i przedstawionych jego przyczyn) przedwczesne jest odnoszenie się do dalszych zarzutów apelacji (w tym zwłaszcza zarzutów naruszenia art. 233 §1 k.p.c.. - ocena poprawności zastosowania tej normy będzie możliwa dopiero po wykonaniu czynności związanych z uzupełnieniem materiału procesowego ustaleniu właściwego wzorca prawnego i dokonaniu ustaleń faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sporu. Wyżej przedstawiono uwagi wyczerpujące kwestię poruszaną przez skarżącego w ramach zarzutu naruszenia art. 278 k.p.c., 290 k.p.c i 227 k.p.c.). Ocena pozostałych zarzutów w tym zarzutów narażenia prawa materialnego w zakresie nieporuszonego wyżej również jest przedwczesna wobec zakresu czynności niezbędnych dla przygotowania materiału i rozstrzygnięcia istoty sporu.

Na podstawie art. 108 §2 k.p.c. pozostawiono Sądowi Okręgowemu orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Gawinek Krzysztof Górski Agnieszka Bednarek – Moraś